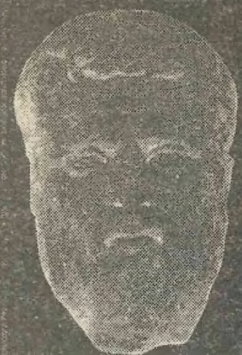

ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ 6:30 Μ.Μ. - ΣΤΗΝ ΣΤΟΥΡΜΑΡΗ

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Παρουσίαση του κειμένου σε μετάφραση, με θεατρική ανάγνωση, σχολιασμό και συζήτηση με το κοινό.

Παρουσιάζεται επίσης για πρώτη φορά το κείμενο του μεγάλου νεοπλατωνικού φιλοσόφου **ΠΡΟΚΛΟΥ**

ΠΛΑΤΩΝΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ

ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ 6:30 Μ.Μ. - ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΡΟΜΟΣ

ΜΕ ΤΟΝ ΡΑΔΑΜΑΝΘΥ ΑΝΔΕΤΑΣΑΚΗ

ΠΡΟΣΕΓΓΙΞΕΙΣ ΟΡΦΙΚΗΣ & ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΥ ΔΙΔΑΚΑΛΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΕΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

ΜΕ ΟΔΗΓΟ ΤΑ «ΧΡΥΣΑ ΕΠΗ»

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ

ΡΑΔΑΜΑΝΘΥ ΑΝΔΕΤΑΣΑΚΗ

ΣΤΟΥΡΜΑΡΗ 57 - 52.37.543

ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ 1 ΠΑΓΚΡΑΤΙ - 75.67.111

(ΕΥΤΥΧΙΔΟΥ 16 & ΠΑΣΙΤΕΛΟΥΣ - ΕΝΑΝΤΙ ΑΛΕΟΥΣ)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΚΤ.-ΝΟΕΜ.-ΔΕΚΕΜ. 2001

ΓΕΜΙΚΗ ΕΙΣΟΔΟΣ 2000 ΔΡΧ

ΚΑΘΕ ΔΕΥΤΕΡΑ 8 Μ.Μ.

ΜΥΘΟΣ & ΨΥΧΗ

Ἡ Μυθο+λογία εἶναι Θυμο+λογία. Ἡ δέ-
ξις θυμός κατά τόν Σωκράτη στόν "Κρα-
τύλο" τοῦ Πλάτωνος σημαίνει ψυχή.
Δεσπόζον θέμα τῆς Μυθολογίας
εἶναι ἡ διαμόρφωσις τῆς ψυχῆς.
Θυμολογία συνεπῶς εἶναι Ψυχολογία,
ἀρα ἡ Μυθο+λογία εἶναι Ψυχο+λογία.

Ἑνάρξεις 1-10-01 ΜΕ ΤΗΝ **ΑΛΤΑΝΗ**

ΚΑΘΕ ΠΕΜΠΤΗ 8 Μ.Μ.

ΚΟΙΛΗ ΓΗ

ΜΥΣΤΙΚΗ ΑΘΗΝΑ-ΑΤΤΙΚΗ
ΜΥΣΤΙΚΗ ΑΚΡΟΠΟΛΗ

Ἕνα ταξίδι στόν χρόνο καί στόν
χώρο μέ ἐπί τόπου ἔρευνες!

ΜΕ ΤΟΝ **Ι. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟ**

Ἑνάρξεις 4-10-01

ΠΑΡΑΔΕΞΥΗ 8 Μ.Μ. (ΚΑΘΕ 15 ΗΜΕΡΕΣ)

ΛΟΓΟΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ - ΜΕΤΑΛΛΑΞΗ

Ὁ Ἑλληνικός Λόγος μεταλλάσσει καί
ὁδηγεῖ τήν ἀνθρώπινη συνείδηση σέ
ἀνώτερη κατάσταση ὑπαρξης! Ἐκεῖνος ὁ
ὁποῖος κάνει χρήση τοῦ ὀρθοῦ Ἑλληνικοῦ
Λόγου ἐλέγχει τήν πορεία τῶν πραγμάτων! Τά
τοῦ Λόγου Ἄδηλα, παραμένουν ἄδηλα στήν
ἐλλειψη Ἡθους!

Ἑνάρξεις 12-10-01 ΜΕ ΤΟΝ **Ε. ΣΑΡΑΓΑ**

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ * ΣΤΟΥΡΜΑΡΗ 57, 104.32 ΑΘΗΝΑΙ * ΦΟΙΝΟΠΑΡΙΝΗ ΙΕΡΗΜΕΡΙΑ * ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2001 (ΤΕΥΧΟΣ 150^Η) ΔΡΧ. 1500 4,40 ΕΥΡΩ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΣΑΡΑΓΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΡΟΦΗΤΕΙΕΣ

Σ. ΝΑΓΟΥ ΠΕΡΙ ΕΛΕΥΣΙΝΙΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ

Π. ΓΡΑΒΙΓΓΕΡ

ΕΣΤΙΑ
ΑΡΗΣ
ΑΡΤΕΜΙΣ

*

ΛΥΣΙΣ

Ο ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΣ
ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ

Ε. ΚΟΥΤΣΟΥΛΙΕΡΗ

Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΓΛΩΣΣΑΣ
ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Α. ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

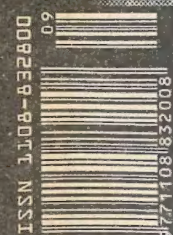
ΤΑ ΕΡΓΑ
ΤΩΝ
ΟΡΦΙΚΩΝ

*

Ο ΝΟΜΟΣ
ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Δ. ΛΙΑΝΤΙΝΗ

Η ΕΝΤΟΛΗ
ΤΟΥ ΡΟΥΣΣΩ
ΚΑΙ Η
ΠΑΡΑΚΟΗ
ΤΩΝ
ΔΑΣΚΑΛΩΝ

Β. ΜΠΑΡΛΑΜΑ

ΣΕΛΗΝΙΑΚΕΣ ΛΑΤΡΕΙΕΣ

ΑΛΤΑΝΗ

ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Ο ΚΛΕΙΤΟΣ ΤΗΣ ΗΡΑΣ

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ

ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ - ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Τριμηνιαία έκδοσις

Έτος Δ' Άρ. Τεύχους 15 - Σεπτέμβριος 2001

Στουρνάρη 57 104.32 Αθήναι

Τηλ.: 52.37.543, Τηλεομιότι.: 52.26.694

Επικτήτου 1 Παγκράτι 116.35

75.67.111, 75.12.156

ISSN 1108-832X

Ίδιοκτήτης - Έκδότης - Διευθύντης:
Ραδάμανθους - Αντώνιος Αναστασάκης

Στοιχειοθεσία - Καλλιτεχνική επεξεργασία:
Εύφημία Έμμ. Κωνιωτάκη

Διορθώσεις: Δήμητρα Αθανασοπούλου

Εκτύπωση: Γ. Χ. Ζαχαροπούλου-Δ. Σπαρδός,
Λευκάδος 9 - Μοσχάτο

Τά κείμενα, όπως και η γλώσσα
κάθε δημοσιεύματος απηχούν τις απόψεις
του εκάστοτε γράφοντος.

ΑΝ ΕΠΙΘΥΜΕΙΤΕ ΝΑ ΓΙΝΕΤΕ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ

αποστείλατε για έτήσια συνδρομή
ταχυδρομική επιταγή 6.000 δρχ. (18 ΕΥΡΩ)
στό όνομα:

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ ΣΤΟΥΡΝΑΡΗ 57
104.32 ΑΘΗΝΑΙ

ή καταθέσατε 6.000 δρχ. 18 ΕΥΡΩ
στην Alpha Bank (Πίστωσης)

Άρ. Λογαριασμού:

104.002.786.016.548

στό όνομα ΑΝΤ. ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΣ

ή τηλεφωνήσατε στο 52.37.543

Συνδρομές εξωτερικού: 12.000 δρχ.

Δωρίσατε
μία συνδρομή στους φίλους σας

Παρακαλείσθε
όσοι δέν έχετε ανανέώσει
τήν συνδρομή σας
όπως αποστείλετε
ταχ. επιταγή 6.000 δρχ.
στην διεύθυνση του Ίδεο-
θεάτρου με την ένδειξη
"ανανέωση συνδρομής"

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΛΥΣΙΣ	σελ. 3
ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ, Ο ΚΛΕΙΤΟΣ ΤΗΣ ΗΡΑΣ	σελ. 4
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, ΜΕΤΕΝΣΑΡΚΩΣΙΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑ ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ	σελ. 11
Ο ΝΟΜΟΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ	σελ. 12
ΣΕΛΗΝΙΑΚΕΣ ΛΑΤΡΕΙΕΣ	σελ. 16
ΠΕΡΙ ΕΛΕΥΣΙΝΙΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ	σελ. 22
Η ΕΝΤΟΛΗ ΤΟΥ ΡΟΥΣΣΩ ΚΑΙ Η ΠΑΡΑΚΟΗ ΤΩΝ ΔΑΣΚΑΛΩΝ	σελ. 26
ΕΣΤΙΑ	σελ. 32
ΑΡΗΣ	σελ. 33
ΑΡΤΕΜΙΣ	σελ. 35
ΤΟ ΖΩΟΓΟΝΙΚΟ ΤΡΙΓΩΝΟ ΤΩΝ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ	σελ. 38
ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΩΝ ΟΡΦΙΚΩΝ	σελ. 41
ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ	σελ. 46
ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ	σελ. 50
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΡΟΦΗΤΕΙΕΣ	σελ. 52

ΛΥΣΙΣ Ο ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ

Γνωρίζουμε ότι ο Λύσις υπήρξε ο αγαπητός μαθητής του Πυθαγόρου και ο γραμματέας του κατά την προχωρημένη του ηλικία. Το αποδίδεται η καταγραφή των "Χρυσών Έπων" του Διδασκάλου, τα οποία μέχρι τότε απεστιθίζοντο υπό των μαθητών, χωρίς να γράφονται. Από φόβο μήπως με την πάροδο του χρόνου έληθμονοούντο ή παρεφθείροντο, σκέφθηκε να τα καταγράψει. Ός γνωστόν, τό ευαγγέλιο τούτου της πυθαγορείου ήθικης και βιονομίας, πολύ αργότερα, σχολίασε ο Νεοπλατωνικός Ίεροκλής. (έκδ. ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ-ΔΙΜΕΛΗΣ)

Έκτός αυτών ο Λύσις μάς άφησε και ένα άλλο κείμενο, του οποίου η αυθεντικότητα σήμερα πλέον δέν άμφισβητείται: είναι ο ευγενικός αλλά και αυστηρός λόγος του προς τόν Ίππαρχο, κατηγορούμενο για άκριτομυθίες έναντι των έσωτερικών διδασκαλιών του πυθαγορικού ΔΕΣΜΟΥ.

Τό κείμενο έδημοσιεύθη διαδοχικώς υπό του Τιμαίου του Λοκρού και τέλος υπό του Ίαμβλίκου, ο οποίος στον "Πυθαγορικό Βίο" του (75-78) παρέχει όλόκληρο τόν έν προκειμένω λόγο. Τό κείμενο έχει μεταφρασθή ως εξής:

Έπιστολή του Λύσιδος προς τόν Ίππαρχο.

"Κυκλοφορεί ή φήμη ότι και σύ, Ίππαρχε, άρχισες να διδάσκης δημοσίως τήν πυθαγόρειο φιλοσοφία στους πρώτους τυχόντες. Έν τούτοις, θά ένθυμῆσαι ότι, όταν υπήρξες μαθητής, ο Πυθαγόρας απαγόρευε έντόνως τέτοιες πρωτοβουλίες, λόγω των άναξίων (νά αντιληφθούν όρθως τήν αλήθεια). Δυστυχώς, αγαπητέ μου, άπεμακρύνθης από τήν προτροπή του... Πολύ θά χαιρόμουν εάν μετέβαλλες συμπεριφορά. Εάν δέν τό κάμης, γνώριζε ότι για μένα θά είσαι παντοτινά νεκρός.

Πόσο θά ήταν δικαιότερο να παρέμενες πιστός στις προτροπές που είναι ταυτοχρόνως θείες και ανθρώπινες, που Έκείνος μάς κληροδότησε: ιδιαίτερος προς τήν σύσταση να μή μεταδίδουμε τά προνόμια της σοφίας σε εκείνους που δέν υπεβλήθησαν εκ των προτέρων στην ψυχική κάθαρση. Όχι, δέν επιτρέπεται να διασπείρουμε στον πρώτο τυχόντα τούς καρπούς που χρειάζονται τόσες προσπάθειες για να αποκτηθούν, ούτε να κοινοποιούμε στους άμυήτους τά ιερά Μυστήρια της Έλευσίνας. Όλους αυτούς που ένεργοούν έτσι δέν είναι δίκαιον να τούς αποκαλούμε άσεβείς;

Είναι έπωφελές να άναπολούμε πόσο χρόνο καταναλώσαμε για να άπαλλαγούμε από τούς ρύπους με τούς οποίους ο βέβηλος βίος μάς είχε έμποτίσει και χαράζει βαθιά μέσα στην καρδιά μας, πριν καταστούμε μία ήμερα ίκανοί να δεχθούμε τά διδάγματα Έκείνου.

Οί βαφείς άφαιρούν πρώτα τά παλαιά χρώματα από τά ύφάσματα και έν συνεχεία τά βάφουν με νέα χρώματα χρησιμοποιώντας στερεωτικά μέσα για να μή ξεθωριάσουν με τήν πλύση και με τόν καιρό. Καθ' όμοιον τρόπο και ο θεός Έκείνος Άνήρ προετοίμαζε τις ψυχές των έραστών της Άληθείας, ώστε να μή ύποστούν στο μέλλον διαφεύσεις.

Δέν διέδιδε, όπως κάνουν οί σοφιστές, άπατηλές διδασκαλίες: δέν μετεχειρίζετο τεχνάσματα πονηρά διά των οποίων οί σοφιστές δολοφούν τούς νέους, χωρίς να τούς διδάσκουν τίποτε τό αληθινά χρήσιμο.

Διέλαμπε αντίθετως σε κάθε επιστήμη έν σχέση με θεία και ανθρώπινα ζητήματα. Μερικοί από τούς σοφιστές προσποιούνται ότι επαναλαμβάνουν τις διδασκαλίες Έκείνου του Άνθρώπου, προκαλούν μεγάλα κακά γύρω του και μοιάζουν με τούς ψαράδες που συλλαμβάνουν νέους μαθητές στα δίχτυά τους κατά τρόπο άπαράδεκτο και χωρίς έπιλογή. Και έτσι διαπαιδαγωγούν μαθητές ύπερόπτες και στερνημένους κοινωνικότητας: δέν διστάζουν να μολύνουν διδάγματα θείας φύσεως.

Είναι ως να έχυναν μέσα σε πηγάδι βαθύ και γεμάτο από λάσπη, ένα δοχείο με καθαρό και διαυγές νερό. Άποτέλεσμα θά ήταν να άναταραχθή ή λάσπη και τό καθαρό νερό θά έχάνετο. Αυτό γίνεται με εκείνους που διδάσκουν άπροετοίμαστοι και με εκείνους που διαπαιδωνονται όμοίως. Διότι άγκάθια σκληρά και μπερδεμένα άναπτύσσονται στα πνεύματα και τις καρδιές εκείνων που δέχονται τήν Έπιστήμη χωρίς προηγουμένως να έχουν καθαρθή και προπαρασκευασθή. Όλόκληρη ή καλλιεργμένη, γυαλισμένη και λογική πλευρά της ψυχής των συσκοτίζεται: τό φώς δέν μπορεί να αύξηθί και ή ίκανότητα προς κατανόηση (της Άληθείας) δέν θά πολλαπλασιασθή.

Η πρωτεύουσα αίτία του άποτελέσματος τούτου είναι ή έλλειψη έγκρατείας και ή άλαζονεία. Διότι τά δύο αυτά έλαττώματα έχουν πολλές συνέπειες. Κατά πρώτον από τήν άκράτεια πηγάζουν άνώμαλοι δεσμοί, διαφθορά, άσέλγεις, ύπέρμετρα πάθη και ρίπτουν τά θύματά τους μέσα σε βάραθρα και κρημνούς. Μήπως δέν είδαμε πολλούς από αυτούς τούς παραπλανημένους να μή σέβωνται ούτε τις μητέρες τους, ούτε τις θυγατέρες τους;

Τέτοια πάθη, που παραβιάζουν νόμους και πόλεις, όπως θά έπραττε ένας οίσοδήποτε τύραννος, τούς παρασύρουν δεσμώτες με τά χέρια δεμένα πίσω και τούς οδηγούν όρμητικά προς τις χειρότερες καταστροφές.

Περαιτέρω, από τήν άλαζονεία γεννώνται ο έγωισμός, ή άπληστία, οί ληστείες, οί πατροκτονίες, οί ιεροσυλίες, οί δηλητηριάσεις και όλα τά παρεμφερή έγκλήματα.

Πρέπει λοιπόν να έξολοθρεύσουμε διά πυρός και σιδήρου και με όλα τά μέσα της Έπιστήμης, τήν φθοροποιό αυτή βλάστηση ή οποία διασπείρει παρόμοια πάθη. Έτσι θά σώσουμε τό πνεύμα μας, θά τό άπαλλάξουμε από τήν δυστυχία και μετά μόνον θά είναι δυνατόν να φυτεύσουμε και να άναπτύξουμε χρήσιμες άρετές".

Π. Γράβιγγερ

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΑΣ
ΤΑ «ΧΡΥΣΑ ΕΠΗ»
ΘΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΤΙΣ 6.30 Μ.Μ.
ΕΤΟ ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ
ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ 1 ΤΗΛ. 75.67.111
ΑΠΟ ΤΟΝ ΡΑΔΑΜΑΝΘΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ

Η Ρ Α Κ Λ Ε Ι Τ Ο Σ

α. 'Ηράκλειτος

'Ηράκλειτος, Κλειτός της 'Ηρας, κλειτός της ψυχής, ό εκ του κλέους προερχόμενος, ό ένδοξος, ό λαμπρός, ό έξοχος, ό μεγαλοπρεπής, ό πεφημισμένος, αυτός που εισέδυσσε εις τὰ μυστηριώδη βάθη της 'Ηρας-Ψυχής και είπε (Απ. 45):

«Ψυχῆς πείρατα ἰὼν οὐκ ἂν ἐξεύροιο, πᾶσαν ἐπιπορευόμενος ὁδόν· οὕτω βαθὺν λόγον ἔχει»

(δὲν θὰ μπορούσες, ὅσο καὶ ἂν προχωρήσης, νὰ εὕρης τὰ πέρατα τῆς ψυχῆς, ἔστω καὶ ἂν ἀκο- λουθήσης ὅλους τοὺς δρόμους· τόσο βαθὺν λόγον ἔχει).

Ἐκ τῶν ἐλαχίστων ἀποσπασμάτων που διεσώθησαν τοῦ μνημειώδους ἔργου του «Περὶ φύσεως» ἢ κατ' ἄλλους «Τρόπου Κόσμος», ἢ «Γνώμων Ἡθῶν», φαίνεται ὅτι ὁ 'Ηράκλειτος πραγματεύεται τὸ συνολι- κὸν οἰκοδόμημα τῶν Νόμων, που διέπουν τὴν φύσιν μὲ ἰδιαίτεραν διείσδυση εἰς τὰ θέματα τῆς θνητότητας καὶ τῆς παλιγγενεσίας τῶν ὄντων. Ἐνότης καὶ δυαδικότης, ἢ «παλίντροπος ἁρμονία» διήνοιξε τοὺς νοητικούς ὀρίζοντας εἰς τὴν συνθετικὴν θέασιν διὰ τῆς ἀναλύσεως καὶ αἰτιάσεως τοῦ «διατί» τοῦ κόσμου καὶ τῶν ὄντων.

Ὁ 'Ηράκλειτος εἶναι λαμπρὸς καὶ φωτεινός, ὁ νοῦς τῶν θνητῶν εἶναι «σκοτεινός» καὶ ἀδυνατεῖ νὰ συλλάβῃ τὴν συνολικὴν πρότασιν, τὴν ἀθέατον πλευράν, τὴν «ἁρμονίαν ἀφανῆς, φανερῆς κρείττων» (ἢ ἀφανῆς ἁρμονία εἶναι ἰσχυροτέρα τῆς φανερᾶς) (Απ. 54).

«Ποταμός» καὶ «Πόλεμος» εἶναι αἱ δύο λεωφόροι που ὀδηγοῦν εἰς τὸν «Λόγον» τοῦ 'Ηρακλείτου σύν+τονιζόμενοι εἰς τὸν ρυθμὸν τοῦ «ἀειζώου Πυρός».

Ὁ καθημερινὸς λόγος παρακωρεῖ τὴν θέσιν του εἰς τὸν ἱερατικὸν Λόγον τοῦ μεγαλοπρεποῦς Στοχαστοῦ, ὦν ὁ ἴδιος ἀπὸ ἔνδοξον ἱερατικὴν οἰκογένειαν.

β. Μόρος καὶ Μοῖρα

Ὁ ἀριθμὸς 360, τῶν 360 σταυρῶν τῆς ὀροφῆς τῆς Ἐπιδαύρου, ἀνεκοίνωσε ὅτι ὁ θνητὸς ὑπόκειται εἰς τὴν μοῖραν καὶ τὸν μόρον. Ἡ λέξις μόρος προέρχεται καὶ αὐτὴ ἀπὸ τὸ ρῆμα μείρομαι=διαμοιράζω, ὡς καὶ ἡ λέξις μοῖρα=τμήμα ἑνὸς ὅλου κεχωρισμένου εἰς μέρη, μερίδια. Ὁ μόρος=τύχη, πεπρωμένον, εἰμαρμένη τοῦ ἀνθρώπου, σημαίνει ἐπίσης τὸν ὄλεθρον, τὸν θάνατον καὶ τὸν νεκρὸν, τὸ πτώμα. Τὴν φιλοσοφικὴν διάστασιν τῶν μοιρῶν, που εἰς τὴν οὐσίαν τῶν εἶναι μοῖροι=θάνατοι, ἀποδίδει ὁ 'Ηράκλειτος εἰς τὸ Ἀπ. 20:

«Γενόμενοι ζῶειν ἐθέλουσι· μόρους γ' ἔχειν, μᾶλλον δὲ ἀναπαύεσθαι, καὶ παῖδας καταλείπουσι μόρους γενέσθαι».

(Ἀφοῦ γεννηθοῦν θέλουν νὰ ζοῦν μὲ ἐπακόλουθον τὸν θάνατον, ἢ μᾶλλον ἐπιζητοῦν μίαν ἀνάπαυαν, καὶ ἀφήνουν πίσω τοὺς παῖδά τὰ ὁποῖα θὰ ἔχουν τὴν ἰδίαν μοῖρα).

Ἡ δύναμις τῆς διαιωνίσεως τοῦ εἶδους ἐνυπάρχει εἰς τὸν ἄνθρωπον ὡς φυσικὴ ἀναγκαιότης, οὕσα τὸ δευτε- ρον ὀρμέμφυτον τοῦ Ἀριστοτέλους, ὥστε ἂν καὶ ἐρχόμενος γνωρίζει ὅτι πρὸς τὸν θάνατον (μόρον) πορεύεται, ἐν τούτοις δὲν ἐγκαταλείπει τὴν ζωὴν ἐὰν δὲν ἀφήσῃ παῖδας, οἱ ὁποῖοι θὰ ἔχουν τὴν ἰδίαν μοῖρα. Ὅμως εἶναι ἡ σκέψις τοῦ φιλοσόφου διστακτικὴ, ὅταν ἀνασκευάζῃ λέγων ὅτι «μᾶλλον δὲ ἀναπαύεσθαι», μία ἀνάπαυλα μεταξὺ δύο ἐνσάρκωσεων εἶναι ἡ ὑπαρξίς τῶν «γενομένων», τῶν θνητῶν. Ὁ θάνατος (μόρος) εἶναι μία μεταβατικὴ κατάσταση, ἡ ὁποία χαρακτη- ριζομένη ὡς ἀνάπαυσις ἐπιφέρει τὴν παῦσιν τῶν ἐμπειριῶν τῶν 360 μοιρῶν σταυρῶν τοῦ κύκλου τῆς ζωῆς.

Ὅμως τί ἀκριβῶς σημαίνει ἀνάπαυσις; Διακοπὴ φυσικῆς δραστηριότητος διὰ κάποιο χρονικὸν διάστημα καὶ ἐπανάκαμψις εἰς τὴν ἰδίαν ἢ ἄλλην δραστηριότητα, προκειμένου νὰ ὁλοκληρωθῇ τὸ ἔργον τῆς τελειο- ποιήσεως τῆς ψυχῆς.

Ἡ ἀνά+παῦσις εἶναι γενικὴ παῦσις κάθε δραστηριό- τητος τῆς ψυχῆς, ὅταν εἶναι ἄσαρκος; Ὁχι, λέει καὶ πάλιν ὁ 'Ηράκλειτος, Ἀπ. 84, Πλωτ. Ἐνν. 4, 8, 1:

«μεταβάλλον ἀναπαύεται»

(κατὰ τὴν μεταβολὴν ἀναπαύεται).

Εἰς τὴν οὐσίαν ἡ ψυχὴ δὲν «ἀναπαύεται», διότι κατὰ τὴν φαινομενικὴν παῦσιν πραγματοποιοῦνται ἐσω- τερικαὶ διεργασίαι, αἱ ὁποῖαι προετοιμάζουν τὴν νέαν κατάστασιν. «Ἡ μεταβολή» δὲν πραγματοποιεῖται ἀκαριαίως, διότι κατὰ τὴν «ἀνάπαυσιν» ἔχει ὑποστῇ σταδιακὴν διαφοροποίησιν τῆς ἀρχικῆς τῆς κατα- στάσεως διὰ νὰ εἶναι ἕτοιμος τὴν στιγμὴν που θὰ ἐπέλθῃ ἡ ἀλλαγὴ, νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὸν κόσμον τῆς μορφῆς μὲ τὴν νέα τῆς ἀμφίεσιν.

Ἀπὸ θερμῆ καὶ ὑγρᾶ καθίσταται ψυχρὰ καὶ ὑγρὰ μετα- βαίνουσα πρὸς ἐνσάρκωσιν, ἀντιθέτως δὲ, ὅταν ὀδεύῃ πρὸς τὸν θάνατον, τότε καθίσταται σταδιακῶς ξηρὰ καὶ ψυχρὰ μέχρι τῆς ἐξαερώσεώς της.

Ἡ μεταβολὴ που γίνεται κατὰ τὸν χρόνον τῆς «ἀναπαύσεως», ὅταν τελῇ εἰς τὸν χρόνον τοῦ Ἄδου ἢ Πλούτωνος, εἶναι χρόνος προετοιμασίας τῆς νέας ἐνσάρκωσεως.

Δι' αὐτὸ καὶ εἰς τὸ Ἀπ. 20, ὁ 'Ηράκλειτος μετὰ τὸ «μόρους γ' ἔχειν» θέτει τὸ «μᾶλλον δὲ ἀναπαύεσθαι»,

Ο ΚΛΕΙΤΟΣ ΤΗΣ ΗΡΑΣ

πράγμα που ἐπισημαίνει τὸν ἀναγκαῖον χρόνον ὅπως διὰ τῆς ἀλλαγῆς ἐκ τῆς μιᾶς καταστάσεως εἰς τὴν ἄλλην εὑρεθῇ εἰς τὸ «μεταβάλλον ἀναπαύεσθαι» ἢ ψυχῇ.

Ἐπιβεβαιώνει δὲ ὁ Ἀριστοτέλης (Ἡθ. Νικ. 1176 b 35) λέγων:

«οὐ δὴ τέλος ἡ ἀνάπαυσις· γίνεται γὰρ ἔνεκα τῆς ἐνεργείας».

Ἀνάπαυσις, συνεπῶς, εἶναι ἡ μεταβατικὴ κατάστασις ἀπὸ τὴν «δυνάμει» ἀφανῆ ὑπόστασιν τῆς ψυχῆς εἰς τὴν «ἐν ἐνεργείᾳ» μὲ τὴν πρόσληψιν τοῦ νέου φορέως της. Ἡ δὲ ἐξελικτικὴ πορεία ἀναπτύσσεται εἰς τὸ Ἀπ. 25, ὅπου ὁ 'Ηράκλειτος διευκρινίζει περαιτέρω τὴν ἐννοίαν τοῦ μόρου, τὸν ὁποῖον συνδέει μετὰ τῆς ἐννοίας τῆς μοίρας. Ἡ συνήκησις τῶν δύο λέξεων ἀκούγεται ἀπειλητικὴ, ἐφ' ὅσον ἐπεκταθῇ εἰς τὸν χρόνον τῆς Μυθολογίας καὶ τοῦ Ὀρφικοῦ Ὑμνου τῶν Μοιρῶν. Τὸ Ἀπ. 25 ἔχει ὡς ἑξῆς:

«μ+όροι γὰρ μ+έζονες μ+έζονας μ+οίρας λαγχάνουσι».

(οἱ μεγαλύτερες δυνάμεις λαμβάνουν τὸν κλῆρον μεγαλυτέρων μοιρῶν).

Μόρος, ὁ υἱὸς τῆς Νυκτός, συνοδεύεται ἀπὸ τὰς Κῆρας, ἀδελφάς του. Εἰς τὰ πεδία τῆς μάχης ὁ Μόρος φονεύει καὶ αἱ Κῆρες πίνουν τὸ αἷμα τῶν νέων ἀνδρῶν. Εἶναι ἀποτρόπαια μὲ ἐρυθρὰ ἐνδύματα καὶ μαύρην ὄψιν, γαμψοὺς ὄνυχας, λευκοὺς ὀδόντας...

Εἰς τὸν Ὀρφικὸν Ὑμνον τῶν Μοιρῶν, αἱ Μοῖραι εἶναι:

«Μοῖραι ἀπειρέσιοι, Νυκτὸς φίλα τέκνα μελαίνης... Μοῖρα γὰρ ἐν βιότῳ καθορᾷ μόνον, οὐδέ τις ἄλλος

ἀθανάτων, οἳ ἔχουσι κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου καὶ Διὸς ὄμμα τέλειον· ἐπεὶ γ' ὅσα γίνεταί ἡμῖν, Μοῖρά τε καὶ Διὸς οἶδε νόος διαπαντὸς ἅπαντα».

[ἜΩ Μοῖραι ἀναρίθμητοι, ἀγαπητὰ τέκνα τῆς μαύρης Νυκτός...

Διότι μόνον ἡ Μοῖρα βλέπει τὰ συμβαίνοντα εἰς τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων, οὔτε κανεὶς ἄλλος ἀπὸ τοὺς ἀθανάτους, που κατέχουν τὰς κορυφὰς τοῦ χιονοσκεποῦς Ὀλύμπου (βλέπει τὰ συμβαίνοντα εἰς τοὺς ἀνθρώπους) καὶ τὸ τέλειον μάτι τοῦ Διὸς· ἐπειδὴ ὅσα συμβαίνουν εἰς ἡμᾶς (τοὺς ἀνθρώπους) τὰ γνωρίζει ἐξ ὁλοκλήρου ὅλα ἡ Μοῖρα καὶ ὁ Νοῦς τοῦ Διὸς.]

(Μετάφρ. Σπ. Μαγγίνας, ΤΑ ΟΡΦΙΚΑ, ἐκδ. ΗΛΙΟΥ)

Μοῖρα καὶ Μόρος ἀποτελοῦν τὸ ἀναπόδραστον ζεύγος, τὸ ὀρίζον τὴν ἐνσάρκωσιν καὶ τὴν λήξιν της. Πλὴν ὅμως διαφοροποιοῦνται εἰς τὸ ἀπόσπασμα τοῦ 'Ηρακλείτου δίδον (τὸ ζεύγος) νέαν διάστασιν εἰς τὸ σκηνικὸν τῆς ζωῆς.

Μόροι καὶ μοῖραι εὐρίσκονται εἰς ἀναλογικὴν αὐξησιν. Ὅσο ἐνδυναμώνει τὸ Πεπρωμένον, ἡ δύναμις τοῦ ὄντος νὰ καταλάβῃ μεγαλύτερο μερίδιο εἰς τὸν χρόνον τῆς ζωῆς, τόσο καὶ αἱ μοῖραι καθίστανται μέζονες.

Αἱ 360 μοῖραι, τοποθετημέναι εἰς τὴν ὀροφὴν τῆς Θόλου τῆς Ἐπιδαύρου ὑπενθυμίζουν ὅτι ὁ χρόνος εἶναι πάντοτε ὁ ἴδιος, αὐτὸς ὅμως διαμοιράζεται ἀναλο- γικῶς εἰς μόρους μερίδια, ἀναλόγως τῆς δυνάμεως ἑνὸς ἐκάστου ὄντος συμφώνως πρὸς τὸν κλῆρον τῆς ἐπιλογῆς, που ἔκανε ἡ ψυχὴ προτοῦ ἔλθῃ εἰς ἐνσάρ- κωσιν. Διότι εἰς τὴν «Πολιτεία» (617 C-D) λέγει ὁ Πλά- των ὅτι αἱ ψυχαὶ ἀποφασίζουν τί εἶδους βίον ἐπιθυμοῦν νὰ ζήσουν ἐρχόμεναι εἰς ἐνσάρκωσιν καὶ συνεπῶς εἶναι αἱ ἴδιαι αἰτίαι τῆς εὐδαιμονίας ἢ τοῦ ὀλέθρου των.

«Αἰτία ἐλομένων· θεὸς ἀναίτιος».

(Υπεύθυνος εἶναι ὁ ἐπιλέγων, ὁ θεὸς εἶναι ἀναίτιος)

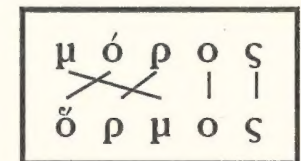
(617e, Μετάφρ. Α. Παπαθεοδώρου - Φ. Παπᾶ, ἐκδ.

ΠΑΠΥΡΟΣ)

Ἡ Μοῖρα Λάχεσις «μοίρας λαγχάνουσι» διανέμει μόνον κλήρους, δὲν ὀρίζει τὸν βίον που ἡ ψυχὴ θὰ ἐπιλέξῃ (Πολ. 617). Ὁ μόρος καθίσταται μέζων καὶ καταλαμβάνει μέζονα μοῖραν εἰς τὸν χρόνον. Ὁ στρατάρχης ἔχων τὴν εὐθύνην τοῦ στρατεύματος καὶ τῆς μάχης, καταλαμβάνει μεγαλυτέραν μοῖραν ἀπὸ τὸν στρατιωτῶν.

Ἡ δύναμις τοῦ μόρου καθίσταται Πεπρωμένον, Εἰμαρμένη διὰ τὸν ἴδιον καὶ διὰ τοὺς ἄλλους. Ὁ πολι- τικὸς δὲν ἐξουσιάζει μόνον τὴν ἰδικὴν του μοῖραν, ἀλλὰ καὶ τὴν μοῖραν πλήθους συνανθρώπων του, συνεπῶς ἡ μοῖρα που καταλαμβάνει καθίσταται ἀναλογικῶς μεγαλυτέρα τῶν ἄλλων.

Ἡ λέξις μόρος ἀναγραμματιζομένη εἰς ὄρμον

παρουσιάζει τὸ καταφύγιον ἀπὸ τὴν θαλασσοταραχὴν τῆς ζωῆς, τοῦ ὑγροῦ στοιχείου τῶν ἀναθυμιάσεων τοῦ ὕδατος, δηλαδὴ τῶν συναισθηματικῶν ἀναταραχῶν καὶ μεταφορικῶς εἶναι ὁ τόπος που ἐξασφαλίζει τὴν ἡρεμία:

«βίον πλεύσαντα πρὸς ὄρμον»

(Ἑλλ. Ἐπιγρ. 67)

Ἐπειδὴ δὲ ὁ θάνατος εἶναι ὁ τελευταῖος λιμὴν, ἡ λέξις μόρος εἶναι καὶ τὸ καταφύγιον τοῦ θανάτου. Ὁ ἀνα- γραμματισμὸς ἀναδεικνύει τὴν ἀντίθεσιν ἢ ἀντί+Λόγον μεταξὺ τῶν δύο λέξεων.

Τὸ ὑγρὸν στοιχεῖον εἶναι ἀπαραίτητον προκειμένου νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἐνσάρκωσις, ὅταν ἡ ψυχὴ ἐτοιμάζεται νὰ λάβῃ **μορφὴν**, κατὰ τὰς Ὀρφικὰς πινακίδας τῆς Πετληίδας καὶ τῶν Ἑλευθερνῶν, καὶ ἀναφωνεῖ εἰς τοὺς φύλακας τῆς δεξιᾶς πηγῆς:

«ΔΙΨΑΙΑΥΟΣΕΓΩΚΑΙΑΠΟΛΛΥΜΑΙ...»

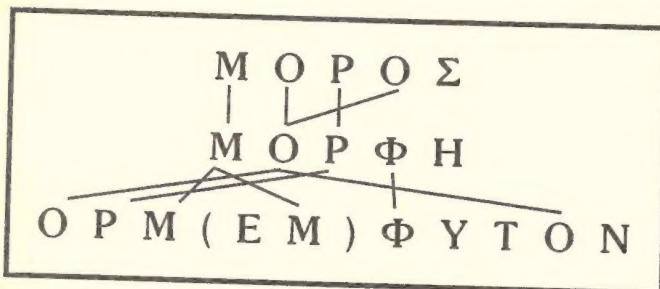
(Ἀπὸ τὴν δίψα φλέγομαι καὶ κάνομαι...)

Αὐτὸ τὸ ἴδιο στοιχεῖον τὴν συνοδεύει καὶ ἀφοῦ ἐγκαταλείψῃ τὸν σάρκινον κιτῶνα τῆς, κατὰ τὴν στιγμὴν ποὺ τὴν παραλαμβάνει ὁ Ἑρμῆς ὁ χθόνιος καὶ ψυχοπομπός, προκειμένου νὰ τὴν ὁδηγήσῃ εἰς τὴν Ἀχερουσία λίμνη.

Τὸ ὑγρὸ στοιχεῖο τῆς λίμνης συνδέει τὸν **μόρον**=μερίδιον καὶ **Μόρον**=θάνατον μετὰ τοῦ ὑγροῦ στοιχείου τοῦ ἀναγραμματιζομένου **Μόρου**, ποὺ εἶναι ἡ φύσις τοῦ **δρμου**, εἰς τὸν ὁποῖον ἔρχονται νὰ ἀγκυροβολήσουν τὰ πλοῖα μετὰ ἀπὸ κοπιῶδες ταξίδι εἰς τὸ πέλαγος τῆς ζωῆς.

Μόρος καὶ **δρμος** συνδέονται εἰς τὸν Ἱερατικὸν Λόγον διὰ τοῦ συνεκτικοῦ στοιχείου τοῦ ὕδατος (τῆς συνεχοῦς οὐσίας), ποὺ συνοδεύει τὰς ψυχὰς τόσον κατὰ τὴν ἀφίξιν των, ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἀναχώρησίν των ἀπὸ τὰς **360 μοίρας** τοῦ Κύκλου τῆς Ζωῆς ἢ Ζωδιακοῦ Κύκλου, συνδεόμενοι ἐννοιολογικῶς μετὰ τῶν **360 σταυρῶν** τῆς ὀροφῆς τῆς Θόλου.

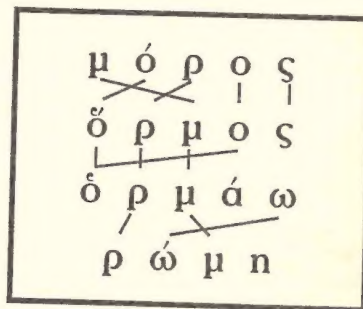
Ἐκ τοῦ **δρμου** καὶ **μόρου** ἀντίστροφος, ἀλλὰ καὶ συνάμα ταυτόσημος, ἐννοία ἡ **δρμή**, ἐνυπάρχουσα εἰς τὴν ψυχὴν, δίδει εἰς αὐτὴν τὴν **ρώμην** τῆς ἀενάου ἐπιθυμίας διὰ τῶν ἀναθυμιάσεων νὰ μετατρέπῃ τὰ στοιχεῖα εἰς κυκλικὴν φορὰν, ὥστε νὰ μετέρχεται ἐκ τοῦ **μόρου**=θανάτου εἰς τὴν **μοῖραν**=ζωὴν, ἂν καὶ γνωρίζει ὅτι εἰς τὴν φορὰν τοῦ «**ποταμοῦ**» δὲν θὰ εἰσέλθῃ ποτὲ δύο φορές μετὰ τὴν ἰδίαν **μορφὴν**. Ἡ ἰδέα τῆς μετενσαρκώσεως, διάχυτος εἰς τὰ ἀποσπάσματα τοῦ Ἡρακλείτου, δίδεται μὲ μεγίστην λεπτότητα, διὰ τῆς μετατροπῆς τῶν στοιχείων (Ἀπ. 12, 13, 31, 36, 76, 77, 98, 118, 126).

Εἰς τὰ τρία **δρμέμφυτα** τοῦ Ἀριστοτέλους, τὸ ἀναπότρεπτον τῆς ἐννοίας τοῦ **μόρου** καθίσταται πασιφανές, διότι ριζωμένον φύεται καὶ βλαστάνει διὰ τῆς ἀντιστροφῆς τῆς ρίζης **μορ-** εἰς **δρμ-** χωρὶς τὴν παρέμβασιν τῆς συνειδητῆς παρουσίας τοῦ ἐνσαρκωμένου

ὄντος. Τὰ τρία **δρμέμφυτα**, μὲ κυρίαρχον ἐκεῖνο τῆς διαιωνίσεως τοῦ εἶδους, καταλαμβάνουν ἄνευ ἐρωτηματικῶν ἢ ἀμφισβητήσεων τὴν **μορφὴν**.

Ἡ **δρμή** τοῦ «γενόμενοι ζῶειν ἐθέλουσι» ἀκολουθεῖται ἀπὸ τὸ «**μόρους** τ' ἔχειν». Ἡ ψυχὴ γνωρίζει, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ συνειδητοποιῇ, τὴν κατάστασιν τοῦ **μόρου**=θανάτου καὶ τὴν ματαιότητα τῆς ἐπαναλήψεως τοῦ «**παῖδας καταλείπουσι μόρους γενέσθαι**», ὅταν μετέχῃ τῆς **μορφῆς**.

Ἡ ἀντιστροφή τῶν συμφώνων εἶναι ὀφθαλμοφανής. Τὰ φωνήεντα, ὅμως, ἐναλλάσσουν τὴν δύναμίν των καὶ ἀπὸ βραχέα τὸ **Ο** εἰς τὰς λέξεις **μόρος** καὶ **δρμος**, σταδιακῶς μετατρέπονται εἰς μακρά, **δρμάω** καὶ **ρώμην**. Μεγαλώνουν τὰ διανοήματα μαζί μετὰ τὴν ἐπιμήκυνσιν τῶν φωνηέντων ἀποδίδοντα τὴν **ρωμαλεότητα** καὶ τὴν συνέπειαν τοῦ Λόγου.

Ἡ **δρμή** καὶ ἡ **ρώμην** τῆς ψυχῆς εἶναι ἡ ἐπιθυμία τῆς πρὸς συνεχῇ **μορφοποίησιν** «ζῶειν ἐθέλουσι», ἡ ὁποία εἶναι ἀκαταμάχητος καὶ ἐπιβεβαιώνεται ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν Ἑλληνικὸν Λόγον.

Ἡ χρησιμοποίησις τῆς λέξεως **μόρος** ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῆς λέξεως **μοῖρα** ὑπὸ τοῦ Ἡρακλείτου, ἀποκαλύπτει καὶ τὴν δευτέραν τῆς διάστασιν τὴν ἱερατικὴν, διότι ἐφ' ὅσον τὸ ἀρκτικὸν σύμφωνον **Μ** ἀπομακρυνθῇ

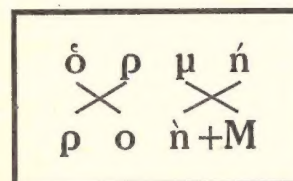
μ + ὄρος

διὰ τοῦ **μόρου**=**μοίρας**, μεριδίου ποὺ ἡ ἰδία ἐπέλεξε, ὁδηγεῖται ἡ ψυχὴ εἰς τὸ **Μ**=**Μ**-υπτικὸν **δρος** καὶ μετέχει τῆς γνώσεως τῆς συνολικῆς θεάσεως ποὺ προσφέρει ἡ θέσις καὶ θέσις ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ **δρους**. Ὁ **δρος** εἶναι ἡ ἀντίθεσις τοῦ **σπηλαίου**, ἀμφότεραι λέξεις τῆς μυθικῆς διδασκαλίας τοῦ Λόγου. Ὁ **δρος** ὅμως τῆς **μ**-υπτικῆς διαδικασίας εἶναι καὶ ἡ ἀναγνώρισις τῶν **δρίων** ἐντὸς τῶν ὁποίων θὰ κινηθῇ ἡ ψυχὴ. Τὸ πνεῦμα τῆς δασείας εἰς τὴν ἐννοίαν τοῦ **δρου** μετατρέπει τὸ **δρος**=**βουνὸ** εἰς **ὀρόσημον**.

μ + ὄρος

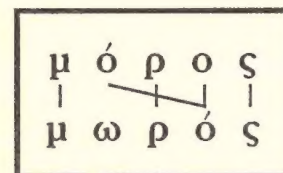
[Ὁρος, ἰων. οὔρος, -ου, ὁ ὄριον, σύνορον, σῆμα ἰδιοκτησίας. Κυρ. ὀρόσημον, ὀροθέσιον. 2) Οὔροι (πληθ.) εἶναι λίθοι (στῆλαι) φέροντες ἐπιγραφὰς διευκρινιζούσας τὰ δι' αὐτῶν σημειούμενα ὅρια... Κανῶν, μέτρον, γνώμων. Τέλος σκοπός. Ὁ ὀρισμός ἐννοίας μιᾶς λέξεως (Λεξ. I. Σταματάκου)].

Διὰ νὰ ὑπάρξῃ δυνατότης ἀναρρικῆσεως εἰς τὸ **δρος**, **δρος** εἶναι ἡ κίνησις. Ὁρος δὲ κινήσεως ἡ **ροή**, ποὺ εἶναι καὶ **δρμή** τῆς ψυχῆς, διότι

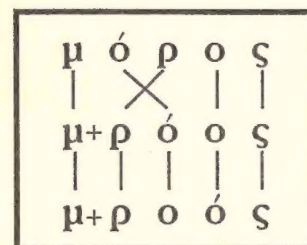
ὥστε νὰ κινηθῇ διὰ τῆς **ροῆς** ἀνοδικῶς, ὡς προϋποθέτει ἡ Μυθικὴ διαδικασία, ποὺ γίνεται εἰς τὰ **δρην** ἀπὸ τὸν θεὸν Πᾶνα συνοδευόμενον ὑπὸ τῶν Νυμφῶν, τῶν Σειληνῶν καὶ τῶν Σατύρων τῆς ἀκολουθίας τοῦ Διονύσου, ἀκολουθουμένων ὑπὸ τῶν **Μ**-αινάδων.

Ἡ **δρμή** εἰς τὴν ἱερατικὴν **δρμολογίαν** εἶναι ἡ **ροή** τῶν **Μ**-αινάδων ποὺ συνδέονται μετὰ τὴν λέξιν **μόρον** διὰ τῆς **ροῆς**, ποὺ εἶναι **δρος**. Ὁ **μωρὸς** μεταβάλλων τὸ **Ο** τῆς λέξεως **μόρος** εἰς **Ω**, ἀναιρεῖ τὴν πρόσβασιν εἰς τὸ **δρος**, διότι **δρος** τῆς ἀναρρικῆσεως εἶναι ἡ **φρόνησις**, ποὺ εἶναι **δνησις**=συμφύρον τῆς φορᾶς τοῦ νοῦ πρὸς **νόησιν** (Συμπ. 204α).

Ὁ **μωρὸς** διὰ τῆς μεγίστης **Ω** ἀφροσύνης του δὲν σχετίζεται μετὰ τὴν **Μ**-ύψιν.

Ποία κινητήριος δύναμις θὰ ὠθήσῃ τὴν ψυχὴν εἰς τὰ ὕψη τοῦ **δρους**;

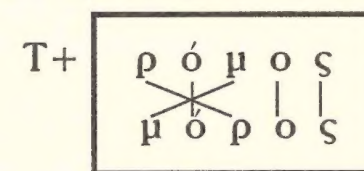
Ἡ λέξις **ρόος** (ἀσυν. τοῦ **ροῦς** ἢ **ροὺς** γεν. τῆς λέξεως **ροῦς**), εἶναι ὁ τρόπος διὰ τοῦ ὁποίου ἡ ψυχὴ θὰ φθάσῃ εἰς τὸ **δρος**. Ρέουσα διὰ τῆς **Μ**-αθήσεως καὶ ἐν συνεχείᾳ διὰ τῆς **Μ**-ύψεως, ὁ **μόρος** καὶ ἡ **μοῖρα** τῆς θὰ καταστοῦν **μέζονες** καὶ θὰ τῆς ἐπιτρέψουν τὴν ἄνω θέαν ποὺ προσφέρει τὸ **δρος** τῆς **Μ**-ύψεως.

Ἡ τρέχουσα λέξις **θάνατος** δὲν χρησιμοποιεῖται ὑπὸ τοῦ Ἡρακλείτου σκοπίμως. Τὰ τέσσερα **Μ** τοῦ Ἀποσπ. «**Μ-όροι, Μ-έζονες, Μ-έζονας, Μ-οίρας**» δὲν ἀφήνουν ἀμφιβολίαν ὡς πρὸς τὴν πρόθεσιν του νὰ ἐπισημάνῃ τὴν ἐσωτερικὴν ἀκτινοβολίαν ποὺ ἐκπέμπει τὸ σύμφωνον **Μ** διὰ τῆς ἀναβάσεως εἰς τὸ **δρος**, ποὺ εἶναι ἡ ἐπαναληπτικὴ φορὰ τῶν ἀνερχομένων καὶ κατερχομένων εὐθειῶν ποὺ συνθέτουν τὸ σχῆμα τοῦ γράμματος **Μ**. Ἀραγε καὶ εἰς τὴν φοινικικὴν γλῶσσαν τὸ σύμφωνον αὐτὸ ἔχει ταυτοσημεῖαν ἐννοιῶν εἰς ἀλλεπάλληλα ἐπίπεδα ἐρμηνείας ἐντὸς τῶν ἀντιστοίχων λέξεων;

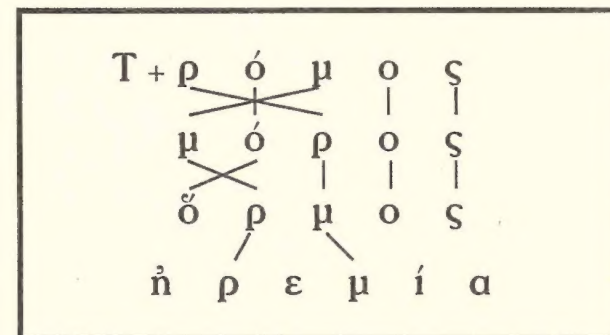

Ἡ **Μ**-άθησις λαμβάνεται ὑπὸ τῶν **Μ**-ανάδων, **Μ**-αινάδων προκειμένου νὰ μετατραπῇ εἰς **Μ**-ύψιν ὑπὸ τῶν Μουσῶν/Μυήσεων. Ἡ ἐπαναληπτικότης τῆς ἀναβάσεως καὶ καταβάσεως πραγματοποιεῖται ἐναλλάξ εἰς τὰ **δρην** καὶ εἰς τὰ **σπήλαια** προκειμένου νὰ συνδεθῇ ἡ ψυχὴ, ὅχι μόνον μετὰ τοὺς Οὐρανίους Θεούς, ἀλλὰ καὶ μετὰ τοὺς Καταχθόνιους. Τόσον ἡ Θεὰ Ἀφροδίτη (ἡ θεὰ τῆς **μορφοποίησεως**), ὅσον ἡ Δήμητρα καὶ ἡ Κόρη ἐλατρεύοντο εἰς **Ἀντρα** καὶ **Σπήλαια**.

Τὰ ἐλάχιστα γνωστὰ περὶ μυήσεων (Παυσ. Ἀντρον Τροφωνίου) ὁμιλοῦν περὶ τῆς λέξεως

Ἡ ἀντιστροφή τῶν δύο συμφώνων **Μ** καὶ **Ρ** εἰς τὴν λέξιν **μόρος** εἰς **Ρ** καὶ **Μ** εἰς τὴν λέξιν **τ-ρόμος** μετὰ τὴν προσθήκην τοῦ συμφώνου **Τ**, τῆς στάσεως, ὡς εἶπεν ὁ Σωκράτης, περιγράφει ἐπακριβῶς τὴν ψυχικὴν κατάστασιν τοῦ συμμετέχοντος εἰς τὰ Μυστήρια, καὶ ὅχι μόνον. Διότι ὁ **τρόμος** εἶναι ὁ φόβος τοῦ θανάτου, τοῦ **μόρου**, ὦν ταυτοχρόνως καὶ ὁ συνδετικὸς κρίκος μεταξὺ τοῦ **μόρου** καὶ τοῦ **δρμου**.

Τὸ σύμφωνον Τ, τὸ σύμβολον τοῦ σταυροῦ, ὡς θὰ ἀναλυθῇ ἐν συνεχείᾳ, θὰ διευκρινίσῃ τὴν καθήλωσιν, τὴν ὁποίαν παθαίνει ὁ καταληφθεὶς ὑπὸ τοῦ τ-ρόμου, ἡ ὁποία διέπεται ἀπὸ τὴν ἐντονωτάτην ροήν, πού προκαλεῖται ἀπὸ τὰ συναισθήματα τοῦ φόβου, τῆς ἀνασφαλείας καὶ τῆς τ-αραχῆς. Τὸ αἷμα ἐν συνεχείᾳ παγώνει, ἡ κυκλοφορία σταματᾷ.

Ὁ δὲ ὄρμος, ἐπειδὴ εἶναι ἡ ἐξασφάλισις τοῦ πλοίου ἀπὸ τὴν τρικυρίαν, προκαλεῖ καὶ τὴν ἡρεμίαν τῆς ψυχῆς, ὅταν πλέον φθάσῃ εἰς τὸ τέλος τῆς μορφοποιήσεώς της. Ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι ὁ ψυχοπομπὸς θεὸς φέρει τὸ ὄνομα Ἑρμῆς, θεὸς ὁ ὁποῖος ἔχει ἀναλάβει νὰ συνοδεύῃ τὰς ψυχὰς τόσο κατὰ τὴν ἀφίξιν των εἰς τὴν ἐνσάρκωσιν, ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἀποχώρησιν των καὶ ἐπιστροφὴν εἰς τὰ βασίλεια τοῦ Ἄδου, ὡς ἀναφέρει ὁ ἀντίστοιχος Ὀρφικὸς Ὑμνος τοῦ Ἑρμοῦ Χθονίου:

«ἅς κατάγεις, ὁπότεν μοίρης χρόνος εἰσαφίκηται,
εὐιέρω ράβδῳ θέλων ὑπνοδωτίδι πάντα,
καὶ πάλιν ὑπνόωντας ἐγείρεις».

(αὐτὲς τὶς ψυχές, ὅταν φθάσῃ ὁ μοιραῖος χρόνος καθοδηγεῖς πρὸς τὸν κάτω κόσμον, ἐσὺ πού μαγεύεις τὰ πάντα μὲ τὸ ἱερὸ ραβδί πού ὑπνωτίζει καὶ πάλιν τοὺς σηκώνεις ἀπὸ τὸν ὕπνο).

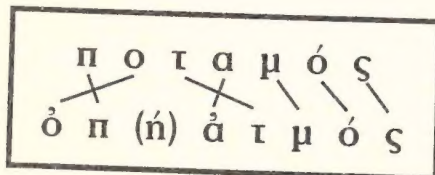
(Μετάφρ. Σπ. Μαγγίνα, ΤΑ ΟΡΦΙΚΑ, ἐκδ. ΗΛΙΟΥ)

Ρ-ὸν Μ-αθητείας καὶ Μ-υήσεως, τὰ δύο σύμφωνα τὸ Ρ καὶ τὸ Μ τοῦ ὀνόματος τοῦ Χθονίου Ἑρμοῦ, συμμετέχουν ἁρμονικῶς εἰς τὴν ὅλην διαδικασίαν τῆς ἀφίξεως καὶ ἀναχωρήσεως τῆς ψυχῆς.

Ἡ ἑρμηνεία τοῦ Σωκράτους σχετικῶς μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Ἑρμοῦ εἰς τὸν «Κρατύλον», δίδει μίαν ἄλλην διάστασιν εἰς τὴν ιδιότητα τοῦ Ἑρμοῦ διὰ τοῦ «εἴρειν ἐμήσατο», δηλαδὴ τοῦ θεοῦ «πού ἐπενόησε τὸ λέγειν καὶ τὸν λόγον» (Κρατ. 408α).

γ. Ποταμός

Ἡ ἔννοια τοῦ ποταμοῦ εἶναι ἐκείνη πού συνδέει τὰς γενεὰς μεταξύ των διὰ τῆς ροῆς, ἡ ὁποία μετατρέπομένη εἰς ἀτμούς βοηθεῖ τὴν αἴθνη/ξηρὰν ψυχὴν νὰ γεννηθῇ (Ἀπ. 12 καὶ 77).

«Ποταμοῖς τοῖς αὐτοῖς ἐμβαίνομεν τε καὶ οὐκ ἐμβαίνομεν, εἰμέν τε καὶ οὐκ εἴμεν».

(Στοὺς ἴδιους ποταμούς εἰσερχόμεθα καὶ δὲν εἰσερχόμεθα, καὶ εἴμεθα καὶ δὲν εἴμεθα).

Ἀπ. 49 α. Ἡράκλ. Ἀλλήν. 24

Ἡ ροὴ τοῦ ποταμοῦ ἐκβάλλει ἀτμούς, ἡ δὲ κοίτη τοῦ ποταμοῦ πού φιλοξενεῖ τὰ ρέοντα ὕδατα, εἶναι ὁπὴ ἐντὸς τῆς ὁποίας «ἐμβαίνομεν καὶ οὐκ ἐμβαίνομεν», διότι μετέχομεν μὲν τῆς φύσεως τοῦ ἀτμοῦ, λόγῳ ὅμως τῆς πτητικότητός του δὲν ὑπάρχει καμμία σταθερότης.

Ἐφ' ὅσον ἐνσαρκούμεθα ἔχομεν ἀνάγκη τῆς ὑγρᾶς φύσεως τοῦ ἀτμοῦ, ἡ ὁποία συνεχῶς ἐξατμίζεται καὶ διαλύεται.

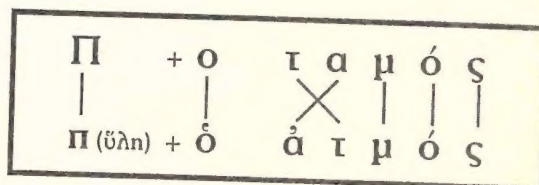
Ἡ ρίζα τῆς λέξεως ποταμός εἶναι ποτάομαι=πειῶ, εἰκὼν ἀνοδικῆς κινήσεως. Εἰμέν τε καὶ οὐκ εἴμεν, διότι ἐνῶ ἡ λέξις εἴμεν δὲν ἐπιδέχεται ἀλλαγὰς καὶ ἀπαιτεῖ σταθερὸν περιβάλλον, ὁ ποταμός διὰ τῆς ἀκράτου κινήσεώς του ἀποτρέπει τὸ «εἴμεν» ἀφαιρῶν ἀπὸ αὐτὸ τὴν σταθερότητα, μετατρέπων αὐτὸ εἰς «οὐκ εἴμεν». Πλὴν ὅμως «ἐμβαίνομεν», ἐφ' ὅσον τὸ ρῆμα διὰ τῆς κινήσεως δηλώνει τὴν μεταβολήν, τὴν ὁποίαν ἀναιρεῖ διὰ τοῦ «οὐκ ἐμβαίνομεν».

Θέσις καὶ ἀντίθεσις ἐναλλάσσονται ἐκ περιτροπῆς προκειμένου νὰ διασαφηνίσουν τὴν ἀστάθειαν τῶν «ἀεὶ γιγνομένων» εἰς τοὺς κόλπους τῆς θνητότητας καὶ τῆς φθορᾶς.

Σταθερὰ καὶ αἰωνία εἶναι ἡ κοίτη τοῦ ποταμοῦ, ἐκπρόσωπος τοῦ ἀεὶ ὄντος, ἐνῶ τὰ ἀεὶ ρέοντα ὕδατα κινούμενα ἀπεικονίζουν τὸ ἀεὶ γιγνόμενον. Ἡ δὲ ψυχὴ εἶναι ἀεὶ οὐσα διὰ τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ καὶ ἀεὶ γιγνομένη διὰ τῶν ρέοντων ὑδάτων. Τὸ συνολικὸν ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ εἶναι τὸ σύνολον τῶν ἐνσαρκωμένων ψυχῶν τῆς ἀνθρωπότητος εἰς ἀέναον, ἀεὶ ρέουσιν ἐναλλαγὴν γενέσεως καὶ θανάτου, μοίρας καὶ μόρου.

Συνεπῶς τὰ ρέοντα ὕδατα τοῦ ποταμοῦ εἶναι πηγὴ ἐνεργείας ἀναδεικνύοντα τὴν θνητότητα καὶ τὴν παλιγγενεσίαν τῶν ψυχῶν.

Εἰς τὴν λέξιν ποταμός τὸ ἀρκτικὸν σύμφωνον Π, τὸ σύμβολον τῆς πύλης, πραγματοποιεῖ ἀλλαγὴν πεδίου διὰ τῆς Π+ῦλης, διότι ὁ ἀτμός τοῦ ποταμοῦ εἶναι ἡ μεταβατικὴ κατάσταση ἡ μεταξὺ τῆς μεταστοιχειώσεως τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ ἀέρος, διότι

Ὁ ἀτμός, εἶναι ἡ ψυχὴ, ἡ ὁποία διὰ τῆς π+ῦλης θὰ ἐπανεῖθῃ εἰς τὴν γένεσιν καὶ θὰ ὑγροποιηθῇ, ἢ θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν θάνατον καὶ θὰ ἐξαερωθῇ. Ἡ κατάσταση τοῦ ἀτμοῦ, ἡ ὁποία εἶναι ἐνδιάμεσος κατάστασις, ἐμφανίζεται εἰς τὸ Ἀπ. 76 τοῦ Ἡρακλείτου εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρονται ὁ Μάξιμ. Τύρ. 12, 4, ὁ Πλούταρχος Εἰ 293, καὶ ὁ Μαρκ. Αὐρήλιος 4, 46.

«Ζῆ πῦρ τὸν γῆς θάνατον καὶ ἀήρ ζῆ τὸν πυρὸς θάνατον, ὕδωρ ζῆ τὸν ἀέρος θάνατον, γῆ τὸν ὕδατος».

«Πυρὸς θάνατος ἀέρι γένεσις, καὶ ἀέρος θάνατος ὕδατι γένεσις».

«Ὅτι γῆς θάνατος ὕδωρ γενέσθαι καὶ ὕδατος θάνατος ἀέρα γενέσθαι καὶ ἀέρος πῦρ καὶ ἔμπαλιν».

Ἡ οὐσία τοῦ ποταμοῦ εἶναι ἡ ἀένας ροὴ τῆς ἐνεργείας τῶν ἀτμῶν, πού αὐτὸς ἐκλύει ἀπὸ τὴν κοίτην του=ὀπὴν, προκειμένου νὰ τροφοδοτήσῃ τὰς ψυχὰς μὲ τὸ ἀπαιτούμενον ὑλικὸν τοῦ ὑγροῦ στοιχείου. Διὰ κάθε νέαν πρόσκτησιν τῶν μελῶν τοῦ σώματός των, ὁ ποταμός δωρίζει τὴν ὑγρὰν, ἀτμώδη σύστασιν εἰς τὴν ψυχὴν ὡς συγκολλητικὴν οὐσίαν, διότι ἡ οὐσία τοῦ ὕδατος εἶναι κολλητικὴ διὰ τὰς ψυχὰς, λέγουσιν τὰ Ὀρφικά κείμενα.

Ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα φαίνεται νὰ ἔχῃ ἓνα ξεχωριστὸν καθαρῶς ἱερατικὸν λεξιλόγιον, ἄρρητον καὶ κρυφὸν ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι δὲν γνωρίζουν τὴν μυστικὴν τῆς ὁρολογίαν. Εἰς τὰ λεξικά, ρίζα τῆς λέξεως ποταμός εἶναι ἡ πο-, ρίζα τοῦ ποτός, πίνω, συγγενεύουσα συνειρμικῶς μὲ τὸ ὑγρὸ στοιχεῖο τοῦ ποταμοῦ.

[Ἐτυμ.: ἀττ. ποταμός, λεσβ. πόταμος (πρωταρχ. σημασία Ὑδωρ κατακρημνιζόμενον, καταπίπτον).

(Λεξ. τῆς Ἀρχ. Ἑλλ. Γλ., Ἰ. Σταματάκου)].

Ἀπ. 12. Ἀρείος Δίδ. ἀπ. 39, 2

«Ζήνων τὴν ψυχὴν λέγει αἰσθητικὴν ἀναθυμίασιν, καθάπερ Ἡράκλειτος· βουλόμενος γὰρ ἐμφανίσαι, ὅτι αἱ ψυχαὶ ἀναθυμιάμεναι νοεραὶ ἀεὶ γίνονται, εἴκασεν αὐτὰς τοῖς ποταμοῖς λέγων οὕτως· ποταμοῖσι τοῖσιν αὐτοῖσιν ἐμβαίνουνσιν ἕτερα καὶ ἕτερα ὕδατα ἐπιρρεῖ καὶ ψυχαὶ δὲ ἀπὸ τῶν ὑγρῶν ἀναθυμῶνται».

(Ὁ Ζήνων λέγει τὴν ψυχὴν αἰσθητικὴν ἀναθυμίασιν, ὅπως ὁ Ἡράκλειτος· γὰρ νὰ δείξῃ δὲ ὅτι οἱ ψυχὲς μὲ τὴν ἀναθυμίασιν δὲν παύουν νὰ ὑπάρχουν καθ' ἑαυτὰς τὶς παρωμοίασε πρὸς ποταμούς, λέγων τὰ ἐξῆς: σὲ ὅσους εἰσέρχονται στὰ ἴδια ποτάμια ὅλο καὶ διαφορετικὰ ὕδατα ρέουν ἐπάνω τους· καὶ οἱ ψυχὲς ἀναλαμβάνουν τὴν δύναμιν των ἀπὸ τὸν κῶρον τῶν ὑγρῶν).

Εἰς τὸ Ἀπ. αὐτὸ προστίθεται ἡ αἰσθητικὴ ἀναθυμίασις πού εἶναι ἀλλαγὴ τὴν ὁποίαν ὑφίσταται τὸ στοιχεῖον τοῦ ἀέρος μετατρέπόμενον κατὰ τὴν ἐνσάρκωσιν εἰς τὸ στοιχεῖον τοῦ ὕδατος.

Κατὰ τὴν ροὴν τῶν ὑδάτων, τὰ ὁποῖα οὐδέποτε σταματοῦν καὶ ἀλλάζουν συνεχῶς, ρέοντα ἐντὸς τῆς κοινῆς κοίτης, ἡ ψυχὴ μετέχουσα αὐτῆς τῆς ροῆς μετὰ τῆς ὁποίας παρομοιάζεται, τρέφεται. Σὺν τῷ χρόνῳ ὅμως ἐπέρχεται νέα ἀλλαγὴ, ἡ ὁποία προερχομένη ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς νὰ προσλάβῃ ξηρότητα, χάνει μέρος τῆς ὑγρασίας της καὶ μετέχει περισσότερον τοῦ στοιχείου τοῦ ἀέρος εἰς καπνώδη κατάστασιν, πλησιάζουσα πρὸς τὸ στοιχεῖον τοῦ πυρός, τὸ ὁποῖον εἶναι ξηρὸν καὶ θερμόν.

«Ἐκ πυρὸς ὕδωρ ἔμψυχον»,

λέγει ὁ Πλάτων (Νόμοι 903 ε).

«Ἔστι δ' οὐτε τὸ ὑγρὸν ἄνευ τοῦ ξηροῦ οὐτε τὸ ξηρὸν ἄνευ τοῦ ὑγροῦ, ἀλλὰ πάντα ταῦτα λέγεται κατὰ τὴν ὑπεροχὴν».

(Ἀριστ. Μετεωρ. 359 b 33)

Ὅταν ἡ ὑπεροχὴ τοῦ ξηροῦ θὰ ἐξαφανίσῃ τὴν ὑγρότητα τοῦ ὕδατος, τότε ἡ ψυχὴ θὰ μετατραπῇ εἰς ἀέρα, πλησιάζουσα περισσότερον πρὸς τὸ πῦρ. Οὕσα ἐνσαρκωμένα ἐπηρεάζεται περισσότερον ἀπὸ τὸν συναισθηματικὸν τῆς κόσμου, δηλαδὴ ἀπὸ τὸ ἐπιθυμητικὸν καὶ τὸ θυμικὸν μέρος αὐτῆς, ἐνῶ ὅταν ἀφήσῃ τὸν χιτῶνα της, τότε πέτεται, μετατρέπεται εἰς ἀέρα καὶ πλησιάζουσα τὸ πῦρ, γίνεται διαλεκτικὴ καὶ νοητικὴ ἢ λογιστικὴ κατὰ τὸν Πλάτωνα. Ὁ Ἡνίοχος τότε κυβερνᾷ τοὺς 2 ἵππους (τὸ ἄλογον μέρος τῆς ψυχῆς).

Ἡ αἰσθητικὴ ἀναθυμίασις εἶναι ὁ συγκεκριμένος ὁρος τοῦ ἐπιθυμητικοῦ καὶ τοῦ θυμικοῦ μέρους τῆς ψυχῆς, τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται κάτω ἀπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ὕδατος καὶ τῆς ὑγρασίας, δηλαδὴ τῆς συνεχοῦς ἐπιθυμίας τῶν ἐνσαρκώσεων.

Ἀπ. 36, Κλήμης Στρωμ. 6, 16.

«Ψυχῆσιν θάνατος ὕδωρ γενέσθαι, ὕδατι δὲ θάνατος γῆν γενέσθαι, ἐκ γῆς δὲ ὕδωρ γίνεται, ἐξ ὕδατος δὲ ψυχὴ».

(Γιὰ τὶς ψυχὲς εἶναι θάνατος νὰ γίνουν ὕδωρ, καὶ θάνατος γὰρ τὸ ὕδωρ νὰ γίνῃ γῆ, καὶ ἀπὸ τὴν γῆ γίνεται ὕδωρ καὶ ἀπὸ τὸ ὕδωρ ψυχὴ).

Ἡ κατανόησις τῶν ιδιοτήτων τῶν 4 στοιχείων ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῆς ἀλληλουχίας τῆς ροῆς των, εἶναι ἀπαραίτητος προϋπόθεσις διὰ τὴν ὁμαλὴν ἐξέλιξιν καὶ πρόσληψιν ὀρθῆς, ἀντικειμενικῆς Γνώσεως ὑπὸ τῆς ψυχῆς.

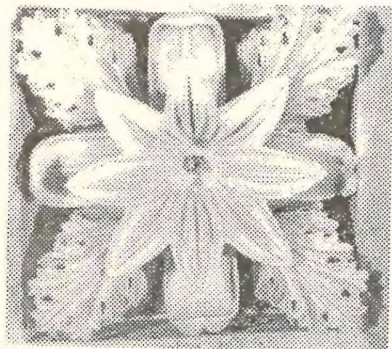
Ὁ Ἡράκλειτος δημιουργεῖ μίαν περιστροφικὴν ἀντιθετικὴν κίνησιν μεταξύ τῶν δύο παθητικῶν στοιχείων,

τοῦ ὕδατος καὶ τῆς γῆς, ἐναλλάσσων τὸν θάνατον μὲ τὴν ζωὴν εἰς τὸν κύκλον τῶν ἐπανενσαρκώσεων. Τὰ δύο αὐτὰ στοιχεῖα, βαρύτερα τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ πυρός, ἐγκλωβίζουν τὴν ψυχὴν εἰς τὰ βασίλεια τοῦ "Αδου καὶ τῆς Περσεφόνης, ἐνῶ ὁ ἀὴρ καὶ τὸ πῦρ καθιστοῦν τὴν ψυχὴν ξηρὰν καὶ θερμὴν, συνεπῶς διαλεκτικὴν καὶ φρόνιμον (Απ. 118) ἀφοῦ ἀπελευθερώνουν αὐτὴν ἐκ τῶν δεσμῶν τῆς βαρύτητας καὶ τῆς περιορισμένης κινήσεως τῶν στοιχείων τῆς γῆς καὶ τοῦ ὕδατος.

Ἡ πορεία τῆς ψυχῆς εἶναι ἐκ τοῦ ὕδατος εἰς τὴν γῆν, πού σημαίνει θάνατον (ἐνσάρκωσιν) καὶ ἐκ τῆς γῆς εἰς τὸ ὕδωρ, πού σημαίνει ζωὴν τῆς ψυχῆς ἄνευ σαρκός.

Σημ. Ἡ μετάφρασις ὅλων τῶν Ἀποσπασμάτων τοῦ Ἡρακλείτου ἐλήφθη ἐκ τοῦ βιβλίου ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ τοῦ Χαρ. Α. Λαμπρίδη, Ἐκδ. Βιβλιοπωλεῖον ΚΛΕΙΩ.

ΕΙΚΟΝΑ 1

Τό φάτνωμα τῆς Θόλου τῆς Ἐπιδαύρου

Φάτνωμα (τό) (φατνῶ) ἕκαστον τῶν ἐν εἶδει φάτνης κοίλης τετραγώνων τῶν ἐπὶ τῆς ὀροφῆς σχηματιζομένων ἐκ τῆς διασταυρώσεως τῶν δοκῶν αὐτῆς. (Μέγα Λεξικόν, Δ. Δημητράκου).

Τό εἰκονιζόμενον παραπλεύρως φάτνωμα εὐρίσκεται μεταξύ τῆς ἐξωτερικῆς κιονοστοιχίας καὶ τοῦ σπηκοῦ τῆς Θόλου τῆς Ἐπιδαύρου. Διακοσμεῖται ἀπὸ κρίνον, ὁ ὁποῖος εἶναι στερεωμένος ἐπάνω εἰς δύο σταυρούς, ἕνα κάθετο καὶ ἕνα διαγώνιο.

Τό σύνολο τῶν σταυρῶν, καθέτων καὶ διαγώνιων, πού διακοσμοῦν ἐντός καὶ ἐκτός τοῦ σπηκοῦ τὴν ὀροφήν τῆς Θόλου, εἶναι 360, ὅσαι καὶ αἱ μοῖραι τοῦ κύκλου.

Τό σύμβολον τοῦ φατνώματος, ὁ σταυρός ἐντός τοῦ τετραγώνου μέ ἄνθος εἰς τὸ κέντρον, εἶναι τὸ σύμβολον τῆς εἰκόνης τῆς ἐνσαρκωθείσης ψυχῆς. Διότι ἐντός τοῦ κύκλου τῶν 360 μοιρῶν / μόρων, ἡ ψυχὴ καλεῖται νά διαδραματίσῃ τὸν ρόλον τῆς εἰς τὸ θέατρον τοῦ κοσμικοῦ γίνεσθαι. (Λεπτομέρεια εἰς τὸ βιβλίον Ἀρρητοὶ Λόγοι, Κεφ. 12ον).

INTERNET E-MAIL web. page:

<http://users.otenet.gr/~altagr/> e-mail: altagr@otenet.gr

ΜΥΘΟΣ καὶ ΨΥΧΗ στὸν Πλάτωνα

Ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἡ Μυθολογία ἀσχολεῖται κατὰ κύριον λόγο μὲ τὴν ψυχὴ, ἀνικνεύεται μέσα στὸν ἀναγραμματισμὸ τῆς λέξεως Μυθο+λογία.

Μυθο+λογία εἶναι Θυμο+λογία

Ἡ λέξις θυμός κατὰ τὸν Σωκράτη στὸν Κρατύλο τοῦ Πλάτωνος σημαίνει ψυχὴ. "Θυμός δὲ ἀπὸ τῆς θύσεως καὶ ζέσεως τῆς ψυχῆς ἔχει ἂν τοῦτο τὸ ὄνομα" (419Ε). Δηλαδή, ὁ θυμός φαίνεται ὅτι ἔχει τὸ ὄνομά του αὐτὸ ἀπὸ τὴν ταραχὴ καὶ τὴν ζέσι τῆς ψυχῆς.

Δεσπόζον θέμα τῆς Μυθολογίας εἶναι ἡ διαμόρφωσις τῆς ψυχῆς (ἐξιδανίκευσις) καὶ ἡ παραμόρφωσις τῆς (τέρατα).

Θυμολογία συνεπῶς εἶναι Ψυχολογία, ἄρα ἡ

Μυθο+λογία εἶναι Ψυχο+λογία

στὴν ἀντιστοιχίαν τῆς, συσχετιζομένη μὲ τὴν οὐσίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λόγου, διότι διὰ τῶν ἀναγραμματισμῶν ἀποκαλύπτονται περαιτέρω λεπτομέρειες τῶν ἐννοιῶν, πού υπάρχουν κρυφές μέσα στὴν λέξι μῦθος. (Βλ. βιβλίον ΑΡΡΗΤΟΙ ΛΟΓΟΙ, Ἀλτάνη, ἔκδ. ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ).

Ὁ Πλάτων εἰς τοὺς διαλόγους, ὅταν δέν ἐπιθυμῇ νά ἀποκαλύψῃ τὰ ἐνδότερα καὶ μυστικά τῆς ψυχῆς του, τὰ καλύπτει μὲ τὸν μῦθο. **Ἡ προσέγγισις τῶν μύθων καὶ ἡ ἐρμηνεία συμβολισμῶν, πού χρησιμοποιεῖ ὁ Πλάτων στοὺς Διαλόγους του, θά εἶναι τὸ θέμα τῶν ὁμιλιῶν τοῦ τριμήνου Ὀκτωβρίου-Δεκεμβρίου τῆς Ἀλτάνης στὸ ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ κάθε Δευτέρα στίς 8:00 μ.μ.**

Ἐναρξις μαθημάτων: Δευτέρα 1 Ὀκτωβρίου 2001.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, ΜΕΤΕΝΣΑΡΚΩΣΙΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑ ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ

Εἰς τὰ δύο προηγούμενα τεύχη τοῦ περιοδικοῦ ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ, τεῦχος 13ον καὶ 14ον, ἐδημοσιεύθησαν δύο ἐργασίαι μὲ θέμα τὴν Τετρακτύν. Ἡ Τετρακτὺς, ὡς τὴν παρουσιάζει ὁ Θέων ὁ Σμυρναῖος (τεῦχος 14ον), ἔχει ἔνδεκα διαφορετικὰ ὄψεις. Ἐξ αὐτῶν ἐπελέγησαν αἱ δύο, ἡ τετάρτη καὶ ἡ ἐνάτη, αἱ συναντιώμεναι εἰς τὸ θέμα τῆς ψυχῆς διὰ τῆς μετατροπῆς τῶν 4 στοιχείων.

Ἡ προσέγγισις τῆς Τετρακτὺς, ἀναφερομένη εἰς τὴν ψυχικὴν ἐκδήλωσιν, εἶναι μία λίαν ἐπίπονος καὶ δυσπρόσιτος ἔννοια διὰ τὸν ἐρευνητὴν σήμερον, διότι τὰ ἀντίστοιχα ἐρεθίσματα ἔχουν παντελῶς ἀτονήσει, ὅχι μόνον λόγῳ τῆς χρονικῆς ἀποστάσεως, ἀλλὰ καὶ κυρίως λόγῳ τῆς διαμετρικῶς ἀντιθέτου κοινωνικοπολιτιστικῆς μας ἀγωγῆς καὶ διαπαιδαγωγήσεως. Ἡ σημασία τῆς ἐννοίας τῆς μετενσαρκώσεως, ἡ ὁποία εἶναι τὸ σημαῖνον εἰς τὴν μεταστοιχείωσιν τῶν δύο ἀνωτέρω Τετρακτύων, ἔχει ἀλλάξει καρακτῆρα.

Ἐκρίθη λοιπὸν σκόπιμον, χάριν τῆς καλυτέρας κατανοήσεως τοῦ φλέγοντος αὐτοῦ θέματος, νά παρουσιάσωμεν τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ 13ον κεφάλαιον τοῦ βιβλίου "Ἀρρητοὶ Λόγοι, Θόλου Ἀποκάλυψις", προκειμένου ὁ ἀναγνώστης μέσῳ τοῦ Ἡρακλείτου, νά ἀποκτήσῃ μίαν πληρεστέρα εἰκόνα τῆς συγκεκριμένης ἐκφράσεως τῆς Τετρακτὺς ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου τοῦ θέματος τῶν ἐπανενσαρκώσεων.

Τὰ ἐπιλεγέντα ἀποσπάσματα τοῦ Ἡρακλείτου, τὰ ἀφορῶντα τὸν "ποταμόν", εἶναι ἡ ἐπιβεβαίωσις ὅτι, ὅχι μόνον ἡ ἀρχαία θρησκεία καὶ οἱ μεγάλοι φιλόσοφοι εἶναι ἀπολύτως ἑναρμονισμένοι μὲ τὴν πεποιθήσιν τῆς μετενσαρκώσεως, ἀλλὰ καὶ ὅτι μὲ τὴν θέσιν αὐτὴν ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα, διὰ τῶν ἀναγραμματισμῶν, συνάδει προσφέρουσα τὴν ἰδικὴν τῆς διάστασιν καὶ ἀντίληψιν.

Ἡ σημασία τοῦ ἡλιοκεντρισμοῦ

Ἡ ἀποκάλυψις τοῦ Ἡλιοκεντρικοῦ Συστήματος εἰς τὴν Θόλον τῆς Ἐπιδαύρου 2.360 ἔτη μετὰ τὴν ἀνέγερσίν της καὶ 40 πρό τῆς γεννήσεως τοῦ Ἀριστάρχου τοῦ Σαμίου, εἶναι ἴσως ἡ σημαντικωτέρα στιγμή τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὴν ψυχικὴν τῆς ἐξέλιξιν.

Διότι ὅταν ἕνα οὐράνιον φαινόμενον ἀποκαλύπτεται εἰς τὴν διάνοιαν ἐνός θνητοῦ, ὁλόκληρος ἡ ἀνθρωπότης ἀφυπνίζεται σταδιακῶς εἰς τὴν οὐσίαν καὶ ὅχι εἰς τὸν τύπον τῆς ἀποκαλύψεως αὐτῆς. Οἱ "Ἀρρητοὶ Λόγοι" εἶναι, ἀφ' ἑνὸς ἡ ἀνάλυσις τῆς ἀποτυπώσεως τοῦ Ἡλιοκεντρικοῦ Συστήματος, ὡς αὐτὸ περιγράφεται εἰς τὸ Μνημεῖον τῆς Θόλου τῆς Ἐπιδαύρου καί, ἀφ' ἑτέρου ἡ εἰσαγωγή εἰς τὴν μελλοντικὴν κατανόησιν τῆς ἡλιακῆς μυστικῆς, ὡς αὕτη ἀποκαλύπτεται ἀπὸ τὰ σύμβολα τοῦ Μνημείου.

ΑΛΤΑΝΗ

ΑΡΡΗΤΟΙ ΛΟΓΟΙ

ΕΚΔΟΣΗ 1^η

ΔΡΑ 4⁵⁰ ΑΥΡΑΣ

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ
ΘΟΛΟΥ ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ

ΗΛΙΟΚΕΝΤΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ 360 ΕΤΑΤΡΟΙ
ΦΩΤΙΣΜΟΣ ΕΤΟ ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΕΤΕ 2001-2002 ΕΤΕ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ ΤΗΣ ΑΥΡΑΣ ΤΥΠΟΣ

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ

Από τότε όποτε συνεστήθησαν οί πρώτες ανθρώπινες κοινωνίες, οί άνθρωποι προσπάθησαν και προσπαθούν συνεχώς να εύρουν τόν δρόμο της ειρήνης και της ευημερίας.

Στήν αρχαία Ελλάδα έγινε η κατά πρώτον ή ιδέα της συμφιλίωσης των ανθρώπων διά των Αμφικτυονιών. Τό σύστημα των Αμφικτυονιών φαίνεται ότι υπήρχε έν Ελλάδα έξ άμνημονεύτων χρόνων, άφοϋ συνεστήθη επί της εποχής του Δευκαλίωνος και της Πύρρας, οί όποιοι έβασίλευσαν στην Θεσσαλία και επί της βασιλείας των όποίων έγινε ό Κατακλυσμός.

Υιοί του Δευκαλίωνος και της Πύρρας ήσαν ό Έλλην, έξ οϋ οί υπό διάφορα όνόματα κατοικοϋσες φυλές την Ελλάδα και ό Αμφικτύων, ό ιδρυτής του πρώτου Αμφικτυονικού Συνεδρίου. Τόσο παλαιά είναι ή προσπάθεια του ανθρώπου διά μία ειρηνική συμβίωση.

Τά Αμφικτυονικά συνέδρια, ένω κατ' αρχάς ήσυχολούντο μέ την διοργάνωση θρησκευτικών τελετών και άθλητικών αγώνων, στό τέλος έτεινον στην συμφιλίωση και την άποτροπή συγκρούσεων και πολέμων μεταξύ των έλληνικών πόλεων.

Η ιδέα της συμφιλίωσης των ανθρώπων επέζησε διά μέσου των αιώνων, άφοϋ και σήμερα λειτουργούν παρόμοιοι όργανισμοί, όπως ό Ο.Η.Ε., τό Εϋρωπαϊκό Συμβούλιο και άλλα και, πρό έτών, ή "Κοινωνία των Έθνών".

Κατ' αυτόν τόν τρόπο, ή προσπάθεια διά να εύρουν οί άνθρωποι τόν δρόμο της ειρήνης και της ευημερίας εξακολουθεϊ.

Ποία είναι όμως τά έλατήρια αυτής της κινήσεως;

Πρό παντός ό φόβος ενός νέου καταστρεπτικού πολέμου, τά αποτελέσματα του όποιου θά έφερναν καταστροφές άνυπολογίστου έκτάσεως. Δηλαδή, κίνητρο όλων αυτών των ενεργειών είναι, άφ' ενός τό ένστικτο της αυτοσυντηρήσεως και της άμύνης κατά έπαπειλούντων κινδύνων και άφ' έτέρου τό της επικρατήσεως, διά της χρησιμοποίησεως βίας.

Τίς ενέργειες αυτές δέν διέπει ό νόμος της πραγματικής άλληλεγγύης και συνεργασίας. Δέν παρητρείται τίποτε τό πνευματικό, τό ευγενές, τό λογικόν. Οί ενέργειες αυτές δέν προέρχονται από κατανόηση της σημασίας της ζωής και άνθησι ευγενών συναισθημάτων, αλλά μόνον από τό κακώς έννοούμενον συμφέρον.

Παρ' όλα δέ όσα λέγονται και συμφωνούνται στα διάφορα συμβούλια και όργανισμούς, ό λόγος και τό λογικόν χρησιμοποιούνται ως ύπνρέται των διστραμ-

μένων ένστίκτων και όχι ως ρυθμισαί των φυσιολογικών τοιούτων. Συγχρόνως δέ τά Κράτη παρασκευάζονται πολεμικώς και συναγωνίζονται στα μέσα της καταστροφής.

Πάντως, τό να συνέρχονται αντιπρόσωποι έθνών, να συζητούν και να προσπαθούν να δημιουργήσουν ένα τρόπο ζωής άνεκτό, είναι δείγμα, ότι υπάρχει στις συνειδήσεις μία έντελώς ύποφαινομένη αντίληψις της πανανθρώπινης άλληλεγγύης, ή όποία ύφίσταται κατά φυσικό λόγο και διέπει τίς σχέσεις των ανθρώπων, χωρίς να έχουν οϋτοι περί αυτής επίγνωση.

Η άλληλεγγύη άνυψώνει τόν άνθρωπο και δι' αυτής άνέρχεται από την κατάσταση του ζώου σε εκείνη του πνευματικού όντος.

Εάν θέλαμε να εξετάσουμε κάπως έγγύτερον και πλέον προσεκτικά τά πράγματα, θά βλέπαμε ότι, τίς σχέσεις των ανθρώπων όλου του πλανήτη, κοινωνικές, πολιτικές, βιοτικές, ιδίως όμως τίς οικονομικές και έπιστιςτικές, διέπει μία άλληλεπίδρασις, ή όποία θά έπρεπε να καταστήση συνειδητή την άλληλεγγύη όλων των ανθρώπων της Γης.

Η άλληλεπίδρασις είναι ό καθολικός νόμος της φύσεως, ό όποιος προκαλεί την έξωτερικευσι των ειδικών δυνάμεων πασών των οϋσιών της φύσεως και της ψυχής έπομένως. Άρα ή άλληλεπίδρασις αυτή συντελεί στην εξέλιξι των ψυχών.

Οί οϋσίες της φύσεως άποτελούν διαβάθμισι, λόγω διαφορής της άφειτηρίας τους και λόγω των διαφορετικών δυνάμεων τίς όποιες εκάστη τούτων εξέδηλωσε ως εκ της επαφής της προς διαφορετικές άλλες οϋσίες. Ένεκα λοιπόν της διαφορής αυτής στην διαβάθμισι των διαφορετικών δυνάμεων τίς όποιες εκάστη οϋσία έχει εκδηλώσει, επιδρά στις άλλες, ώστε να εκδηλώσουν αυτές τίς έντός τους λανθάνουσες δυνάμεις.

Εκάστη μονάς στην φύσι περιέχει έντός της όλόκληρον σύμπαν.

Και ή ανθρώπινη ψυχή είναι μονάς οϋσιαστική, και για αυτήν ισχύουν τά άνωτέρω. Για να εκδηλώση όμως και ή ψυχή τίς λανθάνουσες έντός της δυνάμεις, δέον να δέκεται άκωλύτως την έπιρροή των άλλων της φύσεως οϋσιών. Πρός τούτο, οί συνθήκες της διαβιώσεως του ανθρώπου, πρέπει να είναι τέτοιες, ώστε να μή διαταράσσουν την άμεσο και άρμονική επαφή του ανθρώπου προς την φύσι και προς τίς άλλες οϋσίες και όντότητες της. Διότι άλλως, αυτού του είδους ή έπιρροή αποκλείεται και εκδήλωσις δυνάμεων υπό της ψυχής, δηλαδή εξέλιξις του ανθρώπου δέν δύναται να συντελῆται.

Ο Ήλιος επιδρών επί της Γης προκαλεί πλείστες επ' αυτής μεταμορφώσεις. Δύναται κάποιος να ειπῃ ότι κάθε σύστασις και λειτουργία των εκδηλωθεισών επ' αυτής μορφών, εκ της επιδράσεως του Ήλιου εξαρτάται.

Για να ύπαρχη κανονική στην φύσι λειτουργία πρέπει τά άποτελούντα αυτήν μέρη (σώματα, μονάδες) να είναι συνδεδεμένα άρμονικώς και να άποτελούν άδιάσπαστη άλυσίδα. Στην αντικειμενική φύσι, έξασφαλίζουν αυτήν την άρμονική συλλειτουργία, αυτοί οί ίδιοι οί καθολικοί της φύσεως νόμοι.

Προκειμένου όμως περί των συνειδητών όντων, αυτά έχουν ιδίαν βούλησιν και αυτενέργεια. Καί έφ' όσον μέν ό άνθρωπος κατανοεί τόν τρόπο της λειτουργίας της φύσεως, εκουσίως τίθεται έν άρμονία προς την φύσι και προς τίς έντός της άλλες ύποστάσεις. Άλλως, διακόπτει την άρμονική αυτή συλλειτουργία και διάγων ζωή αντιφυσική -πράγμα δυνατόν λόγω της έλευθερίας της βουλήσεώς του- δημιουργεί γι' αυτόν άρνητική προς την φύσι κατάσταση.

Η κατάσταση αυτή καθίσταται πηγή εκδηλώσεων ψυχικών παρά φύσιν, συνεπαγομένων την στασιμότητα της ψυχής του. Ένω ταυτισμός του ανθρώπου προς την φύσι και τούς νόμους της θά επαγίωνε την μεταξύ των ανθρώπων άλληλεγγύη και άδελφότητα.

Εάν δέν επιτύχουμε να γνωρίσουμε τόν σκοπό μας ως ανθρώπων, τούτο προέρχεται εκ του τρόπου του βίου μας και εκ της έκτροπου πορείας την όποιαν έμεις οί ίδιοι, λόγω άγνοίας, έχαραξαμε για τόν εαυτό μας. Εάν ζούσαμε κατά τίς ύπαγορεύσεις της φύσεως μία φυσική ζωή, θά έπετυχάναμε την γνώσι του σκοπού μας και θά άντικρύζαμε την αλήθεια, ή όποία είναι ή έντός της φύσεως πραγματικότητα. Θά έλεπύνοντο και θά έτελειοποιούντο οί ψυχικές μας αισθήσεις και θά εύρυνόταν για έμας ό όρίζων του άντιληπτού και θά προσεγγίζαμε περισσότερο τώρα, όσεσδήποτε προσπάθειες και άν καταβάλλουμε, τόν σκοπό μας.

Οφείλουμε, ως εκ τούτου, άν θέλουμε να γνωρίσουμε την αλήθεια και να επιτύχουμε την ψυχική μας εξέλιξι, όχι μόνον να στραφούμε προς την μέλητη της φύσεως και των λειτουργιών της, αλλά και να ταυτίσουμε την ζωή μας προς τίς φυσικές λειτουργίες. Να ζήσουμε όσον τό δυνατόν κατά φύσιν. Όπότε και ήθικώτεροι και άγνότεροι θά καταστούμε και θά τεθούμε επί των γραμμών της εξέλιξεως. Καί τότε, ό σκοπός μας θά έξυπηρετηθῇ περισσότερο, διότι τότε, άγνοί, θά δυνηθούμε να συναντηθούμε μέ άλλες άγνές ύπάρξεις ζωές στην φύση, τίς όποιες σήμερα, μέ την κατάσταση στην όποία εύρισκόμεθα άδυνατούμε και να διακρίνουμε άκόμη.

Εκ του κάλλους της φύσεως προέρχεται κάθε ανθρώπινη έμπνευσις. Εκ της θείας αϊγλης της φύσεως διαπλάσσεται ή ανθρώπινη καρδιά και μεταμορφούται τό αισθημα αυτός, φωτιζόμενον στο θεϊον πϋρ της αγάπης και όλων των ευγενών συναισθημάτων και άνυψώνει την ψυχή σε άνώτερα επίπεδα τελειότητας.

Τίς δύναται να άναχατίση την όρμή αυτήν, ή όποία πηγή έχει τόν θεϊο της φύσεως νόμον, ό όποιος είναι ό άξων της έξυψώσεως του ανθρώπινου πνεύματος;

Ο μελετών την φύσι και τούς νόμους της, εύρύνει τίς άντιλήψεις του, πέραν του μυωπικού όρίζοντος των συνήθων ανθρώπων. Διαστέλλει τότε τό έγώ του μέχρι του άπειρου και μόνον τότε συναισθάνεται την καθολικότητα των νόμων της φύσεως και την έννοια της καθολικής αγάπης και της άδελφότητας πάντων των όντων.

Εθίζεται στην άμεροληψία και την έλευθερία της φιλοσοφικής σκέψεως και δύναται να κρίνη άμερολήπτως και δικαίως τά φαινόμενα του πρακτικού βίου. Αισθάνεται την ζωή του σύμπαντος και άπελευθεροϋται από της δουλωσύνης των παθών, του φόβου και των ευτελών έλπίδων.

Η διάταξις των λειτουργιών της φύσεως είναι τέτοια, ώστε οί όντότητες οί όποιες ζοϋν έν άρμονία προς αυτές, οί ρυθμίζουσες την ζωή τους, σύμφωνα προς τούς νόμους της παγκοσμίου ζωής, οί ύφιστάμενες άκωλύτως τίς ευεργετικές επιδράσεις των άλλων οϋσιών και όντοτήτων της φύσεως, να προάγονται και άντιθέτως.

Ο άνθρωπος ό όποιος ζῇ και εύρίσκεται κοντά στην φύσι, στο μέγα Πάν, ό όποιος ζῇ πραγματικώς μέ τό άπειρον, δέν ύποβιβάζει ποτέ τόν εαυτόν του σε ταπεινότητες, δέν μπορεί να γίνη κακός και έπιβλαβής προς τούς άλλους. Συνηθίζει να κάνη ό,τι κάνει και ή φύσις, παράγει, βοηθεϊ, εξέλισσει.

Είναι ευεργέτης προς πάντες. Μαθαίνει να αγαπά. Όπως και ή φύσις περιπτύσσεται και κρατεϊ στην άγκάλη της τό πᾶν, τά πάντα, τούς πάντες. Όπως ό Ήλιος άνατέλλει επί πονηρούς και αγαθούς και τό στερέωμα βρέχει επί δικαίους και άδίκους.

Η άλληλεγγύη λοιπόν και ή αγάπη, ή όποία θά έπρεπε να διέπῃ τίς σχέσεις των ανθρώπων, δέν κατέστη άκόμη συνειδητή, ώστε κατόπιν αυτής να γίνη μία παγκόσμιος συνεννόησις διά την καθολική όλων των ανθρώπων ευημερία. Δέν κατορθώσαμε άκόμη να διακρίνουμε ότι όλοι μας είμεθα συνδεδεμένοι δι' άοράτων μέν, αλλά πραγματικών και στενοτάτων δεσμών, ένεκα των όποίων ή κατάσταση του ενός επηρεάζει την κατάσταση των άλλων και των έγγύς και των μακράν.

Θεωρούμε τόν πλησίον μας ως ξένο και διάφορο προς ἑμᾶς, ἐνῶ θά ἔπρεπε νά διαβλέπουμε σέ αὐτόν ἕνα σύντροφο στήν ζωή, τόν ὁποῖον πρέπει νά ἀγαπήσουμε καί μετά τοῦ ὁποῖου πρέπει νά συνεννοηθοῦμε καί νά συνεργασθοῦμε διότι καί αὐτός εἶναι μέσον ζωῆς γιά ἑμᾶς.

Οἱ ἄνθρωποι παραδέχονται μέν τήν ιδέα τῆς ἀγάπης ἀλλά τήν περικλείουν στά στενά ὅρια τῶν συμφερόντων τους. Κατ' αὐτόν τόν τρόπο ἀπεκλείσθησαν ἀπό τήν ἀρχή ἀπό τήν ὁποία ἀπορρέει ἡ ἀγάπη διότι δέν ἀκολούθησαν τίς καθολικές ἀρχές τίς ὁποῖες παρέχει.

Ὁ Πλάτων στήν Πολιτεία λέγει σχετικῶς: "Εὐδὸς δὲ πάσχοντος τῶν πολιτῶν ὅτι οὐκ ἡ ἀγαθὸν ἢ κακόν, ἡ τοιαύτη πόλις μάλιστα τε φύσει ἑαυτῆς εἶναι τὸ πάθημα καί ἡ ξυνησθήσεται ἅπαντα ἡ ξυλλυπήσεται".

Ἀλλά ἂς ἐξετάσουμε τί εἶναι ἀγάπη: Ἡ ἀγάπη εἶναι ἕνα συμπαθητικό συναίσθημα, μία ψυχικὴ διάθεσις, ἀλλὰ συγχρόνως καί ἕνα κίνητρο, τὸ ὁποῖο ὠθεῖ τόν ἄνθρωπο νά δίδεται νά παρέχῃ ἑαυτόν καί ὅ,τι ἀγαθόν δύναται νά διαθέσῃ ὑπὲρ τῶν ἄλλων, αὐθορμήτως, ἀνεπιφυλάκτως, ἀνυστεροβούλως καί χωρίς προσδοκία ἀνταποδόσεως.

Οἱ ιδέες αὐτές ἐδιδάχθησαν καί πρό τοῦ Χριστιανισμοῦ σέ ὅλα τὰ ἀρχαῖα Μυστήρια. Ὅλοι οἱ μεγάλοι διανοητές καί φιλόσοφοι τήν ἀλήθεια αὐτὴν διεκήρυξαν, ὅχι ὡς μέσον ψυχικῆς σωτηρίας μόνον, ἀλλὰ καί ὡς νόμο, ὁ ὁποῖος ὀφείλει νά διέπῃ τήν ἀνθρωπίνην κοινωνία.

Δηλαδή ἡ πραγματικὴ ἀγάπη δέν πρέπει νά εἶναι ἕνα συναίσθημα, ἀλλὰ πρέπει νά γίνῃ νόμος κοινωνικός, βιοτικός, ὁ ὁποῖος ὀφείλει νά δεσπόζῃ στίς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων. Χωρίς τήν Ἀγάπην δέν μπορεῖ νά ζήσῃ ὁ ἄνθρωπος ὡς λογικό, ὡς πνευματικό ὄν, ἀλλὰ μόνον ὡς θηρίο, ἢ τουλάχιστον ὡς ἄλογο ζῶο.

Διότι καί τὰ παμφάγα ζῶα ζοῦν κατ' ἀγέλες χάριν τῆς κοινῆς ἀμύνης κατὰ τῶν ἐχθρῶν τους. Ἐχουν δηλαδή μεταξύ τους μία στοιχειώδη ἀλληλεγγύη, τουλάχιστον μεταξύ τῶν ζώων τοῦ ἰδίου εἴδους. Ἐνῶ οἱ ἄνθρωποι ἐφαρμόζουν μεταξύ τους τὸ ἀλληλοφάγωμα, τόν νόμο τῆς ζούγκλας.

Πολλοὶ λαμβάνουν αὐτόν ἀκριβῶς τόν νόμο ὡς παράδειγμα καί ἰσχυρίζονται ὅτι ὁ πόλεμος καί ἡ ἀλληλομάχη εἶναι νόμος φυσικός. Ἀλλὰ αὐτός εἶναι νόμος τῶν σαρκοβόρων θηρίων καί ὅχι τῶν λογικῶν καί πνευματικῶν ὄντων, ὅπως εἶναι ὁ ἄνθρωπος.

Οἱ νόμοι τῆς ἀλληλεπιδράσεως, τῆς ἀλληλεγγύης καί τῆς Ἀγάπης εἶναι νόμοι τῆς φύσεως, νόμοι τῆς παγκοσμίου ζωῆς. Τίποτε δέν θά μπορούσε νά ἀναπτυχθῇ στὸν κόσμο, ἐάν δέν ἐβιοθεῖτο ἀπὸ ὅλα ὅσα ὑπάρχουν στὸ σύμπαν.

Ἡ βοήθεια αὐτὴ ὅλων πρὸς πᾶν ὄν, ἀποτελεῖ τόν νόμο τῆς Ἀγάπης.

Καί τοῦτο προέρχεται ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἴδια τὴν οὐσία τῆς φύσεως. Ἡ "Ἔστω", ἡ ἀόριστος δυάς τῶν Πυθαγορείων, ἐκτός ἀπὸ τὴν κίνησι, ἐκδηλώνει, ὡς δεύτερο νόμο τῆς, τόν νόμο τῆς ζωῆς. Ὁ νόμος τῆς ζωῆς, ὡς νόμος τῆς οὐσίας τῆς φύσεως, εἶναι γενικός καί παράγωγος αὐτοῦ εἶναι ὁ νόμος τῆς ἐπιρροῆς καί τῆς ἀλληλεπιδράσεως, ἔνεκα τοῦ ὁποῖου τὰ πάντα στήν φύσι ἐμπρεάζουν τὸ ἕνα τὸ ἄλλο. Ἡ ἐπίδρασις αὐτὴ, συντελεῖ ἀφ' ἑνὸς μέν στήν ἐξέλιξι τῶν ὄντων, ἡ ὁποία θά ἦταν ἀδύνατη ἄνευ τῆς ἀλληλεπιδράσεώς τους, καί συνάμα δημιουργεῖ μία ἀλληλεξάρτησι στήν φύσι, ἡ ὁποία συνεπάγεται μία συνάρτησι ὅλων τῶν ἐντὸς τῆς φύσεως οὐσιῶν καί πραγμάτων.

Ἐχοντες λοιπόν, μετὰ πάντων τῶν ἄλλων μετὰ τῶν ὁποίων συνυπάρχουμε καί μετὰ τῶν ὁποίων ὁπωςδήποτε θρискόμαστε σέ σχέσι ἀλληλεπιδράσεως, τὴν ἴδια πηγὴ τῆς ὑπάρξεως καί τόν ἴδιο σκοπὸ, ἀναγκαίως εἴμαστε ἀδελφοί καί συμφέρον ἔχουμε ὅχι νά ἀνταγωνισθῶμε ἀλλήλους, συνάπτοντες ἀγῶνα ἐπικρατήσεως, ἀλλὰ νά βοηθοῦμε ἀλλήλους ἀμοιβαίως.

Ἡ ἀλληλεγγύη οὕσα ἀποτελέσμα τῆς ἀναγκαίας συνυπάρξεώς μας ἐπὶ τοῦ πλανήτου ἀπαιτεῖ, γιά νά ὑπάρχῃ ἕκαστος ἐξ ἡμῶν, νά ἐξελίσσεται ἐλευθέρως καί νά ἀναπτύσσῃ τίς ἱκανότητές του, ὅπως ἡ ἐπίδρασις τοῦ περιβάλλοντος εἶναι εὐνοϊκὴ πρὸς αὐτόν. Γιά νά εἶναι ὅμως ἡ ἐπίδρασις τοῦ περιβάλλοντος εὐνοϊκὴ καί γιά νά ὑπάρχουν οἱ συνθήκες τῆς ἀναπτύξεως τοῦ εὐνοϊκοῦ τούτου περιβάλλοντος, ὀφείλει ἕκαστος νά συντελῇ, κατὰ τὸ δυνατόν, στὸ μέτρο τῶν δυνάμεών του, στήν ἀνύψωσι, βελτίωσι καί τελειοποίησι τοῦ περιβάλλοντος τούτου.

Ἡ ἐκδήλωσις τῶν νόμων καί τῶν δυνάμεων οἱ ὁποῖες ἐμφωλεύουν στὸ ἐσώτατο εἶναι μας, συνεπεία τοῦ ἐν τῆς φύσει δρῶντος νόμου τῆς ἐξελίξεως, εἶναι ἐπιτακτικὴ. Ἡ ἐκδήλωσις δὲ αὐτὴ λαμβάνει χώρα πρὸ παντός διὰ τῆς ἀλληλεπιδράσεως.

Ἄνευ τῆς ἀλληλεπιδράσεως, ἡ ὁποία γιά κάθε ὄν ἀσκεῖται ὑπὸ τοῦ περιβάλλοντος, δηλαδή ὑπὸ παντός πρὸς ὅ,τι τὸ ὄν ἔρχεται σέ ὁποιαδήποτε σχέσι, οὐδεμία ἐξέλιξις τοῦ ὄντος δύναται νά συντελεσθῇ.

Καί ἐάν μὲν ἐκ τοῦ περιβάλλοντος προκύπτῃ θετικὴ ἐπίδρασις πρὸς ἐκδήλωσιν τῶν δυνάμεων τοῦ ὄντος, ἐάν τὸ περιβάλλον καί πᾶν ὅ,τι τὸ ἀποτελεῖ εἶναι εὐνοϊκῶς πρὸς τοῦτο διατεθειμένον, ἡ ἐκδήλωσις τῶν δυνάμεων, καί συνεπῶς ἡ ἐξέλιξις τοῦ ὄντος, πραγματοποιεῖται.

Ἐάν ὅμως ἡ ἐπίδρασις τοῦ περιβάλλοντος εἶναι κακὴ, καί εἶναι τέτοια, ὅταν ἡ κατάστασις του εἶναι κατώτερη τῆς καταστάσεως τοῦ ὄντος, ἡ ἐξ αὐτοῦ ἐπίδρασις εἶναι ἀρνητικὴ. Ὡς ἀποτελέσμα δὲ ἔχει τὴν ἀναστολὴν τῆς ἐκδηλώσεως τῶν δυνάμεων τοῦ ὄντος.

Ἐντεῦθεν προκύπτει ἡ ἀνθρωπιστικὴ ἀρχή, ἡ ὁποία πρέπει συνάμα νά γίνῃ κοινωνικός νόμος, ὅπως ἕκαστος ἐπιζητῇ τὴν προαγωγήν τοῦ συνόλου τῆς κοινωνίας καί τὸ σύνολο τῆς κοινωνίας νά μεριμνᾷ διὰ τὴν ἀνύψωσι ὅλων τῶν καθ' ἕκαστον μελῶν τῆς. Διότι ἕκαστο μέλος τῆς ἀποτελεῖ στοιχεῖο ἀνυψώσεως καί προόδου ὁλοκλήρου τῆς κοινωνίας.

Ἐάν αὐτὸ συντελῇται σέ μία τέτοια κοινωνία, λέμε ἡ κοινωνία αὐτὴ εἶναι πολιτισμένη. Ἐάν συμβαίῃ τὸ ἀντίθετο, εἶναι βάρβαρη καί ἀπολίτιστη.

Στίς κοινωνίες ὅμως ὑπάρχουν διάφορες βαθμίδες πολιτισμοῦ. Στίς κατώτερες κοινωνίες ὁ πολιτισμός εἶναι ὑποτυπώδης. Ἐξακολουθεῖ δὲ σέ αὐτές νά ἐπικρατῇ ὅ,τι στήν ζωὴν φύσι. Δηλαδή ἡ δύναμις τοῦ ἰσχυροτέρου καί ἡ καταδυναστευσις. Κατάστασις κάτω ἀπὸ τὴν ὁποία κάθε ἄτομο δέν δύναται νά ἀναπτύξῃ τίς πνευματικὲς δυνάμεις του.

Ὅσο προάγεται ὁ πολιτισμός, τόσο οἱ κοινωνικὲς συνθήκες καί οἱ νόμοι μεταβάλλονται καί ἡ ἀτομικὴ ἐκάστου ἐλευθερία καί ἐπομένως ἡ πρόοδος εὐρύνεται.

Γιά νά δύναται ὅμως ὁ ἄνθρωπος νά ἀναπτύσσῃ τίς δυνάμεις του καί νά βοηθῇται ἀπὸ τὰ ἄλλα ἄτομα μετὰ τῶν ὁποίων ἀποτελεῖ κοινωνία, πρέπει νά ὑπάρχῃ καθολικὴ ἀγάπη. Πρέπει δηλαδή νά ἀναπτυχθῇ ἕνα ἄλλο σύστημα, μὲ ἀνώτερες ἠθικές ἀρχές, στηριζόμενες στήν καθολικὴ ἀγάπη.

Ἐάν λοιπόν ὁ ἄνθρωπος ἢ τὸ πνεῦμα θέλει νά ζῇ συνειδητῶς καί ἐπιθυμεῖ νά ἀκολουθῇ τὴν Κοσμικὴν Τάξι, πρέπει νά ἀναπτύξῃ τόν νόμο τῆς Ἀγάπης συνειδητῶς. Ἡ συμμόρφωσις του δὲ πρὸς τὴν Κοσμικὴν Τάξι, τὸν φέρει σέ μεγαλύτερη ἐξέλιξι, διότι χωρίς Ἀγάπην δέν γίνεται ἡ ἀνοδος τῆς ψυχῆς.

Στὴν ἀνθρωπίνην κοινωνία ὅμως δέν ἐπικρατεῖ ὁ νόμος αὐτός λόγῳ ἀμαθείας καί παρανοήσεως καί τοῦ ἴδιου τοῦ ἀτομικοῦ συμφέροντος. Ὡς ἐκ τούτου ἐπέρχονται οἱ συγκρούσεις καί οἱ δυστυχίες, οἱ ὁποῖες καθυστεροῦν τὴν πρόοδο τῶν ψυχῶν.

Ἰδού γιατί οἱ Στωικοὶ ἐδίδασκαν τὴν ἀνθρωπίνην ἀλληλεγγύην καί ἀγάπην καί ὁ Μάρκος Ἀντωνῖνος εἶπε: "Φίλησον τὸ ἀνθρώπινον γένος". Δηλαδή χωρίς διάκρισι φυλῆς, πατρίδος, γένους κ.λπ.

Καί ὁ Ἰησοῦς ἐδίδασκε τὴν Ἀγάπην. Ἀλλὰ ἡ χριστιανικὴ θρησκεία, ὅπως διεμορφώθη, χωρίς τὴν διδασκαλία καί τὴν ἐπιδίωξι τῆς Ἀγάπης ὡς κοινωνικοῦ νόμου, ἀποβαίνει στεῖρα καί χωρίς περιεχόμενο.

Ὅλοι οἱ προηγούμενοι πόλεμοι ἐκινήθησαν ἀπὸ ἔθνη λεγόμενα χριστιανικά. Καί ἀκόμη διεξήχθησαν πόλεμοι μεταξύ Χριστιανῶν γιά δογματικούς λόγους. Καί γιά τὴν υπεράσπισι τῆς θρησκείας ἐδημιουργήθη ἡ ἀποκληθεῖσα ἱερὰ Ἐξέτασις.

Ἀλλὰ εἶναι δυνατός ὁ συμβιβασμός μεταξύ Ἀγάπης, πολέμου καί κατακτητικῆς ροπῆς;

Χριστιανὸς εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ζῇ κατὰ Χριστόν καί ὅχι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐβαπτίσθη ἀπλῶς καί ἐκπληροῖ τοὺς τύπους τῆς θρησκείας. Εἶναι ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς, ὡς εἶπεν ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς, καί θέλημα τοῦ Πατρὸς εἶναι ἡ πρὸς πάντας Ἀγάπη, διότι καί ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς "πρὸ παντὸς Ἀγάπη ἐστίν".

Ὁ ἔκων στήν ψυχὴν τοῦ Ἀγάπην, φωτίζεται καί καθίσταται πνευματικὸς ἥλιος. Ἀγάπη καί φῶς εἶναι ἀλληλένδετα. Δύναται νά ἐκπορεύεται φῶς μόνον ἀπὸ ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει Ἀγάπη. Ὅπου διαφνιζέται ὡς ὑπάρχον φῶς καί δέν ἐξωτερικεύεται ἀπὸ ἐκεῖ Ἀγάπη πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα, πρὸς τὴν πρόοδό της, ἐκεῖ δέν ὑπάρχει πράγματι φῶς, ἀλλὰ σκότος.

Διότι ὅπου ὑπάρχει ἐγωισμός καί συμφέρον, ἐκεῖ οἱ συγκρούσεις, ἡ ἀλληλομάχη καί ἡ δυστυχία. Ἐνῶ ὅπου Ἀγάπη καί Δικαιοσύνη, ἐκεῖ ἡ ἁρμονία καί ἡ ἐπακολουθοῦσα εὐτυχία.

Ἄς ἐλπίσουμε ὅτι οἱ ἄνθρωποι θά ἀντιληφθοῦν τίς ἀλήθειες αὐτές καί θά κατανοήσουν ὅτι μόνον ἡ ἀντίληψις τῆς πανανθρώπινης ἀλληλεγγύης καί ἡ συνεννόησις μποροῦν νά ἀποκαταστήσουν τὴν εἰρήνην τοῦ κόσμου καί τὴν εὐτυχία τῶν ἀνθρώπων καί τῶν ἐθνῶν.

Ἀντώνιος Ἀδριανόπουλος

Κυκλοφορεῖ τὸ βιβλίον τοῦ Ἀντωνίου Ἀδριανοπούλου Οἱ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ἀπὸ τίς ἐκδόσεις ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ.

Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ
ΟΙ ΝΟΜΟΙ
ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΖΩΗΣ
Ο ΝΟΜΟΣ ΤΗΣ ΕΙΡΑΡΜΕΝΗΣ
Ο ΝΟΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ
Ο ΝΟΜΟΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ
Ο ΝΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
Ο ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΣ

Όταν ο άνθρωπος άρχισε νά αποκτά αυτο-συνείδηση και αντιλήφθηκε τήν εξάρτησή του από τήν Γῆ, ένοιωσε τήν ανάγκη νά θεοποιήσει ό,τι δέν μπορούσε νά κατανοήσει, νά εξυμνήσσει ό,τι του χάριζε απόλαυση και νά εξευμενίσει ό,τι του προκαλούσε φόβο, δηλαδή νά αποτίσει φόρο τιμής στο φυσικό περιβάλλον.

Έτσι οι άνθρωποι σέ όλόκληρο τόν κόσμο χρησιμοποιούσαν τήν διαισθητική τους γνώση ανέ-καθεν μέ τήν επιρροή της φύσεως επάνω τους ένωματώνοντας τήν γνώση αυτήν περασμένη σιγά σιγά από τό φίλτρο της ορθολογικής έρευνας μέσα σέ ιστορίες και θρύλους ή παραδόσεις.

Οι πρόγονοί μας του μακρινού παρελθόντος δέν έπνοοῦσαν απλώς μύθους, τούς ζοῦσαν μέσα από ιστορίες πού τραγουδοῦσαν, χόρευαν, ζωγράφιζαν, μετέφεραν σέ αναλλοίωτες αλήθειες γιά τήν ανθρωπινή ύπαρξη και σπείρα της ζωής και απέδιδαν λατρεία στήν θεία δημιουργική και παραγωγική δύναμη πού ένυπάρχει στήν Φύση.

Έτσι γιά τούς προγόνους μας σέ όλη τήν γῆ σέ Δύση και Ανατολή, Βορρά και Νότο, ή πρωταρχική θεότητα ήταν ή φύση. Τά κοινά καθημερινά φαινόμενα όπως οι δυνάμεις της βαρύτητας, ή ήμέρα, ή νύκτα, ή έναλλαγή των εποχών, τό φώς του ήλίου, της σεληνης άσκησαν, άσκοῦν και θά άσκοῦν πάντα τεράστια επίδραση στά ανθρώπινα όντα.

Στήν αρχή πού πολύ οι άνθρωποι λάτρεψαν τό φεγγάρι. Άς μή ξεχνάμε ότι οι πρόγονοί μας τό σκοτάδι της νύκτας φοβήθηκαν και τό φεγγάρι έβλεπαν μέ δέος νά μεταμορφώνεται από μικρό σέ πανσέληνο και έπειτα νά χάνεται στόν ουρανό.

Και βέβαια, πάλι μέ δέος και θαυμασμό περίμεναν τήν επανεμφάνισή του. Έτσι επηρεασμένοι από τόν κύκλο του φεγγαριού δημιούργησαν θεότητες φεγγαρικές (σεληνιακές) στόν πνευματικό πυρήνα τους. Τά πάθη των θεοτήτων αυτών ήταν ή απεικόνιση των φάσεων της σεληνης πού οι προπάτορές μας είχαν παρατηρήσει και διαπιστώσει τις επιδράσεις τους στήν ζωή των όντων της Γῆς.

Μαζεύοντας και ανατοποθετώντας τό έθνολογικό υλικό αναδεικνύεται μία παραγνωρισμένη πραγματικότητα, ότι ο πυρήνας των κοσμολογικών θρησκείων είναι ή λατρεία της Σεληνης. Έως τό γεωργικό στάδιο ο ήλιος είναι ένας άργόσχολος. Η σταθερότητα της πορείας του δέν γεννά άνησυχίες γιά τήν τύχη του και ή καθημερινή μονοτονία του φαινομένου δέν εξαναγκάζει τό πρόσεγμά του.

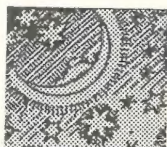
Αντιθέτως, οι λειτουργίες πού ο πρωτόγονος απο-δίδει στήν Σελήνη είναι βασικές, μέσα από τις λει-

τουργίες αυτές αναγνωρίζει πολυδύναμες επιρροές και οι περιπέτειες του κύκλου της τόν κρατούν σέ άένα άγωνία. Η προσπάθειά του νά βοηθήσει ή νά εξιλεώσει τό πολυδύναμο αυτό φέγγος του ουρανού, καθιερώνει τήν πρώτη λατρεία.

Όταν ή ανθρωπότης φθάνει στό γεωργικό στάδιο μέ τήν απόκτηση περισσοτέρων γνώσεων και ανακαλύψεων κατανοείται ότι ο "Ηλιος συνδέεται μέ τόν κύκλο των εποχών και οι κύκλοι των εποχών μέ τόν "Ηλιο, όπως επίσης και ή τεράστια αξία και σημασία του φωτός του γιά τήν ζωή, τήν διατήρησή της επάνω στήν γῆ.

Άλλά άς μή ξεχνάμε ότι κάθε θρησκεία έχει τήν άκμή της και τήν παρακμή της όταν πιά μοιραία πέ-φτει σέ χέρια ανθρώπων πού δέν μπορούν πιά νά έρθουν σέ έπαφή μέ τό "ιερό".

Γένη άρχηγικά και βασιλικά, άνθρωποι πού μορφωμένοι, μετά από πολλούς και αίματηρούς άγώνες, αντικατέστησαν σταδιακά τήν λατρεία της Σεληνης μέ τήν λατρεία του "Ηλίου ή οποία όλο-κληρώνεται μέ τις θοκρατικές μοναρχίες. Ο έπίγειος "Ηλιος ο βασιλιάς γίνεται έκτυπο (άν όχι πρό-τυπο) του ουρανού βασιλιά, του "Ηλίου. Έτσι και οι ήλιακές λατρείες συγκεντώνονται σέ βασιλικές ιεραρχίες και ο υπέρταστος θεός όπου δέν είναι ο "Ηλιος καθ' αυτός άφομοιώνει όλες τις ήλιακές παραστάσεις. Οι ήλιακές θρησκείες είναι ιερατικές, δηλαδή τεχνητές, βρίσκονται σέ άένα αντίθεση μέ τις σεληνιακές λατρείες των λαών πού τούς επιβάλλονται.

Ο σεληνιακός θεός του μηνιαίου κύκλου κωνεύτηκε από τόν βλαστικό εποχικό ή θνήσκοντα θεό του χρονιάτικου κύκλου. Κάτω όμως από τόν ήλιακό μανδύα τους οι ήλιακές θεότητες κράτησαν όλα τά χαρακτηριστικά και ιδιότητες και τις λειτουργίες των σεληνιακών προτύπων τους.

Στήν αρχή τό φεγγάρι έχει άρσενική υπόσταση. Η άρσενική υπόσταση του φεγγαριού χρονολογείται γιά τούς Έλληνες στό παλαιότερο όνομά του, Μήν, πού ξέμεινε ως όνομα στήν ελληνική γλώσσα μέ τήν λέξη μήνας.

Τόν προελληνικό θεό του φεγγαριού θά τόν αναζητήσουμε στόν θεό του Έρωτα ή Φάνη πού ξεπροβάλλει μέ όλα τά φεγγαρικά χαρακτηριστικά πού θά λησθούν πού κάτω από τό κοσμικό Ώνόν πού προέρχεται από τήν ένωση της Νύκτας και του Αιθέρα. Επίσης θά τόν αναζητήσουμε σέ όμολογες έρωτικές μορφές σαν του Ύμναίου και του Νάρκισσου ή φαλλικές σαν του Έρμη.

Στους νεολιθικούς αιώνες τό φεγγάρι παίρνει θηλυκή υπόσταση και ο Μήνας των Έλλήνων μετατρέπεται σέ Μήνη. Οι συσχετισμοί του Φεγγαριού μέ τήν γεννητική ζωή των γυναικών του δίνει τήν έπιστάση σέ όλες τις γυναικείες εργασίες. Προβολή των γυναικών και πηγή των γυναικείων έργων. Η μεγάλη θεά ταυτίζεται μέ τήν θηλυκή υπόσταση του φεγγαριού και οι χαρακτήρες ανακρατιούνται σέ όλη τήν ιστορία.

Στό πέραςμα των χρόνων, τούς χαρακτήρες αυτούς ως επιβίωση του φεγγαρικού φυσικού, τούς αναλαμβάνει μέσα από τήν βλαστική λειτουργία του και τούς τονώνει μέ τούς όμολογους της Μεγάλης ή Μητέρας Θεάς ο άρσενικός θεός, γιός ή έραστής της ή και τά δύο, επανενσωματώνοντας έτσι τόν άρχαιο φεγγαροθεό πού σπανίως, όπως στήν περίπτωση του βαβυλωνιακού Samm του σουμερια-κού Mamma, κρατά τήν αυτοτέλειά του.

Έτσι πολλοί λαοί σέ όλη τήν οικουμένη φαντάζονται τό φεγγάρι σαν γυναίκα πού κρατά τό μωρό της στήν άγκαλιά της. Η έννοουμένη παράσταση της "Ισιδας και της "Ισάρ είναι ή πού γνωρίμη παράσταση της Βρεφοκρατούσας Θεικής Μητέρας. Τό άμεσο αντίστοιχο της "Ισιδας των Αιγυπτίων, της "Ινδικής Ganga ή Shin Moo ή "Αγία Μητέρα. Τίποτε δέν σάτισε τόσο τούς Έρα-ποστόλους στήν Κίνα όταν πρωτοέφτασαν στήν Κίνα όσο ή εικόνα της δέσποινας αυτής όπου ανακάλυψαν τήν πού εκπληκτική όμοιότητά της μέ τήν Παρθένο Μαρία.

Επειδή τό φεγγάρι άλλοτε είναι άρσενικό και άλλοτε θηλυκό σέ όρισμένες εποχές παίρνει άνδρ-ογυνο υπόσταση, όπως και μέ άρσενικά και μέ θηλυ-κά χαρακτηριστικά.

Ο Όρφικός Έρωσ είναι άνδρόγυνου τύπου. Έτσι λέγεται διφυής ως Έρωσ και πρωτόγονος, άρρενοθηλυ πλάσμα ως Φάνης, θήλυς και γενέτωρ ως "Ηρικεπαίος.

Είναι ένα πλάσμα δισώματο από τήν μία μεριά και δισώματο από τήν άλλη.

Επίσης στήν ιουδαιοχριστιανική θρησκεία ο Αδάμ και ή Εύα ήσαν ένωμένοι και άργότερα ο θεός έπλασε τήν Εύα από τά πλευρά του Αδάμ.

Άξιοσημείωτοι είναι οι σεληνιακοί χαρακτήρες του συμποσιακού πρωτανθρώπου. Τό στρογγυλωπό σχήμα και ή στροφική κίνησή του στα όκτώ άκρα δίνει τήν εικόνα του φεγγαριού πού παριστάνεται σέ μία στροφική κίνηση μέ άνάλογα σύμβολα. (Τρισκελής ή τετρασκελής οβάστικα, σταυρός) και

κάποτε νά έχει ένωμένα σέ σχήμα σταυρού τά χέρια και τά πόδια του ή σαν κεφάλι μονάχα πού κυλάει.

Άλλά και δηλώνεται ρητά στό Συμπόσιο πώς ο άνδρόγυνος είναι γέννημα του φεγγαριού επειδή άνδρόγυνο είναι και τό φεγγάρι. Τό σχίσμο του άνδρόγυνου έκδηλώνει τό σχίσμο του Κοσμογονικού Αύγου. Και ο σύνδεσμος του άνδρόγυνου πρωτανθρώπου και του φεγγαριού βεβαιώνει τόν σύνδεσμο του άνδρόγυνου έρωτα μέ τό φεγγάρι.

Τόν 4ο αιώνα στους Έλληνιστικούς χρόνους ένας καθαρά ένδοευρωπαϊκός φεγγαροθεός, ο φρυγικός θεός Μήνας κυριεύει τήν Μικρά Ασία και μπαίνει στήν Ελλάδα. Ο Μήν ταυτισμένος μέ τόν Σαβάζιο άρχίζει και ταυτίζεται μέ τόν Διόνυσο· είναι ίσως ή τελευταία άρσενική υπόσταση του φεγγαριού.

Η ύπαρξη της Σεληνης πιστευόταν ότι συνδέεται άμεσα μέ τις σημαντικές λειτουργίες πού άφορούν στήν ζωή και τήν διατήρησή της. Γιά τήν πρωτόγονη λογική τό φεγγάρι είναι ο ρυθμιστής και ή αίτία των περιοδικών λειτουργιών της γυναι-κας, της έμμηνου ροής και των γεν-νετησίων λειτουργιών, της αναπαρ-γωγής και της έγκυμοσύνης.

Είναι φανερό πώς όπως βγαίνει και από τούς όρους μήνες, καταμηνία, καθάρσεις, έμμηνοι, menses menstrua, οι Έλληνες και οι Ιταλοί ανέ-βαλαν τό τόσο σημαντικό γιά τήν γενετήσια ζωή της γυναίκας φαινόμενο της έμμηνορροής στήν ένέργεια της Σεληνης.

Κυβερνώντας τήν γέννηση, ή σελήνη κυβερνά και τήν ανάπτυξη των παιδιών ως κουροτρόφος. Μία πέτρα ή σελήνη σέ σχήμα μισοφέγγαρου κρέμεται γιά φυλακτό στόν λαιμό των παιδιών δείχνοντας πώς είναι υπό τήν προστασία της Σεληνης.

Επίσης σέ όλες τις οικουμενικές δοξασίες είναι ο άφέντης των νερών, ρυθμιστής της βλαστικής ζωής και κεντρική πηγή της γόνιμης ύγρασίας. Ο κρίνος, ο Λωτός και όλη ή βλάστηση και οι καρποί (πού όρισμένες φορές όταν έχουν πρόβλημα, παίρνουν οι γυναίκες γιά νά τεκνοποιήσουν) είναι άπορροές από τό φεγγάρι. Η άσπορη σύλληψη γίνεται γι' αυτό πολύ συχνά μέ διάμεσο τούς Άνθους ξεχωριστά μέ τόν Λωτό και τόν Κρίνο (στεριανό άνάλογο). Ο Λωτός και τό στεριανό του άνάλογο είναι ή πε-μπουσία των νερών πού δημιουργεί ή Σελήνη.

Τό χρώμα του φεγγαριού στα έργα τέχνης είναι μαύρο και κόκκινο. Τό μαύρο δηλώνει τήν σκοτεινή πλευρά του φεγγαριού και μπορεί και τό νέο φεγγάρι. Τό κόκκινο τονίζει τις ζωηρές

λειτουργίες του φεγγαριού που προαναφέραμε και συνδέεται με την παράσταση του αίματος (αίτια έμηνωροής και αίματινης πλάσης του ανθρώπου) αλλά από τό ότι οι άστρονόμοι είχαν παρατηρήσει, τό πυρροκόκκινο χρώμα που έχει όρισμένες φορές αλλά και κάποιες ζώνες έρυθρές στην επιφάνειά του (άλουργές ζώνες).

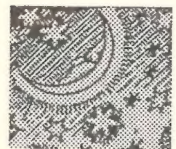
Στόν Όρφικό Όγμνο της Σελήνης, ή Σελήνη αποκαλείται Μπτέρα του Χρόνου, δηλαδή πιστευόταν ότι τό φεγγάρι είναι αίτια του χρόνου. Τό άρχαιότερο μέτρομα του καιρού γινόταν με τίς φάσεις του φεγγαριού. Ό λατινική λέξη mensura=μέτρον κατεβαίνει από την ίδια ρίζα που έχει και ό Μήν, δηλαδή τό φεγγάρι.

Έδω άξίζει νά αναφερθώ στό σύμβολο της άνερχομένης και κατερχομένης Σελήνης.

Στούς άστερισμούς που ό Όήλιος διατρέχει κατά την διάρκεια του έτους από τό χειμερινό ήλιοστάσιο έως τό θερινό (Τοξότης-Δίδυμοι), ένυπάρχει μία άνερχομένη δύναμη του χειμώνα και της άνοιξης που δηλώνει σταδιακή αύξηση, άνάπτυξη και άνθηση. Έτσι έβλεπαν οι άνθρωποι τό σύμβολο και καταλάβαιναν ότι γεμίζει ή λεκάνη και ότι είναι ό χρόνος συγκομιδής.

Από τους Διδύμους στόν Τοξότη υπήρχε μία κατερχομένη δύναμη, ή δύναμη του καλοκαιριού-φθινοπώρου που σημαίνει ώριμανση, συγκομιδή, πώση, άδράνεια. Έβλεπαν οι άνθρωποι τό σύμβολο και καταλάβαιναν ότι άδειάζει ή λεκάνη και είναι χρόνος γιά φύτεμα.

Ό ιδέα του χρόνου, της μέτρησης του χρόνου και της όνομασίας των περιστάσεων που φέρνει στό φώς ή ρυθμική άκόμα έπιρροή του φεγγαριού πάνω στά πλάσματα, συνδέουν τό φεγγάρι με την ιδέα της Μοίρας ή Πεπρωμένου που οι όρφικοί της όροι είναι ή Άδράστεια ή Άνάγκη. Έτσι στην Σελήνη αποδίδονται πλέον και μαντικές ικανότητες. (Τό Μαντείο των Δελφών, λέει ό Πλούταρχος, υπήρχε πριν από τόν Άπόλλωνα. Τό είχε ή Νύκτα και ή Σελήνη).

Οι τρεις μοίρες, λέει ό Πορφύριος, άναφέρονται στίς τρεις δυνάμεις της Σελήνης. Ό Κλωθώ στην γεννητική, ή Λάχεσις στην θρεπτική και ή Άτροπος στόν χαρακτήρα που δέν παίρνει από ίκεσίες.

Σέ κύκλους οικουμενικούς ή Σελήνη επίσης είναι πηγή μαγείας και μάλιστα έρωτικής. Τό φεγγάρι είναι πηγή όμορφιάς και πιστευόταν ότι ή γυναικεία όμορφιά άναβλύζει από τό φεγγάρι.

Ό Έλένη ή Σελάνα, ή πιο ωραία γυναίκα ήταν φεγγαρογέννητη άφού γεννήθηκε από ένα αυγό που γέννησε ή Λήδα. Στην καθομιλουμένη γλώσσα φαίνεται ή δοξασία αυτή όταν αποκαλούμε φεγγαρομάγουλη, φεγγαροπρόσωπη, φεγγαρομάτα μία γυναίκα που θέλουμε νά τονιστεί ή όμορφιά της.

Τό χρυσάφι παρουσιάζεται ως έμβλημα των σεληνιακών θεοτήτων και άργότερα τό άφομοιώνουν οι ήλιακές. Οι συνειρμοί του φεγγαριού με τό χρυσάφι όφείλονται στην άφθαρσία και των δύο και στό χρυσό φέγγος του πρώτου.

Ό πέτρα, τέλος, που άναζητούν οι άλχημιστές γιά την μετατροπή των μετάλλων σε χρυσό δέν είναι άλλη από την φεγγαρόπετρα, την πέτρα που έχει μέσα της τό φεγγαροφίδι.

Άλλα έμβλήματα του φεγγαριού είναι:

1. Τό φίδι. Πιστευόταν ότι τό φεγγάρι τρέφεται με φίδια. Ό λόγος του συνδυασμού φεγγαριού και φιδιού είναι ότι και τά δύο θεωρούνται προικισμένα με τό χάρισμα της άνανέωσης της ζωής τους, τό φεγγάρι ξαναγυρίζοντας κάθε φορά όταν χάνεται και τό φίδι άλλάζοντας τό δέρμα του όταν γερνάει.

Σεληνιακές θεότητες όπως ή Έκάτη, ή Άρτεμις, οι Γοργόνες, οι Έρινύες, έχουν φίδια πάνω τους ή τά κρατούν. Υπάρχει άκόμα και ένας θρύλος ότι τόν Άλέξανδρο τόν συνέλαβε ή μπτέρα του με ένα φίδι.

2. Ό Ταύρος. Ό σχέση του Ταύρου με τό φεγγάρι προκύπτει μάλλον από τό μισοφέγγαρο που τό σχήμα του μοιάζει με τά κέρατα τά ταυρίσια. Ό Σελήνη είναι άμφίκερως, ταυρώπις, ταυροφυής και θυσιάζονται προς τιμήν της ταύροι και της προσφέρεται ταυρόσχημος πίττα.

3. Τό Λιοντάρι. Οι συσχετισμοί του φεγγαριού με τό Λιοντάρι είναι πολύ παλιοί και δέν είναι οικουμενικοί. Ό συνδυασμός προκύπτει από τό πυρρό χρώμα του θηρίου που ταυτίζεται με τό χρώμα του φεγγαριού. Στην Ελλάδα υπάρχει συσχετισμός όταν τό λιοντάρι ήταν στόν έλλαδικό χώρο ζωντανή παρουσία. Τό λιοντάρι της Νεμέας πιστευόταν ότι είχε πέσει από τό φεγγάρι. Είναι τό έμβλημα της Άρτέμιδος, της Σελήνης, της Έκάτης. Άκόμα και ή Όρα είχε κάποτε τό λιοντάρι ως έμβλημά της.

4. Ό Λαγός. Όταν κυριαρχούν οι ήλιακές θρησκείες, τό λιοντάρι και ό ταύρος άφομοιώνονται από τίς ήλιακές θεότητες που ανήκουν κυρίως στους άνδρες και τίς λατρείες των χειρίζονται αυτοί. Οι γυναίκες μπορούν νά μεταχειρισθούν λόγω της φύσεώς τους μόνον τά μικρά ζώα, μή μπορώντας νά θυσιάσουν μεγάλα ζώα. Λαγοί, πουλάκια, χοιρίδια,

κουνέλια συνδέονται στενά με την Σελήνη και την λατρεία της. Ό λαγός είναι τό πιο οικουμενικό φεγγαροζώο σε Όνδια, Κεντρική Άσία, Άφρική, Βόρειο Άμερική, Άρχαία Άίγυπτο, Μεσαιωνική νεώτερη Εύρώπη. Στην Ελλάδα έχει σχέση με την Άρτέμιδα. Οι κυνηγοί αφήνουν άπιαστα τά μικρά των λαγών γιά τό κατήρι της. Στούς ιδρυτές των λακωνικών Βοίων είχε δοθεί χρυσός που έλεγε ότι ή Άρτεμις θά τους έδειχνε τόν τόπο κτισίματος της πολιτείας τους. Πράγματι, μετά από λίγες ήμέρες παρουσιάστηκε λαγός και τους έδειξε τόν τόπο.

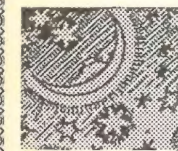
5. Τό Αυγό. Σχετίζεται με τό κοσμογονικό ών στό όποιο όπως προαναφέρθηκε όφείλεται ή δημιουργία του κόσμου. Σέ όρισμένες χώρες πιστεύεται ότι από τό πάνω μέρος του Αυγού δημιουργήθηκε ό Ουρανός και από τό κάτω ή Γη. Τό πλάσμα που βγαίνει από τό αυγό είναι ό θεός δημιουργός, πλάστης του άνέμου και του φωτός, ότι σχετίζεται άνάλογα με τόν Όήλιο ή την Σελήνη. Στην αρχή βέβαια όπως εξηγήθηκε σχετίστηκε με την Σελήνη.

Ό Έλένη γεννήθηκε από αυγό, ή Νέμεσις που έπεσε από τό φεγγάρι, ή Άστάρτη από ένα αυγό που έπλεε στόν Εύφρατη. Σέ μία αρχαία δοξασία οι γυναίκες πάνω στο φεγγάρι γεννούν αυγά και εκεί βγαίνουν τά παιδιά τους.

Ό συνδυασμός προκύπτει από τό ότι όπως από τό αυγό προκύπτει ένας όλόκληρος ζωντανός οργανισμός, έτσι ξεπροβάλλει από τό συμπαντικό αυγό του ένα πλάσμα στο όποιο όφείλονται όλες οι λειτουργίες της ζωής. Τά αυγά του Πάσχα κουβαλά στην Εύρώπη ό Λαγός, ένα από τά πιο οικουμενικά φεγγαροζώα.

Γιά την Σελήνη επίσης πιστεύεται ότι είναι ό φύλακας, ό ιατρός και ό κριτής των ψυχών.

Στην Όμηρική περίοδο πιστευόταν ότι ή ψυχή μετά τόν θάνατο μεταφέρεται στο έσωτερικό μέρος της Γης, στόν Άδη με τους 5 ποταμούς: την Λήθη, τόν Πυριφλεγέθοντα, τόν Άχέροντα, την Στύγα, τόν Κωκυτό και τά φοβερά τέρατα: τόν Κέρβερο, τίς Έρινύες και διάφορα άρπακτικά όρνια.

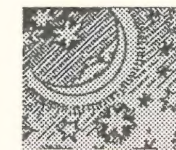
Οι Πυθαγόρειοι μετασχηματίζουν τόν Μυθολογικό Άδη σε ψυχολογικό και ήθικό από έξωτερική άποψη και τόν περιορίζουν στα έγκατα της ψυχής του ανθρώπου.

Στην ιστορία των νεωτέρων χρόνων, ή ψυχή και ή πορεία της συνδυάζεται με την Σελήνη.

Ό Πλούταρχος στην τελευταία του διατριβή υποστηρίζει ότι τό σώμα ανήκει και προέρχεται από την Γη, ή ψυχή από την Σελήνη και τό πνεύμα από τόν Όήλιο.

Ό σωματικός θάνατος είναι ό πρώτος που άποσπά την ψυχή από τά δεσμά της υλικής φύσεως και της επιτρέπει, άν έφθασε σε κάποιο βαθμό καθαρότητας, νά άνυψωθεί διά μέσου των καθαρτικών στοιχείων της άτμοσφαιρας (άέρος, πυρός και ύδατος) στόν ύποσέληνο χώρο μέχρι την Σελήνη.

Έκεί οι ψυχές των ύπεροπτών και άσελγών παρασύρονται πάλι έξω από την Σελήνη και επανενσαρκώνονται σε νέα σώματα. Οι άλλες ύφίστανται ένα δεύτερο θάνατο μέσω του όποιου ό Νοϋς-Πνεύμα άπελευθερώνεται από τά δεσμά της κατώτερης ψυχής. Μετά την άποχώρηση του Νοϋ γιά την κατάκτηση της σφαίρας των άπλανών μέσω των πλανητικών σφαιρών στίς όποιες έγκαταλείπει τους κιτώνες που ντύθηκε κατά την κάθοδο στην γέννηση, ή ψυχή διαλύεται σαν άνάλαφρο όνειρο στην σεληνιακή περιοχή.

Οι άποσαρκωθείσες ψυχές συναντώνται στην άβυσσο της Έκάτης, την σκοτεινή περιοχή που σχηματίζεται από τόν κώνο της σκιάς της Γης, στην όποία δέν εισδύει τό ήλιακό φώς και γι' αυτό στερείται της άρμονίας των σφαιρών.

Έχει δύο πύλες ή Σελήνη. Ό μία είναι τά Όλύσια Πεδία και στρέφεται στόν Όήλιο. Από αυτήν έκτινάσσονται οι μακάριες ψυχές μετά τόν δεύτερο θάνατο. Ό άλλη πύλη στρέφεται στην Γη και φέρει τό όνομα Πεδία της Περσεφόνης. Από την πύλη αυτή οι ψυχές που θά επανενσαρκωθούν έρχονται στην Γη.

Έτσι ή Σελήνη επιτελεί τριπλό ρόλο:

1. Ός τόπος κρίσεως και ψυχοστασίας.

2. Ός συνεργός του Όηλίου άπελευθερώνει τίς δικαιωθείσες ψυχές από την συναισθηματική αρχή και άναπέμπει την Άνώτερη Αρχή, τόν Νοϋ στόν Όήλιακό διάκοσμο ένω επανοδηγεί τίς άτελείς ψυχές στην Γη.

3. Ός συνεργάτιδα του αιώνιου περίπλου των ψυχών παρέχει στίς κατερχόμενες ψυχές την συναισθηματική αρχή ένω την άποσύρει από τίς ψυχές που βαίνουν προς την τελική άναγωγή.

Ό ρόλος της στην σύνθεση και άποσύνθεση της ανθρώπινης τριάδος είναι ουσιώδης.

Ἡ Γῆ τίποτα δέν δίδει. Ἐπιστρέφει ἀπλῶς μετά ἀπό κάθε θάνατο ἐκεῖνο πού εἶχε δανείσει γιά νά πραγματοποιήσει μία γένεση. Ὁ Ἥλιος τίποτα δέν δέχεται, ἀρκεῖται μέ τό νά ἀναλάβει καί πάλι τόν Νοῦ πού προήλθε ἀπό αὐτόν.

Ἡ Σελήνη καί δίδει καί λαμβάνει, συμβάλλει καί στήν σύνθεση καί στήν ἀποσύνθεση, εἶναι ὁ ἐνδιάμεσος παράγων γιά κάθε ἐνσάρκωση. Σέ αὐτήν διαλύονται τά ψυχικά σώματα τῶν ἀνθρώπων ἐνῶ στήν Γῆ ἀποσυντίθενται σαρκικά.

Τό ἀρχέτυπο τῆς Σελήνης εἶναι ὁ μνίσκος. Τό σχῆμα αὐτό ἀλληγορεῖ τήν εὐαισθησία τῆς ψυχῆς νά συλλαμβάνει, εἶναι ἡ ἴδια ἡ ψυχὴ πού ἀνάλογα μέ τήν φάση πού βρίσκεται ἀλλάζει συνεχῶς σχῆμα. Δέν ἔχει καμμία σταθερότητα σέ ἀντίθεση μέ τόν Ἥλιο τοῦ ὁποῖου τό ἀρχετυπικό σύμβολο εἶναι ὁ κύκλος πού εἶναι σταθερός καί ἀναλλοίωτος. Διότι ἡ ψυχική εὐαισθησία πού ἐκφράζεται μέ τόν μνίσκο εἶναι ἐκείνη πού ἐπιτρέπει τήν αὐξηση τῆς προσλήψεως τοῦ φωτός ἀπό τόν πάντοτε ἐκπέμποντα φῶς Ἥλιο.

Ἡ σταδιακή αὐξομείωση τοῦ φωτισμοῦ τῆς Σελήνης πού χωρίζεται σέ τρεῖς καταστάσεις δίδει γένεση σέ τρεῖς ὀντότητες ἀνάλογα μέ τίς τρεῖς ὀψεις.

* Πρώτη ὀψη. Τῆς Ἑκάτης, τοῦ σκότους, ὅταν ἡ Σελήνη καλύπτεται ἀπό τήν σκιά τῆς Γῆς καί δέν φωτίζει καθόλου τήν ψυχὴ τοῦ ὄντος ἐπειδή ἀκόμα αὐτό δέν ἀνησυχεῖ γιά τήν πορεία του. Ἀπό ὀρισμένους πιστεύεται ὅτι ὁ σκοτεινός χῶρος εἶναι ὁ πλανήτης Γῆ ὅπου τά ὄντα ἔρχονται νά μαθητεύσουν. Ἡ τελευταία νύκτα τοῦ κύκλου τῆς Σελήνης ἐθεωρεῖτο ἀποφράς καί τήν ἀφιέρωναν οἱ ἱερεῖς τῆς σιωπῆς καί περισυλλογῆς διότι ὁ χθόνιος, ὁ θαλάσσιος καί ὁ οὐράνιος κόσμος βρίσκονται στήν ἐπικράτεια τοῦ σκότους. Ἡ Ἑκάτη ὀνομαζόταν Πέρσεια ἐπειδή ἔφερνε τήν καταστροφή.

* Ἐνδιάμεσοι χῶροι τῶν τετάρτων τῆς Σελήνης, αὐξουσα καί φθίνουσα μήνη πού ἀντιστοιχεῖ στήν Περσεφόνη, τήν φέρουσα τό φῶς στήν ψυχὴ τοῦ ὄντος. Ἡ ψυχὴ εἰσχωρεῖ σιγά σιγά στήν διαχρονική αἴσθηση τῆς ἀθανασίας. Στήν αὐξουσα ἡ πλήθουσα μήνη, ἡ ψυχὴ ἀφομοιώνει τήν γνώση· σάν παίρνει φῶς ἀπό τόν Ἥλιο εἶναι δέκτης. Ἐνῶ στήν φθίνουσα μήνη ἡ Περσεφόνη σφραγίζει τήν γνώση πού πῆρε, ἀναλαμβάνει νά μεταλαμπαδεύσει τήν γνώση αὐτή καί γίνεται πομπός.

* Πανσέληνος, χῶρος Ἀρτέμιδος (Ἀρτεμις σημαίνει πλήρης, ἀκέραιος) πού φωτίζει τόν ψυχικό

κόσμο τοῦ ὄντος στό μέγιστο δυνατό διά μέσου τῶν ἀνακλωμένων ἀκτίνων τοῦ Ἥλιου.

Ἀλλά καί ἡ γέννηση τοῦ Ἀπόλλωνα καί τῆς Ἀρτέμιδος ἀπό τήν Λητώ μᾶς δείχνει ὅτι τό πλήρες σκότος φέρει μετά ἀπό 9 ἡμέρες καί 9 νύκτες (τό ἐννέα εἶναι ἀριθμός μυσέως) στόν κόσμο τό ἡμίφως καί τό φῶς, τήν Ἀρτέμιδα καί τόν Ἀπόλλωνα. Προηγείται τό ἡμίφως, ἡ Ἀρτεμις, καί ἔπεται τό φῶς.

Τό σκότος, τό ἡμίφως καί τό φῶς εἶναι οἱ τρεῖς καταστάσεις πού πρῶτα ἀντιλαμβάνεται ὁ νοῦς στήν ἀναζήτηση τῆς ἐσωτερικῆς γνώσεως.

Ὁ ἄνθρωπος ἀντιλαμβάνεται κάποιο κενό στόν κόσμο τῶν μορφῶν καί ἀρχίζει νά αἰσθάνεται τήν ἀγωνία τῆς ἐκμηδενίσεως. Ὅταν βρεθεῖ σέ κατάλληλο περιβάλλον ὅπου ὑπάρχει ἡ δυνατότης φωτίσεως ἀπό κατάλληλα βιβλία ἢ ἀπό ἄλλη ψυχὴ (Ἀρτεμις) τότε βοηθιέται νά κατανοήσει τό μυστήριο τῆς Ὑπάρξεώς του. Σιγά σιγά μέ τήν προοδευτική αὐξηση τοῦ νυκτερινοῦ φωτός τῆς Σελήνης θά φθάσει στήν αὐγή νά ἀντικρύσει τόν Ἥλιο Ἀπόλλωνα, τήν γνώση τοῦ ἑαυτοῦ μέσα ἀπό φοβερές ὠδίνες μιᾶς κύησης τῆς ὁποίας ἡ σύλληψη χάνεται στά βάθη τοῦ ὑποσυνειδήτου χῶρου (Λητώ).

Ἡ μαθητεία τῆς ψυχῆς κατά τήν διάρκεια τῆς αὐξουσας μήνης εἶναι νά συλλάβει τήν ἔλαφον, τό ἱερό ζῶο τῆς Ἀρτέμιδος. Ἐλαφος σημαίνει ἔλαφος ὅπου φός (μέ ὀμιλον) εἶναι ἡ ἀρχική ἀμυδρή φώτιση ἐνῶ φῶς (μέ ὠμέγα) σημαίνει τόν λαμπρό φωτισμό.

Θηρευτὴς τῆς γνώσεως εἶναι ἡ ψυχὴ πού προσπαθεῖ νά συλλάβει τήν ἔλαφο. Ἡ ἔλαφος εἶναι ἡ εἰκόνα τῆς ἀγνοίας. Ὁ θηρευτὴς πρέπει νά πλησιάσει τήν ἔλαφον διά τῆς ὁμοιώσεως καί ἐν συνεχείᾳ νά τήν συλλάβει χωρίς νά τήν σκοτώσει.

Ἡ ἀγνότητα εἶναι ἡ καλύτερη ιδιότητα τῆς ψυχῆς σάν νά ἐξαφανίζεται ὅπως καί τό ἐλάφι εἶναι τό γρηγορώτερο ζῶο τοῦ δάσους.

Ἡ ἔλευση τοῦ φωτός ἀντιθέτως πραγματοποιεῖται μόνον ὅταν ὁ θηρευτὴς κατανοήσει ὅτι θά συλλάβει τήν ἔλαφο μόνο μέ τήν ἀγνότητα. Ὁ θηρευτὴς στό πρῶτο στάδιο μόνο τήν νύκτα μπορεῖ νά κυνηγήσει τήν ἔλαφο ἐπειδή οἱ γνώσεις του εἶναι λίγες. Τότε ἡ Σελήνη ἐμφανίζεται μέσα ἀπό πυκνά φυλλώματα τοῦ δάσους καί τόν βοηθᾷ αὐξάνοντας τό φῶς τῆς. Εἶναι ἡ Σελήνη Περσεφόνη πού διά μέσου τῶν μυστηρίων ἐπιτρέπει τήν σταδιακή κατανόηση τῆς ἀλήθειας, τοῦ φωτός, δηλαδή τήν ἀρχὴ τῆς ἐνορατικῆς καταστάσεως.

Τά ἐλαττώματα, οἱ φόβοι καί ἡ φιλοδοξία εἶναι τά φυλλώματα πού κρύβουν τήν θεὰ τῆς Σελήνης ἀπό

τόν θηρευτὴ καί δέν τοῦ ἐπιτρέπουν νά κυνηγήσει τήν ἔλαφο, δηλαδή τήν ἀγνότητα.

Τό φῶς τῆς πανσέληνου εἶναι ἡ μερικὴ ἀπεικόνιση τῆς ἐνορατικῆς ἱκανότητος ὅταν ὁ θηρευτὴς ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ τίς ἀτέλειές του. Διότι ἂν συλλάβει τήν ἔλαφο χωρίς νά εἶναι ἀγνός, τό βέβαιον εἶναι ὅτι θά τήν σκοτώσει καί θά χάσει τήν δύναμη τῆς ἐνοράσεως (πού συνοδεύει τίς ἀγνές ψυχές).

Τότε ἀναλαμβάνει ἡ Ἀρτεμις καί ἀπολαμβάνει τήν καθαρότητα καί τό ἀρτεμές τῆς ἀγνότητος.

Τέλος φθάνει στήν φθίνουσα μήνη. Ὁ ρόλος τοῦ θηρευτῆ ἀλλάζει. Πρέπει αὐτὰ πού τοῦ ἐμπιστεύθηκαν ἡ Ἀρτεμις καί ἡ Περσεφόνη μετά ἀπὸ τόσους κόπους νά τὰ μεταδώσει σέ νεοπροσερχόμενες ψυχές. Ἡ δέ Ἀρτεμις, δίδυμη ἀδελφὴ τοῦ αἰωνίου φωτός τοῦ Ἀπόλλωνα, κατὰ τήν Πανσέληνο πού ἐκπροσωπεῖ, ἐπιτρέπει στήν ψυχὴ μέσω τῶν Ἐλευσινίων Μυστηρίων (Περσεφόνη) νά προσεγγίσει κάπως τήν Ἀπολλώνειο πνευματοποίησή της.

Παρατηροῦμε ὅτι ἐπαναλαμβάνονται 13 σεληνιακοὶ κύκλοι $13 \times 28 = 364$ πού εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν τοῦ ἡλιακοῦ ἔτους, σὺν μία ἡμέρα πού ἐκπροσωπεῖ τόν Ἥλιο Ἀπόλλωνα φέροντα τήν ὁλοκλήρωση τῶν 365 ἡμερῶν τοῦ ἡλιακοῦ ἔτους καί γεννιέται ἡ Ἡλιακὴ ὁλοκληρωμένη γνώση.

Τό θέμα τῆς Σελήνης εἶναι τεράστιο. Πιστεύω ὅτι ἀνοιξα μιά χαραμάδα ἀπὸ τήν ὁποία μπορεῖ κάποιος νά μελετήσει τήν πλούσια συμβολικότητα τῆς Σελήνης.

Στήν ἑαρινὴ ἰσημερία ἡ Χριστιανοσύνη γιορτάζει τόν Εὐαγγελισμό τῆς Θεοτόκου, τῆς Παρθένου πού μέ τόν Κρίνο θά συλλάβει καί θά γεννήσει τό θεϊκό μωρό, τήν ἐλπίδα γιά τήν σωτηρία τοῦ κόσμου. Καί λίγο ἀργότερα τὴν πρώτη Κυριακὴ μετὰ τὴν πανσέληνο τῆς ἑαρινῆς ἰσημερίας τὸ θεῖον βρέφος, ἄνδρας πιά, ἐτοιμάζεται γιά τὴν μεγάλη θυσία πού θά φέρει τὴν ἀνάσταση.

Καί τήν σημερινὴ ἐποχὴ, τήν διαστημικὴ καί τῆς τεχνολογίας, γιορτάζουμε τήν ἀνάσταση τσουγκρίζοντας κόκκινα αὐγά, διακοσμώντας τὰ σπίτια μας μέ κοτοπουλάκια, λαγουδάκια, παπάκια, αὐγά. Μήπως τό Πάσχα καί ὁ Εὐαγγελισμός εἶναι φεγγαρογιορτές; Ἀλλά καί πόσες φορές, κυρίως τήν

Πανσέληνο τοῦ Αὐγούστου, δέν μᾶς ἔχει ἔλθει ἡ ἐπιθυμία νά ἀνεβοῦμε τὰ σκαλιὰ τῆς Ἀκροπόλεως ἢ νά χορέψουμε σέ μία παραλία, νά ἀτενίσουμε τό φεγγάρι, νά τοῦ ἐξομολογηθοῦμε τὰ βάσανά μας καί, γιὰ ὅχι, τὸν ἔρωτά μας καί τίς κρυφές μας ἐπιθυμίες;

Καί αὐτό εἶναι μία τραγὴ ἀπόδειξη ὅτι ὁ ἄνθρωπος στήν ψυχὴ του καθρεπτίζεται, κοιτάζεται καί βρίσκει τόν ἑαυτό του, στήν ζωὴ τῆς Σελήνης.

Ἡ Σελήνη τοῦ ἀποκαλύπτει τήν ἴδια του τήν φύση καί βρίσκεται καλὰ κρυμμένη μέσα του παντοῦ, στίς σπηλιές τοῦ μυαλοῦ του, τῆς καρδιᾶς του ἀκόμα καί στό τελευταῖο κύτταρό του.

Ἡ Σελήνη στέκεται στόν οὐρανὸ καί τοῦ δείχνει τόν δρόμο μέσα ἀπὸ τίς φάσεις τῆς νά κατανοήσει τήν γνώση τοῦ Ἥλιου, ἀλλά καί τήν ἐλπίδα ὅτι μπορεῖ νά γίνῃ ἄξιος νά μετατρέψῃ τόν εὐθύγραμμο χρόνο τῆς φθορᾶς στόν κυκλικὸ τῆς ἀναγεννήσεως.

Τίποτε δέν ἀξίζει περισσότερο ὅσο αὐτό τό ἑκατομμυριοστὸ τοῦ δευτερολέπτου ὅταν μετὰ ἀπὸ μία τέτοια συνειδητοποίηση νοιώθεις ὅτι τίποτα πού ἔχει τό στοιχεῖο τοῦ ἱεροῦ μέσα του δέν χάνεται στόν κύκλο τῆς ζωῆς, ἀλλὰ ἀφομοιώνεται καί μεταφέρεται ἴσως μέ ἄλλο ὄνομα καί τότε βιώνεις τήν ἀθανασία καί κυριεύεις ἀπὸ εὐδαιμονία.

Εἶναι ἡ στιγμή πού παίρνεις κουράγιο, γεμίζεις μέ ἐλπίδες, ξέρεις τό παρελθόν, εἶσαι τουλάχιστον σίγουρος ὅτι ξέρεις τόν δρόμο καί ὅτι ἀξίζει τόν κόπο νά κτίσεις τό μέλλον, νά προσπαθήσεις γιά νά ἔλθει ἡ ὁμόνοια, ἡ εἰρήνη, ἡ ἀγάπη, ἡ ἁρμονία, ἡ χαρὰ στήν ἀνθρωπότητα, στήν οἰκογένεια καί πρῶτα ἀπὸ ὅλα στόν ἴδιο σου τόν ἑαυτό.

Μπαρλαμ Βασιλική

Βιβλιογραφία:

Ἐρως - Ἑρμνεῖα μιᾶς μορφῆς τῆς προϊστορικῆς καί Ὀρφικοδιοονσιακῆς θρησκείας, Παναγὴ Λεκατσᾶ.

Τό θεῖον βρέφος, Παναγὴ Λεκατσᾶ.

Ὁ Πυθαγόρας καί ἡ μυστικὴ διδασκαλία τοῦ Πυθαγορισμοῦ, Πέτρου Γράβιγγερ.

Οἱ τρεῖς ὀψεις τῆς Σελήνης, Ἀλτάνη, τεῦχος 2ο περιοδικοῦ ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ.

Κατά τήν γνώμη μου τά Έλευσίνια Μυστήρια μελετοῦσαν τήν ἀνθρωπίνη ψυχὴ καὶ πρό παντός ἐρευνοῦσαν τήν πέραν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου τύχη της.

Τά μυστήρια αὐτά ἦσαν προαγωγικά καὶ ἔβαιναν ἀπὸ τήν σπουδὴ τῶν φαινομένων τῆς Φύσεως πρὸς τήν σπουδὴ τῶν φαινομένων τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς καὶ τῶν ἐνεργειῶν της πέραν τῆς ἀνθρωπίνης ὑποστάσεως.

Κατά μία τῶν ἐκδοχῶν τῆς μυήσεως, ἡ Θεὰ Δημήτηρ ἦταν ἡ προσωποποίησης τῆς μητρός Γῆς, ἡ δὲ κόρη της ἡ προσωποποίησης τῶν σπερμάτων της.

Αὐτὸ ὅσο ἀπλὸ καὶ ἄν φαίνεται, εἶναι σπουδαιότατο, ἐάν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι τά πάντα στήν Φύσιν τελοῦνται κατὰ ἀναλογία καὶ ἐάν ἐπομένως ἐκληφθῇ ἡ ἀνωτέρω ἐρμηνεία σέ ἀναλογία τῶν νόμων τῆς Φύσεως στίς περαιτέρω τοῦ Φυσικοῦ κόσμου ἀναλογίες καὶ ἐνέργειές τους, εἶναι μία βάσις ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐξορμώμενη ἡ σκέψη δύναται προχωρώντας νά λύσῃ σπουδαιότατα προβλήματα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἀφοῦ τά πάντα στήν λειτουργία τους ἐξαρτῶνται ἐκ τῶν ἰδίων νόμων τῆς οὐσίας τῶν κόσμων.

Ἡ τελετὴ τῆς μυήσεως ἐγίνετο μετὰ ἀπὸ προηγούμενο ἐξαγνισμό ἅμα τῇ παρόδῳ τῆς φθινοπορινῆς Ἰσημερίας.

Ὁ χρόνος πρὸς παραδοχὴ τῶν μυομένων μᾶς ἀποκαλύπτει πολλὰ γιὰ τήν δοξασία τῶν ἀρχαίων μυστῶν περὶ τῆς σημασίας τήν ὁποία ἔχουν οἱ Ἰσημερίες καὶ οἱ Τροπές τοῦ Ἡλίου.

Ποιὲς ἀναλογίες ἔχει ἄραγε πρὸς τίς τέσσερις αὐτές ἐποχές τοῦ ἔτους τὸ ἀνθρώπινο πνεῦμα κατὰ τήν ἀνοδό του πρὸς τοὺς Φωτεινοὺς κόσμους; Τά φαινόμενα αὐτά ἀποτελοῦν τήν σπουδὴ τοῦ εἰσελθόντος μύστου στὸν ὁποῖο ἀπεκαλύπτετο, ὡς ἐγὼ πιστεύω, ὅτι

ἡ μήτηρ Γῆ ἀναπαρίσταται διὰ τῆς ψυχῆς του καὶ ὅτι τὸ ἔργον αὐτῆς εἶναι νά δεχθῇ στοὺς κόλπους της τὰ σπέρματα τῶν ἰδεῶν τῶν Μυστηρίων, νά τὰ γονιμοποιήσῃ καὶ τὰ ἐκδηλώσῃ, ὡς πράττει τοῦτο ἡ μήτηρ Γῆ ἡ δεχομένη στοὺς κόλπους της τὰ σπέρματα τῶν καρπῶν.

Τὰ σπέρματα τῶν ἰδεῶν πρέπει νά ἐκδηλώσῃ ὁ μύστης καὶ νά ὠθήσῃ τήν βλάστησιν αὐτὴν σέ μεταμόρφωσί της, ὥστε νά ἐμφανισθοῦν τὰ χρώματα καὶ τὰ μῦρα τὰ ὁποῖα θά ἐρμηνεύουν τήν ἀρμονία τῶν συναισθημάτων του πρὸς τίς ἰδέες του, ὀφείλοντας νά δημιουργήσῃ ἐν τέλει τοὺς καρπούς τῶν ἰδεῶν, ὅταν θά περιβληθῇ μέ τὸν ἱερό τίτλο τοῦ τελείου μύστου.

Πέραν τῶν σημείων αὐτῶν τά Έλευσίνια Μυστήρια ἀνεφέροντο στό Θεϊότερα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ὁ ἀνθρώπινος νοῦς ἔχει νά ἐρευνήσει.

Ἀνελύετο ἡ ἐσωτερικὴ ἔννοια τοῦ Δράματος.

Κατά τήν ἔννοια τοῦ Δράματος ἡ Περσεφόνη εἶναι θυγάτηρ τῆς ἐν Ὀλύμπῳ διαμενούσης Θεᾶς Δήμητρος καὶ τοῦ Θεοῦ Διός. Τὸ γεγονός αὐτὸ πόσα δέν μᾶς ἀποκαλύπτει!

Ὁ Θεὸς Ζεὺς εἶναι ὁ πατὴρ Θεῶν καὶ ἀνθρώπων καὶ κυρίως τοῦ Θείου Πυρός τοῦ ὁποίου οἱ ἐνέργειες διοργάνωσαν ὅχι μόνον τὸ ἀνθρώπινο ὄν, ἀλλὰ καὶ τίς πέραν αὐτοῦ ζῶσες πνευματικές ὑπάρξεις.

Γιὰ τοὺς ἀγνοοῦντες δύναται ἡ Περσεφόνη νά περιορίζεται στήν ἔννοια τῶν καρπῶν τῆς γῆς. Οἱ ἐννοοῦντες ὅμως τήν ἐλληνικὴ παράδοσι προχωροῦν στήν σύλληψιν τῆς πραγματικῆς ἀληθείας τήν ὁποία διὰ τῆς μυήσεως ἀπεκάλυπταν οἱ Μύστες τῆς Έλευσίνος.

Κατά τήν ἐλληνικὴ παράδοσι, οἱ Θεοὶ εἶναι προϊόν ἐξελίξεως τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος. Αὐτὸ μᾶς ἄγει στήν ἔννοια ὅτι οἱ Θεοὶ δέν εἶναι τὰ σύμβολα τῶν μεγάλων εἰκόνων τῆς Φύσεως, ἀλλὰ οἱ κύριοι τῶν νόμων καὶ δυνάμεων της καὶ πρό παντός τῆς πνευματικῆς φύσεως.

Τὸ γεγονός αὐτὸ διαπιστώνεται ἐκ τοῦ ὅτι καὶ ὁ ἴδιος ὁ ἀνθρώπος μέ τήν περιορισμένη ἐκ τῆς ὀργανικῆς του φύσεως διάνοια, καθίσταται κύριος καὶ ρυθμιστὴς φυσικῶν δυνάμεων καὶ ἐπομένως κυρίαρχος αὐτῶν.

Ἡ Περσεφόνη ὡς κόρη τοῦ Θεοῦ Διός καὶ τῆς Θεᾶς Δήμητρος, δέν ἦταν δυνατόν παρά νά ἀναφέρεται σέ ζῶσα πνευματικὴ ὑπαρξιν, ἐξελιχθεῖσα ἐκ τοῦ ἀνθρωπίνου κόσμου στοὺς θεῖους κόσμους καὶ περιβληθεῖσα μέ τίς δυνάμεις τοῦ Διός, δι' ὃν κόρη αὐτοῦ ἐγένετο.

Μένουσα ἡ Περσεφόνη πλησίον τῆς μητρός της διεποικίλλεν δι' ἐλεφαντίνης βελόνης στὸν πέπλο της τήν ἱστορία τῶν κόσμων καὶ τῶν Θεῶν.

Διὰ τῶν ἐννοιῶν τούτων τοῦ δράματος παρίσταται ὡς κατέχουσα κάθε γνῶσι. Στήν κατάστασι αὐτὴ εὐρισκομένη ὁμιλεῖ περὶ τοῦ Ἑρωτος λέγουσα τὰ ἑξῆς:

“Ἐπὶ τοῦ κυανοῦ καὶ πολυπύχου πέπλου μου διαποικίλλω τίς ἀναρίθμητες μορφές τῶν ὄντων καὶ παντός πράγματος. Ἀποπεράτωσα τήν ἱστορία τῶν Θεῶν. Διεποικίλα τὸ τρομερὸ ἑκατοντακέφαλο καὶ χιλιόχειρον χάος. Ἐκ τούτου προῆλθαν τὰ ὄντα. Ἀλλὰ τίς ὁ παραγγέλλων ταῦτα; Ὁ Πατὴρ τῶν Θεῶν μοῦ τό εἶπε: Τὰ παρήγαγε ὁ Ἑρως”.

Καὶ ἀλλοῦ: “Ὁ Ἑρως παρεδρεύει ἐπὶ περωτοῦ ὀχλήματος κατὰ τοὺς ἐξελιγμούς τῶν ἀθανάτων στήν μετὰ τῶν πρωτίστων οὐσιῶν. Αὐτὸς ἄγει τοὺς θαρραλέους ἄνδρες, τοὺς ἥρωες, ἐκ τοῦ θυθοῦ τοῦ Χάους στίς κορυφές τοῦ αἰθέρος, γινώσκει τὰ πάντα, διέρχεται ὡς τὸ ἀρχικὸ Πῦρ δι' ὅλων τῶν κόσμων, κρατεῖ τίς κλεῖδες τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς”.

Ἡ ἐκ μέρους τῆς Θεῆς Κόρης διατύπωσις τῶν τόσων θαυμασίων ἐννοιῶν περὶ Ἑρωτος, προάγει κάθε εἰλικρινῆ μύστη σέ νέες ἀντιλήψεις καὶ γεννᾷ σκέψεις προορισμένες γιὰ θριάμβους. Ἀποκαλύπτει ὅτι ἡ Σοφία εἶναι ἐκδήλωσις τῶν Μυστηρίων, διότι στὰ Μυστήρια ὁ ἀνθρώπος γυμνάζεται καὶ γίνεται ἐλεύθερος νά ἐρευνᾷ καὶ τήν Φύσιν καὶ τὰ προϊόντα της ἐλευθέρως.

Τὸ πρόσωπο τοῦ Ἑρωτος διαδηλοῦσε ἡ Θεία Κόρη ὅτι τὸ ἀγνοοῦσε. Αὐτὸ ἦταν πολὺ φυσικό, διότι ὁ Ἑρως δέν εἶναι πρόσωπο, ἀλλὰ νόμος διέπων τίς σχέσεις τῶν ὄντων πρὸς τοὺς ἄλλους νόμους τῆς Φύσεως.

Εἶναι ἡ φυσικὴ τῆς οὐσίας τῶν κόσμων δύναμις στήν ὑπαρξιν τῆς ὁποίας ὀφείλουν τὸ εἶναι τους ὅλα τὰ ἔμψυχα ὄντα.

Κατὰ τήν ἐξέλιξιν τοῦ δράματος ἀφηνόταν νά νοηθῇ ὅτι ἡ Κόρη παρασύρεται ὑπὸ τοῦ Ἑρωτος ἀποπλανωμένη καὶ ἔρχεται ὡς ἐκ τούτου σέ μετὰ πρὸς τίς οὐσίες τοῦ Ἄδου, ἐκ τῆς ὁποίας μείξεως γίνεται σύζυγος τοῦ Ἀιδωνέως. Τὸ μέρος αὐτὸ εἶναι τὸ σπουδαιότερο καὶ τὸ δυνάμενο μέ τήν κατανόσιν του νά δώσῃ πρὸς τὸν μύστη τήν ἀρχὴ τῆς λύσεως τοῦ μεγάλου προβλήματος τῆς ἀνά

τοὺς κόσμους τύχης τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Ἡ Θεία Κόρη ἐμίγη μέ τίς οὐσίες τοῦ Ἄδου. Ἀλλὰ τί εἶναι ὁ Ἄδης;

Κάθε οὐσία τῶν κόσμων ἡ ὁποία δέν ἐξεδήλωσε ἐξ ἑαυτῆς Φῶς καὶ δέν ἐγίνετο ὡς ἐκ τούτου αὐτόφωτος, εἶναι Ἄδης. Κάθε ψυχὴ ἡ ὁποία δέν φέρει (διότι δέν ἐξεδηλώθη ἐξ ἑαυτῆς) Φῶς, δέν δύναται παρά νά ἔλθῃ ἐκεῖ, μετὰ τὸν θάνατο τοῦ φυσικοῦ της ὀργανισμοῦ, ὅπου ὑπάρχει ἡ ἀναλογία της.

Μὴ ἔχουσα ἐξ ἑαυτῆς Φῶς στὸν Ἄδην θά ἔλθῃ. Δύο εἶναι οἱ κῶρες στίς ὁποῖες οἰκοῦν οἱ ψυχές: Ὁ Ὀλύμπος καὶ ὁ Ἄδης. Οἱ κῶρες τοῦ Φωτός καὶ τοῦ Σκότους. Ἡ Περσεφόνη εὐρισκομένη στήν χώρα τοῦ Φωτός διαδηλοῖ τήν αὐτόφωτη ψυχὴ. Ὡς αὐτόφωτος ψυχὴ, ὡς ἀγνή Παρθένης ἔχει ὡς μνηστῆρα τὸν Διόνυσον. Γιὰ νά ὑπάρξῃ ὡς αὐτόφωτος ψυχὴ ἐγένετο αὐτόφωτος, ὡς αὐτόφωτος δὲ ἔμαθε ἐκ τοῦ πατρός της Διός τὸ ἔργο τοῦ Ἑρωτος. Ἡ γνῶσις αὐτὴ τῆς ὑπέμνησε τὸ ἔργο τὸ ὁποῖο ἔχει νά πληρῶσῃ πρὸς τήν ἀδελφὴν της ψυχὴ τήν εὐρισκομένην στό σκότος.

Ὁ Ἑρως τήν ὁδήγησε στήν πλήρωσιν τοῦ καθήκοντος. Τὸ καθῆκον τῆς ὑπηγόρευσε τήν καθοδό της στὸν Ἄδην. Ἡ Περσεφόνη δέν ἔπεσε, ἀλλὰ κατῆλθε ἐκουσίως ἔχουσα ὑπ' ὄψιν της ὅτι ἡ ἐκ νέου ἀνοδὸς της ἐξασφαλίζεται διὰ τῆς λειτουργίας τοῦ ἰδίου νόμου τοῦ Ἑρωτος.

Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ἡ ψυχὴ τῆς Φύσεως ὑπῆρξε πρό τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου καὶ ὅτι κατεῖχε πλήρη τήν γνῶσιν, δύναται νά διασκεδάσῃ μόνον ἀδυναμίας. Ἡ ἐρμηνεία, ὅτι ἡ Περσεφόνη εἶναι ἡ προϋπάρχουσα τελεία ψυχὴ καὶ ὅτι ἔπεσε πρὸς τὸν Ἄδην συνεπεία τῶν πρὸς τὸν Ἑρωτα τάσεών της, εἶναι ἐρμηνεία ἐξαχθεῖσα ἀπὸ βέβηλη σκέψιν, ἀπὸ ἀνθρώπους μὴ μεμυημένους στίς ἀλήθειες τῆς Φύσεως.

Ὅλοι ὅσοι ἔγραψαν περὶ τῶν Έλευσινίων, καθ' ὑπόθεσιν πάντοτε, διςχυρίσθησαν ὅτι ἡ Περσεφόνη εἶναι τὸ σύμβολο τῆς ἐκπεσούσης ἐκ τοῦ Φωτός στό σκότος ψυχῆς καὶ ἡ στὸν Ἄδην παραμονή της, ὁ ἐξίλασμός της.

Τά πάντα βαίνουν εκ του άτελου στο τέλειον, εκ του χάους προς την τάξη, εκ του σκότους προς τό Φως, εκ δυσμών προς ανατολάς.

Η Περσεφόνη δέν υπέστη πτώσι. Η Περσεφόνη είναι η φωτεινή ψυχή η οποία κατήλθε προς πλήρωσιν του νόμου της αλληλεγγύης, προς πλήρωσιν των υποχρεώσεων τις οποίες έχει η φωτεινή ψυχή προς τις έντός του σκότους εύρισκόμενες ψυχές, προς τούς έν δοκιμασία εύρισκομένους όμοίους μας.

Η κάθοδος του Προμηθέως προς μετάδοσιν του φωτός προς τούς ανθρώπους, οί σχέσεις του Θείου Διός προς την σύζυγο του Δευκαλίωνος, οί πάντοτε διά του νόμου του Έρωτος προς τις Νύμφες μεταμορφώσεις του, η μεταξύ του ανθρώπινου γένους κάθοδος του Θεού Απόλλωνος και η υπό αυτού έξυπνρήσεις των αναγκών του, δέν μαρτυρούν υπέρ του έργου της Περσεφόνης όπι διέπεται υπό του αυτού νόμου της προστασίας και βοηθείας της παρεχομένης προς τις αδύνατες ψυχές; Ο ίδιος νόμος για όλες τις διασωθείσες αλληγορικές εικόνες της έλληνικής παραδόσεως.

Τήν μείζι της Περσεφόνης προς τις ουσίες του Άδου διαπιστώνει ο Θεός Απόλλων. Μήπως και η διαπίστωση αυτή δέν αποκαλύπτει στους ανθρώπους τί συνέχει τον Άδη προς τον Όλυμπο;

Τήν κάθοδο της Περσεφόνης έπακολουθεί η κάθοδος του μνηστήρος της Διονύσου, ο οποίος και τίθεται στην διάθεσί της. Τήν Θεία Κόρη παρακολουθεί η Μητέρα της, Δήμητρα, και αποκαλύπτει στους ανθρώπους την καλλιέργεια του σίτου.

Ο Διόνυσος αποκαλύπτει τον Θείο κυμό της σταφυλής. Ο σίτος και ο οίνος υπήρξαν τά κατ' έξοχήν σύμβολα των Μυστηρίων και αυτών των Χριστιανικών. Υπό τά σύμβολα αυτά κρύπτονται οί μεγαλύτερες έννοιες που έχουν σχέση προς τον πνευματικό κόσμο εκ του οποίου ήλθε η Θεά Δήμητρα και ο Διόνυσος.

Κατά την εξέλιξι των Μυστηρίων απέδιδον σπουδαιότητα στις σχέσεις Περσεφόνης και Διονύσου.

Προφανώς πρόκειται περί πνευματικών νόμων τούς οποίους ο μούσμενος έπρεπε να μάθη. Ο Διόνυσος αποκαθί-

σταται στις έρωτικές του σχέσεις με την Περσεφόνη και διά των σχέσεών του τούτων καθίσταται ο έλευθερωτής της λαμβάνοντας τό όνομα Διόνυσος Έλευθερέυς.

Ο Ίακχος εξελίσσεται σε Έλευθερέα Διόνυσο. Τούτο υπαγορεύει να γίνει σύζυγος της Περσεφόνης, να την έλευθερώση από την μείζι της προς τις ουσίες του Άδου και να την φέρη και την αποκατάστηση μεγαλοπρεπώς στον Όλυμπο. Σε αυτά υπάρχει η μεγάλη έννοια της αποθεώσεως της ανθρώπινης ψυχής και της όριστικής έγκαταλείψεως υπ' αυτής των χωρών του Άδου. Η αντίληψις περί Διονύσου του οποίου τό έργο είναι να μεταφέρη τις ψυχές από τις δοκιμασίες στην χαρά και την εύτυχία, εξέπεσε δυστυχώς στην εκτίμησι του ανθρώπινου γένους και εξέληθη ως τό σύμβολο της οίνοποσίας και της έξ αυτής αναισθησίας.

Τά Μυστήρια της Έλευσίνης υπήρξαν τά θεμέλια του διαφωτισμού της ανθρώπινης ψυχής, τά υποδείξαντα σε αυτήν την όδό προς τό Φως της σωτηρίας.

Η εικόνα της ψυχής που παλεύει προς τό σκοτος διευτώθη πλήρως, όπως και τά μέσα διά των οποίων θά δυνηθί έξ αυτών να εξέλθη νικήτρια. Ίδου διατί οί μνηθέντες στα Μυστήρια όμολόγησαν ότι ο μνηθείς στην Έλευσίνα θά απολαύση μετά θάνατον την εύδαιμονία...

Εάν μπτέρα των μορφών και των όντων είναι η Γη, διότι διαθέτει προς όργάνωσί τους την ουσία της, πατήρ τούτων είναι ο Ήλιος, διότι άνευ του Φωτός του τίποτε δέν θά μπορούσε να όργανωθί, τίποτε δέν θά μπορούσε να ζήση.

Άνευ του Φωτός του Ήλιου ο άνθρωπος όργανισμός δέν θά υπήρχε και η ανθρώπινη ψυχή δέν θά είχε μέσον έκδηλώσεως των ενεργειών της.

Ο Ήλιος είναι ο πατήρ του ανθρώπινου όργανισμού και ο συντηρητής του διά του Φωτός του και ως εκ τούτου τό ανθρώπινον γένος όφείλει να γνωρίζη να άπευθύνη προς αυτόν ειλικρινή χαιρετισμό.

Γι' αυτό και έμείς, ως άπευθύνουμε προς αυτόν χαιρετισμό, προς τον φωτοδότη του κόσμου, προς τον διαλύοντα όλα τά σκότη, προς τον φέροντα προς την ψυχή του ανθρώπου την γλυκύτητα και την χαρά της ζωής.

Σπυρίδων Νάγος

ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Μια συναρπαστική διαδρομή στους δρόμους της φιλοσοφικής αναζήτησης

Η σειρά προβαίνει σε ό,τι απαιτητικότερο μπορεί να τολμήσει ένας εκδοτικός οίκος στο κατώφλι του 21ου αιώνα. Με μεταφράσεις που φιλοδοξούν -και το καταφέρνουν- να μεταφέρουν με ασφάλεια τον αναγνώστη στη στοχαστική περιπέτεια των αρχαίων Ελλήνων, και με εισαγωγές και σχόλια που δίνουν ζωντάνια στον αρχαίο λόγο, άρχισαν και θα συνεχίσουν τη δύσβατη αλλά και συναρπαστική διαδρομή μέσα σε κείμενα που έθεσαν τις βάσεις της φιλοσοφικής σκέψης, και ψηλάφησαν πρωτογενώς τον άνθρωπο και τον κόσμο όσο καμμία εποχή στην ιστορία του στοχασμού.

ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΥΠΟΥΡΛΗΣ

Τό συγγραφικό έργο του πρώτου επιστήμονα γιατρού στην ιστορία της ανθρωπότητας θα μαρτυρεί στους αιώνες τη βαθιά του πίστη πως μόνο αν αγαπά τον άνθρωπο μπορεί ο γιατρός να αγαπά και την τέχνη του. Η σειρά που επιμελείται ο καθηγητής Δ. Λυπουρλής αποβλέπει στο να κάνει τον μεγάλο αυτό γιατρό γνωστό -μέσα από τις καλύτερες στιγμές του πνεύματός του- στο μεγάλο κοινό: στους ειδικούς και στους μη ειδικούς.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: Εκδόσεις ΖΗΤΡΟΣ

Πλάτωνος 2, Θεσσαλονίκη • Τηλ.: 031-270.884, 270.184 • Fax: 031-271.776 • e-mail: info@zitros.gr • www.zitros.gr

Η ΕΝΤΟΛΗ ΤΟΥ ΡΟΥΣΣΩ ΚΑΙ Η ΠΑΡΑΚΟΗ ΤΩΝ ΔΑΣΚΑΛΩΝ

5. Η ΘΕΣΗ ΚΑΙ Η ΑΡΣΗ ΤΗΣ. Μοῦ χρειάστηκε νά δώσω μιὰ πολεμική εἰκόνα τῆς ἀντιπαλότητας ἀνάμεσα στό χέρι καί στή μηχανή γιατί ἡ ἐναντίωση αὐτή ὑπάρχει ἀνάμεσα στή φυσική ἀγωγή τοῦ Ρουσσώ, καί στήν τρέχουσα ἀγωγή τοῦ κατεστημένου, ὅπως τήν κατασκεύασε ἡ παρακοή τῶν δασκάλων στήν ἐντολή τοῦ Ρουσσώ.

Θά δείξω αὐτήν τήν ἀσπονδη ἔχθρα σέ τρεῖς προτάσεις τοῦ Ρουσσώ. Ἡ κάθε μία ἤμπορεῖ νά διαλυθεῖ σέ χίλιες λεπτομέρειες, καί νά συνθέσει ὅστε - ρα τό τοπίο ἀκέραιο.

Ἀπό τό ἓνα μέρος ἡ ὑπαιθρος γῆ τῆς ἀγωγῆς τοῦ Ρουσσώ. Εἶναι ἡ θέση. Ἀπό τό ἄλλο μέρος ἡ ἄρρωστη πόλη τῆς ἀγωγῆς τῶν δασκάλων. Εἶναι ἡ ἄρση.

Ἡ πρώτη πρόταση λέει:

Νά μειώνεις τίς ἀνάγκες σου σημαίνει ὅτι αὐξάνεις τή δύναμή σου.

Κάποιος παλαιός φιλόσοφος τό ἴδιο νόημα τό ἔχε διατυπώσει σέ ἓνα τρόπο ἀνάλογα λιτό, ἀνάλογα ἀγροῖκο, καί ἀνάλογα γενναῖο/ Δῶσε μου, ἔλεγε, νά ἔχω τό ψωμί καί τό νερό, κι ἐγώ σοῦ παραβγαίνω στήν εὐτυχία μέ τό Δία.

Στή φύση δέ θά βρεῖς πουθενά τό βοηθητικό καί τό πρόσθετο. Στή φύση ὅλα εἶναι ἀναγκαῖα. Καί κάθε ἀναγκαῖο φτάνει νά ἀναπληρώσει χιλιάδες δευτερεύοντα καί περιττά. Οἱ χαμάδες ἐλιές πού τσιμπολογοῦν τά κοιτούφια ἢ τό γρασίδι πού τρώει στήν πρασιά τό ἐρίφιο εἶναι γεῦμα περιφανῶς πλουσιότερο ἀπό τό τραπέζι τοῦ Τριμαλχίωνα πού περιγράφει στό *Σατυρικό* τοῦ ὁ Πετρώνιος. Μειώνει, λοιπόν, τίς ἀνάγκες σου γιά νά ᾽σαι κυρίαρχος, λέει ὁ Ρουσσώ. Ὅμως ἡ σύγχρονη ἀγωγή τί λέει;

Ὁλος ὁ πονοκέφαλος καί ὅλη ἡ ἐξυπνάδα τῆς σύγχρονης ἀγωγῆς ἐξοδεύεται στό πῶς νά δημιουργεῖ καινούργιες ἀνάγκες στούς ἀνθρώπους. Ἡ χολέρα τοῦ μοντέρνου σχολείου καί τοῦ πνεύματος τῆς ἐποχῆς εἶναι ἡ χρήση, ἡ ἀφθονία, ἡ κατανάλωση, ὁ εὐδαιμονισμός. Γιά τήν τρέχουσα ἀγωγή εὐτυχία τοῦ ἀνθρώπου σημαίνει νά σπαταλᾷ συνεχῶς, γιά νά καλύπτει ἀνάγκες, πού οἱ πλεῖστες εἶναι τεχνητές. Γιατί τίς δημιουργεῖ ἀναπότρεπτα πλέον ἡ ἐνοχή πού ὑπάρχει μέσα στόν ἴδιο τό μηχανισμό τῆς χρήσης τοῦ περιτιτοῦ.

Κι ἐδῶ ἐντοπίζεται τό λογικό παράλογο πού γίνεται τραγικό στοιχεῖο στή ζωή μας. Εἶναι ἡ ἐμπλοκή μας στό φαῦλο κύκλο: ἱκανοποίηση τῶν ἀπαιτήσεων ἴσον αὕξηση τῶν ἀναγκῶν. Ἡ ἱκανοποίηση τοῦ περιτιτοῦ θά αὐξάνει ἀναγκαῖα τή βουλμία τοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι γνωστή ἡ ἱστορία γιά τόν πρίγκιπα τῆς ἐποχῆς μας πού

στά δώδεκα χρόνια τοῦ εἶχε μπουκτίσει τά πάντα. Κι ἀπέ, τό μόνο πού τοῦ ᾽δινε καρά ἦταν νά δένει τίς γάτες καί νά τούς βγάζει τά μάτια.

Αὐτή ἡ προϊούσα αὕξηση τῆς τάσης νά χρησιμοποιοῦμε τά ἀγαθά, πού παλιά τήν εἶχε ἱστορή - σει ὁ μῦθος μέ τό ἄπατο πιθάρι τῶν Δαναῖδων, σήμε - ρα περιγράφεται μέ τήν καταφυγή στίς δρόγες καί τά ἄλλα παραισθησιογόνα. Τελικά, τά ναρκωτικά δίνουν τή λύση μέ τό θάνατο τοῦ χρήστη.

Ὅχι τυχαῖο, ἀλλά λογικά ἀκόλουθο εἶναι πῶς τούτη ἡ πληγή ἦρθε στήν Εὐρώπη ἀπό τήν Ἀμερική. Γιατί; Γιατί ἡ Ἀμερική ἐλάνσاره στόν κόσμο τό συρμό τῆς κατανάλωσης, καί τό ἰδεῶδες τοῦ εὐδαιμονισμοῦ. (Κι ἓνα στρῶμα ἀκόμη πιό βαθιὰ: μή λησμονοῦμε πῶς ἡ Ἀμερική εἶναι ἡ κοιτῖδα τῆς μηχανῆς).

Στό ἴδιο πλέγμα συμπεριφορᾶς ἀνικνεύουμε καί τό Ἔιτς. Τό Ἔιτς τό γέννησε ἡ τάξη τῆς φύσης νά τιμωρήσει τήν ὕβρη τοῦ ἀνθρώπου. Τήν ὑπερ - κατανάλωση, δηλαδή, τόν ἐκκυδαῖσμό, τήν εὐτέλιση καί τήν ἀτίμωση τοῦ ἐρωτικοῦ ἀγαθοῦ.

Μετά τόν Κάιν τό φονιᾶ, ὁ μεγαλύτερος Κάιν καί καγιᾶς τῆς ἀνθρωπότητας εἶναι ὁ Αὐνάν πού ἀνακάλυψε τόν αὐνανισμό. Τήν κάρπωση δηλαδή τῆς ἀγονης ἡδονῆς. Ὅσakis συνερκόταν πρὸς τή γυναῖκα του, λέει ἡ Γραφή¹, ὁ Αὐνάν *᾽ἔξεχεεν ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ μὴ δοῦναι σπέρμα*". Τό Ἔιτς εἶναι ἡ τιμωρία τῆς φύσης γιά τήν ἀκραία συνέπεια τοῦ αὐνανισμοῦ.

Ἡ δεύτερη πρόταση τοῦ Ρουσσώ λέει:

Ἡ εὐτυχία τοῦ ἀνθρώπου ἐδῶ κάτω δέν εἶναι παρὰ κατάσταση ἀρνητική. Πρέπει νά τή μετράμε μέ τήν ἐλάχιστη ποσότητα τῶν πόνων πού δοκιμάζουμε.

Αὐτό σημαίνει: Γιά νά σοῦ πῶ πόσο ἀξίζεις, μή μοῦ λές τί ἀπόκτησες καί τί κατέχεις. Πές μου σωστότερα πόσα πλήρωσες ὥς τώρα, καί τί ἀκόμη δέν χρωστᾶς.

Ἐδῶ πρόκειται γιά στάση ζωῆς πού γεννᾷ τά ἀνήμερα ἐρωτήματα. Σέ ποιόν χρεωστᾷ τάκατες ὁ νέος ἀνθρώπος; Δέν ἔρχεται στόν κόσμο ἐλεύθερος, καθαρός, ἀκρέωτος; Ὅχι! ἀποκρίνεται ἡ ἀγωγή τῆς φύσης. Γιατί ὁ κάθε ἀνθρώπος πού γεννιέται ἔχει ταυτόχρονα χρεωθεῖ μέ τό δεδομένο ὅτι τοῦ χαρίζεται ἡ ζωή. Καί ἡ ζωή γιά τόν καθένα μας εἶναι δῶρο πολυ - τιμότερο ἀπό τό χρυσοφόρο Παγγαῖο, ἢ ἀπό τό Δέλτα τοῦ Νεῖλου.

Ξέρεις τί σημαίνει νά ἀντικρύξεις τόν ἥλιο; Νά κοιτᾶς ἔντεκα ἡ ὥρα τό πρωί τή θάλασσα τοῦ Αὐγούστου; Νά γεύεσαι τή ζάχαρη τῆς Ἀφροδίτης; Ν' ἀφουγκράζεσαι τ' ἀπδόνια στά ρέματα τοῦ Μάν; Νά πίνεις τό κρασί σέ γυαλένιο μαστραπά συντροφιά μέ τό πλάσμα πού ἀγαπᾶς;

Σημαίνει ὅτι σοῦ χαρίζεται ἓνας θησαυρός πού δέν τόν ξεχρεώνεις μέ ὅλα τά δάνεια τῆς Ἀγγλίας. Ὁ μεγάλος μας ποιητής καί ὁ πρῶτος τήν αὐταξία τῆς ζωῆς τήν περιγράφει σ' ἓνα λαμπρό στίχο του²:

Δέν τό ἡλιζα νά ᾽ν' ἡ ζωὴ μέγα καλὸ καί πρῶτο.

Ἴδου γιατί ἀπό τή στιγμή πού γεννιέται ὁ ἀνθρώπος ἀρχίζει τήν ἀπόσβεση τοῦ χρέους τῆς ζωῆς του.

Ἀπό τήν πίσω ὄψη τῆς ἀλήθειας τό πρᾶγμα περιγράφεται ὥς ἐξῆς περίπου:

Ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι μία Ἐγνατία, πού ἀπό τό Δυρράχι τῆς Ἀδριατικῆς πού ξεκινᾷ ὥς τά Κύπελα τοῦ Ἐβρου πού τελειώνει εἶναι γιομάτη ἀγῶνες, ἀτυχίες, θάσανα, ἀδικημούς, ἀπάτες, ἀρρώστιες, μέριμνες, κινδύνους. Ὁ ἀνθρώπος τήν τραβᾷ ἀπό τήν ἀρχή ὥς τό τέλος ὡσάν νά περπατᾷ στρωμένο ναρκοπέδιο.

Κι ὅσο φτάνει πρὸς τό τέλος, τόσο πλησιάζει στά πιό φοβερά ἀπό τά φοβερά. Στά ἄθλια γερατεῖα δηλαδή· καί στόν ἀνεξίλαστο θάνατο.

Καί τό τέλος; Ὁ ἀνθρώπος πεθαίνει ἀνάιτια, ἄχρη - στα, ἀνώφελα. Πεθαίνει ἄδικα, κριματισμένα, παράλογα, μουγγά. Σάν τό σκυλί πού λέει ὁ Κάφκα³.

Καθὼς πέφτει ἡ αὐλαία σβήνει τό φῶς, ὅπως ἡ νύχτα σβήνει τήν ἀστραπή.

Πολύ κοντά στό ἀκρότατο ἄκρο ἔρχεται ἡ τρίτη πρόταση τοῦ Ρουσσώ, νά συμπληρώσει τήν προ - γούμενη:

Ὁ ἀνθρώπος φυσιολογικά μαθαίνει νά ὑποφέρει συνεχῶς, καί πεθαίνει εἰρηνικά.

Ἐχω τήν ἰδέα ὅτι αὐτή ἡ πρόταση εἶναι ὁ πιό μεστός παιδαγωγικός λόγος πού ξεστόμισε ἡ ἀνθρώπινη σοφία. Ὅποιος ἤμπορεῖ νά τόν ἐφαρμόσει στή ζωὴ του, αὐτός νικάει τή μοῖρα. Τό κομμάτι, δηλαδή, πού τοῦ μοιράζει ἡ φύση.

Γίνεται τό πλάσμα πού δέν υπερβαίνει βέβαια, ἀλλὰ ὅπωςδῆποτε ὑψώνεται στήν περιωπή τοῦ πλάσπτη του. Τόν ἀνθρώπο τοῦτο δέν ἤμπορεῖ νά τόν θλάψει οὔτε ἡ τύχη, οὔτε ὁ καιρός, οὔτε ὁ θεός. Πῶς νά τόν ποῦμε; πού λέει ὁ Πίνδαρος. Ἀνθρώπο νά τόν ποῦμε, ἢ νά τόν ποῦμε ἥρωα;⁴

Γιά νά καταλάβεις τό λάμπος καί τό "γάρμπος" ἐτούτης τῆς πρότασης, θά τήν ζωγραφίσω στό παράδειγμα:

Πές πῶς ὁ θάνατος, πού περιμένει τόν καθένα μας στή στροφή, εἶναι ἓνα ἄγριο λιοντάρι. Ὅταν ζήσει κανεῖς βολεμένα καί μαλακά, ἐγκλωβισμένος στά ἀγαθά τῆς κοιλιᾶς καί ἀποζητῶντας τήν ἀνεση μόνο, καί τήν εὐκόλη διολίσθηση, σάν ἔρθει ἡ ὥρα του θά

τόν συντύχει ὁ θάνατος καί θά τόν σπαράξει, ὅπως τό λιοντάρι σπαράζει τόν ἀνῆμπορο.

Ἐκεῖνος ὅμως πού ζεῖ μέσα στήν τραχύτητα καί τήν ἀπειλή, πού ἀνεβαίνει τό κακό κι ἀπό τό κακό πατάει τό χειρότερο, θά ἐπιπέσει ἀπάνου στό θάνατο, ὅπως ὁ Ἡρακλῆς στό λιοντάρι τῆς Νεμέας. Ἐτοῦτος εἶναι ὁ Διγενής, πού τόν φθονάει ὁ Χάρος. Καί τόν παλεύει μέ τό δόλο μόνο. Καί μέ τή κωσιᾶ.

Λέγοντας ὁ Ρουσσώ πῶς ἐκεῖνος πού μαθαίνει νά ὑποφέρει πεθαίνει εἰρηνικά, ἐννοεῖ ἀκριβῶς ἓνα εἶδος ἐγκαρτέρησης μπροστά στό θάνατο πού εἶναι ἱκανή νά μᾶς χαρίσει μόνο ἡ συνειδητὴ θητεία μας στή δυσ - χέρεια τῆς ζωῆς. Ἡ συνεχὴς ἐπανατροφοδότηση μέ λύπη μᾶς κάνει ἰσοσθενεῖς μέ τή λύπη τοῦ θανάτου.

Ὡστόσο οἱ δάσκαλοι καί ἡ τρέχουσα ἀγωγή ὅ,τι μαθαίνουν στούς νέους εἶναι ἀκριβῶς τό ἀντίθετο.

Γιατί τούς μαθαίνουν ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι λεωφόρος αὐξουσας εὐκολίας. Ὅτι ὅλα τά ὑψίσημα καί τά τριγω - νομετρικά σημεῖα τῆς εἶναι ἡ ἐπιτυχία, οἱ χαρές, ἡ ἀπόλαυση, τά γέλια, οἱ διασκεδάσεις, οἱ "συμφωνίες καί οἱ χοροί".

Καί τό μόνο πρᾶγμα γιά τό ὁποῖο δέν μιλάμε στούς νέους εἶναι ὁ θάνατος καί ἡ ἀνάγκη γιά τή μελέτη του. Οἱ νήπιοι⁵ πού λέει ὁ ἀρχαῖος ποιητής. Ἀπό φόβο κι ἀπό ἄγνοια τούς κρύβουμε προσεκτικά πῶς κάτω ἀπό τό πλατύσκαλο στήν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ τους κρύβεται ἡ φοβερὴ ὀκιά. Καί περιμένει τή βέβαιη ὥρα τῆς.

Νομίζουμε πῶς, ἂν μιλήσουμε στά παιδιά γιά τό θάνατο, θά τούς καλλιεργήσουμε τό μηδενισμό καί τήν ἀπελπισία. Θά τά σπρώξουμε νά πισωστρίψουν στή ζωή. Καί δέν ὑποψιαζόμαστε πόση λάμψη καί ρώμη, πόσος οἷστρος ζωῆς καί τιμιότητα, πόση μέθη ἀλήθειας θά ξεπηδήσει ἀπὸ αὐτὴ τὴ ρεαλιστικὴ τους ἀναμέτρηση μέ τό φαινόμενο τοῦ θανάτου.

Ἐκεῖνοι πού ἔκαμαν τίς μεγάλες πράξεις, καί ἔζησαν τά ὠκεάνεια συναισθήματα, ἐπέτυχαν τόν ἄθλο τους ἀκριβῶς γιατί ἄγγιξαν τό σῶμα τῆς πραγματικό - τητας καί τῆς ἀλήθειας. Ἐκτός ἀπὸ τόν Δόν Κικώτη μέ τούς ἀνεμόμυλους, ξέρεις ἄλλον ἥρωα πού νά στήριξε τίς πράξεις του στήν πλάνη;

Ὁ Ὅμηρος, τήν πρόταση τοῦ Ρουσσώ πῶς ὁ ἀνθρώπος φυσιολογικά μαθαίνει νά ὑποφέρει σέ ὅλη τὴ ζωὴ του, μᾶς τήν ἐδίδαξε ἀπλᾶ. Τί εἶναι τό ταξίδι τοῦ Ὀδυσσεᾶ; Ἐξω ἀπὸ τά lucida intervalla τῆς Καλυψοῦς καί τῆς Ναυσικᾶς, τό ταξίδι τοῦ Ὀδυσσεᾶ δέν εἶναι δρόμος στά βαγιόφυλλα καί στίς ροδωνιές. Ἀλλὰ εἶναι μιὰ ἀνερχόμενη ἐμπειρία ρίσκου, τραχύτητας, ἀπειλῆς.

Ἀπὸ τούς Λαιστρυγόνες στούς Κίκονες· ἀπὸ τούς Λωτοφάγους στή Χάρυβδη· ἀπὸ τούς Κύκλωπες στόν κάτω κόσμο καί στόν ἀσφοδελό λειμῶνα· ἀπὸ τόν

ζητιάνο Ἴρο στὸν ὑπερφίαλο Ἀντίνοο· ἀπὸ τὸ σκυλοπνίξιμο καὶ τὸ νησί τοῦ Ἡλίου στὴ μάγισσα Κίρκη καὶ στὰ γουρουνία.

Ἐχει λάθος ὁ Καβάφης πού λέει πὼς ὅλα τοῦτα τὰ τέρατα δὲν θὰ τὰ συναντήσουμε στὸ δρόμο μας, ἂν δὲν τὰ κουβαλᾷμε στὴν ψυχὴ μας. Θαρρῶ πὼς μᾶς τὰ ἐξηγεῖ πολὺ ἰδεαλιστικά. Ὁ λύκος, ὁ λύρις πού ἔλεγε ὁ Χόμπερ, δὲν εἶναι μονάχα μέσα στὸν ἄνθρωπο. Κυρίως βρίσκεται ἀπέξω του. Τὰ θηρία τῆς Ὀδύσσειας εἶναι καὶ οἱ πλεχταριές τὰ φίδια, εἶναι καὶ οἱ ἀγέλες ἀπὸ ὕαινες, εἶναι καὶ ἡ ἀραδαριά τὰ ὄρνια πού κυριαρχοῦν στὴν ἐνδοχώρα τοῦ φυσικοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ μας περιγυροῦ.

Ὁ Ὀδυσσεὺς ἐνάντια σέ τοῦτο τὸ κακὸ χρειάζεται νὰ ἀντιπαλεύει συνέχεια. Ὅφειλε νὰ κυριεύει τὴ ζωὴ του κάθε φορά ἀπὸ τὴν ἀρχή. Ὅπως ὁ κατακτητὴς τὴν ἐπόμενη ἐκθρική πόλη. Δὲν πετυχαίνει λίγο κάλμα στὸν παραδαρμό. Ὁ γόρδιος κόμπος τῆς ζωῆς μας εἶναι πὼς δὲν προφταίνουμε νὰ προφτάσουμε⁶.

Μόνο ἓνα τέτοιο ταξίδι στὴν ἀνερχόμενη δυσχέρεια χορήγησε τὰ νόμιμα στὸν Ὀδυσσεὺ νὰ ἀράξει στὴν Ἰθάκη. Νὰ πεθάνει δηλαδή ἥσυχα, καθὼς λέει ὁ Ρουσσώ.

Τί θὰ πεῖ πεθαίνω ἥσυχα; Πεθαίνω ἥσυχα θὰ εἰπεῖ ὅτι τελειώνω μὲ μιὰ πράξη πού δὲν εἶναι περισσότερο ὀδυνηρὴ ἀπὸ τίς προηγούμενες πράξεις μου. Σβήνω τὴν πυρκαγιά τοῦ θανάτου ἀνάβοντας μπροστά της καὶ κατευθύνοντας ἐναντίά της τὴν πυρκαγιά τῆς ζωῆς. Σέ τρόπο ὥστε, ὅταν φτάνει νὰ μ' ἀγγίξει ὁ θάνατος, δὲ βρίσκει παρά τὰ ἀποκαΐδια.

Αὐτὸ δὲν εἶναι καὶ τὸ νόημα τῆς τελευταίας ἐπιθυμίας τοῦ Σωκράτη; *Ἐ σὺ, Κρίτων, καὶ οἱ ἄλλοι!* παρακάλεσε. *Μὴ λησμονήσετε νὰ προσφέρετε τὴν ὀφειλόμενη θυσία στὸν Ἀσκληπιό, τὸν θεό τῆς ἱατρικῆς.* Σάν νὰ λέει: τὸ κώνειο τοῦ θανάτου μὲ γιάτρεψε ἀπὸ τὸ φαρμάκι τῆς ζωῆς!

Ὁ Σωκράτης πέθανε ἥσυχα. Γιατί φυσιολογικά ἔμαθε νὰ ὑποφέρει σέ ὅλη του τὴ ζωὴ.

6. ΗΘΙΚΗ ΕΝΤΡΟΠΙΑ. Μπαίνοντας ὁ 19ος καὶ βγαίνοντας ὁ 20ὸς αἰώνας βλέπουμε ὅτι ἡ ἀγωγή ἐτράβηξε καὶ πορεύεται ἐντελῶς ἀντίθετους δρόμους ἀπὸ κείνους πού ὑπόδειξε ὁ Ρουσσώ. Γιατί;

Μία εἶναι ἡ ἀπόκριση. Καὶ δικάζει ἔτσι: ἡ κατασκευὴ καὶ ἡ διάπλαση τοῦ ἀνθρώπου τὸν σπρώχνει συνέχεια στὴν κατωφέρεια τῆς εὐκολίας. Ἐνῶ ἡ φύση καὶ ἡ πραγματικότητα τοῦ ζητοῦν ἀκατάπαυστα τὴ δυσκολία καὶ τὸ τραχύ.

Ἡ ζωὴ εἶναι κίνηση, ἀδιάκοπη μεταβολή, συνεχὴς ἀνανέωση, ἀναπροσαρμογή, πορεία μετεξέλιξης,

ἐπανάσταση. Καὶ ὅλα αὐτὰ ὄχι γιὰ νὰ προχωρεῖ κανένας μπροστά. Ἀλλὰ γιὰ νὰ μένει ἀκίνητος, χωρὶς ὥστόσο νὰ σαπίζει μέσα στὴν ἀκίνησά του.

Ἀγωνίζομαι συνέχεια ὄχι γιὰ νὰ πετύχω τὸ καλύτερο, ἀλλὰ γιὰ νὰ μὴ πέσω στὸ χειρότερο. Χρειάζομαι νὰ προχωρῶ ὄχι γιὰ νὰ φτάσω, ἀλλὰ γιὰ νὰ μὴν ὑπολειφθῶ.

Σέ τοῦτο τὸ παράλογο θέατρο ἡ φυσικὴ ἐπιστήμη δίνει λογικὴ ἐξήγηση:

Ἡ κίνηση τοῦ ἀνθρώπου πού περιγράφει τὴν πορεία τῆς ζωῆς του δὲν γίνεται σέ ἀναφορὰ πρὸς τὸν τόπο, ἀλλὰ σέ ἀναφορὰ πρὸς τὸ χρόνο. Ὅ,τι κινεῖται δίπλα μου καὶ παράλληλα μὲ μένα δὲν εἶναι ὁ τόπος ἀλλὰ ὁ χρόνος. Σωστότερα εἶναι ὁ χωροχρόνος, γιατί σέ κάποιο ἐπίπεδο κῶρος καὶ χρόνος γίνονται ἓνα.

Καθὼς λοιπὸν κινεῖμαι συντονισμένα καὶ παράλληλα μὲ τὸ χρόνο, ἐνῶ τρέχω μπροστά, στὴν πραγματικότητα μένω ἀκίνητος. Φαντάσου ἓναν ἵππο πού τρέχει μὲ τὴν ἴδια γρηγοράδα δίπλα σ' ἓνα τραῖνο. (Εἶναι ἓνα ἁρμονικὸ ξεδίπλωμα ἰσορροπίας πού τὸ σιδερένιο ἄλογο δὲν νικάει τὸ ζωντανό πουλάρι, σύμφωνα μὲ τὴν πικρὴ εἰκόνα τοῦ Σεργκέι Γιεσένιν).

Ἐδῶ ἡ οὐσία καὶ τὸ νόημα δὲν εἶναι ξεκινῶντας ἀπὸ τὴν Ἀθήνα νὰ φτάσω στὸ Κακοσάλεσι ἢ στὸ Λιανοκλάδι, ὅπου θὰ φτάσει καὶ τὸ τραῖνο. Ἡ οὐσία καὶ τὸ νόημα εἶναι νὰ τρέχω, γιὰ νὰ βρίσκομαι πάντα δίπλα στὸ τραῖνο, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ γιὰ ποῦ τραβάει τὸ τραῖνο.

Ἔτσι παρότι τρέχω μπροστά, σέ σχέση μὲ τὸ χρόνο μένω ἀκίνητος. Ἀλλὰ αὐτὴ εἶναι ἡ ἀκίνησις ἡ δημιουργικὴ καὶ ἡ πλάστρα. Γιατί τὴν καταπληροῖ καὶ τὴν ἐρεθίζει ἡ δύναμη καὶ ἡ ὀργανικότητα τῆς φύσης. Σέ ἀντίθεση μὲ τὴ στατικὴ ἀκίνησις πού δὲν ξεκινᾷ ποτέ ἀπὸ τὸ σταθμό. Τὴ στατικὴ ἀκίνησις τὴν ἀπειλεῖ καὶ τελικὰ τὴν ἀλώνει ἡ διάλυση καὶ ἡ σήψη.

Λαχανιάζω καὶ κάνω τὸ πᾶν, προκειμένου νὰ πετύχω νὰ τρέχω πάντα δίπλα στὸ βέλος τοῦ χρόνου. Τώρα ἡ ἀκίνησις μου εἶναι θυελλώδης, καὶ ἐνεργητικὴ ἡ ἀδράνειά μου. Ὅμοια ὅπως ἡ γῆ, πού ἐνῶ φαίνεται ἀκίνητη, ἐντούτοις καλπάζει στὸ χάος μὲ μιὰ ταχύτητα πού ξεπερνᾷ τὰ τέσσερα χιλιόμετρα τὸ δευτερόλεπτο, 4km/sec.

Αὐτὸ εἶναι τὸ μεγάλο καὶ τὸ μυστήριο τῆς ζωῆς καὶ τῆς φύσης. Εἶναι ἐκεῖνο ἀκριβῶς, πού ὁ Ἡράκλειτος συνέλαβε, σέ μιὰ ἀπὸ τίς πρῶτες τιτανικές καταλαμπές τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος, καὶ τὸ ὠνόμασε ἀνάπαυση μέσα στὴ μεταβολή⁸.

Στὸ ἐπίπεδο τῆς πολιτικῆς πράξης, ὁ Λένιν τοῦτο τὸ μεγάλο καὶ τὸ μυστήριο τὸ συνόψισε στὴν εἰκόνα τοῦ ἐπαγγελματία ἐπαναστάτη. Σέ ἀντίθεση μὲ τὸν ἐπαγ-

γελματία γραφειοκράτη τοῦ σταλινικοῦ φαινομένου ἀργότερα, πού ὀδήγησε τὴν Ὀκτωβριανὴ Ἐπανάσταση στὴν ἀκίνησις τῆς σήψης.

Ἐπαγγελματίας ἐπαναστάτης εἶναι τὸ νερό στὸ ποτάμι. Ἐπαγγελματίας γραφειοκράτης εἶναι τὸ νερό στὴ λίμνη. Ἐκεῖ ἡ ποικιλία, τὸ θέαμα, ὁ κίνδυνος, ἡ ἐναλλαγή, ἡ ἐμορφιά, τὰ χρώματα, ἡ βοὴ τοῦ καταρράκτη, ἡ ἄσπιτη σπατάλη τοῦ πικραμένου καὶ τοῦ ἀμίλητου. Ἐδῶ ἡ λήσπη, τὰ βατράκια, οἱ κώνωπες.

Τὸ πρῶτο εἶναι νὰ θερίζεις, νὰ ἀλέθεις καὶ νὰ ζυμώνεις τὸ ὄνειρο· νὰ φορτίζεις τὴ μοναξιά σου μὲ γιορτὴ· νὰ ζωγραφίζεις τὸν ἄνεμο. Τὸ ἄλλο εἶναι κάκτοι στὴν πέτρα, οἱ ἀκροατές συναυλίας μὲ αὐτιά γαιδάρου, ἡ ἀποστειωμένη δροσιά τὴν αὐγή, τὸ μεγάλο Μικρό.

Στὸ ἐπίπεδο τῆς παιδείας τοῦτο τὸ μεγάλο καὶ τὸ μυστήριο τῆς φύσης καὶ τῆς ζωῆς ὁ Ρουσσώ τὸ περιγράφει μὲ τὴν ἀρνητικὴ παιδαγωγικὴ του.

Στὴν πραγματικότητα ἡ παιδαγωγικὴ τοῦ Ρουσσώ, πού κομίζει σάν ἀκραῖο τὸ μήνυμα καὶ τὸ αἶτημα τῆς ἀρνητικῆς εὐτυχίας, τοῦ ἀρκεσμοῦ στὸ ἐλάχιστο, καὶ τῆς οικείωσης μὲ τὰ θάσανα, εἶναι ἡ μεταφορὰ καὶ ἡ ἐφαρμογὴ ἑνὸς βασικοῦ νόμου τῆς Φυσικῆς στίς ἀνθρωπιστικές ἐπιστῆμες. Πρόκειται γιὰ τὸ δεύτερο νόμο τῆς θερμοδυναμικῆς. Εἶναι ὁ νόμος πού διαφορετικά λέγεται νόμος τῆς ἐντροπίας.

Ἐάν λόγου χάριν κλειδώσεις ἓνα σπίτι (κλειστὸ σύστημα) καὶ τὸ ἐγκαταλείψεις, κάποτε θὰ γκρεμιστεῖ ἀπὸ μόνο του. Ἐάν ἐγκαταλείψεις ἓνα καινούργιο αὐτοκίνητο (κλειστὸ σύστημα) καὶ δὲν τὸ ξαναγγίξεις, μὲ τὸν καιρὸ θὰ ὀξειδωθεῖ καὶ θὰ λειώσει. Καὶ ἀντίστροφα: ἓνα σπίτι πού τὸ κατοικεῖς καὶ συνέχεια τὸ λατρεύεις (ἡ ἐνέργεια ἀπ' ἔξω), δὲν θὰ γίνει ποτέ ἐρείπιο.

Ὁ ἀρνητικὸς χαρακτῆρας τῆς παιδαγωγικῆς τοῦ Ρουσσώ ἔρχεται νὰ πολεμήσει τοῦτο τὸν ἀνήλεο νόμο τῆς ἐντροπίας -πού οἱ φυσικοὶ λένε ὅτι μιὰ μέρα θὰ γίνει ἡ αἰτία νὰ πεθάνει τὸ σύμπαν- καθὼς ἡ δράση του μεταφέρεται ἀπὸ τὴ φύση στὴν ἱστορία, καὶ ἀπὸ τὴ σχέση τῶν πραγμάτων στὴν ἠθικὴ τοῦ ἀνθρώπου.

Μάθε τὸν νέο νὰ ὑποφέρει, καὶ δὲν θὰ εἶναι ποτέ δυστυχής. Μάθε τον νὰ τρέχει ὅπως τὸ βέλος τοῦ χρόνου, καὶ παρότι θὰ φαίνεται ἀκίνητος θὰ ἔναι πάντα σφριγηλός. Ὅπως τὸ λουλούδι τὴν ἀνοιξη· ὁ καρπὸς τὸ καλοκαίρι· τὸ χιόνι τὸ χειμῶνα.

Μάθε τὸν νέο νὰ μάχεται μὲ κόπο ἀλησμόνητο τίς ἀδυναμίες καὶ τὴ ροπή του πρὸς τὸ εὐκόλο. Μάθε τον νὰ ἀντιστέκεται στὴν ἐγγενῆ ἠθικὴ ἐντροπία του, πού εἶναι ἀόρατη καὶ ὑποὺλη ὅσο ἡ νοτιά καὶ ἡ σκόνη.

Ἡ ἐντροπία στὸν ἄνθρωπο εἶναι ἡ δύναμη πού

συνεχῶς τὸν σπρώχνει στὴ νωθρότητα, στὴν ἀβελτερία, στὸν ἐφησυχασμό, στὴ μισητὴ φιλαυτία, στὴ χειμερία νάρκη τοῦ μυαλοῦ καὶ τῆς σάρκας. Ἐντροπία εἶναι ἡ ἠθικὴ βαρύτητα πού ἀκατάπαυστα μᾶς σπρώχνει πρὸς τὰ κάτω, πρὸς τὸ κακὸ, πρὸς τὸν ἐκφυλισμό.

Ἐντροπία λόγου χάριν ἦταν ἡ ἀβουλία καὶ ἡ λησμοσύνη⁹ μπροστά στὴν ἄνεση καὶ στίς ἡδονές πού βρήκανε σάν ἔφτασαν στὸ νησί τῆς Κίρκης, καὶ πού ἔκαμε τοὺς συντρόφους τοῦ Ὀδυσσεὺ ἀπὸ βλοσυροὺς ταξιδευτὲς στίς θάλασσες γρυλλίζοντες κοίρους στὰ παλάτια τῆς μάγισσας.

Ἐκατὸ χρόνια μετὰ τὸ Ρουσσώ, τὴν ἀρνητικὴ παιδαγωγικὴ του γιὰ τὴν καταπολέμηση τῆς ἠθικῆς ἐντροπίας ὁ Νίτσε τὴν ἐπαναδιατύπωσε μ' ἓνα σύνθημα-βρυχηθμό: Wille zur Macht. Βούληση γιὰ δύναμη.

Πολεμῆστε, εἶπε ὁ Νίτσε, τὸ σκουλήκι τῆς ἀδυναμίας μέσα σας, τὸ φτηνὸ ἐγωισμό σας, τὴν ἀδιαφορία σας γιὰ τὸ συνάνθρωπο, τίς προλήψεις τῆς ἠθικῆς σας. Καὶ ξεδιπλώστε στὰ φτερά τοῦ ἀγέρα τὸν ἀπτό! Τότε θὰ ἀποβασκάνετε τὸ παρόν. Καὶ θὰ ἰδρύσετε τὸ μέλλον τοῦ ἀνθρώπου.

Καὶ διακόσιους χρόνια μετὰ τὸ Ρουσσώ, ἓνας ἄλλος πατριώτης του ξανακύρωσε τὴν ἀρνητικὴ παιδαγωγικὴ μέσα ἀπὸ δρόμους φιλοσοφικούς. Αὐτὸς μάλιστα χρησιμοποίησε σάν πηγὴ τοὺς Ἑλλήνες. Ὡς γνωστὸ οἱ Ἑλλήνες τὰ ἔχουν πεῖ ὅλα.

Πρέπει νὰ φανταστοῦμε, ἰσχυρίζεται ὁ Καμύ, ὅτι ὁ Σίσυφος, πού εἶχε γιὰ δουλειά του τὸ μαρτύριο νὰ ἀνεβάσει τὴν πέτρα στὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ πού θὰ ξαναγκρεμιστεῖ στὴ βάση γιὰ νὰ τὴν ξανασηκώσει καὶ ἔτσι ἐπ' ἀπειρον, ἦταν εὐτυχισμένος¹⁰.

Δὲν μᾶς ἔρχεται εὐκόλο νὰ φανταστοῦμε εὐτυχισμένο τὸ Σίσυφο!

Στὸν καιρὸ μας, μέσα στὴν παρακοή τῶν δασκάλων, στὸ πῆξιμο τῶν σχολείων, καὶ στὴ γενικὴ ἀκηδεΐα τῶν μαζῶν, φωνές ὅπως ἐκεῖνες τοῦ Καμύ καὶ τοῦ Νίτσε, μέσα στὴ δύναμη καὶ τὴ φεγγοβολή τους, εἶναι μεμονωμένες καὶ ἔρημες:

Ὀλίγο φῶς καὶ μακρινὸ σέ μέγα σκότος κι' ἔρρο¹¹,

πού τραγούδησε ὁ Σολωμός γιὰ τοὺς τραγικούς, ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἦσαν ἀληθινοὶ, Μεσολογγῖτες.

Ἀντὶ γιὰ τὴν ἐντολή τοῦ Ρουσσώ, οἱ δάσκαλοι, οἱ γονεῖς, οἱ δήμαρχοι, καὶ οἱ ὄντοι προτίμησαν τὴ λύση τοῦ ἐφήμερου. Τὴν εὐκολία, τὸ μυωπικὸ, τὴ χαλάρωση, τὴ συνεχῆ χρέωση, τὸ "ἔχει ὁ Θεός". Κακὰ τὰ ψέματα. Σάν δὲν ἔχει ὁ ἄνθρωπος, δὲν ἔχει οὔτε ὁ Θεός.

7. ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΓΗ ΣΕ ΔΙΩΓΜΟ. Σήμερα, ὕστερα ἀπὸ ἐπτά γενεές, καθὼς ἀφεθήκαμε νὰ ξεμα-

κρύνουμε από την αυστηρή γραμμή του Ρουσώ, ή απόκλιση της παγκόσμιας παιδείας από το φυσικό της ρεϊθρο και ή αντιπαιδαγωγική φρενίτιδα του καιρού μας λαβαίνουν τιμές που τείνουν να αγγίξουν το *plus ultra*. Τό άξεπέραστο όριο.

Η παρά φύση άγωγή σήμερα, τό βλέπουμε μέ γυμνό όφθαλμό, όδηνεί τήν άνθρωπότητα και τόν πλανήτη μας σέ καταγισμούς κοσμικούς, και σέ έσχατολογικά τεκταινόμενα.

Ζοϋμε τίς έφτά έσκατες πληγές που έζησε ό Ιωάννης στό νησί της Πάτμου. Άκούμε τά έφτά σαλπίσματα τών αγγέλων μέ τίς έφτά σφραγίδες του βιβλίου της φύσης που καθώς ξεσφραγίζονται θά γεννήσουν τό μεγάλο σεισμό, θά κάμουν τόν ήλιο τρίχινο σάκκο, και θά φέρουν στίς πόλεις τό κλωρό ήππο του θανάτου. Βλέπουμε τίς έφτά φιάλες τών στοιχείων της φύσης που θά ξεχυθούν στό μεγάλο καϋμα, στό σκοτάδι και τά έλκη, στίς σιδερένιες άκρίδες της έρήμου μέ τά πύρινα ρύχνη, και τόν ποταμό Εϋφράτη νά ξεραίνεται¹². Έδω και τώρα ζοϋμε τό μικρό Άνάλογο του άπερίγραπτου αύριο. (Έννοω τόν πόλεμο στόν Κόλπο).

Έν τούτοις οί έφτά σφραγίδες, οί έφτά φιάλες, οί έφτά σάλπιγγες, οί έφτά έσκατες πληγές είναι τά έφτά άδιέξοδα, όπου μās έφερε άντικρύ τους ή φυσική άγωγή και ή άγνόηση της έντολης-προειδοποίησης του Ρουσώ.

Είναι τό δημογραφικό, τό οικολογικό, τό ήμπεριαλιστικό, τό πυρηνικό, τό θρησκευτικό, τό πλασματικό, τό όλοκληρωτικό άδιέξοδο του σύγχρονου κόσμου.

Τό δημογραφικό είναι πώς αύξήθηκε ό πληθυσμός της Γης άνυπόφορα. Δέκα χιλιάδες άνθρωποι στή Γης τό 20.000 π.Χ. Σαραντα έκατομμύρια τό 2500 π.Χ. Τριακόσια πενήντα έκατομμύρια στήν άπογραφή του Όκταβιανού Αυγούστου. Ένα δίσ τό 1801 μ.Χ. Δύο δίσ τό 1930, τρία δίσ τό 1960, τέσσερα δίσ τό 1975, πέντε δίσ τό 1987. Θά φάμε ό ένας τόν άλλο στίς πόλεις-μυρμηγκοφωλιές. Η άνθρωπινη άνάσα είναι θανατηφόρα γιά τόν άνθρωπο¹³, λέει ό Ρουσώ. Καί δυστυχώς δέν ήμπορούμε νά άραιώσουμε μέ νέους άποικισμούς και νέες μεταναστεύσεις. Γιά νά φτάσει ένα διαστημόπλοιο σήμερα στό α του Κενταύρου, τόν πλησιέστερο τόπο πιθανής άποίκησης σέ άπόσταση 4,2 έτη φωτός, μέ τά δεδομένα της σύγχρονης τεχνολογίας χρειάζεται νά ταξιδέψει χωρίς στάση σαραντα έννέα χιλιάδες χρόνια.

Τό οικολογικό είναι πώς μολύνθηκε ό άέρας, μολύνθηκαν τό νερό και οί θάλασσες, μολύνθηκε ή γης που μās τρέφει, μολύνθηκε άκόμη και τό πϋρ, τό τέταρτο από τά στοιχεία, και τό πίο άγνό. Γιατί έγινε βόμβα νετρονίου, και ήμποτε νά ξολοθρεύει τόν άνθρωπο άτιμα και ύπουλα.

Τό ήμπεριαλιστικό είναι πώς δημιουργήθηκε ένα κλειστό κλάμπ έξουσίας, ένα στυγνό ήμπεριουμ από

τούς όλίγους άλφίτες της παγκόσμιας μακροπολιτικής. Αυτοί δυναστεύουν τούς πολλούς. Τούς λαούς τούς μικρούς και τούς άδύνατους. Η στατιστική λέει πώς άν ζούσαν όλοι οί άνθρωποι της Γης, όπως ζοϋν οί κάτοικοι στίς Ένωμένες Πολιτείες, στή Δυτική Εϋρώπη και στήν Ιαπωνία, τότε ό πληθυσμός της γης σήμερα δέν έπρεπε νά ξεπερνά τό ένα δίσ. Πού σημαίνει: τά υπόλοιπα 4,5 δίσ του πληθυσμού της Γης ζοϋν ύπόζυγια, άνέστιοι, άποροι, είλωτες και ήθιες στους λίγους.

Τό πυρηνικό είναι πώς τά όπλα μαζικής καταστροφής που έχουν σωρευτεί στίς φοβερές όπές της Γης, ήμπορουν σήμερα νά εξαφανίσουν όκτώ φορές τόν άνθρωπο του πλανήτη.

Τό θρησκευτικό είναι πώς εκεί που ή φυσική άγωγή θά μās άνέβαζε στήν ήθική της γνώσης, ή άφύσικη άγωγή μās βουλιάζει στή δεισιδαιμονία τών θρησκειών. Έάν κάποια μέρα ό άνθρωπος καθει, ό ήθικός αϋτουργός αϋτης της άπειρης καταστροφής θά είναι οί θρησκείες. (Δείγμα μικρό αϋτης της μεγάλης αλήθειας έχουμε σήμερα κιόλας: Ό πόλεμος στόν Κόλπο κηρύχεται σάν πόλεμος τών Άράβων "μαρτύρων" ενάντια στους "άπιστους").

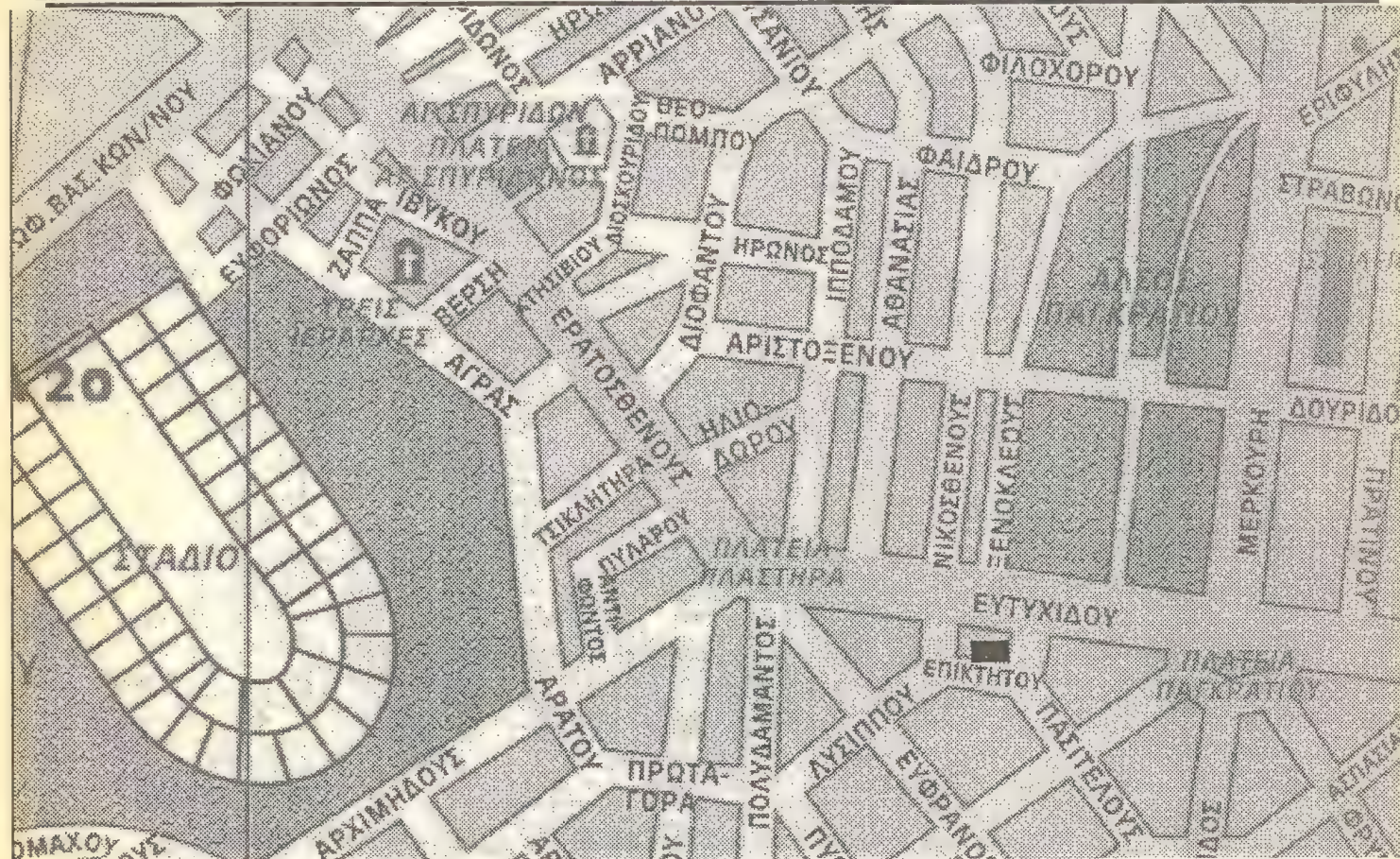
Τό πλασματικό είναι πώς ή άφύσικη άγωγή όλα του ανθρώπου του τά καμε ψεύτικα: Πλαστικές οί τροφές, πλαστικό τό παιγνίδι τών παιδιών, πλαστικοί οί κόσμοι φυγής και φαντασίας μέ τόν καπνό, τό ούισκι, τά πορνοβίντεο, τίς δρόγες, πλαστικές οί διασκεδάσεις, πλαστικές... οί έγχειρήσεις.

Τό όλοκληρωτικό είναι τό στυγνό και τό ανήλεο σύστημα της όλοκληρωτικής διακυβέρνησης τών λαών, κάτω από τή μεταμφίηση και τήν καρναβαλιά της δημοκρατίας. Ω μεγάλε Σόλωνα, ποϋ είσαι γιά νά ιδείς τή δημοκρατία σου! Η άφύσικη παιδεία όδηνεί τόν άνθρωπο σ' έναν παγκόσμιο όλοκληρωτισμό δέκα φορές στυγνότερο από τό κροϋσμα Χίτλερ και τό σταλινικό φαινόμενο. Εκεί που ό Μάρξ είχε μιλήσει γιά τήν αϋτόνομη μονάδα του ανθρώπου μέσα σ' ένα πανανθρώπινο κοινό (commune) άτομο, σήμερα ή άφύσικη άγωγή όδηνεί τίς κοινωνίες σ' ένα συμπαγές παγκόσμιο άτομο αριθμών χωρίς όνομα και χωρίς διάκριση. Είναι κάτι περίπου όμοιο μέ τά "ποζιτρονικά άτομα", που λένε οί κοσμολόγοι.

Ξέρεις τί είναι τά ποζιτρονικά άτομα; Τά ποζιτρονικά άτομα είναι τά πίο αλλόκοτα προϊόντα τών μαθηματικών ύπολογισμών και τών εξισώσεων. Άναφέρονται στίς δομές που θά λάβει ή ύλη όταν τό σύμπαν θά αγγίξει τό τέλος του. "Υστερα από 10⁷¹ έτη. Θά έχουν μέγεθος μερικές χιλιάδες δισεκατομμύρια έτη φωτός. Θά κινοϋνται σέ τροχιές τό ένα γύρω από τό άλλο τόσο άργά, ώστε θά χρειάζονται έκατομμύρια χρόνια γιά νά μετακινηθούν κατά ένα έκατομμυριοστό του μέτρου. Όσότου, μετά από 10¹¹⁶ έτη νά καταρρεύσουν, και τά σωματίδιά τους νά εξαϋλωθούν¹⁴.

Ποιά στιγμή και ποιά πράξη, ω κόρη μου!

* Πληροφορούμε τούς φίλους μας ότι από τόν Όκτώβριο του 2001, θά λειτουργήσει και νέος χώρος έκδηλώσεων και μαθημάτων του ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΥ παράλληλα μέ τόν γνωστό χώρο στήν Στουρνάρη 57. * Η νέα διεύθυνση είναι στήν όδό **Επικτήτου 1** και Πασιτέλους, στό Παγκράτι, στό ύψος της Εϋτυχίδου 16, έναντι του Άλδους. Άνάμεσα στήν πλατεία Πλαστήρα και τήν πλατεία Παγκρατίου. Παρατίθεται διευκρινιστικός χάρτης της περιοχής. * Κάθε Κυριακή στίς 6:30 μ.μ. θά παρουσιάζουμε στό Παγκράτι, στήν μορφή θεατρικών αναλογιών τά ΧΡΥΣΑ ΕΠΗ των Πυθαγορείων, καθώς και μία προσέγγιση γιά τήν Όρφική και Πυθαγόρειο διδασκαλία, από τήν θεωρία στήν πράξη. * Η πρόσβασή σας στόν χώρο μπορεί νά γίνει μέ τά τρόλεϋ 2, 4 και 11, μέ τά λεωφορεία ή μέ ΙΧ.. Χώρος σταθμεύσεως, στήν όδό Σπύρου Μερκούρη. Στήν πλατεία υπάρχει πιάτσα TAXI. * ΗΜΕΡΑ ΕΝΑΡΞΕΩΣ ΚΥΡΙΑΚΗ 23 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ - ΘΕΡΙΝΟΝ ΗΛΙΟΣΤΑΣΙΟΝ.* Γιά περισσότερες πληρ. παρακαλώ επικοινωνήστε στά τηλέφωνα: 52.37.543 και 75.67.111.

Σημειώσεις: 1. Γένεσις ΛΗ', 9. - 2. Σολωμού Δ., Άπαντα, Επιμέλεια Λ. Πολίτη, Άθήνα 1948, τ. Α', σ. 253. - 3. So wie ein Hund. Έτσι τελειώνει Η Δίκη (Der Prozess) του Κάφκα. - 4. Πινδάρου, Όλυμπιονικοί, 2, 2: τίνα θεόν, τίν' ήρωα, τίνα δ' άνδρα κελαδήσομεν; - 5. Πρβλ. Όμηρου, Όδύσσεια α.8: νήπιοι, οί κατά βοϋς Υπερίωνος Ήελιοιο ήσθιον. - 6. Στήν πίο κρίσιμη στιγμή της μάχης του Μαρέγκο (1800) σκοτώθηκε ό στρατηγός Νταισαίξ, πρωταγωνιστής και κύριος συντελεστής της νίκης. Όταν τό άνάγγειλαν στό Ναπολέοντα, σκυθρώπασε και ψιθύρισε: δέν έχω τόν καιρό νά χύσω τά δόκτρα που του πρέπουν. - 7. Πλάτων, Φαίδων 118: ό δη τελευταίον έφθέγγατο Ω Κρίτων, έφη, τω Άσκληπιω όφείλομεν άλεκτρυόνα· άλλ' άπόδοτε και μη άμελήσπετε. - 8. Είναι τό περίφημο 84α άπόσπασμα του Ήρακλείτου: μεταβάλλον αναπαύεται. Κάτι νά ποϋμε σάν τήν εξίσωση του Άϊνστάιν (E = m.c²), τήν εξίσωση του Χάμπλ (v = d.H) ή τήν εξίσωση του Χάϊζενμπεργκ. - 9. Σάν, φτάνοντας στό παλάτι της Κίρκης, έπесαν μέ τά μοϋτρα οί ναϋτες στόν έρωτα, στήν άνάπαυση, στό φαγοπότι και στό κρασί, τά λησιμόνησαν όλα: θάλασσα, πατρίδα, ταξίδι, νησί, βασιλιά, σπίτι, οικίους και νόστο. Έγιναν χοίροι. - 10. Πρέπει νά φανταστοϋμε εϋτυχισμένο τόν Σίσυφο. Έτσι τελειώνει τό δοκίμιο του Καμϋ Ό μϋθος του Σισύφου. - 11. Σολωμού Δ., δ.π.π., τ. Α', σ. 238. - 12. Ιωάννου, Άποκάλυψις 16, 12.-13. Βλ. W. Schneider, Wir Neandertaler, Hamburg 1988, σ. 257-8. - 14. Βλ. Davies P., Θεός και μοντέρνα Φυσική, Έκδ. Κάτοπτρο, Άθήνα

ΕΣΤΙΑ

Ἡ Ἑστία εἶναι ἡ πρωτότοκος θυγάτηρ τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ρέας, ἀδελφὴ ἐπομένως τοῦ Διός, τῆς Ἥρας καὶ τῶν ἄλλων θεοτήτων τοῦ Ὀλύμπου τῶν ἐκ τοῦ Διός γεννηθέντων. Τό μόνον περιστατικόν πού ἀναφέρεται περί τοῦ βίου της, εἶναι ὅτι τόσον ὁ Ἀπόλων, ὅσον καὶ ὁ Ποσειδῶν εἶχον ἐπιδιώξει τήν μετ' αὐτῆς ἔνωσιν, ἀλλά ἡ αἰδήμων παρθένος εἶχε ἀντισταθῇ δραστηρίως στίς ἱκεσίες των.

Καταδιωχθεῖσα ὑπό τῶν θαυμαστών της θεῶν, ἤλθε καὶ ἐτέθη ὑπό τῆ προστασίας τοῦ Διός καὶ ἐκεῖ: "ᾤμοσε μέγαν ὄρκον, ὃς δὴ τετελεσμένος ἐστίν, παρθένος ἔσεσθαι πανθ' ἥματα..." (Ἡσίοδ. *Θεογονία* 453).

Ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ "βάσις τῆς οἰκογενείας", ὡς ἡ ἐστία τοῦ πυρός τοῦ οἴκου καὶ ὡς "ἡ μεγάλη μήτηρ". Ἀλλά στοὺς ὀρφικούς καθὼς καὶ στοὺς πυθαγορείους, ἡ σημασία τῆς Ἑστίας εὐρύνεται περισσότερο. Δέν εἶναι πλέον μόνον ἡ Γῆ, ἡ ὁποία κατέχει στό κέντρο της τό πῦρ, πηγή τῆς ζωῆς. Ὁ θρόνος τῆς Ἑστίας εἶναι ἡ "κεντρική ἔδρα τοῦ κόσμου" καὶ ἡ ἔδρα αὐτῆ εἶναι ἀκίνητος. "Μένει γάρ Ἑστία ἐν θεῶν οἴκῳ μόνη", λέγει ὁ Πλάτων στόν *Φαῖδρο*.

Εἶναι λοιπόν τό πῦρ, τοποθετημένο στό κέντρο τοῦ κόσμου, ὅπου μένει σταθερό καὶ ἀκίνητο, ἐνῶ τὰ ἄλλα οὐράνια σώματα ἐκτελοῦν τίς περιφορές τους.

Ὁ χαρακτῆρας αὐτός τῆς Ἑστίας ἐξηγεῖ ἐν μέρει τόν μῦθο τόν σχετικό μέ τήν παρθενία της. Ἐάν ἡ Ἑστία εἶναι θεά παρθένος, εἶναι διότι τό πῦρ εἶναι τό κατ' ἐξοκὴν ἀγνό καὶ καθαρὸ στοιχεῖο. Οἱ Πυθαγόρειοι (Φιλόλαος) ἐννοοῦσαν διὰ τῆς φράσεως "ἐστία κόσμου" ὅχι ἀπλῶς τήν Γῆ, στήν ὁποία ἄλλως τε ἀπέδιδον κίνησι περί τόν "Ἥλιον, ἀλλά τοῦ πυρός ἀκινήτου στό κέντρο τοῦ Σύμπαντος.

Καί τώρα δύναται ὁ ἀναγνώστης νά δικαιολογήσῃ πληρέστερον τοὺς ἀγνώστους σοφοὺς οἱ ὁποῖοι ἔθεσαν σέ συνάφεια τήν θεά Ἑστία μέ τόν Αἰγόκερω (δέκατος οἶκος)· τόσον λατρευθέν καί τόσον καταπολεμηθέν συγκρόνως μέγα σύμβολον τοῦ θεοῦ Πανός, τοῦ "τραγοσκελέως" θεοῦ τῶν Ναϊτῶν.

Υπάρχει μάλιστα καὶ σχετικός μῦθος, κατὰ τόν ὁποῖον κάποτε ἡ θεά Ἑστία ἐδέχθη ἐρωτική ἐπίθεσι ὑπό τοῦ θεοῦ Πριάπου ἐνῶ κοιμόταν,

καί θά ὑπέκυπτε ἐάν οἱ κραυγές ἐνός ἐκεῖ παρευρισκομένου ὄνου δέν τήν ἔσωζαν τῆς δυσκόλου περιστάσεως. Γιά τόν λόγο μάλιστα αὐτόν ἐθεωρεῖτο τό ζῶο ἱερό καὶ ἀφιερωμένο στήν λατρεία τῆς θεᾶς.

Συνοψίζοντας τὰ ἐκ τοῦ συμβολισμοῦ τῆς θεᾶς Ἑστίας ἀπορρέοντα μυσταγωγικά διδάγματα, λέγουμε ὅτι ἡ θεά παριστᾷ τήν δίνη τοῦ ἀστρικοῦ φωτός ἡ ὁποία περιβάλλει τήν Γῆ δίκην ἀλύσου, σχηματίζουσα ἰσχυρό μαγνητικό κύκλωμα, ὅτι εἶναι ἡ Ψυχὴ τοῦ Κόσμου, ἡ ὄψις τῶν Μυστηρίων, ὁ Τράγος τῆς ναϊτικῆς παραδόσεως, ὁ τροχὸς τῆς Εἰαρμένης.

Μία ἐπιβεβαίωσις τῶν ἀνωτέρω μᾶς παρέχει ὁ Ἑρμῆς ὁ Τρισμέγιστος (Στοβ. *ἐρμ.* VII, Ἑρμῆς σ. 265) ὅπου μέ ὕψος συγκεκαλυμμένον λέγει: "Ἐν μέσῳ τοῦ Παντός ἔχει ταχθῇ ἰσχυροτάτη θεότης ("δαίμων μεγίστη τέτακται") ἡ ὁποία κινουμένη ἐν αὐτῷ ἐπιβλέπει πάντα ὅσα τελοῦνται ἐπὶ τῆς Γῆς ὑπό τῶν ἀνθρώπων. Διότι, ὅπως ἐτάχθη ὑπό τῆς θείας Τάξεως, ἡ πρόνοια καὶ ἡ ἀνάγκη, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων ἐτάχθη ἡ Δικαιοσύνη ("ἡ Δίκη") καὶ ἔχει τήν αὐτὴν δραστηριότητα μέ ἐκεῖνας. Ἡ Δίκη ἐτάχθη ὡς τιμωρὸς τῶν ἐπὶ τῆς Γῆς πλανωμένων ἀνθρώπων".

Τὰ ἀνωτέρω ὑπενθυμίζουν τό ἀπόσπ. 12,3 τοῦ Παρμενίδου: "ἐν δὲ μέσῳ τούτων δαίμων ἡ πάντα κυβερνᾷ". Ἐπίσης παρὰ Ἀετίῳ II, 7,1: "ἦν τινα καὶ δαίμονα κυβερνήτιν καὶ κληδοῦχον (Παρμενίδης) ἐπονομάζει δίκην τε καὶ ἀνάγκην".

Ἡ "δαίμων" αὕτη κατὰ τόν J. Festugiere ἀναφέρεται στό "κεντρὸν πῦρ" τῆς Ἑστίας, ὁ ὑπό τῶν Πυθαγορείων καλούμενος "Ζανὸς πύργος" ἢ "Διὸς φυλακή", ἐστία τοῦ Παντός καὶ Μονάς. (B. Ἀριστοτ. *Π. Οὐρανοῦ* B 13, 293 = *Vorsokr.* τοῦ Diels I, σ. 461, 32. Διὰ τήν Ἑστία ὡς κέντρου τοῦ Παντός βλ. Πλάτ. *Φαῖδρος* 247 A 1.

Βιβλιογραφία:

Γράβ. Ἀστρολ. II 187. Richépin, 349. *Παγκόσμιος Μυθολογία*: Vesta, 200, Κινεζ. 552, Ἰαπων. 600.

Σημείωσις: Ἡ θεά Ἑστία δέν παριστάνεται σέ ἀγαλμα ἢ ἄλλην ἀπεικόνισι.

ΑΡΗΣ

ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΩΣ. Κατὰ τόν Ὅμηρον καὶ τόν Ἡσίοδο γενεαλογεῖται ὡς υἱὸς τοῦ Διός καὶ τῆς Ἥρας. Εἶναι ὁ κατ' ἐξοκὴν θεὸς τοῦ πολέμου καὶ τοῦ πυρός, τῶν δύο ἀρχῶν, γενικῶς καὶ εὐρέως λαμβανομένων, οἱ ὁποῖες ἀνανεώνουν καὶ συνεχῶς ἀναγεννοῦν τό Σύμπαν. Πολλὰ ἀναφέρονται περί αὐτοῦ, τόσο ὑπό τῶν ἀρχαίων ὅσο καὶ ὑπό τῶν νεωτέρων μυθογράφων, παραμενόντων ὑπὲρ τό δέον στίς ἐξωτερικὲς ἀφηγήσεις περί τῆς χαρᾶς του νά βλέπῃ τό αἷμα τῶν πολεμιστῶν κυνόμενο, ὅτι παριστᾷ ἀλληγορικῶς τήν θύελλα κ.λπ. "Ὅλες οἱ διηγήσεις αὐτές, οὐδέν τό ὠφέλιμο καὶ κανένα καρπὸ δύνανται νά ἔχουν στοὺς πιστεύοντες ὅτι οἱ μυθολογίες τῶν λαῶν κατὰ περισσώτερο περικλείουν ἀπὸ ποιητικὲς εἰκόνες. Τὰ σημεῖα ὅπου καταφαίνεται ἡ μεγάλη σημασία τοῦ Ἀρεῶς σχετικῶς εἶναι λίγα, ἀλλὰ τόσο περιεκτικὰ καὶ λαμπρά ὥστε θαυμάζει κανεὶς ἀκόμη μία φορά τοὺς ἀγνώστους συνθέτες τῶν ἐλληνικῶν μύθων.

Τό σημαντικώτερον τῶν σημείων αὐτῶν εἶναι οἱ ὑψίστης σημασίας καὶ μυσταγωγικοῦ πλούτου μυθολογούμενοι ἔρωτες τοῦ θεοῦ τούτου μετὰ τῆς θεᾶς τοῦ Κάλλους, Ἀφροδίτης. Ἐδῶ θά ἀρκεσθοῦμε νά ἀναφέρουμε ὅτι ἱερό πτηνὸ τοῦ Ἀρεῶς ἦταν ὁ Ἀλέκτωρ, διότι, λέγει ὁ ἐσωτερισμός, ἦταν τό ἀλκιμώτερον καὶ μαχητικώτερον τῶν πτηνῶν.

Ἐκ τῶν ἐρώτων του μετὰ τῆς Ἀφροδίτης ἀπέκτησε δύο τέκνα, τόν Δεῖμον καὶ τόν Φόβον, κατ' ἄλλους ἐπίσης καὶ τήν Ἀρμονία, ἡ ὁποία λέγεται ὅτι ἐκέρνα τοὺς θεοὺς στόν Ὀλύμπο τό νέκταρ, ὁμοῦ μετὰ τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Ἥθης. Καὶ ὁ δράκων ὁ Θηβαῖος μυθεύεται ἐπίσης ὡς υἱὸς τοῦ Ἀρεῶς καὶ τῆς Ἑρινύος Τυφώσεως.

Λόγῳ τοῦ ὀρμητικοῦ του χαρακτῆρος, καθίσταται ἀπεκθής σέ πολλοὺς ἐκ τῶν ἄλλων θεῶν, ἰδίως τοῦ Διός καὶ τῆς Ἀθηνᾶς. Τρέφει κυρίως ἰδιαίτερα ἔχθρα πρὸς αὐτόν ἡ θεά Ἀθηνᾶ, ἡ ὁποία στήν Ἰλιάδα ἄλλοτε μέν ὀπλίζει τόν βραχίονα τοῦ Διομήδους κατὰ τοῦ θεοῦ, ἄλλοτε δέ, ἐπιτιθεμένη ἡ ἴδια ἐναντίον του κατορθώνει νά τόν πληγώσῃ καὶ νά τόν καταρρίψῃ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης.

Στό ἡσιόδειο ἐπεισόδιό τῆς "Ἀσπίδος τοῦ Ἡρακλέους", ὅταν ὁ Ἀρὴς λαμβάνῃ τήν θέσι τοῦ υἱοῦ τοῦ Κύκνου, τοῦ φονευθέντος ὑπὸ τοῦ ἥρωος, ἡ Ἀθηνᾶ ἀποτρέπει ἀπὸ τοῦ σώματος

τοῦ Ἡρακλέους τὰ κτυπήματα τὰ ὁποῖα καταφέρει κατ' αὐτοῦ ὁ θεὸς καὶ χάρις στήν βοήθεια αὐτήν, ὁ Ἀρὴς πληγωθεὶς καταπίπτει ἐπὶ τοῦ ἐδάφους (*Ἀσπίς Ἡρακλ.* 443, 455 κ.ἐφ.). Ἐάν ὁ Ἀρὴς οὐδέποτε φονεύεται διότι εἶναι ἀθάνατος, παρατηρεῖ ὁ Decharme, ἡττᾶται ὅμως πάντοτε στοὺς ἀγῶνες τοὺς ὁποῖους συγκροτεῖ κατὰ τῶν λαμπουσῶν θεοτήτων. Ὅσον ἀφορᾷ ὅμως στοὺς υἱοὺς του, οἱ ὁποῖοι δέν μετέχουν τῆς ἀθανασίας, πίπτουν ὡς ἐπὶ τό πλεῖστον ὑπὸ τὰ πλήγματα τῶν ἡρώων.

Ὅσον ἀφορᾷ στόν Κύκνο, αὐτὸς γεννηθεὶς ἐκ τῆς ἐνώσεως τοῦ Ἀρεῶς μετὰ τῆς Πελοπίας ἢ τῆς Πυρήνης, τῆς ὁποίας τό ὄνομα ὑπαινίσσεται τό οὐράνιον πῦρ, δέν εἶναι εὐτυχέστερος στήν παράδοξο μάχη, στήν ὁποία προκαλεῖ τόν υἱὸ τῆς Ἀλκμήνης. Ὁ Ἡρακλῆς εὐρίσκει τόν Κύκνο ἐγκατεστημένο μέ τόν πατέρα του Ἀρῆ στο ἱερό τοῦ Παγασαίου Ἀπόλλωνος. Μετὰ μακράν καὶ τρομερὰ πάλη ὁ Κύκνος φονεύεται ὑπὸ τοῦ ἡλιακοῦ ἥρωος καὶ μεταμορφοῦται ὑπὸ τοῦ πατρὸς του στό πτηνὸ μέ τό κατάλευκο πτέρωμα.

Ἡ πάλη ἡ ὁποία ἐπακολουθεῖ μεταξύ τοῦ Ἡρακλέους καὶ τοῦ Ἀρεῶς καταλήγει στήν ἥττα τοῦ θεοῦ, ὁ ὁποῖος τραυματισμένος ἀνέρχεται καὶ πάλι στόν Ὀλύμπο. Κατ' ἄλλην παράδοσιν ἕνας κεραυνὸς διαχωρίζει τοὺς δύο ἀντιμαχομένους καὶ θέτει τέρμα στήν πάλη.

Καί ἄλλα ἀκόμη μυθολογοῦνται περί τοῦ ἐν λόγῳ θεοῦ, πλὴν ὅμως ὀφείλουμε νά σημειώσουμε ὅτι ἂν καὶ ὁ Ἀρὴς ἀποτελεῖ μέρος τοῦ δωδεκαθέου, δέν ἔλαβε ἐν τούτοις ποτέ σπουδαία θέσι στήν λατρεία, οὔτε στίς δοξασίες τῆς Ἑλλάδος. Οὐδεμία φυλὴ, οὐδεμία πόλις τόν ἀνεγνώρισε ὡς τόν κύριο προστάτη καὶ θεό της.

ΑΛΛΗΓΟΡΙΚΩΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΩΣ.

Χωρὶς νά εἴμεθα σέ θέσι νά ἀποδώσουμε πλήρως τήν πρωταρχικὴν σημασία τῶν ὑπὸ τοῦ θεοῦ Ἀρεῶς ἀλληγορουμένων, ἀρκούμεθα νά παραμείνουμε ἐπ' ὀλίγον ἐπὶ τῶν δύο χαρακτηριστικωτέρων σημείων τὰ ὁποῖα ἀνωτέρω ἀναφέραμε. Πρῶτον ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ του πτηνοῦ, τοῦ Ἀλέκτορος, καὶ δεύτερον τοῦ συμβολισμοῦ αὐτοῦ ὡς θεοῦ τῆς καταστροφῆς καὶ τοῦ θανάτου.

Περί τοῦ Ἀλέκτορος καὶ τοῦ συμβολισμοῦ του ἔγραψε ἐμβριθῶς ὁ Διον. Καλογερόπουλος. Ἐξ αὐτοῦ παραλαμβάνουμε τὰ ἀκόλουθα κύρια σημεῖα:

Κατ' ἀρχάς, ἡ ιδιότητα τοῦ ἀλέκτορος νά προαγγέλλῃ τὴν ἀνατολή τοῦ Ἡλίου καί τὴν ἐπικράτησι τοῦ φωτός ἐπὶ τοῦ σκότους, προσέδωσαν σέ αὐτόν σημασία μαγική καί θρησκευτική. Ἐθεωρήθη πιπνὸ μαγικό τοῦ ὁποίου ἡ φωνή ἔχει τὴν δύναμι νά ἀποδιώκῃ τοὺς δαίμονες τοῦ σκότους. Στούς Πέρσες ὁ ἴδιος ὁ Ὁρομάσδης, συνιστᾷ τὸν ἀλέκτορα στὸν Ζαρατούστρα ὡς ἄγγελο τοῦ φωτός καί τῆς ἡμέρας. Ὁ ἀλέκτωρ, κατὰ τὴν Ἀβέστα εἶναι ἐκθρὸς τῶν Ντέβας καί τῶν μαύρων μάγων, φύλακας τοῦ κόσμου, συνοδεύει δέ μετὰ τοῦ κυνὸς τῆς ψυχῆς στὸν Ἄδην.

Οἱ ἴδιοι Πέρσες φρόντιζαν νά ἔχουν πλησίον τοὺς ἑνα ἀλέκτορα ὅπου ἐπρόκειτο νά διανυκτερεύσουν. Καί ἐν Ἑλλάδι ἐθεωρήθη τὸ πιπνὸν ὡς ἀποτρόπαιο τῶν δαιμόνων, ἀντιβασκάνιο κ.ο.κ. Ὁ Πυθαγόρας θεωροῦσε τὸν λευκὸ ἀλέκτορα ἱερό τοῦ Μηνὸς καί ἀπαγόρευε τὴν βρώσι του. Τό ἴδιο γινόταν καί στὰ Ἑλευσίνια Μυστήρια, θεωρουμένου ὡς ἱεροῦ τῆς Περσεφόνης. Ὁ Πλάτων ἀναφέρει ὅτι στὸν Ἀσκληπιὸ ἐθυσιάζετο ἀλέκτωρ, λόγῳ τῆς καθαρτικῆς του ιδιότητος, ὁ δέ Πλούταρχος ὁμιλεῖ περὶ ἀγάλματος τοῦ Ἀπόλλωνος φέροντος ἀνά χειρὸς ἀλέκτορα ὡς σύμβολο πιθανῶς τῆς ἡλιακῆς του ιδιότητος.

Στὴν ἐρμητικὴ φιλοσοφία, ὁ ἀλέκτωρ, λόγῳ τῆς ρώμης του καί τῆς ἐνεργητικότητός του, παρεβάλλετο πρὸς τὸ Πῦρ, ἐπίσης δέ εἶχε ἐκκληφθῇ ὡς σύμβολο τῆς ἀρχικῆς αἰτίας τοῦ παντός καί ἐταυτίζετο πρὸς τὴν ἀρχικὴ Ὑλὴ τῶν Γνωστικῶν, πρὸς τὸ Κηρύκειον τοῦ Ἑρμοῦ καί τὸν διπλὴ οὐρά φέροντα ὄφι.

Τὴν σχέσι αὐτὴ τοῦ ἀλέκτορος πρὸς τὸν ὄφι δεικνύει τὸ στὰ Μυστήρια τῆς Κυθήρης σύμβολο τοῦ πυρὸς Νεργκάλ, τὸ ὁποῖο ἀποκαλεῖται ἀλέκτωρ τῶν Σαββατισμῶν, ἢ ὀρνιθόμορφος Ἀβραξάς ἢ ὄφης τοῦ Ἀρεως καί φιλοσοφικός δράκων. Φαίνεται δέ, ὅπως ὁ ἄγγελος τοῦ φωτός ἐγένετο ὄφης, διότι ἐδίδασκε στοὺς ἀνθρώπους τὴν σοφία, ὅπως ὁ Προμηθεύς, προσεδέθη στὸν Καύκασο γιὰ τὴν κλοπὴ τοῦ πυρὸς ἀπὸ τὸν Ὀλύμπο, ἔτσι καί ὁ ἀλέκτωρ ἔλαβε ζωὴν μορφή ὡς κατεῖπων τοῖς θνητοῖς τὰ τοῦ Ἡλίου Μυστήρια.

Λίγα πράγματα ἀκόμη τοῦ χαρακτῆρος τοῦ θεοῦ Ἀρεως ὡς τοῦ κατ' ἐξοκὴν ἐξολοθρευτοῦ ἀγγέλου. Ὅταν ὁ Μεφιστοφελῆς παρουσιάζεται στὸν Φάουστ καί ἐρωτᾷται περὶ τῆς οὐσίας του, τὸ "πνεῦμα τοῦ κακοῦ" τοῦ ἀπαντᾷ λίαν εὐστόχως:

Εἶμαι μέρος τῆς δυνάμεως τῆς κακοβούλου μὲν ἀλλ' ἀγαθοεργοῦ. Ἐγὼ εἶμαι τὸ πνεῦμα τὸ ἀρνητικόν!

Δικαίως δέ διότι πᾶν γενόμενον, ἀξίζει πάλιν νά καταστραφῇ. Οὕτω πᾶν ὅ,τι σεῖς καλεῖτε ἀμάρτημα, καταστροφὴν, μέ μίαν λέξιν τὸ κακόν, αὐτὸ εἶναι τὸ στοιχεῖον μου τὸ ἀληθινόν.

Ἔχουμε λόγους νά ἐξομοιώσουμε τὸν Μεφιστοφελῆ πρὸς τὸν θεὸ Ἄρην τῆς ἐλληνικῆς μυθολογίας, χωρὶς νά τεθοῦμε ὑπέρμαχοι τοῦ νόμου τῆς καταστροφῆς, ὅπως τὸν ἀντιλαμβάνεται ὁ ἐγωιστὴς ἄνθρωπος καί χωρὶς νά θεωροῦμε τὸν πόλεμο μεταξὺ ἀνθρώπων ὡς φυσικὸ νόμο καί δικαίωμα, ἀναγνωρίζοντας αὐτόν ὡς μεγαλύτερα αἰσχύνῃ γιὰ τὴν ὁποία θά ἔπρεπε πολὺ λίγο νά ἐπαίρεται ἡ σημερινὴ τουλάχιστον "πεπολιτισμένη" ἀνθρωπότητα, τολμοῦμε νά ὑποστηρίξουμε μεθ' ὧν τῶν ἀρχαίων καί νεωτέρων μυθικῶν σχολῶν τὴν μεγάλη ἀλήθεια ὅτι ἐκ τοῦ θανάτου ἡ ζωὴ, καί θάνατος τίποτε ἄλλο δέν εἶναι παρά μεταβολὴ ἐπὶ τὰ βελτίω.

Κατ' αὐτόν τὸν τρόπο ὁ θεὸς Ἄρην, στὴν Ἑλληνικὴ Μυθολογία ἀντιπροσωπεύει τὴν φυσικὴ ἐκείνη ἀρχὴ τῆς διπνεκοῦς μεταμορφώσεως καί ἐξελιξέως διὰ τοῦ ἀοράτου πυρὸς, τὸ ὁποῖο εἶναι αὐτὴ ἡ ἴδια ἡ πηγὴ ζωῆς καί φωτός. Οἱ Ἰνδοὶ φιλόσοφοι τὸν ἀποκαλοῦν θεὸ Σίβα καί εἶναι ἐξ ἴσου τρομερὸς στοὺς ἀμύητους καί ἔχει πλήρεις παθῶν ὀφθαλμούς, ὅσο καί ὁ ἀντίστοιχος θεὸς Ἄρην τοῦ Ἑλληνικοῦ Πανθέου.

Ὁ Γάλλος ἀποκρυφιστὴς Barlet, τὸν ἀποκαλεῖ δευτέρα Ψυχὴ τοῦ Κόσμου, πραγματοποιοῦ τῶν ἡλιακῶν ιδιοτήτων διὰ τῆς δράσεως. Εἶναι, λέγει, ἡ ἀρχὴ κάθε κινήσεως στὸ διάστημα, ἢ στὴν ψυχὴ τῶν ἀτόμων τῆς Φύσεως. Συνεπῶς εἶναι ἡ ἀρχὴ διεισδύσεως, διαιρέσεως, διαχωρίσεως, διαλύσεως, μεταμορφώσεως καί δυνάμεως.

Ὅλοι αὐτοὶ οἱ χαρακτῆρες δύνανται ἀναλόγως τῆς ἐξελιξέως καί τῶν ὑπὸ τοῦ ἀτόμου χρησιμοποιουμένων μέσων, νά ἔχουν εὐεργετικότητας συνέπειες, ἀλλὰ καί δύνανται νά καταστοῦν ἀντιθέτως ἡ αἰτία διπνεκῶν δοκιμασιῶν καί ταλαιπωριῶν. Ὁ ἄνθρωπος ἐν τούτοις εἶναι ἐλεύθερος στὴν ἐκλογὴ τῆς ἀτραποῦ.

Ἐρμηνεύοντας ἐρμητικῶς τὸ σύμβολο τοῦ Ἀρεως ὁ Dr Allendy ἀνευρίσκει σέ αὐτὸ τὸ σύμβολο τοῦ Ἡλίου στὸ ὁποῖο προστίθεται συνήθως ἓνα βέλος γιὰ νά καταδηλωθῇ καλλίτερα ἡ ἐκτοξευτικὴ του ἰκανότητα. Εἶναι, λέγει, ἡ ἰκανότητα ἐμψυχώσεως διευθυνομένη ὑπὸ τῶν ἀναλλοιώτων ἀντιδράσεων τοῦ φυσικοῦ νόμου.

ARTEMIS

Ἀστρολογικῶς ἡ θεὰ Ἀρτεμις ἀποδίδεται στὸ ζώδιο τοῦ Τοξότου. Γνωρίζουμε ὅτι, ὅπως καί ὁ Ἀπόλλων εἶναι υἱὸς τοῦ Διὸς καί τῆς Λητοῦς, ἐπομένως ἀδελφὴ τοῦ θεοῦ τοῦ Φωτός, γεννηθεῖσα ὀλίγες στιγμὲς πρὸ αὐτοῦ στὴν νῆσο Δῆλο, ἡ ὁποία ὅπως θυμόμαστε εἶχε στηθὴ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Μόλις γεννηθεῖσα ἡ Ἀρτεμις, ἔσπευσε πρὸς τὴν μητέρα της καί τὴν βοήθησε στὸν τοκετὸ τοῦ Ἀπόλλωνος.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης, ἀφοῦ εἶχε γνωρίσει τοὺς πόνους τῆς μητρότητος, διετύπωσε τὴν ἐπιθυμίαν στὸν Δία νά παραμείνῃ παρθένος καί νά μὴ δοκιμάσῃ τίς ἡδονές τοῦ ὕμεναίου. Διὰ τοῦτο ἐθεωρήθη ὡς ἡ προσωποποίησης τῆς ἀγνότητος καί τῆς παρθενίας. Ὡς ἐκ τῆς ἰδίας ὁμως βοηθείας πρὸς τὴν μητέρα της, ἀνεγνωρίσθη ὡς προστάτις τῶν γεννήσεων καί τῶν τοκετῶν.

Ἀφοῦ ὁ Ζεὺς τῆς παρεχώρησε τὸ δικαίωμα τῆς ἀγνείας, τῆς παρέδωσε συγχρόνως ἓνα τόξο καί βέλη καί τὴν ὀνόμασε τοξότιδα καί βασίλισσα τῶν δασῶν, τῆς παρεχώρησε δέ ἀκολουθία ἐξῆντα νυμφῶν, τῶν Ὡκεανίδων.

Μεταξὺ τῶν νυμφῶν αὐτῶν, ἀπὸ τίς ὁποῖες ἀπαιτοῦσε ὑπακοή ἀπόλυτη καί ἀγνεία παραδειγματική, διήρχετο αὐστηρά, μέ τὸ τόξο ἀνά χειρὸς, τὰ δάση καί τὰ βουνά, σταματώντας κάποιες φορές πλησίον μιᾶς πηγῆς γιὰ νά κάνῃ τὸ λουτρό της, σέ κάποιες περιπτώσεις συνοδευομένη καί ὑπὸ τοῦ Κενταύρου Χείρωνος, στὸν ὁποῖο κατὰ τὴν παράδοσι ἐδίδασκε τὴν χρῆσι τῶν θεραπευτικῶν βοτάνων.

Ὡς θεότης τοῦ καθαροῦ Φωτός, εἶναι ἀγνή παρθένος, ἡ ὁποία οὐδέποτε ἐγνώρισε τίς ἡδονές τοῦ ἔρωτος. Στούς γνωστοτέρους περὶ αὐτῆς μύθους, παρίσταται ἡ θεὰ ὡς ἀγρία, αὐστηρά καί ἀνένδοτος μέ ἀπάνθρωπα ἐνίοτε χαρακτηριστικά.

Ἐνα ἐκ τῶν πρώτων κατορθωμάτων της εἶναι ἡ μάχη κατὰ τοῦ δράκοντος Πύθωνος, στὴν ὁποία ἔλαβε μέρος ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ της Ἀπόλλωνος.

Στούς κλασσικοὺς χρόνους παρίσταται συχνά στὰ μνημεῖα τῆς τέχνης ὁ φόνος ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος καί τῆς Ἀρτέμιδος τῶν τέκνων τῆς Νιόβης, ὅταν ἡ κόρη αὐτῆς τοῦ Ταντάλου ἐκαυχῆθη ὅτι εἶχε γεννήσει πολὺ περισσότερα τέκνα

ἀπὸ τὴν Λητώ. Τὰ τέκνα τῆς τελευταίας, ὀργισθέντα γιὰ τὴν κατὰ τῆς μητρὸς τους γενομένη προσβολή, ἐτόξευσαν ὅλα τὰ τέκνα τῆς Νιόβης, ἡ ὁποία ἀπὸ τὴν θλίψι της μετεβλήθη σέ βράχο.

Ὅχι λιγώτερο ἀγρία ἐδείχθη ἡ Ἀρτεμις κατὰ τὸ περιστατικόν τοῦ Ἀκταίωνος, ὁ ὁποῖος ἐπετέθη γιὰ νά τὴν θιάσῃ, κατ' ἄλλους διότι τὴν εἶδε γυμνὴ λουομένη. Ἡ θεὰ τοσοῦτον ἐγένετο ὀργίλη ἐκ τῆς βεβηλώσεως, ὥστε ἔρριψε σέ αὐτόν ὕδωρ, τὸ ὁποῖο τὸν μεταμόρφωσε σέ ζῶο καί ἔπειτα παρότρυνε τοὺς σκύλους της νά τὸν κατασπαράξουν.

Δέν ἦταν διαφορετικὴ καί ἡ τύχη τοῦ Τιτυοῦ, τὸν ὁποῖο δέν φονεύει μὲν ἡ ἴδια, παρίσταται ὁμως κατὰ τὸν φόνου του καί βοηθεῖ τὸν ἀδελφὸ της. Παρ' ὅλες τίς παρακλήσεις τῆς μητρὸς τοῦ Τιτυοῦ, Γῆς, οἱ δύο ἀδελφοὶ δέν τοῦ συγχώρησαν ὅτι ἔκανε ἄσμενες προτάσεις στὴν μητέρα τους Λητώ καί τὸν ἐτόξευσαν.

Πολὺ ἀργότερα ὁ χαρακτῆρας τῆς θεᾶς συνεταυτίσθη μέ τὸν χαρακτῆρα τῆς Σελήνης καί ἀπεδόθη κοινὴ λατρεία καί πολλὲς φύσει σεληνιακὲς θεότητες ἀνέχθησαν στὸν ἀρχικὸ τύπο τῆς Ἀρτέμιδος. Ὁ σεληνιακὸς χαρακτῆρας τῆς Ἀρτέμιδος καταφαίνεται σαφέστερα στὸ πρόσωπο τῆς Ἑκάτης, ἀπὸ τὴν ὁποία ὁμως διακρίνεται τόσο κατὰ τὴν καταγωγὴ της ὅσο καί ἀπὸ τὴν φύσι τῆς λατρείας της.

Ἐνῶ ὁ παρθενικὸς τύπος τῆς κυνγενίδος θεᾶς, τὸ πρότυπο τῆς χάριτος καί τῆς κομψῆς καλλονῆς, ἀνεπτύχθη μετὰ τῶν κατοίκων τῆς Ἑλλάδος, ἡ Ἑκάτη διεμορφώθη στὴν φαντασία τῶν βαρβάρων κατοίκων τοῦ Βορρᾶ, φαντασία μελαγχολικὴ καί πλήρης σκοτεινοῦ μυστικισμοῦ καί φανατικοῦ ἐνθουσιασμοῦ.

Ἀστρον τῆς νυκτός ἡ Ἑκάτη, εἶναι τὸ μονογενὲς τέκνον τῶν δύο δυνάμεων, οἱ ὁποῖες ἔδωσαν τὴν ζωὴ, τοῦ φωτός καί τοῦ σκότους. Ἡ ἀποδιδόμενη σέ αὐτὴν λατρεία εἶναι ἡ ἀνήκουσα σέ σεληνιακὴ θεότητα. Τό ζῶο, τὸ κατ' ἐξοκὴν ἀφιερωμένο στὴν Ἑκάτη, τὸ μόνο θῦμα τὸ ὁποῖο θά ἠδύνατο νά θυσιασθῇ σέ αὐτὴν, ἦταν ὁ κύων, ὁ ὑλακτῶν κατὰ τῆς Σελήνης.

Ἡ θεά Ἐκάτη ἐθεωρεῖτο ὡς τρίμορφος, πρῶτος δέ ὁ Ἀλκαμένης διευτύωσε διά τῆς καλλιτεχνίας τὴν ἰδέα αὐτήν, ἀφοῦ τῆς ἔδωσε τρία διάφορα σώματα καὶ τρεῖς κεφαλές στό μέσον συνενωμένα καὶ παριστῶντα διά τῆς εἰκόνης αὐτῆς, κατὰ τοὺς ὀρφικούς, τὴν κυριαρχία τῆς θεᾶς ἐπὶ τῶν τριῶν βασιλείων τῆς Φύσεως.

Σύν τῷ χρόνῳ ὅμως ἡ προσωποποίησης τῆς Σελήνης κάνει τὴν ἀρχική σημασία καὶ εὐρίσκει ἀντανάκλασις στίς δεισιδαίμονες ψυχές. Ἡ Ἐκάτη καθίσταται ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ θεά τῶν φαντασμάτων καὶ τῶν καταχθονίων δυνάμεων τῆς μαύρης μαγείας. Εἶχε σχέσεις μέ τοὺς ὑποχθονίους θεούς, ἦταν σύντροφος τῆς Περσεφόνης, προϊστατο τῆς Μαγείας καὶ τῶν ἐνεργειῶν της, στήν λάμπι δέ τῆς Ἐκάτης, ὑπὸ τίς ὑλακές τῶν κυνῶν, οἱ ὁποῖοι ἐθυσιάζοντο σέ αὐτήν, ἀπήγγελλαν οἱ μάγισσες τίς ἐπιτιμήσεις καὶ τοὺς ἐξορκισμούς τους, οἱ ὁποῖοι εἶχαν τὴν ιδιότητα εἶτε νά μετακαλοῦν στήν ἐπιφάνεια τῆς Γῆς τίς ψυχές τῶν τεθνεώτων, εἶτε νά γοντεύουν διά τοῦ ἔρωτος τίς καρδιές τῶν ζώντων, εἶτε νά καταβιάζον καὶ αὐτήν τὴν Σελήνη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.

Τό θρακικό ὄνομα τῆς Ἀρτέμιδος, ἦταν Βένδις, θεά πένθιμος, ἡ ὁποία ἐλατρεῖτο στά βάθη τῶν σπηλαίων. Υἱοθετηθεῖσα ὑπὸ τῶν ὀρφικῶν, ἐγένετο ἡ κυριώτερα θεότης τῆς Θράκης, ἀφοῦ τῆς παρεκώρυσαν ὑψηλή θέσι στήν Θεογονία τους.

Κατὰ τινά ὀρφικό ὕμνο πρὸς τὴν θεά Ἐκάτη, αὕτη ἐξουσιάζει τὴν γῆ, τὴν θάλασσα καὶ τὸν ἑναστρο οὐρανό. Ἡ ἀπεριόριστος ἐξουσία της ἐκτείνεται σέ ὅλες τίς περιστάσεις καὶ σέ ὅλες τίς λειτουργίες τοῦ ἀνθρώπου. Ἀργότερα ὅμως φαίνεται ὅτι ἡ λατρεία τῆς Βέντιδος περιορίσθηκε στήν Θράκη, λαβοῦσα τὴν κυριώτερα θέσι ἡ Ἀρτεμις, ἐνῶ ἡ τῆς Βέντιδος ἐπεξετάθη στήν Μικρά Ἀσία, τὴν Βιθυνία καὶ τὴν κυρίως Ἑλλάδα.

Τό κύριο κέντρο λατρείας τῆς Ἀρτέμιδος στήν Μικρά Ἀσία ἦταν ἡ Ἐφεσος. Ἡ σπουδαιότητα τῆς λατρείας αὐτῆς, ἡ μεγαλοπρέπεια τοῦ ἱεροῦ της, προσεῖλκυσε μεγάλη συρροή Ἀσιατῶν καὶ ξένων προσκυνητῶν. Ἡ μεγάλη Ἐφεσία θεά, τὴν ὁποία οἱ Ἕλληνες συνέχεαν μέ τὴν Ἀρτεμι, εἶχε καταγωγή καὶ χαρακτῆρα ἐντελῶς ἀσιατικό, τοῦτο δὲν ἐμπρέαζε ὅμως τὸν κοινὸ συμβολισμό καὶ τὴν ἠθική διδασκαλία τῶν θεαινῶν.

Ἡ ἠθική αὐτὴ διδασκαλία τῆς θρησκείας τῆς Ἀρτέμιδος, ἐκφράζεται στὸν ὠραῖο μῦθο τοῦ Ἰππολύτου, ὅπως ἀναπτύσσεται ἀπὸ τὸν Εὐριπίδη.

Ὁ υἱὸς τῆς ἀμαζόνος Ἀντιόπης, εἶναι νέος ἀγνός, τὸν ὁποῖον οὐδεμία θνητὴ καλλονὴ δύναται νά συγκινήσει, ἀναισθητός πρὸς πᾶν ἄλλο αἶσθημα πλὴν τοῦ εὐλαβοῦς ἔρωτος πρὸς τὴν θεά Ἀρτεμι, ἡ ὁποία τὸν προστατεύει. Ζῇ μαζί της ζωὴ ἀπλὴ μέσα στὰ ὄρη καὶ τὰ δάση. Τὰ δὲ δῶρα τὰ ὁποία τῆς προσφέρει φέρουν τὴν σφραγίδα τῆς ἀγνείας. Αὐτὸ ὑποδηλώνουν οἱ γνωστοὶ στίχοι τοῦ Εὐριπίδου:

“ὦ δέσποινα, Ἀρτεμις, κοσμήσας φέρω πρὸς σέ τοῦτον τὸν πλεκτόν στέφανον, προερχόμενον ἀπὸ πάναγνον λειμῶνα, ὅπου οὔτε σίδηρος γεωργοῦ τὸν ἐκάραξε ποτέ, ἀλλὰ πάναγνον ἡ μέλισσα διέρχεται τὸν ἑαρινὸν λειμῶνα...”

ὦ φίλη δέσποινα, δέξου ἀπὸ εὐσεβῆ χειρὰ τὸ ἀνάθημα τοῦτο διά τὴν χρυσὴν σου κόμπην... Διότι μόνον εἰς ἐμέ ἐκ τῶν θνητῶν τοιαύτη τύχη ὑπάρχει, νά συντυγχάνω μαζί σου καὶ νά συνομιλῶ, ἀκούων μέ τὴν φωνήν σου, μὴ βλέπων ὅμως τὸ ὄμμα σου. Εἶθε δέ τὸ τέλος τοῦ βίου μου νά διέλθῃ εὐρίσκον με ἀγνόν, ὅπως ἦρχισα τὴν ζωὴν μου”.

Μένει κωφός πρὸς τὰ γήινα θέληντρα καὶ τίς ἰκεσίες τῆς Φαίδρας καὶ ἀποθνήσκει, θῦμα τῆς ἀγνότητός του. Ἀλλ’ ἀποθνήσκων παρηγορεῖται ὑπὸ τῆς θεᾶς, ἡ ὁποία γλυκαίνει τὴν πικρίαν τῶν τελευταίων του στιγμῶν, ἀγγέλλουσα σέ αὐτὸν τίς τιμές, οἱ ὁποῖες θά διαιωνίσουν τὴν ἀνάμνηση τῆς ἀρετῆς του.

“Κατ’ αὐτὸν τὸν τρόπο”, παρατηρεῖ ὁ Decharme, “πολύ πρό τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἡ ἀρετὴ, ἡ ὁποία φαίνεται ἀγνωστὴ στίς ξένες θρησκείες, ἡ ἀγνότης, ὅχι μόνον ἐτιμᾶτο, ἀλλὰ καὶ ἐξεθειάζετο στήν λατρεία τῆς Ἀρτέμιδος”.

ΑΛΛΗΓΟΡΙΚΩΣ. Τό μεγαλύτερο μέρος τῶν κατωτέρω ἐκτειθεμένων ἐρμηνειῶν, παραλαμβάνουμε ἀπὸ τὸ περισπούδαστο ἔργο τοῦ Ἀντ. Χαλᾶ: *Τὰ σατυρικά γυμνάσματα καὶ ἡ Σωκρατικὴ παράδοσις*.

“Ἡ Ἀρτεμις εἶναι ἡ θεά τῆς θήρας, μέ τοὺς κύνες καὶ τὰ βέλη. Ἀπασχολεῖται ὅμως πράγματι μέ τὰ ἄγρια θηρία ἢ μήπως αὐτὰ συμβολίζουν τὰ ἄγρια πάθη τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ἡ δὲ Ἀρτεμις τὴν ἐξαιρετικῶς πολύτιμον καὶ ἄγρυπνον δύναμιν τοῦ ἐν ἡμῖν πνεύματος, τοῦ διαρκῶς καταπολεμοῦντος καὶ προσπαθοῦντος νά ἀφανίσῃ τὸ ἐν ἡμῖν κτηνώδες, τὴν ἐν ἡμῖν σκληροκαρδίαν καὶ ἡδυπάθειαν; Τῇ ἀληθείᾳ δέ πότε δύναται νά ἐπέλθῃ στὸν ἀνθρώπο ἡ Παρθενία καὶ ἡ Ἀγνεία, παρὰ ὅταν δαμασθῇ ἡ ἡδυπάθεια καὶ ἡ σκληροκαρδία;”

“Ἡ Ἀρτεμις λοιπόν, ἡ αἰώνια αὐτὴ θεά, ζῇ πάντοτε στὸν ἐν ἡμῖν Ὀλυμπο, ὁ ὁποῖος δὲν παριστᾷ ἄλλο ἀπὸ τὴν ἀκρόπολιν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς πνευματικῆς ζωῆς. Εἶναι ἡ αἰωνίως παρούσα τοῦ πνεύματος τάση, ὅπως δαμάσῃ τὸ ἐν ἡμῖν κτῆνος. Οἱ ταχύποδες κύνες παριστάνουν τίς ἀνικνευτικές τοῦ πνεύματος δυνάμεις, τίς διαρκῶς ἀγρύπνους, τίς ἐξαπολυόμενες στήν δασώδη χώρα, στήν χαμηλὴ δηλαδή τοῦ ἀνθρώπου φύσιν, τὴν συνυφασμένη μέ τὴν νωθρότητα, τὴν σκληροκαρδία καὶ ἡδυπάθεια, πρὸς ἀνικνευσιν καὶ δάμασιν της”.

“Ἡ Ἀρτεμις παριστᾷ ἐπομένως τὴν ἰδέα τῆς Παρθενίας, καὶ τῆς Ἀγνείας, ὡς καὶ τὸν αἰώνιο πόλεμο τοῦ πνεύματος κατὰ τῶν ἐνστίκτων, τῆς ταπεινῆς φύσεως καὶ τοῦ σωματοειδοῦς. Τοῦτο διακηρύσσει ὁ ἀκόλουθος στίχος ἐκ τοῦ ποιήματος τοῦ Κ. Παλαμᾶ: *Ἀνάγλυφο τῆς κυνηγῆρας*.

“ὦ σκέπη τῶν ἀγνῶν, τῶν ἀγριμῶν ὦ καταλύτρα!”

Οἱ ἀκόλουθες δύο φράσεις τοῦ ἰδίου ποιητοῦ, “Ζηλεύω αὐτὸν πού ἀγνάντεψε μίαν ἀστόχαστη ὥρα τὴν ἀστραπὴν τῆς γύμνιας σου, τὴν ἄκαρδην ἐκδικήτρα”, ὑπονοοῦν τὸ πάθημα τοῦ Ἀκταίωνος. Ἀλλὰ ἔχουν μεγαλύτερο βάθος, ἀπὸ ὅσο φαινομενικῶς ἐξωτερικεύουν. Στούς δύο αὐτοὺς στίχους δείκνυται ὅτι ἡ ἀστραπή τῆς γύμνιας τῆς Ἀρτέμιδος εἶναι ἡ ἄκαρδην ἐκδικήτρα.

Μέ ἄλλους λόγους ὁ Ἀκταίων ἐπεθύμησε νά ἴδῃ γυμνὴ τὴν θεά, δηλαδή νά γνωρίσῃ τὰ μυχαιότατα τῆς Ἀρτέμιδος, ὡς ἀναζητητῆς τῆς Ἀληθείας, ἥθελε νά κατανοήσῃ τὴν οὐσία καὶ τὴν δύναμιν τῆς θεαίνης, χωρὶς νά εἶναι ἀκόμη τελείως παρεσκευασμένος καὶ ἐξαγνισμένος. Ἡ θεά τοῦ ἀπεκαλύφθη, ἀλλὰ ὡς ἄκαρδην ἐκδικήτρα, διότι τὸ ζῶδες δὲν εἶχε ἀκόμη κατατροπωθῇ ὑπὸ τοῦ Ἀκταίωνος καὶ τὰ “θηρία” μαζί μέ τοὺς κύνες τῆς θεᾶς κατεσπάραν τὸν ἀτυχὲς Ὑπερόπτη. Διότι ἡ θεά Ἀρτεμις κηρύσσει πόλεμο ἀμείλικτο κατὰ τῆς ἡδυπαθείας καὶ τῶν ταπεινῶν παθῶν. Διότι ἕνας μόνος πόλεμος καὶ μία ἐκδίκσις ἐπιτρέπεται: ὁ πόλεμος κατὰ τῆς κακίας”.

Στὴν Ἐφεσο ἡ ἐλληνικὴ Ἀρτεμις λαμβάνει κάπως διαφορετικὸ χαρακτῆρα, διακρινόμενη διὰ τινος οὐσιώδους χαρακτηριστικοῦ. Δὲν εἶναι πλέον τόσο ἡ Παρθένος θεά ἀλλὰ εἶναι ἡ κατ' ἐξοκὴν τροφὸς τῶν ὄντων, τῆς ὁποίας τὸ στήθος καλύπτεται ὑπὸ ἀπείρων μαστῶν. Ἡ διατρέφουσα ἐνέργειά της ἐκτείνεται ἐφ' ὅλων τῶν μορφῶν τῆς ζωῆς, ἡ ὁποία ἐξελίσσεται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς, ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων, τῶν ζώων καὶ τῶν φυτῶν.

Πέρις τοῦ σώματός της, τὸ ὁποῖο ἔχει σχῆμα κολεοῦ, χαράσσονται πλεῖστες ζῶνες, οἱ ὁποῖες περιλαμβάνουν κεφαλές ἐλάφων, λεόντων, ταύρων, πιπνῶν καὶ ἀνθρώπων. Δὲν δυσκολεύεται στίς εἰκόνες αὐτές νά ἀναγνωρίσῃ ὁ προσεκτικὸς παρατηρητὴς τὰ τέσσερα ζῶα τῆς Ἀποκαλύψεως ἢ τίς τέσσερις ὕψεις τῆς σφίγγος ἢ τὰ τέσσερα κοσμολογικὰ στοιχεῖα, μέ τοὺς τέσσερις ἐξουσιαστές των.

Θά ἀναφέρουμε ἀκόμη ὅτι στήν Ἀρκαδία σύμβολό της ἦταν ἡ Ἀρκτος, εἰς πλεῖστες δὲ πόλεις τῆς Ἑλλάδος ἐκαλεῖτο Ταυροπόλος, τὸ δὲ ζῶο ἦταν ἀφιερωμένο σέ αὐτήν. Καταφαίνεται ἐκ τούτου ἡ “πολικότητα” τῆς θεᾶς.

Ἐρευνῶντας ἀπὸ μιᾶς ἄλλης πλευρᾶς τὸ ἴδιο ζήτημα, παρατηροῦμε ὅτι τόσο ἡ Ἀρτεμις, ὅσο καὶ ἡ ἐκ πατρὸς ἀδελφὴ της Ἀθηνᾶ, ἀπετέλεσαν κατὰ τὴν ἀρχαιότητα τὸ σύμβολο τῆς Παρθενίας. Ἀμφότερες χαρακτηρίζονται ὑπὸ πυρώδους, ἀόκνου καὶ μαχητικῆς φύσεως. Γνωρίζουμε ἐκ τῆς Ἀστρολογίας ὅτι στήν Ἀθηνᾶ ἀποδίδεται ὁ Κριός, στήν Ἀρτεμι ὁ Τοξότης καὶ στὸν Ἀπόλλωνα ὁ Λέων. Τὰ τρία αὐτὰ ζῶδια, ἀποτελοῦν τὸ καλούμενον πυρῶδες τρίγωνον. Τό γεγονός αὐτὸ δὲν στερεῖται σημασίας. Ἐχομε πράγματι ἕνα τρίγωνον τοῦ ὁποῖου ἡ βάσις κατέχεται ὑπὸ δύο παρθενικῶν, θηλείων θεοτήτων, ἀμφοτέρων πολεμικῶν, ἀόκνων, πυρῶδων, ἐνῶ ἡ κορυφὴ τοῦ τριγώνου κατέχεται ὑπὸ τοῦ θεοῦ χειριστοῦ τῆς λύρας. Ἐνθυμούμεθα τὴν νίκη τῆς λύρας κατὰ τοῦ αὐλοῦ, τοῦ Μαρσίου καὶ τοῦ Πανός.

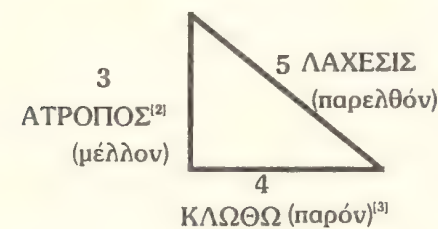
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Γράβ., *Ἀστρολογία*. II, 178. - Voile d'Isi No 40, 273. Richepin, 185, 198. Pernety, *Diane*. - Allendy, 143. Guthrie, *Grecs et Laurs Dieux* 118. - Πρβλ. Σελήνη, Τοξότης.

Π. Γράβιγγερ

ΤΟ ΖΩΟΓΟΝΙΚΟ ΤΡΙΓΩΝΟ

ΠΕΡΙΜΕΤΡΟΣ = 12 (12 Θεοί - 12 Ζωδιακοί - 12 Άθλοι του Ήρακλη - 12 Έλληνικές φυλές⁽⁴⁾)

ΕΜΒΑΔΟΝ = 6 (ό πρώτος τέλειος* αριθμός).

(*) Τέλειος λέγεται ο αριθμός του οποίου οι διαιρέτες έχουν άθροισμα τον ίδιο τον αριθμό. Διαιρέτες του 6 είναι οι 1,2,3 που έχουν άθροισμα 1+2+3 = 6.

Στήν μελέτη μας "Περί Πυθαγορείων Τριάδων" αποδείξαμε (ίσως για πρώτη φορά) ότι κάθε ορθογώνιο τρίγωνο με πλευρές άκεραίους αριθμούς έχει έμβασμόν πολλαπλάσιο του ζωογονικού-ψυχογονικού αριθμού 6 των Πυθαγορείων. Δηλαδή δείξαμε ότι όλα τα ορθογώνια τρίγωνα "ζωογονούν-ται" από τό παραπάνω πυθαγορικό άρκέτυπο, επιβεβαιώνοντας έτσι την Πλατωνική-Πυθαγορική ονομασία.⁽⁵⁾

Απόσπασμα αυτής της έργασίας σās παρουσιάζουμε.

Ψυχογονικός κύβος 6³=216 ο ελάχιστος αριθμός ήμερων που χρειάζεται για να γεννηθεί ένας άνθρωπος.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα έργασία είναι η περίληψη ενός μόνο μέρους μιάς άλλης μεγαλύτερης έργασίας με τίτλο "ΠΕΡΙ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ ΤΡΙΑΔΩΝ".

Έκει αποδεικνύουμε ότι για κάθε Πυθαγόρειο τριάδα (α,β,γ) δηλαδή για κάθε τριάδα φυσικών αριθμών, για την οποία ισχύει: α² = β²+γ² υπάρχουν πάντα δύο περιττοί φυσικοί αριθμοί κ, λ, τέτοιοι ώστε να ισχύει:

$$\alpha = \frac{\kappa^2 + \lambda^2}{2}, \beta = \frac{\kappa^2 - \lambda^2}{2}, \gamma = \kappa \cdot \lambda \quad (1)$$

καί αντιστρόφως, κάθε δυάδα περιπτών φυσικών αριθμών κ, λ με λ<κ παράγει μιά Πυθαγόρειο τριάδα [σύμφωνα με την (1)].

(Βλέπε ΕΥΚΛΕΙΔΟΥ, *Περί Άσυμétrων*, βιβλίο Χ, έπεξηγήσεις, σελ. 255, έκδ. ΟΕΔΒ)

Τό πρόβλημα αυτό είναι άρχαιότατο, σίγουρα γνωστό στους Πυθαγορείους, αφού η σχέση που αποδίδεται στον ίδιο τον Πυθαγόρα για την παρωγή Πυθαγορείων τριάδων

$$\left(\frac{\kappa^2 + \lambda^2}{2}\right)^2 = \left(\frac{\kappa^2 - \lambda^2}{2}\right)^2 + (\kappa \cdot \lambda)^2 \quad (2)$$

χρησιμοποιεί, όπως παρατηρούμε, τίς παραπάνω ποσότητες (1), πράγμα που μās έκανε να στηρίξουμε την δομή της όλης θεωρίας μας (ΠΕΡΙ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ ΤΡΙΑΔΩΝ) πάνω σε αυτούς ακριβώς τούς μετασχηματισμούς (υπάρχουν και άλλοι).

Βέβαια, στην συνολική μας θεωρία αναπτύσσουμε τό πώς οι έπτά Μοναδιαίες Πρώτες Πυθαγόρειες Τριάδες (είναι αυτές που παράγονται από την μονάδα και έχουν ΜΚΔ=1) αντιστοιχούν στα (χημικά) στοιχεία της φύσης, τεχνητά και φυσικά, τό πώς προσδιορίζουν τίς στιβάδες και τίς υποστιβάδες τους, δικαιώνοντας τούς μύθους-θρύλους που αποδίδονται στον κόσμο των Πυθαγορείων, όπως π.χ. της επτάχορδης λύρας του Απολλώνια. Είναι όμως άκαιρο να αναλύσουμε κάτι τέτοιο, γιατί πρέπει να ανατρέξουμε στην θεωρία των υπερχορδών και τον Ξενοφάνη:

Εἷς θεός ἐν τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισι μέγιστος οὔτε δέμας θνητοῖσιν ὅμοιος οὔτε νόημα, ἀλλ' ἀπάνευθε νόνοιο νόου, φρενὶ πάντα κραδαίνει

οὗλος ὀρᾷ οὗλος νοεῖ, οὗλος δέ τ' ἀκούει

καί να αναλύσουμε τό φρενὶ πάντα κραδαίνει (αυτό γίνεται σε άλλη μελέτη).

Έκείνο που πρέπει εδώ να έπεξηγήσουμε είναι τό Ζωογονικό τρίγωνο των Πυθαγορείων.

Ίσως μιά μικρή ξενάγηση στον νεοπλατωνικό Πρόκλο να κρίνεται εδώ απαραίτητη. Πώς όμως μπορούμε να παρουσιάσουμε ίχνη από την περίληψη μιάς αληθινής κοσμοθεωρίας, που όλοι αντιγράφουν φανερά ή κρυφά, είτε λέγονται σχετικιστές του Πρίνστον, είτε κβαντικοί της Κοπεγχάγης, σε ένα αναγνώστη που πιθανόν να μη γνωρίζει ούτε τίς δηλώσεις του Χάιζενμπεργκ για τό πλατωνικό μεγαλείο;

Ός γνωστόν, δήλωσε ότι τό υπόβαθρο της κβαντικής θεωρίας τό πήραμε από τον Πλάτωνα, με αποτέλεσμα να του επιτεθούν σφόδρα οι σιωνιστές του Πρίνστον με αίχμη του δόρατος τον Α. Αϊνστάιν. Αποτέλεσμα της διαμάχης Πρίνστον-Κοπεγχάγης είναι η έξαφάνιση της Εὐκλείδειου Γεωμετρίας από όλα τα σχολεία της οίκουμένης, επειδή απέκάλυπτε τούς κλέφτες!

Θά έχετε ακούσει εκείνο τό περίφημο: 'Ο Εὐκλείδης πέθανε! που κυκλοφόρησαν τίς περασμένες δεκαετίες οι πάτρωνες του Πρίνστον Χίλμπερτ, Κλάιν, Χούρβιτς, Ράιντγκεν, Μικόνφσκι και τόσοι άλλοι, που τυχαίνει να είναι συμπτωματικά όλοι Έβραιοι.

Εἴδατε να αποσύρεται από κάποια γωνιά της Γῆς ό Νεύτων; Γιατί άραγε ό Εὐκλείδης; Αναρωτηθήκατε

ΤΩΝ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ^[1]

ποτέ; Όταν μάλιστα σημερινές έρευνες κατέληξαν ότι τό σύμπαν είναι επίπεδο και Εὐκλείδειο;

Δέν έχουμε διάθεση εδώ να επιτείνουμε τον προβληματισμό σας...

"Όλο τό ελληνικό γίνεσθαι είναι δομημένο σε τριάδες. Θά τολμούσαμε να ίσχυριστούμε ότι η Έλλάδα είναι τριάδες και οι τριάδες Έλλάδα! Πυθαγόρειες Τριάδες!

Τριχθα δέ πάντα δέδασθαι...

Ό Όμηρος έχει γεμίσει τά έπη του με τό τρία και τά πολλαπλάσιά του! "Καί τρεῖς ἐχύθηκε φορές μέ ὀρμή νά τόν φονεύσει καί τρεῖς τοῦ ἐτίναξε ὁ Θεός τήν φωτεινή του ἀσπίδα" (Ιλ. ραψ. Ε στ. 436-437 μετφ. Πολυλά), ένα ένδεικτικό παράδειγμα από την επίθεση του Διομήδη στον Αϊνεία, τον όποιο προστατεύει ό θεός Απολλών.

Ό Θεός των Έλλήνων είναι πάντα τριαδικός, Ζεύς-Ποσειδών-Πλούτων...

"...καί η Λητώ τόν μέγα ὄρκο τῶν θεῶν ὀρκίστηκε. Μάρτυρας τώρα η γῆς αὐτή καί πάνωθεν ὁ οὐρανός ὁ εὐρύς καί τό ὕδωρ τῆς Στυγός τό ἀργοκύλιστο...", από τον Όμηρικό ύμνο στον Απολλώνια στ. 83-84, έκδ. Καρδαμίτσα.

Από τον ίδιο ύμνο σās μεταφέρουμε την ίκεσία της Ήρας στην επόμενη ανώτερη τριάδα: (άνώτερη από την: Ζεύς-Ποσειδών-Πλούτων). "Επειτα ἀμέσως προσευχήθηκε η βοῖδόφθαλμη σεβάσμια Ήρα καί μέ ἀπλωμένο χέρι ἀκράγγιξε τήν γῆ καί εἶπε: τώρα ἄς μέ ἀκούσουνε η γῆς καί ὁ διάπλοτος ἀπάνωθεν οὐρανός καί οἱ Τιτᾶνες θεοί που μένουν κάτω ἀπό τήν γῆ... καί δώστε μου παιδί χωρίς τόν Δία..." στ. 332 καί έπ.

Αὐτά είναι μερικά ίχνη της ελληνικής τριαδικότητας. Άς περάσουμε στον νεοπλατωνικό Πρόκλο.

Αὐτός μιλά για τό πώς η μονάδα παράγει την δυάδα και αυτή την τριάδα. Όμιλεῖ για τίς θείες έννεάδες και ότι η ζωή είναι τριαδική (βλ. Πρόκλου: *Περί της κατά Πλάτωνα Θεολογίας*). Έρχεται στή συνέχεια η σύγχρονη επιστήμη και μās λέει ότι η ζωή είναι δομημένη σε τριάδες. Ρίξτε μιά ματιά στο μόριο της ίνσουλίνης...

Η πρωτεϊνοσύνθεση είναι ίσως η καλύτερη απόδειξη των όσων οι Έλληνες διέτύπωσαν, αλλά δέν μπορούμε εδώ να επεκταθούμε περισσότερο. Άν τώρα περάσουμε στα άτομα, θά δοῦμε ότι και αυτά αποτελούνται από τριάδες: πρωτόνια, νετρόνια, ηλεκτρόνια, που και αυτά με την σειρά τους διασπώνται σύμφωνα με τό Όρφικό-Πυθαγορικό-Πλατωνικό μοντέλο σε άλλες ύπο-τριάδες, φθάνοντας έτσι στα κουάρκ κ.ο.κ. (.)

Πώς όμως θά αποκαλύψουμε τον τρόπο που τό ζωογονικό τρίγωνο των Πυθαγορείων, δηλαδή η τριάδα (3,4,5) ζωογονεί όλα τά άλλα τρίγωνα-τριάδες-στοιχεία;

Εἴμαστε πεπεισμένοι ότι οι νεοπλατωνικοί στίς βασικές τους δοξασίες μεταφέρουν ένα ύγιη πανάρχαιο ελληνικό πολιτισμό που έπρεπε να επιβεβαιώσουμε. Προσπαθήσαμε πολύ και σταθήκαμε τυχεροί!

ΑΠΟΔΕΙΞΗ

Ίσως έρχεται στο φῶς για πρώτη φορά, αφού οι Όρφικοί και οι Πυθαγόρειοι δέν άφησαν γραπτές μαρτυρίες, αλλά μιλούσαν με άλληνγορίες.

Οι πλευρές όποιουδήποτε ορθογωνίου τριγώνου δίδονται από τούς μετασχηματισμούς

θά είναι $E = \beta \cdot \gamma / 2$

Έτσι έχουμε για κάθε ορθογώνιο τρίγωνο:

$E = (\kappa + \lambda)(\kappa - \lambda) \kappa \lambda / 4$.

Θά δείξουμε ότι τό Ε είναι πολλαπλάσιο του πρώτου τέλειου αριθμού του 6, που είναι και τό έμβασμόν του ζωογονικού τριγώνου (3,4,5).

Έτσι θά έχουμε δείξει ότι τό ζωογονικό τρίγωνο

$$\alpha = \frac{\kappa^2 + \lambda^2}{2}, \beta = \frac{\kappa^2 - \lambda^2}{2}, \gamma = \kappa \cdot \lambda \quad (1)$$

μετέχει στην φύση κάθε ορθογωνίου τριγώνου, ζωογονώντας όλα τά ορθογώνια τρίγωνα-ύλικά στοιχεία. (Τό ζωογονικό τρίγωνο αντιστοιχεί στο στοιχείο ύδρογόνο).

Βοηθητική πρόταση 1: Τό άθροισμα ή η διαφορά δύο περιπτών φυσικών αριθμών διαιρείται με τό 4.

Απόδειξη

Έστω κ,λ οι δύο περιττοί, με $\kappa = 2\nu + 1$ καί $\lambda = 2\rho + 1$, όποτε $\kappa - \lambda = 2\nu + 1 - 2\rho + 1 = 2(\nu - \rho + 1)$

καί $\kappa + \lambda = 2\nu + 1 + 2\rho + 1 = 2(\nu + \rho + 1)$

I. εάν ν,ρ άρριοι, τότε ν-ρ = άρριος, όποτε $\kappa - \lambda = 2(\nu - \rho) = \text{πολλαπλάσιο του } 4$

II. εάν ν,ρ περιττοί, τότε ν-ρ = άρριος, όποτε $\kappa - \lambda = 2(\nu - \rho) = \text{πολλαπλάσιο του } 4$

III. εάν ν = περιττός καί ρ = άρριος (ή αντιστρόφως), τότε $\kappa + \lambda = 2(\nu + \rho + 1) = \text{πολλαπλάσιο του } 4$, αφού $\nu + \rho + 1 = \text{άρριος}$ (ένας περιττός + ένας άρριος + 1 = άρριος) καί έδείχθη.

ΠΟΡΙΣΜΑ:

Η διαφορά των τετραγώνων δύο περιπτών φυσικών αριθμών διαιρείται με τό 8.

Βοηθητική πρόταση 2: Εάν κ,λ είναι δύο περιττοί φυσικοί αριθμοί $\kappa > \lambda$, τότε τό γινόμενο κ.λ.(κ+λ)(κ-λ) διαιρείται με τό 24.

Απόδειξη

I. Εάν ένα τουλάχιστον εκ των κ,λ είναι πολλαπλάσιο του 3, έστω τό λ, θά έχουμε:

ΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

ΝΕΟ ΤΜΗΜΑ
ΔΙΔΑΚΑΛΙΑΣ
ΑΡΧΑΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ
ΟΡΘΟΦΩΝΙΑΣ
ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
Η ΑΝΑΓΚΗ ΤΗΣ ΕΚΦΡΑΣΕΩΣ
ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

ΤΕΛΟΣ ΠΙΑ ΣΤΟ ΒΡΑΧΝΙΑΣΜΑ
ΠΡΟΣΤΑΤΕΨΤΕ ΤΙΣ ΦΩΝΗΤΙΚΕΣ ΣΑΣ
ΧΟΡΔΕΣ - ΑΠΟΚΤΗΣΤΕ ΦΩΝΗ
ΜΕ ΟΓΚΟ - ΕΝΤΑΣΗ - ΔΙΑΥΓΕΙΑ

Τά μαθήματα είναι απαραίτητα για όμιλητές, πολιτικούς, δικηγόρους, εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων, νηπιαγωγούς, ξεναγούς, στελέχη επιχειρήσεων, δημοσιογράφους, εκφωνητές, ήθοποιους, υποψηφίους Δραματικών Σχολών, τραγουδιστές, αλλά και για όλους όσους θέλουν να βελτιώσουν τον λόγο τους!

ΕΛΕΥΘΕΡΩΣΤΕ ΤΗΝ ΕΚΕΨΗ ΣΑΣ,
ΕΚΦΡΑΣΤΕ ΤΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΣΑΣ
ΑΡΘΡΩΣΤΕ ΤΕΛΕΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΤΕ!

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ
ΑΝΑΠΝΟΗ
ΔΙΑΦΡΑΓΜΑΤΙΚΗ
ΟΡΘΟΦΩΝΙΑ
ΥΠΟΚΡΙΤΙΚΗ
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ
ΜΝΗΜΗΣ
ΜΕ ΤΟΝ ΗΘΟΠΟΙΟ - ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΗ
ΡΑΔΑΜΑΝΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ

ΔΕΥΤΕΡΑ: 17:30 - 19:30 - ΤΕΤΑΡΤΗ: 17:30 - 19:30 & 20:00 - 22:00
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ: 17:30 - 19:30 - ΣΑΒΒΑΤΟ: 10:00 - 12:00 & 12:00 - 14:00
ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ, ΣΤΟΥΡΝΑΡΗ 57 & Γ' ΕΞΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΑΘΗΝΑΙ
ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ 1 ΚΑΙ ΠΑΕΙΤΕΛΟΥΣ ΠΑΓΚΡΑΤΙ (ΕΥΤΥΧΙΔΟΥ 16, ΕΝΑΝΤΙ ΑΛΕΟΥΣ)

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: 52.37.543 - 75.67.111

$κ.λ.(κ+λ).(κ-λ) = κ.(πολ.3).(πολ.4).(πολ.2) = πολ.24$ ή
 $κ.λ.(κ+λ).(κ-λ) = κ.(πολ.3).(πολ.2).(πολ.4) = πολ.24$
(σέ συνδυασμό μέ την πρόταση 1)

αφοῦ ἓνα ἐκ τῶν $κ+λ$ ἢ $κ-λ$ εἶναι πολλαπλάσιο τοῦ 2 ὡς ἄθροισμα ἢ διαφορά περιττῶν καί τό ἄλλο πολ.4 (βλ. πρόταση 1).

II. Ἐάν κανένα ἐκ τῶν $κ, λ$ δέν εἶναι πολλαπλάσιο τοῦ 3, τότε $κ = 3ρ+1$ ἢ $κ = 3ρ+2$ καί $λ = 3ν+1$ ἢ $λ = 3ν+2$, ὁπότε ἔχουμε τούς συνδυασμούς:

α.) $κ = 3ρ+2, λ = 3ν+2$

β.) $κ = 3ρ+2, λ = 3ν+1$

γ.) $κ = 3ρ+1, λ = 3ν+2$

δ.) $κ = 3ρ+1, λ = 3ν+1$

ἐάν συμβαίνει τό β', τότε $κ+λ = 3ρ+2+3ν+1 = πολ.3$, ὁμοίως ἂν συμβαίνει ἡ γ'

ἐάν συμβαίνει ἡ δ', τότε $κ-λ = 3ρ+1-3ν-1 = 3ρ-3ν = πολ.3$

ἐάν συμβαίνει ἡ α', τότε $κ-λ = 3ρ+2-3ν-2 = 3ρ-3ν = πολ.3$.

Ἔτσι πάντα ἓνας ἐκ τῶν $κ+λ, κ-λ$ θά εἶναι πολ.3, ὁπότε τό γινόμενο $κ.λ.(κ+λ).(κ-λ) = πολ.24$ ὅπως ἀκριβῶς στήν περίπτωση I τῆς πρότασης 2.

{Ἄν π.κ. τό $κ+λ = πολ.3$, τότε:

$κ.λ.(κ+λ).(κ-λ) = κ.λ.[(πολ.3).(πολ.2)](πολ.4) = πολ.24$ ἢ

$κ.λ.(κ+λ).(κ-λ) = κ.λ.[(πολ.3).(πολ.4)](πολ.2) = πολ.24$,

αφοῦ ἓνα ἐκ τῶν $(κ+λ), (κ-λ)$ θά εἶναι καί πολλαπλάσιο τοῦ 2 καί τό ἄλλο πολλαπλάσιο τοῦ 4 (πρόταση 1), ὅμοια ἂν $κ-λ = πολ.3$,

Ὅποτε $E = (κ+λ)(κ-λ)κλ/4 = πολ.24/4 = πολ.6$

Πόρισμα: Ὅταν δύο περιττοί φυσικοί ἀριθμοί δέν διαιροῦνται μέ τό 3, τότε ἡ διαφορά τῶν τετραγώνων τους διαιρεῖται μέ τό 24.

[1] Πλάτωνος, Πολιτεία, ἐκδ. Πάπυρος, σελ. 468-469, ὑποσημείωση 7

[2] Λέγεται καί Ἀδράστεια

[3] Πλάτωνος, Πολιτεία I, 14

[4] Ἡσιόδου, Θεογονία II 126

[5] Ἦταν μία ἀπό τίς σημαντικότερες μέρες τῆς ζωῆς μας, αφοῦ ἐπιβεβαιώσαμε μέρος τοῦ Ὀρφικοῦ-Πυθαγορικοῦ-Πλατωνικοῦ μυστικισμοῦ, πού πλέον δέν κινεῖται μεταξύ μύθου καί θρύλου, ἀλλά σηματοδοτεῖ μιά νέα περίοδο ἀναζωογόνησης τῆς πνευματικῆς μας κληρονομιάς, ἀναζητώντας ἐναγωνίως τά ἔκνη ἐνδόξου παρελθόντος.

Ἀφιερώνεται στόν πατέρα μου Θ. Π. Ἀδαμάκο καί τόν ἀδελφό μου Κ.Π. Ἀδαμάκο

Π. Θ. Ἀδαμάκος, Μαθηματικός
Θ. Π. Ἀδαμάκος, Φοιτητής Ε.Μ.Π.

ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΩΝ ΟΡΦΙΚΩΝ

Στόν Ὀρφέα ἀπεδόθη ἡ συγγραφή πλείστων ὧσων ἔργων, τά ὁποῖα κατεῖχαν οἱ Ὀρφικοί καί γιά τοῦτο ὁ Πλάτων ὑπαινισσόμενος τούς Ὀρφικούς λέγει ὅτι "παρεῖχοντο ὅμαδον βιβλίων", δηλαδή σωρεία βιβλίων μέ τά ὁποῖα καθώς λέγει ἐπει-θαν καί ἄτομα καί πόλεις ὁλόκληρες περί τῆς ὀρθότη-τος τοῦ Ὀρφισμοῦ.

Ἀλλά εἶναι γνωστό πρῶτον ὅτι πρό τοῦ Ὀρφέως οὐδεῖς ἔγραψε ποιήματα. Δεύτερον, ὅτι ὁ Ὀρφεύς δέν ἔγραψε γιά τό κοινό, ἀλλά μόνον ἴσως τυπικά τῶν Μυστηρίων του.

Ἐχουμε ὅμως καί τήν μαρτυρία τοῦ Πausanias, ὁ ὁποῖος λέγει ὅτι οἱ ὕμνοι τοῦ Ὀρφέως ἦσαν μικροῦ ἀριθμοῦ καί βραχύτατοι καί συνεπῶς δέν ἦταν δυνατόν νά γράψῃ τό πλῆθος τοῦτο τῶν συγγραμμάτων.

Ἐπίσης ὁ Ἀριστοτέλης (Περὶ Ψυχῆς 1, 5) ἀναφέρει ὅτι κατὰ τήν γνώμη του τά παρουσιαζόμενα ὡς ἔπη τοῦ Ὀρφέως δέν εἶναι γνήσια, ἀλλά ὅτι ὁ Ὀνομάκριτος παραλαβὼν τά δόγματα τοῦ Ὀρφέως τά διετύπωσε σέ ἔπη.

Ἐκ τῶν Ὀρφικῶν ἐπῶν ἐλάχιστα πολύτιμα τεμάχια ἔχουν διασώσει ὁ Ὀλυμπιόδωρος, ὁ Πρόκλος καί ὁ Δαμάσκιος. Ἐπίσης ὁ Τατιανὸς λέγει ὅτι τά ἀναφερόμενα στόν Ὀρφέα συνετάχθησαν ὑπὸ τοῦ Ὀνομακρίτου τοῦ Ἀθηναίου.

Σημειωτέον ὅτι ἐκ τῶν διασωζομένων ἀποσπα-σμάτων τῶν Ὀρφικῶν ἐπῶν, τίποτε τό σαφές δέν προκύπτει περί τοῦ βίου τοῦ Ὀρφέως.

Πρό Χριστοῦ οὐδέν εἶχε ἔλθει στήν δημοσιότητα περί τῶν Ὀρφικῶν ἐπῶν. Περὶ τῆς γνησιότητος τῶν σέ ἐμᾶς διασωθέντων εἴτε διὰ τῶν τίτλων εἴτε ἀπο-σπασμάτων συγγραμμάτων ὑπὸ τό ὄνομα τοῦ Ὀρφέως, ἀμφέβαλλαν ἤδη οἱ παλαιοὶ καί φαίνεται ὅτι οἱ ἰδέες καί οἱ διδασκαλίες τοῦ Ὀρφέως διεδόθησαν στοὺς μεταγε-νεστέρους προφορικῶς. Διότι ὁ Ὀρφεύς οὐδέν ἔγραψε.

Ἀπό τόν 6ο π.Χ. αἰῶνα παρουσιάσθησαν διάφοροι Ὀρφικοί οἱ ὁποῖοι ὑπὸ τό ὄνομα τοῦ Ὀρφέως συνέγρα-ψαν διάφορα ἔπη. Κατὰ τήν ἐποχὴ τοῦ Πλάτωνος περι-φέροντο στήν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν διάφορα Ὀρφικά ποι-ήματα, πού κατὰ μερικοὺς ἐπᾶλλοντο κατὰ τίς ἐθνικές πανηγύρεις μαζί μέ τά ἔπη τοῦ Ὀμήρου καί τοῦ Ἡσιόδου.

Μετά Χριστόν ὅμως ἔγραψε περί αὐτῶν ὁ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς. Μετά τοῦτο ὁ Σοῦιδας καί κατόπιν ὁ Ἰωάννης Λάσκαρις, ὁ ὁποῖος μετά τήν ἄλωση τῆς Κων-σταντινουπόλεως κατέφυγε στήν Ἰταλία καί δὴ στήν αὐλή τῶν Μεδίκων, ὅπου ἐχρημάτισε βιβλιοφύλαξ.

Ὁ Ἰωάννης Λάσκαρις ἔγραψε μεταξύ ἄλλων προλεγόμενα στά Ὀρφικά ἔπη, στά ὁποῖα καί ἀναφέρει τούς τίτλους πολλῶν Ὀρφικῶν συγγραμμάτων.

Στόν Ὀρφέα ἀποδίδονται τά ἑξῆς ἔργα:

1. Ἔπος περὶ Διὸς καί Ἥρας ἢ περὶ Διὸς καί Κόρης, τοῦ ὁποῖου ἀναφέρεται ὁ πρῶτος στίχος:

"Νῦν δ' ἄγε μοι, Κούρη
Πιμπληῖας ἔννεπε Μοῦσα".
("Ἐλα τώρα διηγῆσου γιά μένα
Μοῦσα κόρη Πιμπληῖας).

Ἀκόμη διασώζεται ὕμνος στόν Δία, ἀποδιδόμενος στόν Ὀρφέα.

2. Τελετές, τίς ὁποῖες ἔγραψε ὁ Ὀνομάκριτος καί οἱ ὁποῖες θεωροῦνται ὡς πρακτικὴ λειτουργία πρὸς τόν Διόνυσο. Καθ' ἡμᾶς τό ἔργο τοῦτο ἀπετέλει τό τυπικό τῆς μύησης στά Ὀρφικά Μυστήρια, τά ὁποῖα εἶχε ὁργανώσει ὁ Ὀνομάκριτος.

3. Ἱερός Λόγος ἢ Ἱεροὶ Λόγοι σέ 48 ἄσματα καί 24 ραψωδίες, τά ὁποῖα ὁ μὲν Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἀπο-δίδει στόν Κέρκωπα τόν Πυθαγόρειο, ὁ δέ Σοῦιδας στόν Θεόγνητο τόν Θεσσαλό. Τό ἔπος τοῦτο θεωρεῖται σήμερα ὡς συλλογὴ διαφόρων ποιημάτων παλαιῶν καί νέων καί τό ὁποῖο αφοῦ ὑπέστη ἐπεξεργασία ἐπὶ αἰῶνες ἐνεφανίσθη κατὰ πρῶτον κατὰ τήν Ἀλε-ξανδρινὴ ἐποχὴ. Ἀπὸ αὐτό οἱ Νεοπλατωνικοὶ ἀντλήσαν τίς σπουδαιότερες διδασκαλίες τους. Ἀνάγεται ὅμως πάντως στόν 6ο ἢ 7ο π.Χ. αἰῶνα καί ἦταν γνωστό σέ ὅλους τούς Ἑλληνες φιλοσόφους, συγγραφεῖς καί ποιητές.

Θεωρεῖται ὅτι ὑπάρχει πλήρης συμφωνία τῶν ἐπῶν τούτων πρὸς τά σωζόμενα ἀποσπάσματα τῆς λεγομέ-νης "Ραψωδικῆς Θεογονίας". Κατὰ τόν Κλήμεντα τό ἔπος τοῦτο εἶναι ἔργο τοῦ ἰδίου τοῦ Ὀρφέως "ὅνπερ Ἰων νοθεῦσαι λέγεται ὡς Πυθαγόρου ὄντα" (τό ὁποῖο λέγε-ται ὅτι νόθευσε ὁ Ἰων ὡς δῆθεν τοῦ Πυθαγόρα).

4. Χρησμοί, τούς ὁποῖους ὁ Κλήμης ἀνάγει στόν Ὀνομάκριτο. Εἶναι ὅμως γνωστό, ὅτι χρησμούς εἶχε γράψῃ ὁ Μουσαῖος, τούς ὁποῖους ὁ Ὀνομάκριτος ἐνό-θευσε χάριν πολιτικῶν σκοπῶν, γιά τοῦτο καταδιωχθεὶς διετάχθη νά φύγῃ ἐξ Ἀθηνῶν.

5. Περί θεῶν καί θεογονίας, τοῦ ὁποῖου ἔργου ὁ τίτλος ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Λασκάρους.

6. Κλίσεις κοσμικαῖνας. Τόν τίτλο τοῦτο ἀναφέρει ὁ Σοῦιδας ἀπὸ ἓνα ὡς φαίνεται κακογραμμένο πρωτό-τυπο καί ἐρμηνεύεται ὡς κτίσις κόσμου ἢ κλίματα κοσμικά καί θεωρεῖται συνταχθέν ἀπὸ τόν Θεόγνητο τόν Θεσσαλό ἢ τόν Κέρκωπα τόν Πυθαγόρειο.

7. **Ἱεροτελεστικά**, τὰ ὅποια θεωροῦνται ἀπό μὲν τὸν Σουῖδα ὅτι τὰ ἔγραψε ὁ Θεόγνητος ὁ Θεσσαλός, ἀπὸ δὲ τὸν Κλήμεντα ὁ Ἴων, ἀπὸ ἄλλους δὲ θεωροῦνται γρα-φέντα ἀπὸ τὸν Κέρκωπα τὸν Πυθαγόρειο.

Τὸ ἔργο τοῦτο φαίνεται ἀναφερόμενο στὴν δια-κόσμηση τοῦ τελεστηρίου τῶν Ὀρφικῶν καθὼς καὶ στό ἔνδυμα καὶ τὰ διάσημα τοῦ Ὀρφεοτελεστοῦ, δηλαδή τοῦ ἱερέως τῶν Ὀρφικῶν Μυστηρίων.

8. **Θυηπολικόν**, τὸ ὅποιο ὁ Σουῖδας ἀποδίδει στὸν Βροντῖνο. Τὸ ἔργο τοῦτο πιθανόν νά ἀναφέρεται στίς θυσίες πού τελοῦσαν οἱ Ὀρφικοί καὶ τὸν τρόπο τῆς ἐκτελέσεως αὐτῶν.

9. **Κρατήρ** (Ὀρφέως). Ὁ Κλήμης ἀνάγει τὸ ἔργο τοῦτο στὸν Ζώπυρο τὸν Ἡρακλεώτη. Θεωρεῖται δέ, ὅτι ἐπραγματεύετο ἴσως περὶ τῆς καταγωγῆς καὶ τῆς δυνάμεως τῶν θεῶν.

10. **Πέπλος**, τὸν ὅποιο ὁ Ἐπιγένης ἀναφέρει ὅτι ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Βροντίνου. Ὁ Εὐσέβιος λέγει περὶ τούτου ὅτι εἰκόνιζε τὸν σύμπαντα Οὐρανὸ "οἷον μέγαν πέ-πλον παντίοις γραφαῖς κάλλεσιν ἐστεφάνωσεν" (τὸν ὅποιον ἐστεφάνωσε μέγας πέπλος περικαλλῆς).

11. **Δίκτυον**, τὸ ὅποιο ὁ μὲν Σουῖδας ἀναφέρει στὸν Ζώπυρο, ὁ δὲ Κλήμης στὸν Βροντῖνο.

12. **Ἄδου κατάβασις**, στὴν ὁποία ὡς φαίνεται περι-γράφεται ἡ κατάβαση τοῦ Ὀρφέως στὸν Ἄδη, γιὰ νά φέρῃ ἀπὸ ἐκεῖ τὴν Εὐρυδίκη. Τὸ ἔργο τοῦτο ἀποδίδεται ἀπὸ τὸν μὲν Σουῖδα καὶ τὸν Λάσκαρι στὸν Ὀρφέα τὸν Καμαριναῖο, ἀπὸ δὲ τὸν Ἐπιγένη στὸν Κέρκωπα τὸν Πυθαγόρειο ἢ στὸν Ἡρόδικο τὸν Περίνθιο.

13. **Σωτήρια** (θύειν σωτήρια) τὰ ὅποια ἀποδίδει ὁ Σουῖδας στὸν Τιμοκλῆ τὸν Συρακούσιο ἢ στὸν Περσῖνο τὸν Μιλήσιο καὶ φαίνεται ὅτι τοῦτα ἀποτελοῦσαν θυσίες πρὸς τοὺς θεοὺς πρὸς σωτηρίαν.

14. **Καταζωστικόν**, ἀποδιδόμενο ἀπὸ τὸν Σουῖδα στὸν Βροντῖνο. Περί τούτου λέγουν:

"περὶ γὰρ τὴν κοιλίαν οἱ μεμυημένοι ταινίας ἄπτουσι πορφυρᾶς ὡς τοῦ τελοῦντος τοὺς τελομένους τούτῳ καταζωννύντας".

15. **Θρονισμοὶ Μητρώοι** -Κατὰ τὸν Σουῖδα, τοῦ Νικίου τοῦ Ἐλεάτου.

16. **Τριαγμοί** -Ἀποδίδονται στὸν Ἴωνα τὸν Τραγικό ἢ στὸν Κέρκωπα τὸν Πυθαγόρειο.

Ὁ Σουῖδας ἀναφέρει ὅτι ὁ Ὀρφεύς ἔγραψε **Τριαγμούς**: "λέγονται δὲ εἶναι Ἴωνος τοῦ Τραγικοῦ ἐν δὲ τούτοις τὰ ἱεροστολικά καλούμενα" (λέγονται ὅτι εἶναι τοῦ Ἴωνος τοῦ Τραγικοῦ καὶ σ' αὐτὰ ἱστοροῦνται τὰ λεγόμενα ἱεροστολικά) (Criticus a Clemento adhibitas).

"Ἴων δὲ ὁ Χῖος ἐν τοῖς Τριαγμοῖς καὶ Πυθαγόραν εἰς Ὀρφέα ἀνενεγκεῖν τινα ἱστορεῖ" (Ὁ Ἴων ὁ Χῖος στοὺς Τριαγμούς ἱστορεῖ ὅτι καὶ ὁ Πυθαγόρας ἀναφέρεται στὸν Ὀρφέα) (Κλήμης Ἀλεξ. *Στρωματεῖς Α'* κεφ. XXI).

"Ἴων ἔγραψε καὶ φιλόσοφο τι σύγγραμμα τὸν Τριαγμὸν ἐπιγραφόμενον, ὅπερ Καλλιμαχος ἀντιλέγεσθαι φησιν ὡς Ἐπιγένους. Ἐν ἐνίοις δὲ πληθυντικῶς ἐπιγράφεται Τριαγμοί, καθὰ Δημήτριος ὁ Σκήψιος καὶ Ἀπολλωνίδης ὁ Νικαεύς.

Ἀναγράφουσι δὲ ἐν αὐτῷ τάδε: "Ἀρχὴ δέ μοι τοῦ λόγου πάντα τρία καὶ πλέον ἔλασσον τοῦδε ἐλάσσων τούτων τριῶν ἐνὸς ἐκάστου ἀρετὴ τριάς, σύνεσις καὶ κράτος καὶ τύχη".

(Ὁ Ἴων ἔγραψε καὶ ἓνα φιλοσοφικὸ σύγγραμμα, τὸ ἐπιγραφόμενον "Τριαγμός", ὅπου λέγουν ὅτι ὁ Καλλιμαχος ἐναντιώνεται στὸν Ἐπιγένη.

Σὲ μερικοὺς (συγγραφεῖς) ἀναφέρεται στὸν πληθυντικὸν, ὡς "Τριαγμοί", ὅπως ὁ Δημήτριος ὁ Σκήψιος καὶ ὁ Ἀπολλωνίδης ὁ Νικαεύς. Ἀναγράφουσι δὲ τὰ ἐξῆς: Γιά μένα ἀρχὴ τοῦ λόγου, τὸ πᾶν, εἶναι τρία, τίποτε λιγώτερο ἢ περισσότερο αὐτῶν τῶν τριῶν καὶ ἐκάστου χωριστὰ ἢ ἀρετὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν τριάδα: σύνεσις καὶ κράτος καὶ τύχη) (Ἀρποκρατίων).

Ὁ Σέξτος ὁ Ἐμπειρικός ἀναφέρει (*Πυρρώνειοι ὑπο-τυπώσεις* III, 4, 136): "Ὀνομάκριτος ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γῆν τὴν πάντων ἀρχὴν εἶναι ἔλεγεν". (Ὁ Ὀνομάκριτος στὰ Ὀρφικά λέγει ὅτι τῶν πάντων ἡ ἀρχὴ εἶναι πῦρ καὶ γῆ καὶ ὕδωρ).

Ὁ Ἀριστοτέλης (*Περὶ Οὐρανοῦ* I, 1): "Τὰ τρία πάντα καθ' ἅπερ γὰρ φασιν οἱ Πυθαγόρειοι τὸ πᾶν καὶ τὰ πάντα τοῖς τρισὶν ὥρισται, τελευτὴ γὰρ καὶ μέσον καὶ ἀρχὴ τὸν ἀριθμὸν ἔχει τοῦ παντός· ταῦτα δὲ τὸν τῆς τριάδος".

(Σύμφωνα μὲ ὅσα ἰσχυρίζονται οἱ Πυθαγόρειοι τὸ πᾶν καὶ τὰ πάντα καθορίζονται ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τρία (3) διότι τὸ τέλος καὶ τὸ μέσον καὶ ἡ ἀρχὴ ἔχουν τὸν ἀριθμὸν τοῦ παντός καὶ τοῦτα εἶναι τρία).

Ὁ Δαμάσκιος (*Quaest C XXXIX*, 107): "Τρία οὖν τὰ πάντα ἀλλὰ οὐχ ἓν, ὕπαρξις, δύναμις, ἐνέργεια". (Τὰ πάντα λοιπὸν εἶναι τρία καὶ ὄχι ἓνα, δηλαδή ἡ ὕπαρξις, ἡ δύναμις καὶ ἡ ἐνέργεια).

Καὶ οἱ δύο φερόμενοι ὡς συγγραφεῖς τῶν *Τριαγμῶν* εἶναι μεταγενέστεροι, κυρίως δὲ ὁ Κέρκωψ ὁ Πυθαγόρειος. Φαίνεται λοιπὸν ὅτι βάση τῆς ιδέας τῶν Τριαγμῶν ὑπῆρξε ἡ ἐννοία τῶν τριῶν δημιουργικῶν στοιχείων τοῦ Πυθαγόρου.

17. **Νεοτευκτικά**, ἀποδιδόμενα στὸν Θεόγνητο τὸν Θεσσαλὸ ἢ κατὰ ἄλλους στὸν Κέρκωπα τὸν Πυθαγόρειο (Σουῖδας).

18. **Ὀγδοηκοντάλιθος ἢ Περὶ λίθου γλυφῆς**, Τιμοκλέους τοῦ Συρακουσίου ἢ Περσίνου τοῦ Μιλησίου (Σουῖδας).

19. **Βακχικά-Νικίας** Ἐλεάτης (Σουῖδας), καὶ κατὰ ἄλλους Ἀριγνώτη, μαθήτρια ἢ θυγατέρα τοῦ Πυθαγόρου.

Στὸν Βροντῖνο ὁ Σουῖδας ἀποδίδει καὶ τὰ ἐξῆς ἔργα:

20. **Ὀνομαστικά Ἐπη** (πιθανῶς στίχοι 1200).

21. **Ἀστρονομία**.

22. **Ἀμμοκοπία**.

23. **Ὡσοθυτικά ἢ ὠσοσκοπικά**.

24. **Ὅρκοι Ὀρφικοί**. Θεωροῦνται μᾶλλον ὡς ἐξορκισμοὶ ἀπαγγελλόμενοι ἐπὶ αἰτημάτων πρὸς θεοὺς.

25. **Ὕμνοι**.

26. **Κορυβαντικόν**.

27. **Φυσικά**.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ὁ Λάσκαρις ἀποδίδει στὸν Ὀρφέα καὶ τὴν συγγραφή τῶν ἐξῆς ἔργων:

28. **Ὕμνοι εἰς θεοὺς** (πιθανῶς τοὺς τοῦ Βροντίνου).

29. **Γεωργικά**.

30. **Φυσικά**.

31. **Ἀργολικά**.

32. **Μετέωρα**.

33. **Λιθικά**.

34. **Μυστήρια διάφορα περὶ φυτῶν καὶ βοτάνων**.

35. **Χωρογραφία**.

36. **Ἱατρική**.

37. **Περὶ Νόμων**.

38. **Ἀργοναυτικά**.

Ὁ Ὀρφεύς δὲ ὁ Κροτωνιάτης συνέγραψε Δεκαετηρία, Ἀργοναυτικά καὶ ἄλλα. Ἐπίσης ὁ Μένανδρος ἀναφέρει ἔργο τοῦ Ὀρφέως "Περὶ Θεογονίας".

Ὁ Εὐστάθιος ἀναφέρει ποιημάτιο ὑπὸ τὸν τίτλο **"Σφαῖρα ἐπὶ τῷ Λίνῳ"**. Κατὰ ἄλλους τοῦτο εἶχε ἀστρονομικὸ περιεχόμενο. Ἐπίσης στὸν Ὀρφέα ἀποδίδεται ποίημα **"Περὶ σεισμῶν"**.

Ὁ Τζέτζης μεταξύ ἄλλων ἀποδίδει στὸν Ὀρφέα καὶ τὰ συγγράμματα:

1. **Ἐφημερίδες**.

2. **Δωδεκαετηρίδες**, καὶ ἀναφέρει τὴν ἀρχὴ τῶν ποιημάτων τούτων.

Ὑπετέθη ὅτι μία συλλογὴ τὴν ὁποία κατέχομε (Boulanger) ἐξ 87 ὕμνων λεγομένων Ὀρφικῶν, τῶν ὁποίων τὸ πλεῖστον δύναται νά ἀποδοθῇ στοὺς δύο πρώτους μ.Χ. αἰῶνες ἦταν τὸ ψαλτήριο μιᾶς Διονυσιακῆς ἀδελφότητος, πού διετήρησε στὸ τυπικὸ τῆς ἑνα σημαντικό μέρος τοῦ Ὀρφισμοῦ. Οἱ ὕμνοι αὐτοὶ ἀποτελοῦν πραγματικῶς ἴχνη τοῦ Ὀρφισμοῦ, ἀλλὰ ἀνemίχθησαν μὲ πλῆθος ἄλλων στοιχείων διαφόρου προελεύσεως καὶ θεωροῦνται ἀπλῶς ἓνα συστατικὸ τοῦ φιλοσοφικοθρησκευτικοῦ συγκριτισμοῦ.

Καὶ γιὰ νά ἐξαντλήσουμε τὸν κατάλογο τῶν Ὀρφικῶν βιβλίων, ἀναφέρουμε πρῶτον τὰ **"Ἀργοναυ-τικά" τοῦ Ἀπολλωνίου τοῦ Ροδίου** καὶ δεύτερο βιβλίον ἐπιγραφόμενον **"Ὀρφικά"** πού περιλαμβάνει τρία μέρη: **"Ἀργοναυτικά"**, **"Ὕμνους"** καὶ **"Περὶ λίθων"**.

* * *

Νεοορφισμός

Καθὼς ἔχουμε ἤδη ἀναφέρει, μετὰ τὴν πρώτη διασπορά τῶν Ὀρφικῶν καὶ κατὰ τὸν 6ο π.Χ. αἰῶνα, ἐνεφανίσθη μία δεύτερη φάση τοῦ Ὀρφισμοῦ στὴν Ἀθήνα. Φαίνεται ὅμως ὅτι ὁ Ὀρφισμός εἶχε διαδοθῇ στὴν Ἑλλάδα καὶ πρό αὐτῆς τῆς χρονολογίας καὶ γιὰ τοῦτο ὁ Εὐριπίδης στὸν *Ἰππόλυτο* *Στεφανηφόρο* ἀνα-φέρει ὅτι ὁ Ἰππόλυτος ἦταν Ὀρφικός. Τοῦτο δὲ κατὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ Θησεῦς, δηλαδή σὲ μιὰ ἐποχὴ προϊστορική.

Ἀλλὰ ὁ Ὀρφισμός ὁργανώθηκε στὴν Ἀθήνα ἐπὶ Πει-σιστράτου, ὁ ὁποῖος εὐνόησε πολὺ τὴν κίνησιν αὐτήν.

Ἡ ἐμφάνισις τοῦ Ὀρφισμοῦ στὴν Ἀθήνα συνδέεται μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Ὀνομακρίτου περὶ τοῦ ὁποίου ὁ Ἡρόδοτος ἀναφέρει "Ὀνομάκριτον ἄνδρα Ἀθηναῖον χρησιμολόγον τε καὶ διαθέτην τῶν χρησμῶν Μουσαίου".

Ὁ Πausanias (VIII 37, 5) ἀναφέρει ὅτι ὁ Ὀνομάκρι-τος παραλαβὼν τὸ ὄνομα τῶν Τιτάνων ἀπὸ τὸν Ὀμηρο *"Διονύσῳ τε συνέθηκεν ὄργια καὶ εἶναι τοὺς Τιτᾶνας τῷ Διονύσῳ τῶν παθημάτων ἐποίησεν αὐτουργούς"*. (Συνέ-θεσε Διονυσιακά ὄργια καὶ ἔκαμε αὐτουργούς τῶν παθημάτων τοῦ Διονύσου τοὺς Τιτᾶνες).

Γενικῶς θεωρεῖται ὅτι ὁ Ὀνομάκριτος ὁργάνωσε τὰ **Ὀρφικά** στὴν Ἀθήνα.

Πρὸς σύνταξιν ὅμως τῶν Ὀμηρικῶν ἐπῶν εἶχε συ-στήσει ὁ Πεισιστράτης ἐπιτροπὴ ἀποτελούμενη ἐκ τοῦ

Όνομακρίτου, αλλά και του Κέρκωπος του Πυθαγορείου, του Όρφως του Καμαριναίου και του Όρφως του Κροτωνιάτου. Καί εις μέν τόν Καμαριναῖο αποδίδεται ἡ σύνταξη τοῦ ἔργου "Ἄδου Κατάβασις", ὁ δέ Κροτωνιάτης Όρφεύς ἔγραψε ἐπίσης Δεκαετηρίδες, Ἀργοναυτικά καί ἄλλα Όρφικά ἔργα.

Ὁ Κέρκωψ ὁ Πυθαγόρειος ἀφ' ἐτέρου ἔγραψε τοὺς "Ἱερούς Λόγους" πού περιελάμβαναν σέ 24 ραψωδίες σύμπασα τήν Όρφική Θεολογία.

Ἡ γνώμη μας εἶναι ὅτι ὁ Όνομάκριτος δέν εἶχε στοιχεῖα γιά νά συνθέσῃ Όρφικές τελετές, τῶν ὁποίων ἡ σύνταξη αποδίδεται σέ αὐτόν, ἐνῶ ἀφ' ἐτέρου καί οἱ δύο Όρφεῖς καί ὁ Κέρκωψ καταγόμενοι ἀπό τήν Μεγάλη Ἑλλάδα εἶχαν μνηθῇ στά Όρφικά. Ἀπό αὐτούς ἔλαβε ὁ Όνομάκριτος τά στοιχεῖα διά τῶν ὁποίων συνέθεσε τίς τελετές του. Τί περιελάμβαναν τά τυπικά τῶν τελετῶν τοῦ Όνομακρίτου δέν δυνάμεθα νά γνωρίζουμε.

Θεωρεῖται πιθανόν, ὅτι οἱ Όρφικοί δέν εἶχαν ὀρισμένο κέντρο λατρείας, ἀλλά συγκεντρώνονταν σέ "Ἱερούς οἶκους" καί τελοῦσαν τά Μυστήριά τους, ὅπου μετεῖχαν μόνον οἱ μύστες, ἀπαγορευομένης τῆς εἰσόδου σέ ἀμυήτους. Βάση τῶν Μυστηρίων τούτων ἦταν ἡ Όρφική θεολογία, πού ἔχει χαρακτῆρα μυστικοπαθῆ καί τήν ὁποία ἐξευγένισε ὁ Πυθαγόρας καί οἱ Πλατωνικοί φιλόσοφοι.

Κατ' αὐτήν ὁ νεόφυτος περιπλανώμενος στό σκότος ραντιζόταν μέ πηλό καί ξάπλωνε στό ἔδαφος μέχρις ὅτου τόν σήκωνε ὁ Δαδοῦχος, καθαρίζοντάς τον ἀπό τόν πηλό καί μεταδίδοντας στήν δαδα του φῶς ἀπό τήν δική του δαδα. Τό ἔργο τοῦτο ἀρχίζε μέ τό παράγγελμα "Ἐγειρε". Ἐπειτα προέτρεπε τόν μυούμενο νά πλησιάσῃ τόν θεό καί νά μετάσχῃ τῆς χαρᾶς τῶν μακάρων. Ὁ Διόνυσος προσεφωνεῖτο ὡς νυμφίος καί ὡς νέον φῶς. Ἡ ἔνωση μέ αὐτόν συνετελεῖτο ὑπό τοῦ νεοφύτου διά τῆς περὶ τόν κόλπον αὐτοῦ περιφορᾶς χρυσοῦ ὄφως, πού συμβολίζει τόν θεό, καλουμένου "ὑποκολπίου" ἢ "διά κόλπου θεόν". Διά τούτων καί τῶν τοιούτων ὁ μύστης ἐξωμοιοῦτο πρὸς τόν θεό: "Θεὸς ἐγένου ἐξ ἀνθρώπου".

Καθ' ὅλες τίς φάσεις τοῦ Όρφισμοῦ ἐνεπνέετο ὁ πόθος πρὸς θέωση καί ἀπολύτρωση, δηλαδή τήν στὸν ἄνθρωπο γένεση τοῦ θεοῦ διά τῆς ἐνώσεως τῆς ψυχῆς του μέ τόν θεό.

Τό γεγονός ὅτι δέν ὑπῆρχε κέντρο τοῦ Όρφισμοῦ, ἀλλὰ μόνον θίασοι ἀσύνδετοι μεταξύ τους, εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα ὁ Όρφισμός νά ἐκπέσῃ.

Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ Όρφισμοῦ κατὰ τήν ἐποχὴ αὐτὴν ἐλέγοντο Όρφεοτελεστές καί ἐθεωρεῖτο ὡς ὑποχρέωση τῶν ἀνθρώπων νά μεταβαίνουν πρὸς τοὺς Όρφεοτελεστές. Ὁ Θεόφραστος στοὺς "Χαρακτῆρες" (XVI 11) ἀναφέρει τά ἑξῆς:

"Τίνοι θεῶν ἢ θεᾶ εὐχεσθαι δεῖ καί τελεσθῆσόμενος πρὸς τοὺς Όρφεοτελεστὰς κατὰ μῆνα πορεύεσθαι μετὰ τῆς γυναικὸς (ἐὰν δὲ μὴ σχολάζῃ ἡ γυνή, μετὰ τῆς τίτῃς) καί τῶν παιδῶν". [Σέ ποιόν ἀπό τοὺς θεοὺς ἢ σέ ποιά θεά ὀφείλει νά ἀποτίσῃ τιμὴ καί γιά τοὺς τελεσμούς (μυήσεις) πρὸς τοὺς Όρφεοτελεστές μηνιαίως νά πηγαίνει μαζί μέ τήν γυναῖκα καί τά παιδιά (καί ἂν δέν εὐκαιρῇ ἡ γυναῖκα, μέ τήν τροφὴ)].

Ὡς ἀρχαιότερος γνωστός Όρφεοτελεστής ἀναφέρεται ἓνας Φίλιππος, σύγχρονος τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης Λεωτυχίδου, ὁ δὲ Πλούταρχος (Αποφθεγμ. Λακων. 224ε) περὶ τοῦ Φιλίππου τούτου λέγει τά ἑξῆς:

"Πρὸς Φίλιππον τόν Όρφεοτελεστήν παντελῶς πτωχὸν ὄντα, λέγοντα δ' ὅτι οἱ παρ' αὐτῷ μνηθέντες μετὰ τήν τοῦ βίου τελευτὴν εὐδαιμονοῦσι". (Προσέρχονται στὸν Φίλιππο τόν Όρφεοτελεστή πού εἶναι παντελῶς πτωχός, λέγοντας ὅτι οἱ ἀπὸ αὐτόν μνηθέντες μετὰ τόν θάνατό τους εὐδαιμονοῦν).

Μέ μεγαλύτερη σαφήνεια τό ἔργο τό ὁποῖο ἐπαγγέλλονταν οἱ Όρφεοτελεστές ἀναφέρει ὁ Πλάτων στήν Πολιτεία του (Βιβλίο II, 364ε-365α, Ἔκδοσις "Les Belles Lettres") ὅπου λέγει: "Βίβλων δὲ ὁμαδὸν παρέχονται Μουσαίου καί Όρφως, Σελήνης τε καί Μουσῶν ἐγγόνων, ὡς φασι, καθ' ἃς θυηπολοῦσιν, πείθοντες οὐ μόνον ἰδιώτας, ἀλλὰ καί πόλεις, ὡς ἄρα λύσεις τε καί καθαρμοὶ ἀδικημάτων διὰ θυσιῶν καί παιδιᾶς ἡδονῶν εἰσι μὲν ἐπὶ ζῶσιν, εἰσὶ δὲ καί τελευτήσασιν, ἃς δὴ τελετὰς καλοῦσιν, αἱ τῶν ἐκεῖ κακῶν ἀπολύνουσιν ἡμᾶς, μὴ θύσαντας δὲ δεινὰ περιμένει". (Βίβλους προμηθεύεται ὁ ὄχλος ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τοῦ Μουσαίου καί τοῦ Όρφως, τῆς Σελήνης καί τῶν Μουσῶν, ὡς λέγουν, σύμφωνα μέ τίς ὁποῖες θυσιάζουν πείθοντες ὄχι μόνον ἰδιῶτες ἀλλὰ καί πόλεις πού γιά ὅσους εἶναι ἀκόμη ζῶντες εἶναι λυτρώσεις καί καθαρμοὶ ἀπὸ τὰ ἀδικήματα, διὰ τῶν θυσιῶν, καί ἀναψυχὴ καί τέρψη, καί γιά τοὺς νεκρούς μέ τίς λεγόμενες τελετές εἶναι ἀπολύτρωση ἀπὸ τὰ ἐκεῖ κακὰ ὅσοι ὁμως δέν θυσίασαν, φοβερά πράγματα τοὺς περιμένουν).

Κατὰ τήν ἐποχὴ ὁμως τοῦ Πλάτωνος, περίπου 200 ἔτη ἀφ' ὅτου συνεστήθησαν στήν Ἀθήνα τά Όρφικά Μυστήρια, ὁ Όρφισμός εἶχε ἐκπέσει μέχρι τοῦ σημείου ὥστε ὁ Πλάτων στήν Πολιτεία του (Βιβλ. II, 364β, γ, Ἔκδοσις "Les Belles Lettres") νά ἀναφέρῃ καί περὶ αὐτοῦ τά ἑξῆς: "Ἀγύρται δὲ καί μάντιες ἐπὶ πλουσιῶν θύρας ἰόντες πείθουσιν ὡς ἔστι παρὰ σφίσι δύναμις ἐκ θεῶν ποριζομένη θυσίαις τε καί ἐπωδαῖς, εἴ τε τι ἀδικημά του γέγονεν αὐτοῦ ἢ προγόνων, ἀκείσθαι μετ' ἡδονῶν τε καί ἐορτῶν, ἐὰν τέ τινα ἐχθρόν πημῆναι ἐθέλῃ, μετὰ σμικρῶν δαπανῶν ὁμοίως δίκαιον ἀδικῶ βλάψειν ἐπαγωγαῖς τισιν καί καταδέσμοις, τοὺς θεοὺς, ὡς φασιν, πείθοντές σφισιν ὑπηρετεῖν".

Αὐτὰ ἀναφέρει στὸν σχετικὸ διάλογο ὁ Ἀδεΐμαντος καί τοῦτο φαίνεται ἀποτελοῦσε τήν γνώμη τοῦ Πλάτωνος. Τήν γνώμη αὐτὴν περὶ τοῦ Όρφισμοῦ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης θά εἶχαν βέβαια καί πολλοὶ Ἀθηναῖοι.

Χαρακτηριστικώτατο εἶναι τό ἀναφερόμενο περὶ τῶν Όρφεοτελεστῶν ἀπὸ τόν Δημοσθένη στὸν λόγο του "Περὶ Στεφάνου" (XVIII) διότι ἀμυνόμενος κατὰ τοῦ Αἰσχίνου μεταξύ ἄλλων λέγει καί τά ἑξῆς: "Ἀνὴρ δὲ γενόμενος τῇ μητρὶ τελοῦση -(διότι ὁ Αἰσχίνης ἦταν υἱὸς Όρφεοτελεστρίας)- τὰς βίβλους ἀνεγίνωσκες καί τᾶλλα συνεσκευωροῦ, τὴν μὲν νύκτα νεβρίζων καί κρατηρίζων, καί καθαίρων τοὺς τελουμένους κάπομάττων τῷ πηλῷ καί τοῖς πιτύροις, καί ἀνιστὰς ἀπὸ τοῦ καθαρμοῦ κελεύων λέγειν "ἔφυγον κακόν, εὖρον ἄμεινον", ἐπὶ τῷ μηδένᾳ πῶποτε τηλικοῦτ' ὀλολύξαι σεμνυνόμενος (καί ἔγωγε νομίζω. μὴ γὰρ οἶσθ' αὐτόν, φθέγγεσθαι μὲν οὕτω μέγα, ὀλολύζειν δ' οὐχ ὑπερλαμπρον), ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις τοὺς καλοὺς θιάσους ἄγων διὰ τῶν ὁδῶν, τοὺς ἐστεφανωμένους τῷ μαράθῳ καί τῇ λεύκῃ, τοὺς ὄφεις τοὺς παρείας θλίβων καί ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς αἰωρῶν, καί βοῶν εὐοῖ σαβοῖ, καί ἐπορχούμενος ὕψους ἄττης, ἄττης ὕψους, ἑξαρχος καί προηγμένων καί κιττοφόρος καί λικνοφόρος καί τοιαῦθ' ὑπὸ τῶν γραδίων προσαγορευόμενος, μισθὸν λαμβάνων τούτων ἐνθρυπτα καί στρεπτούς καί νεήλατα, ἐφ' οἷς τις οὐκ ἂν ὡς ἀληθῶς αὐτὸν εὐδαιμονοῖσει καί τὴν αὐτοῦ τύχην;"

("Ὅταν ἐγίνες ἄνδρας λόγῳ τῶν τελετῶν τῆς μητέρας σου διάβαζες τά βιβλία καί ἔκανες καί ἄλλες σκευαρίες μαζί της, κατὰ μὲν τὴν νύχτα μετέχων τῶν βακχικῶν τελετῶν καί πίνοντας ἀπὸ κρατῆρα καί καθαίροντας τοὺς ὑποψηφίους ζυμώνοντας τόν πηλό καί τά πίτουρα καί τελειώνοντας τόν καθαρόν προτρέποντας νά λέγουν ἔφυγα ἀπὸ τό κακόν, βρήκα τό καλλίτερον καί σεμνυνόμενος οὐδέποτε ἐβγαλές δυνατές κραυγές (καί ἐγὼ ἔχω τὴν ἐντύπωση. Διότι δέν πρέπει κάποιος νά ἔχῃ οἴσησιν τό νά φθέγγεται ἔτσι εἶναι μέγα ἀλλὰ τό νά κραυγάζῃ δέν εἶναι ὑπερλαμπρό), κατὰ τίς δὲ ἡμέρες ὁδηγώντας στοὺς δρόμους τοὺς καλοὺς θιάσους, τοὺς στεφανωμένους μέ μάραθο καί λεύκη, τοὺς ὄφεις τοὺς παρείας θλίβοντας καί αἰωρῶντας πάνω ἀπὸ τὴν κεφαλὴ καί βοῶντας "εὐοῖ σαβοῖ" καί χορευόντας προσέτι ὑπὸ τό μέλος "ὕψους ἄττης, ἄττης ὕψους" προσαγορευόμενος ἀπὸ τίς γριές ἑξαρχος καί προηγμένων καί κιττοφόρος καί λικνοφόρος καί ἄλλα τέτοια λαμβάνοντας ὡς ἀμοιβὴ ἀπὸ αὐτῆς ἐνθρυπτα (πέματα=γλυκίσματα, πλακοῦντες, καί περιδέραια καί πίτες ἀπὸ φρεσκοαλεσμένο ἀλεύρι διὰ τῶν ὁποίων ποιὸς ἀλήθεια δέν θά εὐδαιμονοῦσε καί τὴν καλὴν του τύχην;)

Αὐτὴ ἦταν ἡ κατάσταση τοῦ Όρφισμοῦ στήν Ἀθήνα κατὰ τοὺς Μακεδονικοὺς χρόνους.

Ἀντώνιος Ἀδρινόπουλος

ΛΟΓΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΜΕΤΑΛΛΑΞΗ

Ὁ Ἑλληνικὸς Λόγος μεταλλάσσει καί ὁδηγεῖ τὴν ἀνθρώπινη συνείδηση σέ ἀνώτερη κατάσταση ὑπαρξης! Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος κάνει χρῆση τοῦ Ἑλληνικοῦ Λόγου ἐλέγχει τὴν πορεία τῶν πραγμάτων!

Τά τοῦ Λόγου Ἄδηλα, παραμένουν ἄδηλα στήν ἔλλειψη Ἡθους!

Δεῖγμα θεμάτων:

- Ἡ θέσις τῆς συνείδησης μέσα στὸν τόπο τῶν Νόμων τῶν Ἀρχῶν καί τῶν Ἀξιών.
- Ἡθός, τό ἀπόλυτο πρόγραμμα καθάρσης.
- Ἡ θέσις τῆς ἀντίληψης μέσα στὸν χωρὸ-χρονο.
- Τό ἀπόλυτο Μηδέν καί ἡ Ὑπερμυθενικὴ κατάσταση.
- Ὁ ἀρχαῖος Ἑλληνικὸς Λόγος ὡς δείκτης τῆς ἐξόδου.
- Ἡ Φαινομενικὴ Ροὴ Πραγμάτων.
- Τό εἶναι καί τό φαίνεσθαι. - Χωροχρονικὲς καί διαχρονικὲς Δομές.
- Οἱ Διανοητικοὶ Ἰστοί.

Σημείωση: Ἡ παρουσίασις τῶν θεμάτων θά ἔχει διάρκεια 90 λεπτῶν. Θά εἶναι ἀμφίδρομης προσέγγισης, ἐμπλουτισμένη μέ ἑκατοντάδες διαφάνειες.

Στὴν πορεία θά ὁργανωθοῦν πρακτικὲς πρωτότυπες πειραματικὲς ἐφαρμογές, εἰδικὲς γεωμετρικὲς ἀσκήσεις ἀπὸ ὅλους τοὺς συμμετέχοντες γιά τὴν προσέγγισιν τοῦ κάλλους, ὅπως καί προγραμματισμένοι περίπατοι-ἐκδρομὲς σέ συγκεκριμένους τόπους.

Μέ τὸν Λευτέρη Σαραγᾶ

Κάθε δευτέρη Παρασκευὴ στίς 8:00 π.μ.
ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ, Στουρνάρη 57
Ἐναρξη τὸν Ὀκτώβριο
Γενικὴ εἴσοδος: 2.000 δρχ. - τηλ. 52.37.543

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

Η Κυρηναϊκή Σχολή

Ἀρίστιππος (435-355)

Κατήγετο ἐκ πλουσίας οἰκογενείας τῆς ἐν Ἀφρικῇ πόλεως Κυρήνης. Συναντηθεὶς εἰς τὴν Ὀλυμπίαν κατὰ τοὺς ἀγῶνας μέ τινα ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ Σωκράτους, ἔμαθε τὰ κατὰ τὴν διδασκαλίαν του καὶ ἐπεφάσισε νὰ καταλίπῃ τὴν πατρίδα του διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς τὰς Ἀθήνας ὅπου ἐγένετο εἰς τῶν μαθητῶν του.

Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν πλησίον τοῦ Σωκράτους μαθητείαν του οὐδόλως μετέβαλε τρόπον ζωῆς. Ἐξηκολούθει νὰ διάγῃ βίον πλήρη τροφῆς καὶ ἀπολαύσεων, ὅπως ἐσυνήθιζετο ἐν Κυρήνῃ, διέτριβε δ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν Αἰγίνῃ. Δὲν ἔκρινε δὲ ὅτι ἤξιζε τὸν κόπον νὰ διακόψῃ τὰς ἐκεῖ ἀπολαύσεις του, διὰ νὰ παραστῇ κατὰ τὰς τελευταίας ὥρας τοῦ διδασκάλου του.

Παροιμιώδης ὑπῆρξεν ἡ ἀταραξία μεθ' ἧς ἀντιμετώπιζε τὰς περιπετείας τῆς ζωῆς καὶ ἡ προσαρμοστικότητα του. Ἡδύνατο νὰ συνάπτῃ μεθ' οἰουδήποτε κοινωνικὰς σχέσεις. Ὡς καρπὸς τῆς φιλοσοφίας του ἐξυμνεῖται «τὸ δύνασθαι πᾶσι θαρρούντως ὁμιλεῖν» (τὸ ὅτι ἡδύνατο μὲ ἐμπιστοσύνην νὰ ἐρχεται μὲ οἰουσδήποτε ἀνθρώπους εἰς σχέσεις).

Ὁ Λατῖνος ποιητὴς Ὁράτιος τὸν ἐγκωμιάζει ὡς μέγαν δεξιότηχην εἰς τὰς κοινωνικὰς του σχέσεις, ὁ δὲ Κικέρων τὸν θέτει παραπλεύρως τοῦ Σωκράτους. Ἐπίσης καὶ ὁ 18ος αἰὼν μετὰ συμπαινεῖται ὡμίλει περὶ αὐτοῦ.

Κατὰ τὴν παράδοσιν, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σωκράτους, ἡσκησεν ἐπὶ πληρωμῇ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ σοφιστοῦ καὶ ἐν τέλει ἵδρυσε σχολὴν ἐν Κυρήνῃ ἣτις ὠνομάσθη Κυρηναϊκὴ ἢ Ἡδονικὴ. Αἱ ἀρχαῖαι εἰδήσεις διαφωνοῦν ὡς πρὸς τὴν συγγραφικὴν του δρᾶσιν.

Ὁ Σωσικράτης ὁ Ρόδιος παραδίδει ὅτι οὐδὲν ἔγραψεν, ἄλλοι ὅμως ἀναφέρουν ὅτι ἔγραψεν ἐξ βιβλία «διατριβῶν» (δηλαδὴ ἠθικῶν πραγματειῶν). Τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι θὰ εἶχε διατυπώσῃ καὶ γραπτῶς τὰς διδασκαλίας του.

Ὁ Δημήτριος εἰς τὸ «Περὶ Ἑρμηνείας» 296 παραθέτει γνωμικὸν ὡς ὑπόδειγμα τοῦ εἰς αὐτὸν προσιδιάζοντος ὕψους: «Οἱ ἀνθρώποι χρήματα μὲν ἀπολείπουσι τοῖς παισίν, ἐπιστήμην δὲ οὐ συναπολείπουσι, τὴν χρησομένην τοῖς ἀπολείφθῃσι. Τοῦτο δὲ τὸ εἶδος τοῦ λόγου Ἀριστίππειον λέγεται». (Οἱ ἀνθρώποι ἀφήνουν εἰς τὰ παιδιά των χρήματα, δὲν ἀφήνουν ὅμως εἰς αὐτὰ ἐπιστήμην ἣτις θὰ τὰ καθοδηγήσῃ εἰς τὴν χρῆσιν τῶν χρημάτων, τὰ ὅποια τοὺς ἀφήνουν. Αὐτὸς ὁ λεκτικὸς τρόπος λέγεται Ἀριστίππειος).

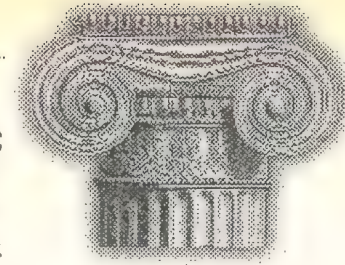
Ἡ ἀρχικὴ ἀφετηρία ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐκκινεῖ ὁ Ἀρίστιππος εἶναι σωκρατικὴ. Ὁ κύριος σκοπὸς τῆς φιλοσοφίας εἶναι ἡ ἐσωτερικὴ ἐλευθερία.

Ὁ Ἀρίστιππος ἔλεγεν: «Ἐχῶ καὶ οὐκ ἔχομαι». (Εἶμαι ἐγὼ ὁ κυρίαρχος τῶν πραγμάτων καὶ δὲν κυριαρχοῦμαι ἀπὸ τὰ πράγματα).

Ὁ Ὁράτιος εἰς τὰς «Ἐπιστολάς» του (I, 1, 18) ἀναφέρει τὸ γνωμικὸν τοῦτο ὡς ἀποτελοῦν μίαν τῶν θεμελιωδεστέρων δοξασιῶν τοῦ Κυρηναίου φιλοσόφου. Δὲν σημαίνει δὲ τὸ ἀπόφθεγμα τοῦτο, ὅπερ λέγεται ὅτι εἶπεν ὁ Ἀρίστιππος διὰ νὰ δείξῃ ὅτι δὲν εἶχεν ὑποταχθῇ εἰς τὸν ἔρωτα τῆς ἐταίρας Λαῖδος, ἀπόκρουσιν τῆς ἡδονῆς.

Τὸ ἀκριβὲς τοῦ νόημα εἶναι ὅτι ὁ ἀνθρώπος πρέπει νὰ ἀπαλλάσσεται ἀπὸ τὴν δουλείαν εἰς μακρινούς σκοποὺς καὶ νὰ ἀρκῆται εἰς ἐκεῖνα τὰ ὅποια τοῦ προσφέρει τὸ ἄμεσον παρόν. Ὅλαι αἱ ἰδεώδεις ἐπιδιώξεις τῆς ζωῆς, αἵτινες παραγνωρίζουν τὴν ἀξίαν τοῦ ἀμέσως προσιτοῦ παρόντος κηρύσσονται ὑπὸ τοῦ Ἀριστίππου ὡς φαντασιώσεις ἀπὸ τὰς ὁποίας ὁ ἀνθρώπος πρέπει νὰ ἀπελευθερωθῇ. Εἰς αὐτὸ συνίσταται ἡ ἀνθρωπίνη σοφία.

Ὁ σοφός, κατὰ τὸν Κυρηναῖον, οὐδέποτε θὰ παρασυρθῇ οὔτε ἀπὸ τὸν φθόνον οὔτε ἀπὸ τὰς φαντασιώσεις τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς δεισιδαιμονίας: «Τὸν σοφὸν μήτε φθονήσῃν, μήτε ἐρασθήσεσθαι, μήτε δεισιδαιμονήσῃν γίγνεσθαι γὰρ ταῦτα παρὰ κενὴν δόξαν» (Διογ. Λαέρτιος II, 9, 91). (Ὁ σοφὸς δὲν θὰ καταληφθῇ οὔτε ἀπὸ φθόνον, οὔτε ἀπὸ ἔρωτα, οὔτε ἀπὸ δεισιδαιμονίαν διότι ὅλα αὐτὰ τὰ πάθη δημιουργοῦνται ὑπὸ ἀνυποστάτων δοξασιῶν).

Κατὰ τὴν ἀντίληψιν αὐτὴν ὁ σοφὸς δὲν πρέπει νὰ ἐπιδιώκῃ σκοποὺς κειμένους μακράν, δὲν πρέπει παρασυρόμενος, π.χ., παρὰ τοῦ φθόνου νὰ ἐπιδιώκῃ νὰ ἀποκτήσῃ πολιτικὴν δύναμιν, τὴν ὁποίαν ἔχει εἰς ἄλλος, οὔτε νὰ καταλαμβάνεται ἀπὸ ἔρωτα πρὸς κάτι τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει, οὐδὲ νὰ αἰσθάνεται φόβον πρὸς τοὺς θεούς, οἵτινες δὲν ἀντικρύζονται ὡς κάτι τὸ ἀμέσως δεδομένον.

Ἀπὸ ὅλα αὐτὰ πρέπει ὁ σοφὸς νὰ ἀπελευθερώνεται. Κατόπιν μιᾶς τοιαύτης ἀπελευθερώσεως δὲν μένει τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ ἀπολαμβάνωμεν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μᾶς δίδει τὸ ἀμέσως προσιτὸν παρόν, ἄνευ ἀναφορᾶς εἰς τὸ παρελθὸν καὶ τὸ μέλλον. Οὕτω προκύπτει ὁ λεγόμενος μονόχρονος ἡδονισμός, τὸ νὰ ἀπολαμβάνωμεν δηλαδὴ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μᾶς δίδει ἡ ἀπολύτως παρούσα χρονικὴ στιγμή.

Ὁ Ἀθήναιος (Δειπνοσοφ. 544 κ.ε.) ἀναφέρει περὶ τοῦ Ἀριστίππου τὰ ἀκόλουθα: «Ἀποδεξάμενος τὴν ἡδυπάθειαν, ταύτην τέλος εἶναι ἔφη καὶ ἐν αὐτῇ τὴν εὐδαιμονίαν βεβλήσθαι καὶ μονόχρονον αὐτὴν εἶναι παραπλησίως τοῖς ἀσώτοις οὔτε τὴν μνήμην τῶν γεγονυιῶν ἀπολαύσεων πρὸς αὐτὸν ἡγούμενος οὔτε τὴν ἐλπίδα τῶν ἐσομένων, ἀλλ' ἐνὶ μόνῳ τὸ ἀγαθὸν κρίνων τῷ παρόντι, τὸ δὲ ἀπολελαυκέναι καὶ ἀπολαύσειν οὐδὲν νομίζων πρὸς αὐτόν, τὸ μὲν ὡς οὐκ ἔτ' ὄν τὸ δὲ ὡς οὐπα».

(Ἀφ' οὗ παρεδέχθη τὴν ἡδυπάθειαν, εἶπεν ὅτι αὕτη ἀποτελεῖ τὸν τελικὸν σκοπὸν τῆς ζωῆς καὶ ὅτι ἡ εὐδαιμονία ἐναπόκειται εἰς αὐτὴν καὶ ὅτι εἶναι μονόχρονος ἀκολουθῶν δὲ τὰς συνηθείας τῶν ἀστῶν εἶχε τὴν ἀντίληψιν ὅτι οὐδεμίαν σημασίαν ἔχουν οὔτε αἱ ἀναμνήσεις αἱ ἀναφερόμεναι εἰς εὐχαριστήσεις τὰς ὁποίας εἶχεν ἀπολαύσει, οὔτε ἡ προσδοκία εὐχαριστήσεων τὰς ὁποίας ἐμελλε νὰ ἀπολαύσῃ, ἀλλ' εἶχεν ὡς κριτήριον ἐν καὶ μόνον, δηλαδὴ τὸ παρόν, τὰς δὲ παρελθούσας καὶ μελλοντικὰς ἀπολαύσεις ἐνόμιζεν ἀσχετοὺς πρὸς τὸν ἑαυτόν του, ἐπειδὴ τὸ μὲν παρελθὸν δὲν ὑπάρχει πλέον, τὸ δὲ μέλλον κεῖται πέραν τοῦ παρόντος).

Ὁ ἀποκλειστικὸς εἰς τὸ ἄμεσον παρόν περιορισμὸς ἀναγκαστικῶς ὠδήγησε τὸν Ἀρίστιππον εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ ὕψιστον ἀγαθὸν δύναται νὰ εἶναι μόνον ἡ ἀμέσως ἐν τῇ αἰσθήσει διδομένη ἡδονή. Θεωρεῖ οὕτω ὡς ὑπαρκτὸν ἐν μονοδιάστατον παρόν ἄνευ ἀναμνήσεως καὶ προσδοκίας.

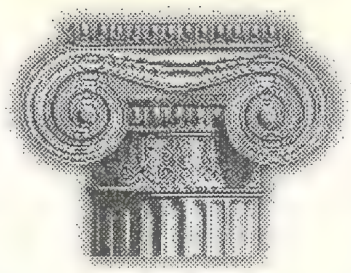
Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀνωτέρω ἀρχῆς προχωρεῖ εἴτα ὁ Ἀρίστιππος εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς ἡδονῆς. Αὕτη ἔχει τρία γνωρίσματα: Τὸ πρῶτον εἶναι ὁ μονοχρονισμός, τὸ

ὅτι εἶναι μία ἀπολύτως παρούσα κατάσταση. Διὰ τοῦτο διακρίνεται ἡ ἡδονὴ ἀπὸ τὴν εὐδαιμονίαν: «Τέλος εὐδαιμονίας διαφέρειν τέλος μὲν γὰρ εἶναι τὴν κατὰ μέρος ἡδονὴν, εὐδαιμονίαν τὸ ἐκ τῶν μερικῶν ἡδονῶν σύστημα, αἷς συναριθμοῦνται καὶ αἱ παρρωχηκυῖαι καὶ αἱ μέλλουσαι... τὴν δὲ εὐδαιμονίαν οὐ δι' αὐτὴν ἀλλὰ διὰ τὰς κατὰ μέρος ἡδονάς». [Ὁ τελικὸς πρακτικὸς σκοπὸς τῆς φιλοσοφίας εἶναι ἡ (συγκεκριμένη) μερικὴ ἡδονή, ἡ δὲ εὐδαιμονία εἶναι σύνθεσις συναρτιζομένη ἐκ τῶν (συγκεκριμένων) μερικῶν ἡδονῶν, εἰς τὰς ὁποίας συγκαταλέγονται καὶ αἱ παρελθούσαι καὶ αἱ μέλλουσαι ἡδοναί· ἡ δὲ εὐδαιμονία δὲν ἔχει καθαυτὴν θεωρουμένη ἀξίαν, ἀλλὰ ἀντλεῖ τὴν ἀξίαν της ἀπὸ τὰς (συγκεκριμένες) μερικὰς ἡδονάς].

Τὸ δεύτερον γνώρισμά της ἐγκείται εἰς τὸ ὅτι εἶναι σωματικὴ κατάσταση: «Πολὺ μέντοι τῶν ψυχικῶν τὰς σωματικὰς ἀμείνους εἶναι, καὶ τὰς ὀχλήσεις χεῖρους τὰς σωματικὰς ὅθεν καὶ ταύταις κολάζεσθαι μᾶλλον τοὺς ἀμαρτάνοντας» (Διογ. Λαέρτ. II, 9, 90). (Πολὺ ἀνώτεροι εἶναι αἱ σωματικαὶ ἡδοναὶ ἀπὸ τὰς ψυχικὰς, καὶ αἱ σωματικαὶ λυπαὶ πολὺ ἐντονώτεροι. Διὰ τοῦτο πρέπει οἱ ὑποπίπτοντες εἰς ἀδικήματα νὰ τιμωροῦνται διὰ σωματικῶν τιμωριῶν).

Τὸ τρίτον γνώρισμα τῆς ἡδονῆς εἶναι ὅτι αὕτη ἐμφανίζει τρεῖς ποικιλίας ἀναλόγως πρὸς τὴν αἰσθησιακὴν κίνησιν ἣτις τὴν παράγει. Τὴν ἀποψιν ταύτην φαίνεται ὅτι ἀνέπτυξεν ὅπως ἀναφέρει ὁ Εὐσέβιος (Εὐαγγ. Προπαρ. 764) ὁ ὁμώνυμός του υἱὸς τῆς ἀδελφῆς του Ἀρήτης: «Τρεῖς γάρ, ἔφη, καταστάσεις εἶναι περὶ τὴν ἡμετέραν σύγκρασιν· μίαν μὲν καθ' ἣν ἀλγοῦμεν, ἐοικυῖαν τῷ κατὰ θάλασσαν χειμῶνι· ἐτέραν δὲ καθ' ἣν ἡδόμεθα, τῷ λείῳ κύματι ἀφομοιούμενῃ· εἶναι γὰρ λείαν τὴν ἡδονὴν οὐρίῳ παραβαλλομένην ἀνέμῳ τὴν δὲ τρίτην μέσσην εἶναι κατάστασιν, καθ' ἣν οὔτε ἀλγοῦμεν οὔτε ἡδόμεθα, γαλήνῃ παραπλησίαν οὔσαν». (Εἶπεν ὅτι ἐν σχέσει μὲ τὴν αἰσθησιακὴν μας διάθεσιν ὑπάρχουν τρεῖς καταστάσεις· ἡ μία εἶναι ἡ κατάσταση κατὰ τὴν ὁποίαν αἰσθανόμεθα λύπην, ἣτις ὁμοιάζει μὲ τὴν ἐν τῇ θαλάσῃ τρικυμίαν· ἡ δευτέρα εἶναι ἐκείνη κατὰ τὴν ὁποίαν αἰσθανόμεθα ἡδονὴν, ἣτις εἶναι ὁμοία μὲ τὸ ὁμαλὸν

κῦμα· διότι ἡ ἡδονὴ εἶναι ὁμαλὴ κίνησις, δυναμένη νὰ παραβληθῇ μὲ οὐριον ἄνεμον. Ἡ δὲ τρίτη εἶναι μέση κατάστασις, κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν αἰσθανόμεθα οὔτε ἄλγος οὔτε ἡδονήν, εἶναι δὲ ὁμοία μὲ τὴν γαλήνην).

Τὸ τρίτον τοῦτο χαρακτηριστικὸν εἶναι ἄξιον προσοχῆς, διότι ἀποτελεῖ προσπάθειαν νὰ ἐξηγηθοῦν αἱ συναισθηματικαὶ καταστάσεις ὡς προερχόμεναι ἐκ τοῦ εἶδους μηχανικῶν κινήσεων. Πρόκειται περὶ ἐρμηνείας ἥτις θὰ ἀνανεωθῇ εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους ὑπὸ τῶν ὑλιστῶν καὶ τῶν ὁπαδῶν τῆς φυσιολογικῆς ψυχολογίας.

Ἡ τάσις πρὸς ἀπόλαυσιν ἡδονῆς καὶ ἀποφυγὴν τῆς λύπης εἶναι κατὰ τὸν Ἀρίστιππον γενικὸν φαινόμενον παρατηρούμενον καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἰς τὰ ζῷα. Αὕτη ἀποτελεῖ ὡς ἐλέγχθη ἀνωτέρω, τὸν σκοπὸν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς.

Ἡ φρόνησις εἶναι ἀπλῶς ὄργανον διὰ νὰ διακρίνωμεν τὴν σχέσιν τὴν ὁποίαν ἔχουν τὰ διάφορα ἀγαθὰ πρὸς τὴν ἡδονήν. Διὰ τῆς φρονήσεως μετροῦμεν τὴν ἀξίαν τῶν ἀγαθῶν, λαμβάνοντες ὡς βάσιν πάντοτε τὴν ἡδονὴν ἥτις δύναται νὰ προέλθῃ ἐξ αὐτῶν.

Ὁ Ἀρίστιππος ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο δέχεται τὰς ἐν τῷ «Πρωταγόρα» ἀναπτυσσομένας ὑπὸ τοῦ Σωκράτους δοξασίας, κατὰ τὰς ὁποίας δύναται νὰ ὑπάρξῃ μία «τέχνη μετρητικὴ» δυναμένη νὰ ὑπολογίσῃ τὰ ἡδέα καὶ τὰ λυπηρά.

Ἡ ἀντίληψις τοῦ Ἀρίστιππου ὅτι ὁ ἄνθρωπος τείνει εἰς τὴν ἐξασφάλισιν ἀπολαύσεως, ἐπανελήφθη κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ὑπὸ τοῦ ἱδρυτοῦ τοῦ συστήματος τοῦ «ὠφελιμισμού» (οὐτιλιταρίσμιους) Ἀγγλου φιλοσόφου Ἱερεμίου Μπένθαμ (1768-1832). Ἀποτελεῖ δὲ προσέτι μίαν ἐκ τῶν βάσεων, ἐφ' ὧν ἐστηρίχθη τὸ ὅλον οἰκοδόμημα τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας.

Ἡ θεωρία τοῦ Ἀριστίππου διαφέρει ἀπὸ παρομοίας ἀντιλήψεις τοῦ Ἐπικούρου, ὅστις προετίμα τὴν λεγομένην «καταστηματικὴν ἡδονήν», τὴν ἡδονὴν δηλαδὴ ἥτις δὲν προέρχεται ἀπὸ τὴν κίνησιν ἀλλὰ ἀπὸ τὴν γαλήνην. Ὁ Ἀρίστιππος προτιμᾷ τὴν ἐν κινήσει ἡδονὴν καὶ δὲν θεωρεῖ τὴν ἐλλειψιν ἀλγηδόνης ἔχουσιν θετικὴν ἀξίαν.

Ὁ Εὐσέβιος ἀναφέρει ὅτι οἱ ὁπαδοὶ τοῦ Ἀριστίππου ὡς πρὸς τὸ γνωσιολογικὸν πρόβλημα ἐπρέσβευον ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δύναται νὰ γνωρίσῃ ὁ ἄνθρωπος εἶναι μόνον αἱ ἰδικαὶ τοῦ ὑποκειμενικαὶ καταστάσεις: «Μόνον τὰ πάθη εἶναι

καταληπτά». Ἰσχυρίζοντο ὅτι οἱ ἄνθρωποι λαμβάνουν γνῶσιν μόνον ὑποκειμενικῶν καταστάσεων: «Καιόμενοι γὰρ ἔλεγον ἢ τεμνόμενοι γνωρίζουν ὅτι πάσχειέ τι· πότερον δὲ τὸ καῖον εἶναι πῦρ, ἢ τὸ τέμνον σίδηρος, οὐκ ἔχειν εἰπεῖν». (Ἐλεγον δηλαδὴ ὅτι ὑφιστάμενοι καὶ σιν ἢ τομὴν λαμβάνουν γνῶσιν ὅτι ὑφίστανται μόνον ὑποκειμενικὸν τι πάθημα· δὲν δύναται ὅμως νὰ εἰπουν ἂν αὐτὸ τὸ ὁποῖον τοὺς καίει εἶναι πῦρ, ἢ ἂν αὐτὸ τὸ ὁποῖον τοὺς τέμνει εἶναι σίδηρος).

Σύμφωνος πρὸς τὴν θεμελιώδη ταύτην γνωσιολογικὴν τὴν ἀντίληψιν εἶναι καὶ ἡ δοξασία ὅτι ἠθικαὶ ἰδέαι δὲν ὑπάρχουν, ἀλλὰ προκύπτουν συμβατικῶς: «Μηδὲν εἶναι φύσει δίκαιον ἢ καλὸν ἢ αἰσχρὸν, ἀλλὰ νόμῳ καὶ ἔθει».

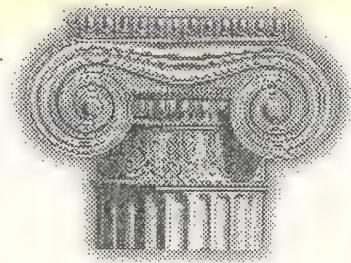
Οὕτω ἡ διδασκαλία τοῦ Ἀριστίππου ἤρχετο εἰς ὀξυτάτην ἀντίθεσιν μὲ τὴν πλατωνικὴν ἰδεολογίαν. Ὁ Κυρηναῖος ἡδονιστής, ἀφορμηθεὶς ἀπὸ τὴν Σωκρατικὴν ἀρχήν, τὴν διδάσκουσιν ὅτι ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς αὐτοεξετάσεως πρέπει νὰ ἀπελευθερῶνται ἀπὸ τὰς ἀστηρίκτους καὶ πεπλανημένας δοξασίας, ἐκήρυξεν ὅλους τοὺς ἰδεώδεις σκοποὺς τῆς ζωῆς ὡς «κενὰς δόξας» καὶ ἐδίδασκεν ὅτι τὸ ὕψιστον ἀγαθὸν εἶναι ἡ ἀμέσως προσιτὴ ἡδονή. Καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ ἐβάδισαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τὴν ὁποίαν ἐχάραξεν ὁ διδάσκαλός των.

Ἄμεσοι μαθηταὶ τοῦ ὑπῆρξαν ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἀρήτη, ὁ Αἰθίοψ Πτολεμαεὺς καὶ ὁ Ἀντίπατρος ὁ Κυρηναῖος. Ἡ Ἀρήτη ἐδίδασκε τὸν υἱὸν τῆς Ἀρίστιππον, τὸν ἐπικληθέντα διὰ τοῦτο καὶ μητροδιδάκτον, αὐτοῦ δὲ μαθητῆς ὑπῆρξεν ὁ Θεόδωρος, ὁ ἐπικληθεὶς πρῶτον ἄθεος καὶ κατόπιν θεός.

Ὁ Ἀντίπατρος ἀφῆκεν ἰδίαν σειρὰν μαθητῶν, ἥτις κατέληξεν εἰς τὸν Ἀννίκεριν καὶ τὸν Ἡγησίαν τὸν Πεισιθάνατον.

Ὁ Θεόδωρος ὁ ἄθεος ἐπέφερε σημαντικὴ μεταρρύθμισιν εἰς τὸ σύστημα, διότι ὡς τέλος τοῦ βίου ὥριζεν οὐχὶ τὴν ἡδονήν, ἀλλὰ τὸ ἐκ ταύτης προερχόμενον ψυχικὸν συναίσθημα τῆς χαρᾶς. Ἀνεβίβαζεν ἄρα διὰ τῆς μετατροπῆς ταύτης τὴν ἡδονὴν εἰς πνευματικὸν ἐπίπεδον ἀπαλλάσσων αὐτὴν ἀπὸ τὸν σωματικὸν τῆς χαρακτῆρα.

Πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἐβάδισε καὶ ὁ Ἀννίκερις, ὅστις δὲν πρέπει νὰ συγχέηται μὲ τὸν ὁμώνυμον προγενέστερον Ἀννίκεριν, ὅστις ἐλύτρωσε τὸν Πλάτωνα ἀπὸ τὴν δουλείαν. Ἐπεκτείνων τὰς διδασκαλίας τοῦ Θεοδώρου παρεδέχετο τὴν ἀξίαν τῆς φιλίας καὶ τῆς ἀρετῆς:

«Ἀπέλιπον δὲ καὶ φιλίαν ἐν βίῳ καὶ χάριν καὶ πρὸς γονέας τιμὴν καὶ ὑπὲρ πατρίδος τι πράξειν. Ὅθεν διὰ ταῦτα, κἂν ὀχλήσεις ἀναδέξεται ὁ σοφός, οὐδὲν ἤττον εὐδαιμονήσῃ, κἂν ὀλίγα ἡδέα περιγένηται αὐτῷ... Τόν τε φίλον μὴ διὰ χρείας μόνον ἀποδέχεσθαι... ἀλλὰ καὶ παρὰ τὴν γεγонуῖαν εὖνοιαν, ἥς ἔνεκα καὶ πόνους ὑπόμενεν» (Διογ. Λαέρτ. II, 9, 96). (Ὁ Ἀννίκερις καὶ οἱ ὁπαδοὶ τοῦ ἀνεγνώριζον ὡς δεκτὴν τὴν ὑπαρξιν ἐν τῷ βίῳ φιλίας καὶ εὐγνωμοσύνης καὶ τιμῆς πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ ὑπηρεσιῶν πρὸς τὴν πατρίδα. Καὶ ἔλεγον ὅτι πρέπει νὰ ἀγαπᾷ κανεὶς τὸν φίλον του, ὅχι μόνον διὰ τὴν ὠφέλειαν τὴν ὁποίαν πορίζεται ἀπὸ αὐτόν, ἀλλὰ λόγῳ τῆς παραγομένης εὐνοϊκῆς διαθέσεως, διὰ τὴν ὁποίαν ἀξίζει νὰ ὑποβαλλώμεθα καὶ εἰς κόπους).

Εἶναι φανερόν ὅτι ἐχομεν ἐνταῦθα μετατροπὴν τοῦ ἀτομικοῦ ὠφελιμισμού εἰς κοινωνικὸν ὠφελισμόν καὶ ἀλτρουισμόν, ἀνάλογον μὲ τὸν ὑπὸ τοῦ σοσιαλισμοῦ διδασκόμενον. Ἀντιθέτους δοξασίας ἀνέπτυξεν ὁ Ἡγησίας, ὁ ὁποῖος παρεδέχετο, προλαμβάνων ἀναλόγους διδασκαλίας τοῦ Γερμανοῦ φιλοσόφου Σοπενχάουερ, ὅτι ἐν τῇ ζωῇ τὸ μόνον θετικὸν δεδομένον ἀποτελεῖ ὁ πόνος: «Τὴν εὐδαιμονίαν ὅλως ἀδύνατον εἶναι· τὸ μὲν γὰρ σῶμα πολλῶν ἀναπεπλησθαι παθημάτων, τὴν δὲ ψυχὴν συμπαθεῖν τῷ σώματι καὶ ταραττεσθαι, τὴν δὲ τύχην πολλὰ τῶν κατ' ἐλπίδα κωλύειν». (Ἡ εὐδαιμονία εἶναι ἐξ ὀλοκλήρου ἀδύνατος· διότι τὸ σῶμα εἶναι πληρὲς ἀπὸ πολλὰ παθήματα, ἡ δὲ ψυχὴ, ἐπειδὴ συμπάσχει μετὰ τοῦ σώματος, δοκιμάζει ταραχώδεις συγκινήσεις, ἡ δὲ τύχη ματαιώνει τὰς περισσοτέρας ἐκ τῶν ἐλπίδων μας).

Ὁ Κικέρων ἀναφέρει ὅτι εἶχε γράψῃ σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον «Ἀποκαρτερῶν» (ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος δὲν δύναται νὰ ὑποφέρῃ πλέον τὴν ζωὴν). Εἰς τοῦτο ἐξετίθεντο τὰ δεινὰ τοῦ βίου, κατ' ἀφήγησιν ἐνὸς ἀνθρώπου ἐπιχειρήσαντος νὰ αὐτοκτονήσῃ διὰ στερήσεως τροφῆς καὶ διασωθέντος κατόπιν ἐπεμβάσεως τῶν φίλων του. Κατὰ μαρτυρίαν ἐπίσης τοῦ Κικέρωνος, ὁ βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου Πτολεμαῖος (306-283) ἀπηγόρευσε τὰς διδασκαλίας τοῦ διότι αὗται εἶχον παρασύρει πολλοὺς εἰς αὐτοκτονίαν.

Ἡ εἰς τὸ ἀντίθετον μεταστροφὴ εἶναι φυσικὸν ἐπακολούθημα τοῦ ἡδονιστικοῦ συστήματος. Οἱ ἡδονισταὶ ἐν τέλει διαπιστώνοντες ὅτι ἡ ἡδονή, ὡς θετικὸν δεδομένον, εἶναι κάτι τὸ φευγαλέον,

καταλήγουν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ μόνη θετικὴ ἀπόλαυσις εἶναι ἡ διὰ τῆς ἀνυπαρξίας ἐπιτυχανομένη ἀπολύτρωσις ἀπὸ τὸν πόνον.

Καὶ εἰς τὴν νεωτέραν ἐποχὴν ἡ ἐπιδίωξις μονοχρόνου ἡδονῆς κατέληξεν εἰς τὸν μηδενισμόν. Δὲν εἶναι τυχαῖον ὅτι ὁ Σοπενχάουερ, ὅστις ὡς μοναδικὸν ἀγαθὸν ἐθεώρησε τὴν ἐκ τῆς καλλιτεχνίας προκαλουμένην αἰσθητικὴν ἀπόλαυσιν, ἐν τέλει ἐδίδασκεν ὅτι ἡ εὐδαιμονία ἐπιτυγχάνεται διὰ τοῦ ἐκμηδενισμοῦ. Ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς Κυρηναίους παρατηρεῖται μετάπτωσις ἀπὸ τὴν πνευματικῶς νοουμένην «χαράν» τοῦ Θεοδώρου εἰς τὴν μηδενιστικὴν ἀπαισιοδοξίαν τοῦ Ἡγησίου τοῦ Πεισιθανάτου.

Ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς Κυρηναϊκῆς σχολῆς ἴσταται καὶ ὁ Εὐήμερος ὁ Μεσσήνιος, φίλος τοῦ βασιλέως Κασσάνδρου (317-297). Οὗτος ἐγραψεν οὐτοπιστικὸν μυθιστόρημα περὶ τῆς νήσου Παγχαίας. Δι' αὐτοῦ ἤθελε νὰ ἀποδείξῃ ὅτι οἱ θεοὶ ἦσαν ἄνθρωποι θεοποιηθέντες διὰ τὰς ὑπερόχους αὐτῶν πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα εὐεργεσίας. Αἱ πηγαὶ ἐκ τῶν ὁποίων ἀντλεῖ φαίνεται ὅτι εἶναι αἱ δοξασίαι τῶν σοφιστῶν καὶ αἱ αἰγυπτιακαὶ παραδόσεις.

Μεμονωμένοι μαθηταὶ τοῦ Σωκράτους

Μαθηταὶ τοῦ Σωκράτους, μὴ κατατασσόμενοι εἰς φιλοσοφικὰς σχολὰς, ἀναφέρονται ὁ Αἰσχίνης ὁ Σφήττιος καὶ ὁ Ξενοφῶν.

Ὁ πρῶτος εἶχε γράψῃ διαλόγους, εἰς τοὺς ὁποίους ἐξέθεσε τὰς διδασκαλίας τοῦ Σωκράτους μὴ ἀπομακρυνόμενος κατὰ πολὺ ἀπὸ τὰ πραγματικὰ δεδομένα. Δυστυχῶς ἐκ τῶν συγγραμμάτων του ὀλίγα μόνον διεσώθησαν ἀποσπάσματα. Εἰς ἐν ἐκ τούτων ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀλκιβιάδης», παριστάνετο ὁ Σωκράτης εἰς τὴν προσπάθειάν του νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν νεαρὸν μαθητὴν του ἀπὸ τὴν ἀλαζονείαν καὶ τὴν οἰσιν.

Ὁ Ξενοφῶν μᾶς ἔδωκε πολλὰς πληροφορίας περὶ τοῦ περιεχομένου τῆς σωκρατικῆς διδασκαλίας εἰς τὰ «Ἀπομνημονεύματά» του. Δυστυχῶς ἐστερεῖτο φιλοσοφικῆς ἰδιοφυΐας καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ κατανοήσῃ τὸ βαθύτερον νόημα τῶν διδασκαλιῶν τοῦ Σωκράτους. Ἐκτὸς τούτου τὰ «Ἀπομνημονεύματα» ἐγράφησαν πολὺ μετὰ τὴν καταδίκην τοῦ Σωκράτους καὶ τὸ ὕλικόν παρέλαβεν ὁ Ξενοφῶν ἐξ ἄλλων σωκρατικῶν συγγραμμάτων.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

Η Γλώσσα είναι το βασικό στοιχείο ταυτότητας ενός λαού. Με την Γλώσσα ένας λαός διαβαίνει τους αιώνες και δηλώνει την ύπαρξή του. Όποιαδήποτε ενέργεια αποκοπής ενός λαού από το όργανο έκφρασής του, είναι ενέργεια έχθρική και καταφέρεται κατά του ίδιου του έθνους. Η φυσική εξέλιξη της γλώσσας σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί "άλλη γλώσσα" και ο λαός που όμιλεϊ την φυσικώς εξελισσόμενη γλώσσα δεν είναι άλλος λαός.

Η Έλληνική Γλώσσα θεωρείται, και είναι, η μητέρα των Γλωσσών. Η δομή της, η λεπτομέρεια σε αποχρώσεις έννοιων, ο ρυθμός της και ο πλούτος της, την κατέστησαν διεθνή, έφ' όσον μάλιστα έχει εξακριβωθεί ότι το εβδομήντα τοις εκατό των λέξεων που επικρατούν στην Δύση έχουν ελληνική ρίζα και ένα μεγάλο μέρος των λέξεων, με τις οποίες αποδίδονται επιστημονικοί και φιλοσοφικοί όροι (σχεδόν όλες), διατηρούνται αυτούσιες στις άλλες γλώσσες.

Τά τελευταία χρόνια γίνεται μία προσπάθεια να μετατραπεί η Έλληνική Γλώσσα από μητέρα σε... μητριά και τά φυσικά της τέκνα σε... νόθα.

Έτσι η γλώσσα με την οποία έμαθε να ψελλίζει και να μιλά η Δύση, δεν ανήκει στους Έλληνες αλλά σε μία άλλη Ελλάδα, αποκομμένη από τους σημερινούς συνεκιστές της, μία Ελλάδα νεκρή. Και ενώ αυτό το σενάριο επικρατεί στην Δύση, ενισχυόμενο κατά περίπτωση από άρθρα και μελέτες "ειδικών", στην Ελλάδα, μιλάμε για... αποφυγή της προγονολατρίας, για σωβινισμό και εθνικισμό, συνοδοιπορώντας, ενσυνείδητα ή ασυνείδητα, μ' αυτούς που επιμόνως μας θεωρούν κάφρους και... ένθετο στο βιβλίο της Ιστορίας.

Εμάς πλέον μας ενδιαφέρει να είμαστε... μοντέρνοι, έστω και αν αυτό επισημοποιεί την διεθνή κοινότητα ότι δεν έχουμε ρίζες, προγόνους και ιστορικό παρελθόν, έστω και αν μας δείχνει ότι ήρθαμε από τό πουθενά (και όποιος έρχεται από τό πουθενά, στο πουθενά πηγαίνει και παραμένει).

Βλακεύουμε επικίνδυνα και καταλυτικά, μιλώντας για εθνικισμό στο θέμα της Γλώσσας, την στιγμή που σε κανένα λαό επί γης δεν θεωρείται εθνικισμός ή υπεράσπιση της γλώσσας του. Επιδιόμαστε σε... γλωσσικές μεταρρυθμίσεις και τις νομοθετούμε, κάτι που επίσης ποτέ δεν συνέβη σε κανένα λαό. Διότι σ' όλους τους λαούς οι νέοι, από την στιγμή που θα μάθουν ανάγνωση, μπορούν να διαβάσουν και να κατανοήσουν τα βιβλία των προγόνων τους, κάτι που έπαψε να συμβαίνει με τους δικούς μας νέους, και οι τελευταίες γενιές χρειάζονται μεταγλώττιση από την Έλληνική σε αυτήν που επικρατεί μέρα με την μέρα ως Έλληνική.

Έτσι, η Ευρωπαϊκή Ένωση, βλέποντας ότι είμαστε... σε καλό δρόμο, τόλμησε να προτείνει στο Ευρωκοινοβούλιο την κατάργηση των "μικρών" γλωσσών, συμπεριλαμβάνοντας την ελληνική στις "μικρές" γλώσσες. Έγιναν κάποιες διαμαρτυρίες και τό πράγμα σταμάτησε εκεί, χωρίς να ληφθεί ούτε θετική ούτε αρνητική απόφαση. Έμεινε να κρέμεται σαν απειλή πάνω από τό κεφάλι μας και όταν θά... ωριμάσει, θά πέσει κατά πάνω μας.

Τό επίσημο κράτος με τους αρμοδίους φορείς και την πλειοψηφία των λειτουργών του δεν δείχνει να πήρε τό μήνυμα. Εξακολουθεί να κωφεύει, ειδικά σήμερα, που τόσο στην Ελλάδα όσο και στον υπόλοιπο κόσμο ζητούν επίμονα την διδασκαλία των Αρχαίων Ελληνικών και την πνευματική τους σύνδεση με τον πολιτισμό των αρχαίων Ελλήνων. Τό εκπληκτικό δέ που απέκάλυψαν οι επιστήμονες σήμερα είναι πως η Έλληνική είναι η μόνη γλώσσα που οι υπολογιστές προηγμένης τεχνολογίας μπορούν να δεχθούν νοηματικά, ενώ όλες τις άλλες τις απορρίπτουν ως "σημειολογικές".

Μόνο στην Έλληνική δέχονται την μαθηματική δομή και κυρίως την αρμονική και γεωμετρική έκφραση και απεικόνιση. Μάλιστα την θεωρούν ατέρμονα, δηλαδή μη όριακή γλώσσα, απειροστική, ως συμπαντικό ήχητικό δρώμενο. Σήμερα που οι υπολογιστές θεωρούνται και είναι "βασικοί συνεργάτες" για την εξέλιξη των επιστημών, η συμβολή της αρχαίας ελληνικής γλώσσας αρχίζει να αναγνωρίζεται όλο και περισσότερο, έφ' όσον μόνο σε αυτήν βρίσκουν λεκτικά αναπύγματα και νοητικές εκφράσεις για να λειτουργήσουν με την τεχνητή νοημοσύνη. Και μέσα σε αυτόν τον αποπροσανατολισμό, έσωθεν και έσωθεν, έρχονται οι Ισπανοί να υπερασπιστούν την δική μας γλώσσα, και παιδεία από υποχρέωση στην Αλήθεια και την Ιστορία.

ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΝ

-Βλέποντες την προοδευτικήν τε και ανησυχητικήν υποχώρησιν της διδασκαλίας Κλασσικής Έλληνικής Γλώσσας και Παιδείας εν τοις διαφόροις εκπαιδευτικοις προγράμμασιν,

α) θεωρούντες ότι η Έλληνική Γλώσσα και Παιδεία αποτελούσιν την πρωταρχικήν βάση του Δυτικού και ειδικώς του Ευρωπαϊκού πολιτισμού,

β) θεωρούντες, ότι η Κλασσική Έλληνική Γλώσσα όργανον αποτελεί της διαμορφώσεως του ανθρώπινου νοός τε και έργαλειον δοκιμασμένον του ποιείν τους ανθρώπους σκεπτομένους τε και κριτικούς,

γ) θεωρούντες ότι η Κλασσική Έλληνική Γλώσσα υπήρξε κατ' έξοχήν επιστημονική γλώσσα εν τη Εύρωπῃ,

δ) θεωρούντες ότι αναγκαίόν έστι πάλιν επιβεβαιούν την ευρωπαϊκήν ενότητα, επανακτώντες και ενισχύοντες τον ιδιαίτερον πολιτισμόν τε και τό αξιοῦν σύστημα εν αἷς τεθεμελιώται,

ε) θεωρούντες την ανάγκην του αναλαμβάνειν τό παγκόσμιον ανθρωπιστικόν πνεῦμα του ευρωπαϊκού πολιτισμοῦ.

ΑΠΑΙΤΕΙ από της Επιτροπῆς *επεξεργάζεσθαι* έν Πρόγραμμα Σπουδών της Κλασσικής Έλληνικής Γλώσσας και Παιδείας, αποβλέποντες αὐτὼν εἰσαγωγὴν, τουλάχιστον, έν πᾶσιν ἀναβάθμισιν της υποχρεωτικῆς εκπαιδεύσεως, ἀπάντων Κρατῶν-Μελῶν διὰ τῶν ἀντιστοίχων εκπαιδευτικῶν προγραμμάτων, ὥστε ἡ Έλληνική Γλώσσα ὧν τῶν Εὐρωπαίων κοινὴ γλῶσσα γέννηται.

ΕΠΙΦΟΡΤΙΖΕΙ τὸν αὐτοῦ Πρόεδρον τὴν παροῦσαν

ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Ἀπόφασιν εἰς Ἐπιτροπὴν μεταβιβάζειν μετὰ τῶν ὑποδεικνυμένων ἀνωτέρω σκοπῶν. Ἔστι μὲν οὖν μοι μεγάλη χαρὰ ἀγγέλλειν ὑμῖν ὅτι ἐκ δευτέρου ἔθηκε τὴν Ἀποφάσεως Πρότασιν ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Κοινοβουλίῳ, ἐν τῇ παρόντι, διὰ τοῦ Βάσκωνος εὐρωβουλευτοῦ κυρίου Ἰόσου Ἴον Ἰμάζ. Ἐκ δευτέρου χάριτας πλείστας ὁμολογῶ. Ἐρρωσθε πολλὰ.

Η εἶδηση πέρασε στά "φιλά" κάποιων ἐφημερίδων, ἐνῶ οἱ ἀρμόδιοι δὲν φάνηκε νὰ ἔδωσαν καὶ ἰδιαίτερη σημασία, σὲ μιὰ πρόταση πού τιμοῦσε ὅλη τὴν Ελλάδα. Οἱ Ἕλληνες εὐρωβουλευτὲς δὲν ἐνημέρωσαν τὴν ἐλληνικὴ κοινὴ γνώμη καί, ὅπως ἐκ τῶν ὑστέρων ἀπεδείχθη, δὲν ὑποστήριξαν τὴν πρόταση τῶν Ἰσπανῶν στὸ Εὐρωκοινοβούλιο. Οἱ Ἰσπανοὶ ὅμως ἐπανῆλθαν στίς 22 Μαρτίου 1995 καί, ὅπως φαίνεται, δὲν ἔχουν σκοπὸ νὰ παραιτηθοῦν ἀπὸ τὴν πρότασή τους.

Τό ΕΜΠ καί τό ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ, ὡς ὀργανωτὲς τῶν Ἐκδηλώσεων γιὰ τὴν Ἀρχαία Ελλάδα ἔλαβαν γνώση τῆς προτάσεως τῶν Ἰσπανῶν εὐρωβουλευτῶν. Θεωρώντας ὅτι ἡ πρόταση τιμᾷ ἰδιαίτερος τὴν χώρα μας καὶ δημιουργεῖ ὑψίστην ὑποχρέωση ὑποστηρίξεώς της καὶ ἀκόμη ὅτι ἡ καθιέρωσή της στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ένωση ἀφορᾷ ὅλους μας, συνέταξαν ἔγγραφο γιὰ συλλογὴ ὑπογραφῶν, τό ὁποῖο ἐστάλη στὸν Πρόεδρο τῆς Βουλῆς, σὲ Δήμους, Κοινότητες, Πρυτανεῖς ΑΕΙ καί στὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν. Ἀξίζει νὰ σημειωθῇ ὅτι ὅλος ὁ Ἑλληνισμὸς ἀνταποκρίθηκε στὴν ὑποστήριξη αὐτῆς τῆς προτάσεως καὶ ἀπὸ κάθε κομμάτι τῆς ἐλληνικῆς γῆς συρρέουν ὑπογραφές συμπαραστάσεως.

Εὐγενία Γ. Κουτσουλιέρη

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ ΤΟΥ 1977 ΚΥΡΙΑΚΗ 11 π.μ.

ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΕΙΜΑΣΤΑΝ ΟΛΟΙ ΕΚΕΙ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΕΝΩΜΕΝΟΙ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΑΣ.

* ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

* ΤΟ ΙΔΡΥΜΑ ΤΡΙΤΣΗ * Ο ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

* Ο ΑΘΗΝΑ 9,84 (ΠΟΥ ΜΕΤΕΔΙΔΕ ΖΩΝΤΑΝΑ ΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ)

* ΔΕΚΑΔΕΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΙΜΙΑΚΟΙ - ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ - ΙΕΡΕΙΣ - ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΚΟΣΜΟΥ!

Ο ΡΑΔΑΜΑΝΘΥΣ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΣ ΚΑΙ Ο ΦΩΤΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ) ΠΑΡΕΔΩΣΑΝ ΕΠΙΣΗΜΩΣ ΣΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΕΓΓΡΑΦΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΛΛΟΓΗ 300.000 ΥΠΟΓΡΑΦΩΝ.

ΕΚΤΟΤΕ ΣΙΓΗ ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΕ ΑΠΟ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΠΛΕΥΡΕΣ!

ΕΧΟΝΤΑΣ ΑΙΣΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΑΠΕΝΑΤΙ ΤΩΝ ΧΙΛΙΑΔΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΠΟΥ ΠΙΣΤΕΨΑΝ ΚΑΙ ΥΠΕΓΡΑΨΑΝ, ΖΗΤΑΜΕ ΤΗΝ ΑΡΩΓΗ, ΤΗΝ ΒΟΗΘΕΙΑ ΟΣΩΝ ΝΟΜΙΖΟΥΝ ΟΤΙ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΠΡΟΣΦΕΡΟΥΝ, ΓΙΑ ΝΑ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΘΕΙ ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΩΝ ΥΠΟΓΡΑΦΩΝ, Η ΒΟΥΛΗΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.

ΙΣΠΑΝΟΙ ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΖΗΤΟΥΝ ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΚΟΙΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Ἡ ἄθλια ἀδράνεια τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους

Λάβαμε ἐξ Ἰσπανίας ἀντίγραφο τῆς τετάρτης καὶ τελευταίας "Προτάσεως Ἀποφάσεων" πού ὑπέβαλαν Βάσκοι εὐρωβουλευτὲς πρὸς τὴν Εὐρωπαϊκὴ Ένωση καὶ τὰ ἀρμόδια ὄργανά της, μετὰ τὴν ὁποία ζητεῖται "νὰ καταστῇ κοινὴ σοφὴ γλῶσσα ὧν τῶν Εὐρωπαίων ἐν Εὐρώπῃ ἡ Έλληνικὴ κλασσικὴ Γλῶσσα".

Ἡ τέταρτη καὶ τελευταία αὐτῆς πρόταση, γενομένη ὑπὸ τῶν Βάσκων εὐρωβουλευτῶν πρὸς τὰ ἀρμόδια ὄργανα καὶ τὴν Βουλὴ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, κατὰ τὸν κανονισμό της εἶναι ἡ τελευταία δυνατότης, προπ-γνηθεῶν τριῶν ἄλλων ὁμοίων, νὰ συζητηθῇ καὶ ἐγκριθῇ. Ἐν περιπτώσει ἀπορρίψεώς της δὲν ὑφίσταται δυνατότης ἐπαναφορᾶς τῆς συγκεκριμένης προτάσεως πρὸς ψήφισιν.

Προηγήθηκαν τρεῖς ἄλλες προτάσεις Βάσκων εὐρωβουλευτῶν πρὸς υἱοθέτησιν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας ὡς "κοινῆς σοφῆς τῶν Εὐρωπαίων γλῶσσ-ης", ὅπως ἀναγράφεται στὸ κείμενο τῆς προτάσεως τῶν Βάσκων. Ἀποτελεῖ δυνεῖδος γιὰ τὰ μέσα μαζικῆς ἐνημερώσεως, τοὺς ἐξουσιαστές τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἑλλάδος, τοὺς κυβερνῶντες, τοὺς βουλευτὲς, τὰ πανεπιστήμια, τὴν Ἀκαδημία, τὴν πνευματικὴν ἡγεσία (καταστάσαν οὐραγόν), τοὺς οἰκονομικοὺς δεσπότες τῆς πατρίδος μας, πού ἀπομυζοῦν τό μετατρεπόμενο σὲ Ρωμαϊκο τῆς ἐσχάτης ἠθικῆς παρακμῆς κράτος μας, πού ἐγκληματικὰ παρέρχονται ἐνόχῳ σιγῇ τό μέγα τοῦτο θέμα. Τοῦτο ἀποδεικνύει, ὅτι καὶ Ἕλληνες τό γένος ἂν ἔστω εἶναι ὅλοι αὐτοί, εἶναι βάρβαροι, μὴ δια-κατεχόμενοι καὶ μετέχοντες τῆς ἡμετέρας Ἑλληνικῆς Παιδείας κατὰ Ἰσοκράτην καὶ ὅχι τὸ ἐξαριθμώματος πού μᾶς ἐπιβάλλει τό ἀνθελληνικὸ κράτος.

Ἀξιοσημείωτο τό βάθος τῆς σκέψεως τῶν τῆς ἡμετέρας Ἑλληνικῆς Παιδείας μετεχόντων ἀξιοζήλευτων Βάσκων εὐρωβουλευτῶν εἰσηγητῶν, πού ἐπὶ λέξει (στά ἀρχαῖα Ἑλληνικά) ἐν τέλει τῆς προτάσεως εἰσηγήσεως περὶ διδασκαλίας τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας κ.λπ. διαλαμβάνουν: "Ἀπαιτεῖ ἀπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀνωτέρω λεγομένου ἔνεκα, τὰς πολιτικὰς τὰς ἀναγκαῖας εἰς τὴν εὐαισθησίαν πάντων τῶν παιδευτικῶν πρακτῶν καθιστάναι, ὥστε ἡ ὑπάρχουσα κατάστασις ἰαθῇ καὶ ἡ Ἑλληνικὴ κλασσικὴ γλῶσσα τὴν τάξιν τὴν προσήκουσαν ἐν Εὐρώπῃ καὶ ὧν τῶν εὐρωπαίων κοινὴ σοφὴ γλῶσσα γέννηται". Συντάκτες τῆς ἀνθρωπιστικῆς προτάσεως εἶναι οἱ D. Yosu (Ἰάσων) Οἰτυονδο (Ὀρτουόντο) καὶ Gorka (Γεώργιος;) Κπορ, Βάσκοι βουλευτὲς.

Τό κείμενο, ἡ χειρονομία καὶ ἡ ὕστατη ἐλπιδοφόρα προσπάθεια τῶν Βάσκων, ὅχι γιὰ τὴν Ελλάδα μόνον ἀλλὰ γιὰ τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν ἀνθρωπότητα ἀναγκαῖα, ἀποτελεῖ μοναδικὴν ἐλπίδα ἰάσεως τῆς παραπαίουσας καὶ βαθύτατα νοσοῦσας ἀνθρωπότητας. Οἱ Ἕλληνες εὐρω-βουλευτὲς εἶναι καιρὸς νὰ ἀγωνίσουν τὴς κομματικῆς τους καὶ ἐξουσιαστικῆς ὑποδείξεις καὶ νὰ πρωτοστατή-σουν στὴν ἐπιψήφισι τῆς προτάσεως, ὥστε, ἐπι-τυχάνοντες, νὰ μείνουν αἰώνια παραδείγματα ἐλευθε-ρίας καὶ δικαιοσύνης ἀνάλογα μετὰ ἐκεῖνα τῶν Τερτσέτη καὶ Πολυζωίδου.

Κωνσταντῖνος-Ε. Γεωργανδᾶς

Ἐπίτ. δικηγόρος-συγγραφεὺς-ἐρευνητῆς (Ἀναδημοσίευση ἀπὸ τό περιοδικὸ ΔΑΥΛΟΣ)

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Ο ΛΟΓΟΣ

Ἡ Ἑλληνική Γλῶσσα δέν εἶναι μόνο ἡ πλουσιώτερη γλῶσσα σέ λέξεις καί ἔννοιες σέ σχέση μέ τίς ἄλλες γλῶσσες τοῦ πλανήτη. Πολλές φορές δείχνει ὅτι ἀποτελεῖ ἕνα πανίσχυρο νοηματικό κώδικα πολλαπλῶν ἐπιπέδων ἐμβαθύνσεως, ἡ ὁποία πολλές φορές θυμίζει σπόρο μέ σκληρό κέλυφος. Ὅταν λοιπόν αὐτός ὁ “σπόρος” “πέσει” σέ γόνιμο “ἔδαφος”, τότε φύεται ἡ ἀνάλογη πληροφορία πού περιέχει.

Ἔτσι, ὡς ἐλάχιστο παράδειγμα ἀναφέρω ὅτι ἡ ἔννοια τῆς λέξεως εὐφυής δέν ἔχει καμμία σχέση μέ τήν ἔννοια τῆς λέξης ἔξυπνος, ὅπως νομίζουμε. Αὐτό εἶναι ἕνα μικρό δείγμα γιά νά κατανοήσουμε πόσο πλούσιος σέ ἔννοιες εἶναι ὁ ἐλληνικός λόγος καί ὅτι ὁ ἐλληνικός λόγος εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος διαμορφώνει τήν συνείδηση τοῦ ἀληθινοῦ Ἑλλήνα!

Οἱ λέξεις καί ἡ ἔννοια εὐφυής νοῦς, δηλώνουν τόν κάτοχο ἐκείνου τοῦ διανοητικοῦ “τόπου”, στόν ὁποῖο “ἀποσυμπιέζεται” εὐκολα τό περιεχόμενο τοῦ πλέον “σκληροῦ” κελύφους τῆς πληροφορίας. Ἡ ἔννοια αὐτή δηλώνει τήν ὑπαρξη τοῦ γόνιμου διανοητικοῦ τόπου, δηλαδή τό γόνιμο “ἐλληνικό χωράφι”, καί αὐτό ὅταν πρόκειται γιά σκεπτόμενο ἄτομο μέ ἀπελευθερωμένη σκέψη βασιζόμενη σέ καθαρές ἀξίες. Ἐπίσης ἡ λέξη ἔξυπνος χαρακτηρίζει αὐτόν ὁ ὁποῖος θρῖσκεται ἔξω ἀπό τόν ἔλεγχο τοῦ νοῦ του. Δηλαδή αὐτόν πού δέν εἶναι κάτω ἀπό τόν ἔλεγχο τοῦ νοῦ, δηλαδή τό “ἐκτός ὑπό τόν νοῦ” αὐτόν πού δέν εἶναι ὑπό-νοός, αὐτόν πού δέν εἶναι ὕπνος. Τελικά, αὐτόν πού εἶναι ἐνσυνειδήτος καί ὄχι ὑποσυνειδήτος.

Κατ’ ἐπέκταση, ὁ ἐνσυνειδήτος εἶναι αὐτός ὁ ὁποῖος εἶναι “κυβερνήτης” τοῦ ἑαυτοῦ του, δηλαδή ἔχει τήν ἀπόλυτη δια-κυβέρνηση τοῦ ἑαυτοῦ του, βρίσκεται σέ συνεχή “ἐγρήγορη”, ἐνῶ ὁ ὑπο-συνειδήτος εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος κεῖται κάτω ἀπό ἐπιβολή ξένης συνειδήσεως. Δρᾷ δηλαδή κάτω ἀπό ἐπιβεβλημένα ξένα ὡς πρὸς αὐτόν διανοητικά πρότυπα-μοντέλα, σχέδια καί συλλογισμούς. Ὁ πλέον ἐνσυνειδήτος ἄνθρωπος εἶναι αὐτός ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ Ἡνίοχος τοῦ ἑαυτοῦ του, ἐκεῖνος δηλαδή ὁ ὁποῖος κυβερνᾷ μέ τά ἡνία τό “Ἄρμα” μέ τά δύο Ἄ-λογα ζῶα, τά ὁποῖα ἀποτελοῦν τά δύο ἡμισφαίρια τοῦ ἐγκεφάλου του, τά δύο “ἀλληλοσυγκρουόμενα” τμήματα τῆς διάνοιάς του. Τελικά αὐτός ὁ ὁποῖος εἶναι Ἑλλήν, ἀσκέτως ἐθνικότητας, καί ὁ κάτοχος τοῦ “Γνώθι σ’ αὐτόν”.

Ἀγαπητοί ἀναγνώστες, ἔχετε προσέξει ὅτι τήν λέξη εἶναι τήν γράφω μέ κεφαλαῖο Ε. Αὐτό, διότι ἡ λέξη αὐτή ἀποτελεῖ “κέλυφος” μέσα στό ὁποῖο Ὑπάρχει ἐνεργός “δύναμη”, ἡ ὁποία ἐνεργοποιεῖ συγκεκριμένες ἐγκεφαλικές λειτουργίες. Αὐτός ὁ ὁποῖος κάνει χρήση τοῦ ΕΙΝΑΙ, τότε αὐτομάτως ταυτίζεται μέ αὐτό πού

ὁρίζει ὡς “εἶναι”. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός ὡς “Ἑλλήν” “χρησιμοποίησε” τό ρῆμα εἶμι, ὅταν “εἶπε” τό Ἐγὼ εἶμι τό Φῶς τοῦ Κόσμου, ὑπονοώντας τό Ἄκτιστο Φῶς, τό Ἀπό Ὅλα ἀνώτερο Φῶς. Αὐτά ὅμως ἀφοροῦν Γνώση, τήν ὁποία ἐάν κάποιος δέν θέλει νά προσεγγίσει, τότε παραμένει Ἀσχετος μέ Αὐτήν. Ἄλλο τό εἶναι λοιπόν, καί ἄλλο τό φαίνεσθαι. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἀνεξαιρέτως, πέφτουν εὐκολα καί πάντα στήν πλάνη τοῦ φαίνεσθαι.

Στήν ἐλληνική γλῶσσα παρατηρεῖται τό φαινόμενο τῶν σύνθετων λέξεων οἱ ὁποῖες περιέχουν περισσότερες ἀπό μία ἔννοιες. Στήν πραγματικότητα κάθε ἐλληνική λέξη περιέχει σύνθετες ἔννοιες, ἀκόμα καί αὐτή πού ἀποτελεῖται ἔστω καί ἀπό ἕνα γράμμα.

Ἀλλά αὐτό εἶναι ἕνα πολύ λεπτό καί ἰδιαίτερο θέμα. Κάθε λοιπόν σύνθετη λέξη ὅταν χρησιμοποιεῖται, δημιουργεῖ στόν ἐγκέφαλο τήν ἀνάλογη καί κατάλληλη ὁργάνωσή του. Ἐχει δέ ὡς σκοπό νά μεταδώσει σέ αὐτόν τήν κατάλληλη πληροφορία γιά τήν κατάλληλη ὁργάνωσή του. Ἡ πληροφορία ὅμως πού μεταδίδει δέν εἶναι ἀπαραίτητο καί ἀναγκαῖο νά ἀφομοιώνεται πάντα συνειδητά. Αὐτό σημαίνει ὅτι ὁ ἐν λόγῳ ἐγκέφαλος ὁργανώνεται οὕτως ἢ ἄλλως, ἀνεξαρτήτως ἀπό τόν βαθμό αὐτο-συνειδητοποιήσεως αὐτῆς τῆς ὁργανώσεως.

Ὡς παράδειγμα ἀναφέρω ὅτι ὅλοι ἀνεξαιρέτως γνωρίζετε ὅτι ὅταν χρησιμοποιοῦμε τήν λέξη “ἐγκέφαλος” ὁ νοῦς πηγαίνει αὐτομάτως στήν “πολιώδη” κατά πολλούς ἐγκεφαλικά οὐσία. Ὅμως αὐτό πού ἀποκαλοῦμε “ἐγκέφαλο”, οὐσιαστικά δέν ἔχει ὄνομα. Ἡ λέξη ἐγκέφαλος σημαίνει αὐτός πού εἶναι ἐντός τῆς κεφαλῆς, ἀπό τό ἐν ἢ ἐντός καί τό κεφαλῆ. Ἀναλύοντας βαθύτερα, σᾶς δίνω ὅτι ὁ ὀρισμός “ὁ ἐντός τῆς κεφαλῆς” περιέχει βαθύτερες ἔννοιες.

Ἡ λέξη λοιπόν *εν κεφαλῶς* ἀναλύεται σέ **ΕΝΤΟΣ - ΤΟΜΗ - ΕΠΙ - ΑΛΩ**. Ἡ, **ΕΝ - ΤΟΜΗ - ΕΠΙ - ΑΛΩ**. Σημειῶν ὅτι ἡ ἔννοια **τομή** δηλώνεται μέ τό **Κ** πού δηλώνει παράλληλα τήν ἔννοια τῆς κοπῆς. Ἐγκέφαλος λοιπόν, εἶναι αὐτός ὁ ὁποῖος εὐρίσκεται διαχωρισμένος σέ δύο μέρη, καί ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἄλλως, δηλαδή λάμψη. Τελικά εἶναι αὐτός ὁ ὁποῖος εἶναι διαχωρισμένος σέ δύο μέρη, καί ἔχει λάμψη. Μέ τήν λέξη ἄλλω ἐννοεῖται ἡ διανοητική λάμψη καί ἡ ἠλεκτρομαγνητική του ἀκτινοβολία, κατ’ ἐπέκταση τό γνωστό φωτιστέφανο τῶν φωτισμένων Ἀγίων ἀνθρώπων.

Ἔτσι λοιπόν, ἀγαπητοί ἀναγνώστες, εἴτε τό ἀποδεχόμαστε εἴτε ὄχι, εἴτε τό πιστεύουμε εἴτε ὄχι, ὁ ἐγκέφαλός μας ὁργανώνεται σέ “γλῶσσα μηχανῆς” εἴτε ἐμεῖς τό κατανοοῦμε εἴτε ὄχι. Φαίνεται λοιπόν ὅτι ὁ Ἑλληνικός Λόγος εἶναι κάτι ὡς “γλῶσσα μηχανῆς” ἡ ὁποία ὁργανώνει ἐκεῖνον τόν ἐγκέφαλο πού τήν δέχεται καί τοῦ ἀποδίδει ὕγινη ἀνάπτυξη καί ἐξέλιξη!

ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΡΟΦΗΤΕΙΕΣ

Μέ τόν ἴδιο ἀκριβῶς μηχανισμό περνοῦν μέσα στήν συνείδηση καί τήν ὁργανώνουν, σύνολα, ὁμάδες καί ὑποομάδες ἀπό εἰδικά ἐπεξεργασμένες ἔννοιες. Τέτοιες ἔννοιες εἶναι δυνατόν νά περιέχονται π.χ. μέσα σέ κάποιο κείμενο πού σκοπό ἔχουν νά ὁργανώσουν καί νά κάνουν ὑποκείμενο τήν συνείδηση τοῦ ἀναγνώστη στήν συνείδηση τοῦ δημιουργοῦ τοῦ κειμένου. Δηλαδή ὁ πολύ καλός κατασκευαστής τῶν ἐννοιῶν, μέ τόν κατάλληλο συνδυασμό τους εἶναι δυνατόν νά ἐγκλωβίσει τήν συνείδηση τοῦ ἀναγνώστη σέ μία διανοητική κατάσταση καί νά τοῦ δημιουργήσει τήν κατευθυνόμενη πίστη. Τελικά νά “φυλακίσει” ἐκεῖ γιά νά τόν “ἐλέγχει”. Τίθεται λοιπόν τό ἐρώτημα: Ἀποτελεῖ ὁ Λόγος ὄπλο ἢ ὑπερόπλο ἐναντι τῆς συνείδησης τῶν ἀνθρώπων; Ἡ ἀπάντηση εἶναι **Ναί** καί αὐτό τό γνωρίζουν ὅλοι. Ὅλοι γνωρίζουμε τήν ἰσχύ τοῦ γραπτοῦ, προφορικοῦ, ποιητικοῦ ἀκόμα καί μουσικοῦ, εἰκονικοῦ ἢ καί κινησιακοῦ λόγου. Ὁ λόγος εἶναι τό μέσον τῆς ἀπελευθερώσεως ἀλλά καί ὑποτάξεως τῆς ἀνθρώπινης συνειδήσεως.

Τό καλό ἢ τό κακό ἀποτέλεσμα πού ἐπιφέρει ἡ δύναμη τοῦ λόγου, ἐξαρτᾶται ἀπολύτως ἀπό τό ἥθος ἐκείνου πού τό χρησιμοποιεῖ. Ἔτσι λοιπόν, βλέπουμε ὅτι μεγάλοι ἄνθρωποι τοῦ πνεύματος ὅπως οἱ ἀρχαῖοι φιλόσοφοι Πλάτων, Σωκράτης, Ἀριστοτέλης κ.ἄ., ἀργότερα καί ὁ Θεάνθρωπος Χριστός, ὅ,τι ἔλεγον ἦταν ἐκεῖνα τά λόγια τά ὁποῖα ἀφοῦ θά ἀγγίζαν τήν ἀνθρώπινη συνείδηση, θά ἀπελευθέρωναν αὐτήν.

Βλέπουμε λοιπόν ὅτι ὅλοι ἐκεῖνοι τῶν ὁποίων ὁ Λόγος δημιουργεῖ ἐξέλιξη στήν διάνοια πού τόν δέχεται, εἶχαν ὡς σκοπό νά προτρέψουν τήν διάνοια νά δημιουργήσει τήν δική της σκέψη. Αὐτό λοιπόν πού ἔκαναν ἦταν νά μεταδίδουν τήν ἀπόλυτα προσωπική τους σκέψη, ὡς διανοητικό “πρόγραμμα” ἰσσεως.

Ποτέ βέβαια ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ὑπερνόες δέν ἀναφέροντο σέ “βιβλιογραφία” ὥστε νά δημιουργήσουν “περιβάλλον”, μέσα ἀπό τό ὁποῖο θά μιλοῦσαν ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς, ὅπως πάντα κάνουν ὅλοι οἱ σύγχρονοι. Σήμερα παρατηρεῖται τό φαινόμενο ὅτι ὅταν κάποιος θέλει νά πεῖ κάτι, τότε αὐτό πού λέει δέν εἶναι τίποτε περισσότερο ἀπό αὐτό πού λένε οἱ ἄλλοι. Ὁ κάθε σημερινός “σκεπτόμενος” γίνεται ἀναμεταδότης ἀναμεταδομένης σκέψεως καί ὄχι δημιουργός σκέψεως.

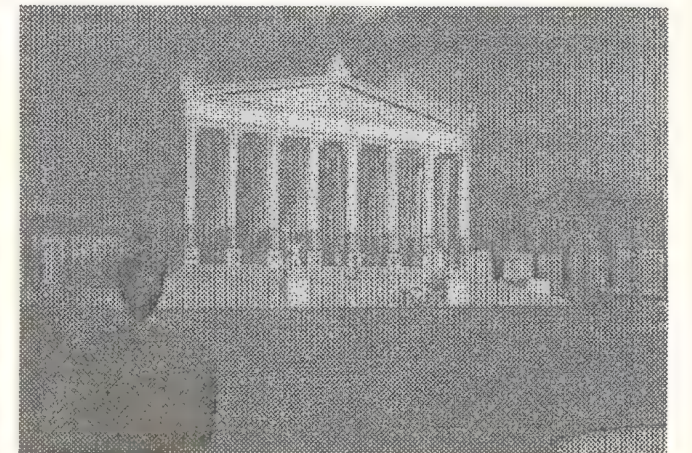
Ὁ σημερινός ἐπιστημονικός τρόπος ἀναλύσεως καί σκέψεως, εἶναι ὁ μοναδικός τρόπος μέ τόν ὁποῖο μποροῦμε νά προσεγγίσουμε τήν ἀπλήρη ἀλήθεια, καί αὐτό ἐπειδή γι’ αὐτόν τόν τρόπο χρησιμοποιεῖται ἡ μέτρηση. Ἐάν ὅμως ἡ ἀνθρώπινη διάνοια ὡς ἐπιστήμη χρησιμοποιεῖ γιά παράδειγμα δέκα διαφορετικά μέτρα μετρήσεως, τότε ὅ,τι θά μετρήσει, θά ἐκτιμήσει, θά ἀντιληφθεῖ καί τελικά θά δημιουργήσει, θά εἶναι μόνο ἐκεῖνα τά ὁποῖα θά βρίσκονται μέσα ἀπό τά τείχη τοῦ

“κάστρου” πού ἔχει ὡς ὅρια αὐτά τά δέκα μόνο μέτρα. Ἐάν ἡ ἀνθρώπινη διάνοια δέν δημιουργήσει ποτέ τό ἐνδέκατο μέτρο, τότε καταδικασμένα θά βρίσκεται πάντα μέσα στά ἴδια ὅρια τοῦ κάστρου, πού θά ἀποτελεῖ πλέον τήν φυλακή της. Μόνο μέ τήν δημιουργία νέας σκέψεως θά δημιουργηθεῖ τό ἐνδέκατο μέτρο, καί τότε τό κλειστό σύστημα “ανοίγει” γιά νέους συνδυασμούς δημιουργίας.

Θέτω λοιπόν τό ἐρώτημα: Μήπως ὅλοι οἱ μεγάλοι καί παγκοσμίως γνωστοί ψυχολόγοι, κοινωνιολόγοι κ.λ.π. ὅταν ἔθεσαν πρότυπα καί μοντέλα ἀντιλήψεως ὥστε νά προσδιορίσουν καί νά καθοδηγήσουν τήν παγκόσμια κοινωνία, αὐτό τό ὁποῖο ἔκαναν κατ’ οὐσίαν ἦταν νά ἐγκλωβίσουν τήν παγκόσμια κοινή συνείδηση σέ ἐπιβεβλημένες ἀπό αὐτούς ἀξίες; Ἄν ναί, τότε ἀντιλαμβανόμαστε τίς συνέπειες ὅταν συνεχῶς ἐπαναλαμβάνουμε καί κινούμεθα μόνο μέσα σέ αὐτές τίς ἐπιβεβλημένες ἀξίες; Ἀντιλαμβανόμαστε ὅτι ποτέ δέν θά δημιουργήσουμε τήν δική μας σκέψη καί ὅτι ὁ καθένας ἀπό ἐμᾶς θά εἶναι τό διαχρονικό “νεκροταφεῖο” αὐτῶν τῶν μεγάλων.

Τί πρέπει νά κάνουμε γιά νά πάψουμε νά εἴμαστε φορεῖς τῆς ξένης σκέψεως; Ἀπλῶς νά ἀπελευθερώσουμε τήν διάνοιά μας ἀπό τό τί λένε οἱ ἄλλοι καί νά δημιουργήσουμε τήν δική μας σκέψη! Ποιό θά εἶναι τό ὕλικό τό ὁποῖο θά ἐπεξεργαστοῦμε ὡς πρώτη διανοητική δομική ὕλη; Αὐτό τό ὕλικό θά εἶναι ἐκεῖνο πού διακινεῖ μέσα στήν διάνοια, ἡ προαναφερθεῖσα “γλῶσσα μηχανῆς”.

Ἡ γλῶσσα μηχανῆς λοιπόν, αὐτό τό πρόγραμμα ἐγκαταστάσεως τῶν καθαρῶν ἐννοιῶν στούς ἐγκεφάλους μας, διακινεῖ ὅλες τίς δυνατές ἔννοιες πρὸς ἐπεξεργασία. Ἡ ἐπεξεργασία αὐτή γίνεται ἀναλόγως καί σύμφωνα μέ τήν ἰκανότητα ἢ τήν “ἰσχύ” τῆς ἐμβαθύνσεως ἢ ἀποκωδικοποιήσεως τῶν ἐννοιῶν ἐκ μέρους τῆς συνείδησης μέσα ἀπό τήν αὐτο-παιδεία της. Δηλαδή ἐάν ἡ συνείδηση δέν ἔχει καθόλου τήν ἰκανότητα χρήσεως, τῆς περιεχομένης ἔννοιας σέ κάθε

λέξη, τότε λαμβάνει την λέξη περισσότερο ως εικόνα ή ήχο, ή οποία δηλώνει γι' αυτήν κάτι πάρα πολύ απλό και επιφανειακό. Εάν η συνείδηση κατέχει εκείνον τον τρόπο σκέψης και παρατηρήσεως ώστε να αντιλαμβάνεται και να κατανοεί τις επί μέρους περιεχόμενες έννοιες σε κάθε λέξη, τότε εντάσσεται σε ένα περιβάλλον τό οποίο διαφέρει κατά πολύ από τό περιβάλλον της πρώτης περιπτώσεως. Είναι αυτό πού θά έλεγα ότι τότε τό "περιβάλλον" αποκαλύπτεται, ή ή φαινομενικά φυσιολογική ροή πραγμάτων διαταράσσεται, δια-ρηνγνύεται, ώστε να αποκαλυφθεί τό απόρρητο του περιβάλλοντος.

Ένα μικρό παράδειγμα είναι όταν η συνείδηση έρχεται σε επαφή με την έννοια π.χ. "σε ενδιαφέρουσα". Η μή παιδευμένη, δηλαδή εκπαιδευμένη συνείδηση, όταν ακούσει την φράση "σε ενδιαφέρουσα" ή οποία σχετίζεται με την φυσική κατάσταση μιας γυναίκας, τό μόνο πού θά αντιληφθεί και αυτό μέσα από μία πολύ επιφανειακή παιδεία, είναι ότι η συγκεκριμένη γυναίκα είναι έγκυος, δηλαδή σε κατάσταση κυήσεως, από τό "έντός κυήσεως".

Στήν άλλη περίπτωση ή συνείδηση αντιλαμβάνεται και αυτό-παιδεύεται ότι τό σώμα της συγκεκριμένης γυναίκας βρίσκεται σε διαδικασία διαχωρισμού, και είναι υπό την έπιρροή της περιεχομένης έννοιας στο όνομα του Διός. Έδω ή συνείδηση θά αναλύσει και θά αντιληφθεί ότι ή λέξη "ενδιαφέρουσα" σημαίνει ότι φέρει έντός της τόν διαχωρισμό, ότι φέρει έντός της την ιδιότητα του διαχωρισμού. Δηλαδή από ένα σώμα πού ήταν μεταλλάσσεται τώρα σε δύο σώματα. Όπως ακριβώς συμβαίνει στον διαχωρισμό ενός κυττάρου.

Ένα δεύτερο παράδειγμα είναι ότι όταν αποκαλέσω κάποιον **άνόητο**, ίσως τό κοινωνικό σύστημα με την δικαιοσύνη του, με καταδικάσει επειδή τόν προσέβαλα. Όμως νομίζω, ότι τό επιβεβλημένο από τά πράγματα κοινωνικό σύστημα, θά κάνει λάθος επειδή έγώ δέν αποκαλώ κάποιον **Α-νοήμονα** με την λέξη **άνόητο**, δηλαδή ότι δέν έχει νοημοσύνη όποτε μπορεί αυτό να αποτελέσει προσβολή, αλλά αποκαλώ αυτόν **άνόητο** (Α-νοητό) δηλαδή **ακατανόητο**, μή αντιληπτό, (Α-κατανοητός). Αυτό σημαίνει ότι έγώ δηλώνω πλέον Έλληνικά σε αυτόν ότι δέν γίνεται κατανοητός! Είναι πολύ σημαντικό λοιπόν να συνειδητοποιήσουμε τό πόσο όρθα χρησιμοποιούμε τόν Έλληνικό λόγο με τις ανάλογες συνέπειες.

Η χρήση του όρθου λόγου λοιπόν, κάνει την διάνοια να οργανώνεται όρθα, με αποτέλεσμα να έχει την ιδιότητα και την δυνατότητα άφ' ενός να εντάσσεται και να προσανατολίζεται αλάνθαστα μέσα στην ροή των πραγμάτων, άφ' έτέρου να διεισδύει πέρα από αυτά πού φαίνονται σε αυτά τά όποια υπάρχουν, δηλαδή σε αυτά πού υπόκεινται υπό Αρχήν. Τελικά ή χρήση του

όρθου λόγου συντελεί ώστε ή διάνοια να έρχεται σε επαφή με τό *Είναι* των πραγμάτων και όχι τό *φαίνεσθαι* αυτών. Είναι αναγκαίο λοιπόν, να φθάσει ή συνείδηση σε εκείνο τό εξελικτικό σημείο ώστε να "αποσυμπίεζει" τις συμπυκνωμένες έννοιες πού βρίσκονται πίσω από μία λέξη, μία φράση ακόμα και πίσω από μία εικόνα, ή ακόμα πίσω από μία ήχητική και μή άρμονία!

Αναλογιστείτε λοιπόν τό εξής: Όταν κάποιος άμύητος βλέπει ένα άρχαιο ελληνικό ναό ή κάποιο άλλο μνημείο, τότε τά μάτια του βλέπουν ένα απλό κτίσμα. Στά μάτια όμως του άληθινού μύστη, δηλαδή μόνο εκείνου πού μυήθηκε από τόν ίδιο τόν Λόγο, ό ναός αποκαλύπτεται! Αποκαλύπτεται στόν μύστη και "μιλάει" μέσα από τό μέγεθός του, τό σχήμα του, την γεωμετρία του, τούς αριθμούς του, τις παραστάσεις του, την ταυτότητά του. Υπό τό βλέμμα λοιπόν του άληθινού μύστη, ό ναός εκρήγνυται έννοιολογικά και αποκαλύπτει! Αποκαλύπτει εκείνα τά όποια οργανώθηκαν με κάποιον ιδιαίτερο τρόπο στην θέση του ναού από εκείνους πού μπορούσαν και είχαν την επαφή τους με τις άδηλες δυνάμεις της δημιουργίας και την θεία Αλήθεια αυτής.

Μέσα στην σκέψη όμως του ήμιμαθούς "μύστη", ή Αλήθεια περιπλέκεται και αυτό διότι ό Ναός διατηρεί γι' αυτόν **άδηλα** τά μυστικά του. Αυτό συμβαίνει επειδή ή Ίερή πάντα Αλήθεια, ανεξαρτήτως από την οποιαδήποτε θρησκευτική προσέγγιση, ούδέποτε αποκαλύπτεται εάν ή συνείδηση του μύστη δέν έχει δομήσει την γνώση του επάνω σε δομική βάση ήθους και μέσα από καθαρές **άζιες**! Δηλαδή αυτό δέν θά συμβεί ποτέ εάν ό μύστης δέν "περνά" συνεχώς μέσα από την έσωτερική διαδικασία των **καθαρισμών**.

Αυτό τελικά σημαίνει ότι ή διάνοια του ήμιμαθούς "μύστη", δέν έχει οργανωθεί και δομηθεί σωστά για να φθάσει αυτός σε εκείνο τό εξελικτικό σημείο ώστε να ταυτιστεί με τό Είναι του ναού, αλλά να κατασκευάσει αυτήν αναπόφευκτα μόνο λανθασμένη "γνώση" και αυτή σύμφωνα με τό φαίνεσθαι αυτού. Σκεφθείτε λοιπόν περαιτέρω τό διανοητικό τοπίο εκείνων οι όποιοι υποτάσσονται στις "γνώσεις" ενός ήμιμαθούς "μύστη".

Ο ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ Ο ΧΩΡΟΧΡΟΝΟΣ

Όταν συμβαίνει ένα αντιληπτό γεγονός, τότε αυτό καταγράφεται στην συνείδηση του παρατηρητή επειδή υπάρχει ή παράμετρος πού καλείται χρόνος. Ουσιαστικά συμβαίνει ή παράμετρος χρόνος να είναι και να αποτελεί τό βασικώτερο αισθητήριο της συνειδήσεως. Η συνείδηση βρίσκεται πάντα σε πλάνη όταν δέχεται τόν χρόνο ως κάτι ξένο προς αυτήν, ή κάτι τό όποιο μαζί με την άλλη διάστασή του, τόν χώρο, αποτελούν ένα τόπο μέσα στον όποιο ή συνείδηση

υπάρχει. Ο χρόνος αποτελείται ή δημιουργείται από εκείνη την ακολουθία αντιλήψεως, ή οποία οργανώνει τά "πράγματα" μέσα στα όποια εντάσσεται ή συνείδηση. Αυτό σημαίνει ότι όταν τουλάχιστον δύο ή περισσότερες συνειδήσεις χρησιμοποιούν με τόν ίδιο τρόπο αυτό τό "αισθητήριο" αντιλήψεως, συμφωνούν μεταξύ τους για τά κοινώς αποδεκτά πράγματα. Δηλαδή αποδέχονται την κοινή και φαινομενικά φυσιολογική ροή πραγμάτων. Έν όλίγοις, σημαίνει ότι εκείνα τά γεγονότα τά όποια γίνονται αποδεκτά από όλες τις συνειδήσεις είναι εκείνα τά όποια "συναρμολογούν" την κοινώς αποδεκτή πραγματικότητα, είναι εκείνα τά όποια **άλληλο-συν-βαίνουν**.

Εάν λοιπόν μέσα σε μία κοινώς αποδεκτή πραγματικότητα υπάρχουν μόνο δύο παρατηρητές, τότε ό κάθε παρατηρητής αντιλαμβάνεται την ίδια πραγματικότητα ως ένα προσωπικό "σενάριο" ροής γεγονότων. Εάν κάποιος από τούς δύο παρατηρητές θελήσει να αλλάξει την ροή των γεγονότων χωρίς την συμφωνία του άλλου, τότε αυτό δέν θά επιτευχθεί ποτέ. Εάν δηλαδή ό ένας από τούς δύο παρατηρητές θέλει να αλλάξει κάτι στο σενάριό του, π.χ. να μετακινήσει ένα βουνό από την πρωταρχική του θέση, ή να αιωρήσει κάποιο αντικείμενο π.χ. ένα ποτήρι με νερό, αυτό δέν θά συμβεί ποτέ επειδή ή μεταβολή αυτή πρέπει να επιτραπεί από τό σενάριο του άλλου.

Δηλαδή ή μεταβολή πρέπει να γίνει ταυτοχρόνως στην κάθε ακολουθία γεγονότων αντιλήψεως των δύο παρατηρητών, δηλαδή ή μεταβολή πρέπει να **συν-βαδίσει**, πρέπει να **συν-βεί**! (συμβεί).

Κάτι τέτοιο όμως δέν είναι αναγκαίο όταν ή ροή πραγμάτων για τόν παρατηρητή είναι απολύτως προσωπική και μοναδική. Δηλαδή όταν μέσα στην πραγματικότητα υπάρχει μόνο ένας παρατηρητής, ό όποιος αναπόφευκτα θά είναι ό μοναδικός "σκηνοθέτης" και "σεναριογράφος" των πραγμάτων πού βιώνει. Μία τέτοια πραγματικότητα αποτελεί τό όνειρο τό όποιο βιώνουμε ή ζούμε στον ύπνο μας. Εκεί τά πράγματα γίνονται εύπλαστα και μεταβλητά σύμφωνα με Ο,ΤΙ επιθυμεί ή συνείδηση. Εκεί τό βουνό μεταφέρεται και τό ποτήρι αιωρείται!

Ο Λόγος λοιπόν, αυτός ό φορέας έννοιων οργανώνει την συνείδηση και την θέτει μέσα στα πράγματα, εκείνα όμως πού αυτή μπορεί να αντιληφθεί.

Ο Χώρος και ό Χρόνος, λοιπόν, ή παράμετρος χωρόχρονος γίνεται τό εύπλαστο υλικό του Λόγου. Όταν ή συνείδηση έχει άφεθεί στην **οργάνωσή της** από τόν Λόγο, τότε κατέχει την **ικανότητα** και **δυνατότητα** να μετακινείται μέσα στον χωρόχρονο χωρίς **περιορισμούς**! Η παράμετρος χρόνος φαίνεται τότε ως ένας "άκίνητος" φορέας πάνω στον όποιο είναι

καταγεγραμμένα ταυτοχρόνως και άκίνητα όλα τά γεγονότα, χωρίς τό πριν και μετά τους. Όπως δηλαδή με αυτόν τόν τρόπο είναι καταγεγραμμένο μαγνητικά κάποιο σενάριο κινηματογραφικού έργου, πάνω σε μία ξετυλιγμένη μαγνητοταινία μαγνητοσκοπίου. Στην υπόθεση του έργου αυτού μπορούμε να παρέμβουμε ως παρατηρητές, και μάλιστα σε οποιοδήποτε "χρονικό" σημείο της χωρίς να είναι αναγκαία ή φυσιολογική ροή πραγμάτων της ιστορίας του.

ΟΙ ΠΡΟΦΗΤΕΙΕΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

Ο Έλληνικός λόγος λοιπόν, ως "γλώσσα μηχανής", περιέχει και πληροφορία με πολλές μορφές. Υπό την μορφή αρχαίας ποιήσεως, τραγωδίας, χορού, μυστηρίων, όπως και μύθου. Μέσα σε όλες αυτές τις μορφές πληροφορήσεως υπάρχουν διαβαθμισμένα επίπεδα προσεγγίσεως της προστατευμένης και άδηλης πληροφορίας. Η πληροφορία αποκτά την ανάλογη δράση μέσα στην διάνοια, αναλόγως του τρόπου με τόν όποιο θά χρησιμοποιηθεί.

Έτσι λοιπόν, αν ή διάνοια δέν είναι σε θέση π.χ. να αντιληφθεί την δια-φορά μεταξύ του μύθου από τόν **παρά-μυθο**, πράγμα τό όποιο προσδιορίζει επακριβώς ό ίδιος ό ελληνικός λόγος, κάτι τό όποιο είναι πάρα πολύ απλό, τότε ποτέ δέν θά μπορέσει να αντιλήσει την κρυμμένη πληροφορία! Τότε ή διάνοια θά μείνει στην επιφάνεια και θά μάχεται με οποιονδήποτε τρόπο, ώστε κανείς να μή "χαλάσει" τό "τοπίο" και τό "σενάριο" μέσα στο όποιο αυτή έφηνυχαίσει.

Ο ελληνικός μύθος λοιπόν δέν είναι παραμύθι, κάτι πού θέλουν να επιβάλουν αυτοί πού δέν αντιστάθηκαν στην ξένη ως προς αυτούς έπιβολή. Ο ελληνικός μύθος αποτελεί τράπεζα ύψιστης γνώσεως και αποκαλύπτεται άμεσα μόνο στην καθαρά ελληνική σκέψη άσκέτως εθνικότητας, επειδή αυτή οργανώνεται σύμφωνα με τά δομικά στοιχεία του ελληνικού λόγου. Έτσι, όταν λέμε σήμερα παρουσιάστηκε, π.χ. στον στρατό, είναι απολύτως βέβαιο ότι έκφραζόμαστε **Λάθος**. Διότι μόνον οι θεοί είχαν την ιδιότητα να **παρ-ουσιάζονται**.

Τό ρήμα παρουσιάζομαι είναι σύνθετο και προ-κύπτει από τις λέξεις **παρά** και **ουσία**. Η έτυμολογία λοιπόν του ρήματος **παρουσιάζομαι** σημαίνει ότι **έμφανίζομαι παρά την ουσία**. Όταν λοιπόν ή λέξη ουσία σημαίνει και ύλη, τότε τό ρήμα παρουσιάζομαι δηλώνει **ένέργεια** πού δείχνει ότι έμφανίζομαι παρά την ύλη. Δηλαδή έμφανίζομαι παρακάμπτοντας τούς υλικούς φραγμούς.

Όταν παρουσιάζοταν λοιπόν ή Αθηνά, **έμφανιζόταν παρακάμπτοντας τούς υλικούς φραγμούς**. Όπως συμβαίνει κατά κάποιον τρόπο και με τόν παρουσιαστή

ειδήσεων, όταν παρουσιάζεται μέσα στο σπίτι μας, παρακάμπτοντας τους υλικούς φραγμούς, στέλνοντας τό είδος του, δηλαδή την ύψη του ή την εικόνα του σέ έμάς. Άρα πίσω από την παρουσίαση της Άθηνας είναι βέβαιο, και όχι δόγμα κατά μερικούς, ότι υποκρύπτεται τό τεχνολογικό στοιχείο, τό όποιο μόνο στην σημερινή τεχνολογική εποχή όπου υπάρχουν τά αντίστοιχα συγκριτικά μεγέθη μπορεί αυτό νά γίνει αντιληπτό.

Άγαπητοί φίλοι, στόν επίλογο του άρθρου "Τό Άμαυρόν Εἶδωλον καί ή Άθηνά" της ελληνικής εκδόσεως του περιοδικού Scientific American, Μάιος 2000, τεύχος 16, σελ. 104, γράφω τά εξής:

[*Επίλογος: Πιστεύω ότι δέν είναι απαραίτητο νά δεχθεῖ κάποιος τίς προηγούμενες προσεγγίσεις καί απόψεις μου γιά τίς δολογραφικές ή ύλογραμμικές παρουσίες μέσα στά άρχαία ελληνικά κείμενα, όπως την Όδύσσεια. Κανείς αντίθετος σέ αυτές τίς θέσεις δέν υποχρεούται νά τίς πιστέψει. Υποχρεούται όμως τουλάχιστον, άν θέλει νά πειθει γιά τό αντίθετο, νά πράττει τό ίδιο καί εκεί όπου ήδη δέχεται καί θαυμάζει. Όπως π.χ. γιά τίς δολογραφικές παρουσίες στά ύψηλά τείχη του Πύργου των Καρπαθίων, ως τεχνολογική "προφητεία" του μεγάλου συγγραφέα Ίουλίου Βέρν.]*

Επίσης όλα τά άρθρα μου στό ίδιο περιοδικό αρχίζουν μέ την εξής εισαγωγή: *Τά τεχνολογικά επιτεύγματα, όπως δολογράμματα, τηλεμεταφορές, τηλεχειρισμοί, άορατότητα, ρομποτική, ύποβρύχια πλοία καί βάσεις, δορυφόροι, διαστημόπλοια, άντιβαρύτητα, ραντάρ, εικονική πραγματικότητα, τεχνολογικός έλεγχος του νοῦ, τεχνητή νοημοσύνη, lasers, βιοκλωνισμός, βιονική καί βιοκυβερνητική μηχανική, άνώτερη γνώση γιά την φυσιολογία του έγκεφάλου, έλεγχος του DNA, βιοτεχνολογία, ύπερόπλα καί ύπερκλεῖδες, βιοαιωνιότητα καί άθανασία, κρυονική, δημιουργία ιδιαιτέρων διαχρονικών τόπων στό ένιατο του χώρου καί πολλά άλλα άκόμα καί άκατανότητα, είναι αυτά που εύκολα οδηγούν σέ χώρους της έπιστημονικής φαντασίας καί κάνουν την σκέψη νά καλπάζει. Όταν όμως τά συναντιῶ κανείς μέσα σέ άρχαία ελληνικά κείμενα, τότε την ψυχή του καταλαμβάνει τουλάχιστον τό δέος.*

Η Έλληνική Μυθολογία βρίσκεται από περιγραφές καί αναφορές που δείχνουν ότι περιέχουν ύπερτεχνολογικά στοιχεία. Όπως επίσης από φυσικούς νόμους που έγιναν γνωστοί σέ έμάς τά τελευταία χρόνια. Υπάρχουν επίσης στοιχεία που δηλώνουν την ύπαρξη άγνωστης σέ έμάς γνώσεως. Για όλα αυτά υπάρχουν πολλές αποδείξεις οί όποιες πείθουν ότι σέ κάποιο χρονικό σημείο αυτής της πραγματικότητας κάποιος προηγμένος πολιτισμός δημιούργησε αυτήν την εξέ-

λιξη. Τά βασικά "έργαλεῖα" που χρησιμοποίησα καί χρησιμοποίησά σέ αυτήν την έρευνά μου, είναι πρώτον ό γνήσιος Έλληνικός Λόγος, τά άρχαία κείμενα καί ή απόστασή μου από τους ίούς σκέψεις.

Πιστεύω ότι ό Έλληνικός Λόγος οργανώνει άνώτερες συνειδήσεις καί δημιουργεί ύπερπολιτισμούς. Μέ άνάλογο τρόπο στό παρελθόν δημιουργήθηκε κάποιος τεχνολογικός ύπερπολιτισμός ίκνη του όποιου βρίσκονται σήμερα μέσα σέ μία ελληνική τράπεζα πληροφορίας, την όποία αποκαλούμε Έλληνική Μυθολογία. Η εποχή κατά την όποία γράφονταν οί μῦθοι, ήταν μεταγενέστερη καί πολύ απομακρυσμένη χρονικά από τά γεγονότα στά όποία αναφέρεται. Όμως, όπως καί τότε, στό άπώτερο χρονικό σημείο εκείνου του ύπερπολιτισμού, έτσι καί στά άρχαία ελληνικά χρόνια ή δύναμη εκείνου του Φωτεινού Λόγου οργανώνει αυτήν την πραγματικότητα. Έτσι λοιπόν ή διάνοια των άρχαίων καί μεγάλων Έλλήνων μυστών καί φιλοσόφων, μορφοποιημένη από τον ίδιο τον Λόγο, έκανε αυτούς απρόσβλητους από τά χωροχρονικά δεσμά. Άλλωστε πνεῦμα σημαίνει αυτό που πνέει χωρίς περιορισμούς.

Τό περιεχόμενο λοιπόν της τράπεζας πληροφορίας που λέγεται Έλληνική Μυθολογία, δέν περιέχει πληροφορία ή όποία άφορᾷ μόνο στό παρελθόν, αλλά καί πληροφορία ή όποία άφορᾷ στό μέλλον. Η άσυμβίβαστη μέ τό παρελθόν πληροφορία αποκαλείται κατά πολλούς παραμύθι, ένῶ άνάλογη πληροφορία ή όποία σχετίζεται μέ τό μέλλον αποκαλείται προφητεία.

Στά άρχαία ελληνικά κείμενα, τά όποία έχουν χαρακτηριστεί καί ως μῦθος, υπάρχουν προφητικά στοιχεία τά όποία είναι δυνατόν νά αναγνωρισθοῦν σήμερα. Νομίζω ότι οί τεχνολογικές "προφητείες" του Ίουλίου Βέρν όπως προανέφερα, δέν είναι τίποτε άλλο από δύο πιθανές έκδοχές. Η μία είναι ότι ό Ίούλιος πήρε στοιχεία από την Ίλιάδα καί γενικά από την ελληνική μυθολογία, καί ή δεύτερη είναι ότι ή συνειδησή του οργανώθηκε αναλόγως από τον Έλληνικό Λόγο καί έτσι ή διάνοιά του έδρασε πέρα από την χρονική άνελαστικότητα αυτής της πραγματικότητας, κάνοντάς τον νά όραματιστεί εικόνες από τό μέλλον του.

Τά προφητικά στοιχεία, τά όποία είναι πάρα πολλά μέσα στην μυθολογία, είναι άδύνατον νά έκτεθοῦν όλα. Παρ' όλα αυτά όμως θά σᾶς δώσω κάποια ένδεικτικά τά όποία ένισχύουν αυτήν την πεποίθηση.

1. -Στους στίχους της Όδύσσειας 567 έως 571, στην ραψωδία θ, πιθανόν νά περιγράφεται κάποιο αεροπορικό άτύχημα. Συγκεκριμένα:

(567-571): Εἶπε κάποτε ότι των Φαιάκων καλόφτιακτη νῆα από πομπή καθώς θ' άνεβαίνει τόν αεροειδῆ πόντο θά τσακίσει.

Καθώς θ' άνεβαίνει τόν αεροειδῆ πόντο θά τσακίσει. Αυτός ό στίχος φαίνεται νά δηλώνει ότι ένα πλοίο κατ' αρχήν "ανεβαίνει" την θάλασσα, κάτι τό όποιο φαίνεται παράλογο έστω καί άν έννοεῖ ότι κατευθύνεται βόρεια. Η έκφραση άνεβαίνει τόν αεροειδῆ πόντο, [*άνιουσαν έν ήροειδέϊ πόντω*], μοιάζει νά πρόκειται γιά σκάφος τό όποιο απογειώνεται κοντά σέ θάλασσα, καί μάλλον επιβεβαιώνει αυτό στην συνέχεια ή έκφραση θά τσακίσει [*ραῖσσεσθαι*], που σημαίνει ότι, άφού απογειώνεται παθαίνει άτύχημα καί πέφτει.

(569) καί μέ μέγα ὄρος την πόλιν θά καλύψει γύρω.

Καί τότε πολύ μεγάλο έμπόδιο θά ύπερκαλύψει την πόλιν περιμετρικά ή σέ μεγάλη έκταση. Σκεφθῆτε ότι τά συντρίμια ενός μεγάλου αεροπλάνου πόσο μεγάλη έκταση καλύπτουν μετά από την πτώση. Τέτοια εικόνα δέν μπορεί νά δώσει κάποιο κατεστραμμένο θαλασσινό πλοίο. Επί πλέον τά τμήματα ενός κατεστραμμένου θαλασσινού πλοίου θά πάνε στόν βυθό καί δέν θά δημιουργήσουν έμπόδιο στην πόλιν.

(570-571) Έτσι άγόρευεν ό γέρων, αυτά ό θεός ή θά τελέσει, ή κι άνεκτέλεστα θ' αφήσει, όπως του άρέσει.

Αυτά είναι πιθανό νά συμβοῦν ή καί όχι σύμφωνα μέ τό θέλημα του θεοῦ. Δηλαδή σύμφωνα μέ τό πιθανώτερο των πραγμάτων.

2.- Είναι αναγκαῖο νά προσέξουμε τά πενήντα ιδιαίτερα όνόματα των Νηρηίδων, από τά όποία φαίνεται ότι ή κάθε μία από αυτές είχε καί διαφορετικές ιδιότητες. Έτσι λοιπόν, θά δοῦμε ότι τό όνομα κάθε Νηρηίδος δηλώνει καί κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά όπως καί ιδιότητες. Τά όνόματα αυτά προδίδουν τεχνολογικές ιδιότητες καί περισσότερο πείθουν ότι έδω πρόκειται γιά θαλάσσια σκάφη επιφανείας καί μή, μέ ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, επειδή καί τό Νηρηίς είναι άπολύτως συνδεδεμένο μέ τό Ναῦς, παρ' ότι πρόκειται περί θεϊκών προσώπων.

Η Πλωτώ λοιπόν, είναι αυτή που επιπλέει. Δηλαδή σκάφος επιφανείας. Η Σαώ, είναι αυτή που σώζει. Δηλαδή ναυαγοσωστικό σκάφος. Η Εὐδώρα, είναι αυτή μέ τά καλά δώρα. Δηλαδή σκάφος προμηθειῶν. Η Κυμοθόη, είναι αυτή που είναι ταχύτατη στά κύματα. Η Οόη, είναι αυτή που είναι ταχύτατη. Μέ σημερινή αντιστοιχία θά λέγαμε "τορπιλλάκατος". Η Πασιθέα είναι αυτή που φαινόταν από παντού. Άρα πολύ μεγάλη. Η Εὐνίκη, είναι ή νικηφόρος. Η Εὐλήμενη, είναι αυτή που έξασφαλίζει συνθήκες καλοῦ λιμανιοῦ. Η Δωτώ, είναι αυτή που δίνει. Δηλαδή σκάφος μεταφορικό. Η Φέρουσα, είναι αυτή που μεταφέρει. Η Δυναμένη, ή ίκανή. Είναι αυτή που διαθέτει δύναμη.

Δηλαδή ενέργεια, καύσιμα. Η Νησαίν, είναι αυτή που μοιάζει μέ νησί. Σάν πλατφόρμα ή αεροπλανοφόρο. Η Άκταιν, είναι αυτή που έχει πρόσβαση στην άκτή. Σκάφος αποβιβάσεως. Η Ίπποθόη, είναι αυτή που είναι γρήγορη σάν άλογο. Μικρό ταχύπλοο σκάφος. Η Κυμοδόκη, είναι αυτή που μαζεύει τά κύματα. Ίσως έκμετάλλευση της ενέργειας των κυμάτων. Η Εὐαγόρη, είναι αυτή που μιλούσε ώραῖα. Δηλαδή τηλεπικοινωνίες. Η Πολυνόη, είναι αυτή μέ την πολλή σκέψη. Δηλαδή κέντρο ύπολογιστών. Η Αυτονόη, είναι αυτή μέ την αυτόνομη σκέψη. Δηλαδή κέντρο τεχνητής νοημοσύνης. Η Προνόη καί ή Νημερτής, αλάνθαστες θεές που ξέρουν νά λένε την αλήθεια. Νηρηίδες-σκάφη προβλέψεων καί αποφάσεων.

Πώς είναι δυνατόν τέτοιες ιδιότητες σημερινῶν θαλασσίων σκαφῶν νά ήταν γνωστές τότε; Επίσης άξιοσημείωτο είναι τό εξής:

"Όταν ό Ποσειδῶν έσμιξε μέ την Νηρηίδα Άμφιτρίτη, έγινε κυρίαρχος της θάλασσας. Στην γαμήλια πομπή έλαβαν μέρος πολλά θηρία. Εκτός από τά άλογα, ταύρους, κριάρια, έλάφια, πάνθηρες, λιοντάρια, καί τίγρεις, έλαβαν μέρος καί θαλάσσια τέρατα, όπου πάνω τους κάθονταν οί Νηρηίδες. Από αυτήν την πομπή δέν έλειψαν καί τά άλλα θαλάσσια τέρατα, οί Τρίτωνες.

Εάν έδω δέν πρόκειται γιά γαμήλια τελετή αλλά γιά ένωση σύγχρονων ναυτικών δυνάμεων, τότε οί άρχαίες αναφορές γιά πάνθηρες, λιοντάρια, πολλά θηρία καί θαλάσσια τέρατα, είναι άσχετες μέ τό γεγονός ότι σήμερα υπάρχουν πολεμικά ελληνικά πλοία μέ όνόματα όπως Λέων, Πάνθηρ, Ίέραξ, Άετός. Επίσης πόσο τυχαῖο είναι ότι ένα από αυτά τά τέσσερα πλοία, ίσως τό Λέων, έλαβε μέρος στό χωροχρονικό πείραμα της Φιλαδέλφειας μέ τό όνομα Eldrige;

3.- Πώς είναι δυνατόν νά εξηγηθεῖ ότι ό Πλάτων δίνει την ακριβή γεωγραφική περιγραφή ή όποία δηλώνει ότι αυτός είχε δορυφορική εικόνα του πλανήτη; Συγκεκριμένα νά περιγράφει την Μεσόγειο ως λιμένα καί την Άττική πολλοστημόριο; Δηλαδή πολύ μικρό κομμάτι Γῆς; Εάν αυτό δέν ήταν "προφητικό" όραμα, τότε σημαίνει ότι αυτός βρέθηκε στό διάστημα!

Ο Έλληνικός Λόγος μεταλλάσσει καί οδηγεί την ανθρώπινη συνείδηση σέ άνώτερη κατάσταση ύπάρξεως! Οποιος κάνει χρήση του Έλληνικού Λόγου έλέγχει την πορεία των πραγμάτων!

ΑΥΤΟ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΤΟ ΘΕΜΑ ΣΕΙΡΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΟΥΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟ ΣΤΟ ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ.

Τά του Λόγου "Αδηλα, παραμένουν άδηλα στην έλλειψη "Ηθους!

Έλευθέριος Σαραγᾶς

**BOYLAAS LAMPROPOYLOU
ΠΕΡΙ ΦΥΣΕΩΣ
ΧΟΡΟΣ ΚΑΙ ΑΡΜΟΝΙΑ**

Φιλοσοφική προσέγγιση τής
άρμονίας του σύμπαντος και
των όντων μέσα από την μου-
σική και τον χορό.

2.500 δρχ. 7,34 EURO

**ΕΛΕΝΗΣ ΔΑΓΙΟΥ
ΟΙ ΑΡΓΟΝΑΥΤΕΣ
ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΥΝ**

Οι ιπτάμενοι δίσκοι που εμφανίζο-
νται στην Γη αφήνουν γραπτές μαρ-
τυρίες ότι είναι απόγονοι των Έλ-
λήνων, που ζούν εντός ατράκτου. Δι-
έφυγαν στο διάστημα μετά την Τιτα-
νομαχία. Το πλήρωμα του χρόνου
όμως έφθασε και ... οι άργοναύτες
επιστρέφουν.

4.500 δρχ. 13,21 EURO

**ΜΑΙΡΗΣ ΜΑΚΡΑ
ΓΝΩΡΙΣΕ ΤΗΝ ΨΥΧΗ ΣΟΥ
ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΡΧΕΤΥΠΑ**

Πρωτότυπη μέθοδος αυτογνωσίας που
στηρίζεται στις ελληνικές ρίζες. Παρέχει
γνώσεις για σημαντικούς νόμους
ισορροπίας που λειτουργούν στο σύμπαν,
στην ψυχική σφαίρα και στην πραγματι-
κότητα τής ζωής.

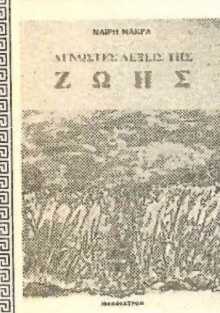
3.000 δρχ. 8,80 EURO

**ΜΑΙΡΗΣ ΜΑΚΡΑ
ΟΙ ΑΠΕΝΑΝΤΙ
ΚΑΙ ΤΑ ΚΥΚΛΑΜΙΝΑ**

"Ένα παραμύθι για μεγάλους με
ανοικτή καρδιά αλλά και για παιδιά
μέ σοφία. Πανανθρώπινες αλήθειες
ντύθηκαν την απλότητα του
παραμυθιού για να μιλήσουν κατ'
εὐθεΐαν στην ψυχή μας.

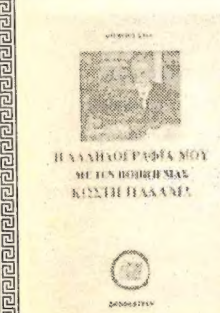
2.000 δρχ. 5,87 EURO

**ΜΑΙΡΗΣ ΜΑΚΡΑ
ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ
ΤΗΣ ΖΩΗΣ**

Μυθιστόρημα στοχασμού και αγάπης.
Έκτίμησης και σεβασμού για την ίδια
την ζωή και τον άνθρωπο. Μέ την
σφραγίδα τής ψυχής μας. Για να μη
γίνει η ζωή μία υπόθεση από "άγνω-
στες λέξεις".

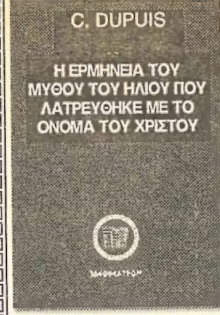
2.500 δρχ. 7,34 EURO

**ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΧΑΛΑ
Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΜΟΥ
ΜΕ ΤΟΝ ΠΟΙΗΤΗ ΜΑΣ
ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ**

"Ένα βιβλίο που αποκαλύπτει τις
βαθύτερες έσωτερικές γνώσεις του
μεγάλου μας ποιητού.

3.000 δρχ. 8,80 EURO

**C. DUPUIS
Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΜΥΘΟΥ
ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ ΠΟΥ ΛΑΤΡΕΥΘΗΚΕ
ΜΕ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ**

Ο γνωστός μαθηματικός και δια-
φωτιστής τής Γαλλικής Έπαναστά-
σεως έρμηνεύει με πληθώρα τεκμη-
ριώσεων την Χριστιανική ως καθα-
ρά ήλιακή λατρεία. Το βιβλίο κάνκε
στην πυρά όταν έξεδόθη για πρώτη

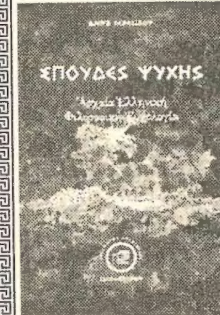
2.500 δρχ. 7,34 EURO

**Ι. Θ. ΚΑΚΡΙΔΗ
ΑΡΑΙ**

Μυθολογική μελέτη για τις προσευχές
και τις κατάρες. Το βιβλίο ζητεί να κα-
θορίσει την σημασία και την προέλευ-
ση ενός σημαντικού στοιχείου στις έλ-
ληνικές παραδόσεις, τής άρας-κατάρας,
και ύπηρετεί μέσω πλήρους βιβλιογρα-
φίας και παραπομπών την επιστημονική
αλήθεια.

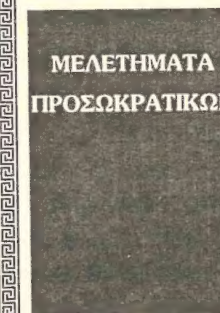
3.000 δρχ. 8,80 EURO

**ΑΝΝΑΣ ΚΕΛΕΣΙΔΟΥ
ΣΠΟΥΔΕΣ ΨΥΧΗΣ**

Μία επιστημονική μελέτη τής
άρχαιας έλληνικής φιλοσοφικής
ψυχολογίας, όπου τό θέμα τής
ψυχής εξετάζεται από τον Όμηρο,
τούς Προσωκρατικούς, τον Πλάτωνα,
τον Άριστοτέλη και τον Πλωτίνο.
Πρόλογος του άκαδημαϊκού καθ/τού Ε.
Μουτσόπουλου.

3.000 δρχ. 8,80 EURO

**ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ
ΠΡΟΣΩΚΡΑΤΙΚΩΝ**

**ΑΝΝΑΣ ΚΕΛΕΣΙΔΟΥ
ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ
ΠΡΟΣΩΚΡΑΤΙΚΩΝ**

Προσεγγίσεις τής φυσικής, ήθικης
και πολιτικής φιλοσοφίας των
πρώτων Έλλήνων φιλοσόφων των
διδασκάλων τής ανθρωπότητας.

Υπό έκδοσιν

**Μ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ
ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΑ**

Η άργοναυτική έκστρατεία σε
διηγηματική μορφή για μικρούς και
μεγάλους.

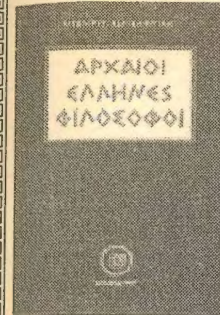
1.500 δρχ. 4,40 EURO

**Ε. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ
Η ΑΣΠΑΣΙΑ ΚΑΙ Η ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ**

Μία σημαντική τεκμηριωμένη μελέτη για
την Άσπασία και τις έταίρες μέσα στο
κοινωνικό πλαίσιο τής εποχής τους. Τό
κείμενο παρέχει σημαντικές πληρο-
φορίες για την θέση των γυναικών, την
κοινωνική τους ύπόσταση και εκπαι-
δευση την εποχή του Περικλέους ανά
την Ελλάδα.

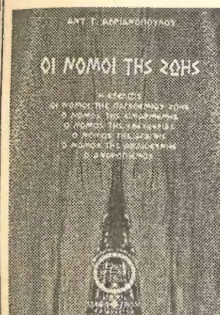
2.500 δρχ. 7,34 EURO

**ΑΝΤ. ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ
ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ**

Μία μοναδική πραγματεία
και έσωτερική ανάλυση των
διδασκάλων τής ανθρωπότητας
ΟΡΦΕΥΣ - ΘΑΛΗΣ - ΑΝΔΡΙΜΑΝΔΡΟΣ
ΑΝΔΡΙΜΑΝΔΡΟΣ - ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ - ΞΕΝΟΦΑΝΗΣ
ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ - ΖΗΝΩΝ - ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ
ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - ΑΝΔΡΕΑΣ - ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ
ΕΛΚΡΑΤΗΣ - ΠΛΑΤΩΝ - ΕΤΑΙΡΟΙ

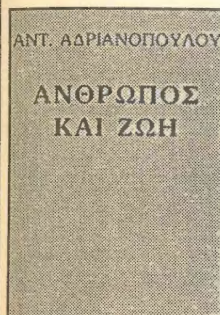
5.500 δρχ. 16,14 EURO

**ΑΝΤ. ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ
ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΖΩΗΣ
Ο ΝΟΜΟΣ ΤΗΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ - ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ
ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ - ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΣ**

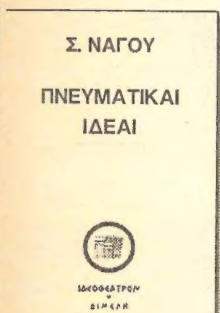
Οι φυσικοί νόμοι που διέπουν την ζωή και τή
έξελικτική στάδια τής ανθρωπίνης ψυχής
από την γέννηση έως την θεοποίησή της
σύμφωνα με την Πυθαγόρεια φιλοσοφία.

2.500 δρχ. 7,34 EURO

**ΑΝΤ. ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΖΩΗ**

Υπό έκδοσιν

**Σ. ΝΑΓΟΥ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ
ΙΔΕΑΙ**

**ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΝΑΓΟΥ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΙΔΕΑΙ**

Η Πυθαγόρεια εξήγηση των φαινο-
μένων τής τηλεπάθειας και τής επι-
κοινωνίας με τον πνευματικό κόσμο.

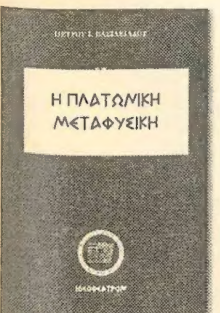
1.500 δρχ. 4,40 EURO

**ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΝΑΓΟΥ
ΠΕΡΙ ΤΡΟΦΗΣ
ΚΑΙ ΑΚΡΕΟΦΑΓΙΑΣ
ΠΑΣΑ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΑΡΧΕΤΑΙ
ΑΠΟ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΧΟΥ**

"Ένα κείμενο του Πυθαγορείου Διδα-
σκάλου Σπυρίδωνος Νάγου επάνω στο
θέμα τής αποχής από τό κρέας ως πρώ-
του παράγοντος και προϋποθέσεως τής
συνειδητής ανεξίτησης τής ψυχής του
ανθρώπου.

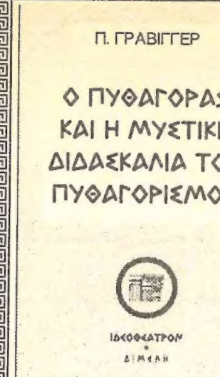
2.500 δρχ. 7,34 EURO

**Π. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ
Η ΠΛΑΤΩΝΙΚΗ ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ
ΩΣ ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ**

Τό βιβλίο περιλαμβάνει όλες τις
μεταφυσικές απόψεις του Πλάτωνος
οι όποιες αναλύονται επιστημονικώς.

3.000 δρχ. 8,80 EURO

**Π. ΓΡΑΒΙΓΓΕΡ
Ο ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ
ΚΑΙ Η ΜΥΣΤΙΚΗ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ
ΠΥΘΑΓΟΡΙΣΜΟΥ**

**Π. ΓΡΑΒΙΓΓΕΡ
Ο ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ
Η ΜΥΣΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ
ΤΟΥ ΠΥΘΑΓΟΡΙΣΜΟΥ**

Η μυστική διδασκαλία του
Πυθαγορισμού όπως παρουσιάζ-
εται μέσα από τους Νεοπυθα-
γορείους φιλοσόφους και απο-
κοδικοποιείται από τον έμβριθή-
στατο έρευνήτή Π. Γράβιγγερ

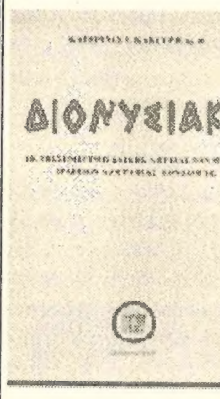
12.000 δρχ. 35,22 EURO

**ΟΡΦΕΩΣ
ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΑ - ΛΙΘΙΚΑ**

Άρχαιο κείμενο - μετάφραση
Έπί πλέον αναλυτική παρουσίαση
τής Άργοναυτικής έκστρατείας
πίνακες και αποσυμβολισμός.
Η χρήση των λίθων από τον
Όρφέα.

3.000 δρχ. 8,80 EURO

**Κ. ΚΑΚΟΥΡΗ
ΔΙΟΝΥΣΙΑΚΑ**

Η κλασική πραγματεία
τής μεγάλης ανθρωπολόγου!
Διδακτορική διατριβή
για τή ΑΝΑΣΤΕΝΑΡΙΑ
και την σχέση τους
μέ τή Διονυσιακή Μυστήρια.

5.000 δρχ. 14,67 EURO

**ΣΟΛΩΝΟΣ
ΑΡΧΑΙΟΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ**

Η ζωή και τό έργο του Σόλωνα. Ό
Σόλων και οι οικονομικές του
μεταρρυθμίσεις. Διασωθέντα απο-
σπάσματα του Σόλωνα. Συλλογή
νομοθετημάτων. Μετάφραση, σχόλια.
Αναλυτικός πίναξ Δικαίου.

5.000 δρχ. 14,67 EURO

**ΝΩΝΤΑ ΕΛΑΤΟΥ
Ο ΧΑΡΗΣ ΤΟΥ ΘΕΑΓΕΝΗ**

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ
Ό Χάρης, ένα νέο άγόρι μής
ξεναγεί στην κλασική Ελλάδα μέ-
σα από την περιπετειώδη ζωή του.
Ένα ολοζώντανο μάθημα ιστο-
ρίας που περιγράφει αναλυτικά
τόν τρόπο εκπαίδευσής των νέ-
ων στην Άθήνα αλλά και την
Σπάρτη. Ένα βιβλίο που πρέπει
νά διαβάσουν όλα τή "Ελληνό-
πουλα.

3.500 δρχ. 10,27 EURO

Σ. ΝΑΓΟΥ

Ο ΚΑΤΟΙΚΟΣ
ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ

Όταν ο άνθρωπος είναι ενάρετος βοηθείται και γίνεται συνεργάτης των ανωτέρων αυτού συνειδήσεων, των συνειδήσεων οι οποίες συνέστησαν την Πνευματική Ίεραρχία, εις την κορυφήν της οποίας εύσκεται Ὑπέρθεος Ἀρχών, χειριστής των φυσικῶν καὶ των Πνευματικῶν Νόμων διευθετῶν καὶ ἐποπτεύων τὴν τάξιν τοῦ Παντός, ὁ ΚΑΤΟΙΚΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ

3.000 δρχ. 8,80 EURO

Ι. ΒΑΣΙΛΗ

ΤΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟΝ ΕΝΟΣ ΜΥΣΤΟΥ

ΣΕ ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΟΛΗ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ
Ένας Πυθαγόρειος φιλόσοφος διδάσκει σέ ένα μαθητή του ὅλη τὴν διδασχὴ τῆς ἐλληνικῆς φιλοσοφίας καὶ μυσταγωγίας ἀπὸ τὸν Ὁρφέα ἕως τὸν 20ό αἰῶνα καὶ τὸν μυεὶ στὴν ἐλληνικὴ σκέψη καὶ τὴν πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τῆς.

3.000 δρχ. 8,80 EURO

Ι. ΒΑΣΙΛΗ

ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
ΚΑΙ ΟΙ ΦΥΣΙΟΚΡΑΤΙΚΕΣ ΤΟΥΣ ΒΑΣΕΙΣ
Γιὰ νὰ διεκδικήσῃ ὁ ἄνθρωπος τὰ δικαιώματά του πρέπει νὰ τὰ γνωρίζει. Ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖ στὴν φύση αὐτόνομη καὶ ἐνσυνείδητη ὄντοτητα καὶ ἐξελίσσεται προσαρμοζόμενος πρὸς τὸν φυσικὸν Νόμον.

Ὑπὸ ἐκδόσιν

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΔΡΑΚΟΥΛΗ

ΦΩΣ ΕΚ ΤΩΝ ΕΝΔΟΝ

Ἡ ἐσωτερικὴ ἐρμηνεία τῶν συμβόλων τοῦ ἄρρενος καὶ τοῦ θήλεος, τοῦ ἀπανταχοῦ μεγάλου νόμου τῆς φύσεως πρὸς παραγωγὴν τελειότητος. Ἐνα ἐξαιρετικὰ σημαντικὸ κείμενο πού θέτει τὶς βάσεις γιὰ τὴν σωστὴ θεώρηση τοῦ ἀνθρώπου σὲ ὅλα του τὰ ἐπίπεδα στὴν διαχρονικὴ ἐσωτερικὴ του ἐξέλιξη.

3.000 δρχ. 8,80 EURO

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΔΡΑΚΟΥΛΗ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΒΙΟΝΟΜΙΑΣ

Ἡ ἐλκτική δύναμη τοῦ νοῦ ἐπηρεάζει καταλυτικὰ τὴν ποιότητα τῆς ζωῆς μας καὶ τὶς συνθήκες πού δημιουργοῦνται γύρω μας. Τὸ κείμενο αὐτὸ δίδει κανόνες ζωῆς (νόμους τοῦ βίου) πού καθορίζουν τὸ ΕΥ ΖΗΝ.

2.500 δρχ. 7,34 EURO

Ν. ΠΑΡΑΣΧΗ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ - Η ΖΩΗ ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ

Ἐνα μεστό κείμενο γιὰ τὴν πορεία τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὴν δημιουργία ἕως τὴν θεοποίησίν της σύμφωνα μὲ τὴν Πυθαγόρειο φιλοσοφία.

1.200 δρχ. 3,52 EURO

ΑΓΝΩΣΤΟΥ

Η ΜΥΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΓΟΡΑ

Ἐνας αἰγυπτιακὸς πάπυρος πού βρέθηκε στὴν Κοιλιάδα τῶν τάφων, ἀποκαλύπτει ὅλο τὸ μυητικὸ δρώμενο τῶν Ἑλευσινίων Μυστηρίων, τὸ ὁποῖο συνάδει ἀπολύτως μὲ τὶς ἀρχαῖες πηγές (βλ. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ὑπὸ Κ. Κουρτίδου).

1.200 δρχ. 3,52 EURO

ΗΛΙΑ ΝΙΚΟΛΟΥΔΗ

ΕΡΩΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΣ

ΛΕΓΩ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΠΛΑΓΙΑΣΩ ΕΡΩΤΙΚΑ,
Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΟΜΟΛΟΓΕΙ ΟΤΙ
ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΕΙΝΑΙ Ο ΛΟΓΟΣ - ΕΡΩΣ
Τὸ βιβλίο ἀπαντᾷ στὸ ἐρώτημα τῆς οὐσίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ κόσμου μέσω τῆς "σημαντικῆς" τῶν ἐλλήνων λέξεων καὶ τῆς "σκέψεως" τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας. Ἀποτελεῖ μαθητεία σκέψεως μὲ δάσκαλο τὸν ἐλληνικὸ Λόγο.

3.000 δρχ. 8,80 EURO

ΣΠΥΡΟΥ ΠΙΜΠΛΗ

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

Τελετὴ - Συμβολισμός - Διαμόρφωσις καὶ ὀργάνωσις τῶν Παναθηναίων. Ἀγῶνες καὶ Πομπή. Ἡ μοναδικὴ πραγματεία πού ἀναλύει τὴν μεγάλη ἐορτὴ καὶ τὸν συμβολισμό τῶν Παναθηναίων.

2.000 δρχ. 5,87 EURO

ΚΕΒΗΤΟΣ

Ο ΠΙΝΑΣ

Ἡ ΤΟ ΧΡΥΣΟΥΝ ΕΓΚΟΛΠΙΟΝ
ΑΥΤΟΜΑΘΕΙΑΣ
ΣΥΝΘΕΣΗ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΥ ΚΑΙ
ΣΩΚΡΑΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Ὑπὸ ἐκδόσιν

ΔΙΔΩΣ ΚΑΛΛΕΡΓΗ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΝΟΥΣ,
Η ΓΝΩΣΗ, Η ΨΥΧΗ
ΚΑΙ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ

1.200 δρχ. 3,52 EURO

ΔΙΔΩΣ ΚΑΛΛΕΡΓΗ

Ο ΥΜΗΤΤΟΣ

Ἡ ἱστορία τοῦ ἱεροῦ ὄρους τῆς Ἀττικῆς ἀπὸ τὰ Πελασγικά χρόνια ἕως σήμερα.

1.200 δρχ. 3,52 EURO

ΔΙΔΩΣ ΚΑΛΛΕΡΓΗ

ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ

Ἡ πνευματικὴ κληρονομία τῆς Ἑλλάδος. Τὰ μυστήρια τῆς Μεγάλης Μητέρας Ρέας - Γῆς, τοῦ Ἰδαίου Διός, Κορυβαντικά Μυστήρια, Λαβυρινθικά Μυστήρια, Ὀλυμπία, Δελφοί, Δωδώνη, Ἄργος, Μαντεῖα, Χρηστήρια.

2.000 δρχ. 5,87 EURO

DIDO KALLERGI

ANCIENT HELLENIC MYSTERIES

The spiritual heritage of Hellas. The mysteries of the Great Mother Earth - The Mysteries of Idaean Zevs - The Corybantic Mysteries - The Labyrinthic Mysteries. OLYMPIA - DELFI - DODONA - ARGOS.

2.500 δρχ. 7,34 EURO

Κ. ΚΟΥΡΤΙΔΟΥ

ΑΡΧΑΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ

Ἡ πλέον ἔγκυρος
μελέτη γιὰ τὰ Μυστήρια
Περιλαμβάνει ὅλα τὰ ἀποσπάσματα
τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γραμματείας
γιὰ τὰ ΟΡΦΙΚΑ - ΚΑΒΕΙΡΙΑ
ΔΙΟΝΥΣΙΑ - ΕΛΕΥΣΙΝΙΑ

4.000 δρχ. 11,74 EURO

ΟΡΦΕΩΣ ΥΜΝΟΙ FRAGMENTA

Ὅλοι οἱ ἱεροὶ ὕμνοι τοῦ Ὁρφέως
στὸ ἀρχαῖο κείμενο καὶ στίχο πρὸς
στίχο μετάφραση, μὲ πλούσιο σχο-
λιασμό, ὕμνους τοῦ Πρόκλου καὶ
σημαντικὲς πληροφορίες γιὰ τὸ
ἀρχαῖο ἐλληνικὸ μνηολόγιο. Ἐπίσης
τὰ διασωθέντα ἀποσπάσματα ἀπὸ
τὴν ΚΔ' ραψωδία τοῦ Ὁρφέως.

3.000 δρχ. 8,80 EURO

Π. ΓΡΑΒΙΓΓΕΡ

ΥΜΝΟΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΙ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΥΣΤΩΝ

Οἱ ἐν λόγῳ ὕμνοι, οἱ ὅποιοι εἶχαν
κατ' ἐξοχὴν λειτουργικὸ καὶ λα-
τρευτικὸ χαρακτήρα, ἦσαν προϊόν
εἴτε ἐξάρσεως τοῦ πνεύματος θεο-
φορήτων ἀνδρῶν, εἴτε ἐμπνεύσεως
ἐκ θεῶν Πηγῶν.

3.000 δρχ. 8,80 EURO

ΕΡΩΤΟΣ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΟΡΦΕΩΣ ΛΟΓΟΙ ΙΕΡΟΙ ΠΛΑΤΩΝΟΣ

ΕΥΜΠΟΕΙΟΝ - ΦΑΙΔΡΟΣ
Ἀπὸ τὸν Ἐρωφάνητα καὶ τὸν
Ἀνδρόγυνον, τὸν Φιλόσοφον,
Ἐρωτα, καὶ τὸ Ὑπατον Κάλλος,
ἕως τὴν Θεῖαν Ἐρωτικὴν Μανίαν,
τὴν μῆδιν τῆς Ἀνθρωπίνης Ψυχῆς,
μετὰ τοῦ Θεοῦ, μὲ τέκος τὸν

2.000 δρχ. 5,87 EURO

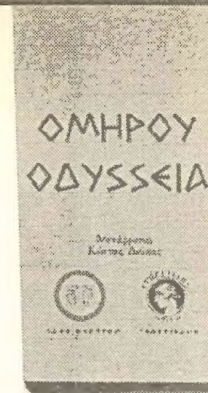
Α. ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΟΙΔΙΠΟΔΑ

Φιλοσοφικὸ δοκίμιο. Ἐσωτερικὴ
ἀνάλυση, ἀποσυμβολισμός καὶ συνέ-
χεια τοῦ ΟΙΔΙΠΟΔΑ ΤΥΡΑΝΝΟΥ
καὶ ΟΙΔΙΠΟΔΑ ΕΠΙΚΟΛΩΝΩ τοῦ
Σοφοκλέους. Δραματουργικὴ ἐπεξερ-
γασία Ραδάμανθου Ἀναστασάκη.

2.000 δρχ. 5,87 EURO

ΟΜΗΡΟΣ

Νέα μετάφραση μὲ προσέγγιση
τῆς Ὀμηρικῆς διαλέκτου
ἀπὸ τὸν Κώστα Δούκα
μία ἱστορικὴ ἔκδοση

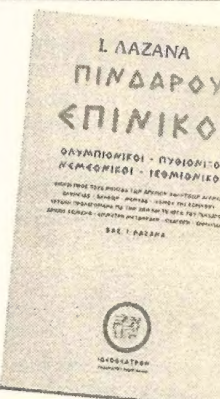
Μὲ τὴν συνεργασία τοῦ οἴκου "Γεωργιάδης" 31.000 δρχ. 90,98 EURO

ΠΙΝΔΑΡΟΣ

ΕΠΙΝΙΚΟΙ ΑΠΑΝΤΑ

ΠΥΘΙΟΝΙΚΟΙ - ΝΕΜΕΟΝΙΚΟΙ
ΙΣΘΜΙΟΝΙΚΟΙ - ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΟΙ
ΥΜΝΟΙ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΜΙΚΤΑΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ
ΑΘΛΗΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΣ
ΔΕΛΦΩΝ - ΝΕΜΕΑΣ - ΙΣΘΜΟΥ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ
ΕΚΤΕΜΗ ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΖΩΗ
ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΠΙΝΔΑΡΟΥ
ΑΡΧΑΙΟ ΚΕΙΜΕΝΟ - ΕΜΜΕΤΡΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: Ι. ΛΑΖΑΝΑ

7.500 δρχ. 22,01 EURO

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ

Γ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ Ο ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΤΩΝ ΔΙΩΝΩΝ

Ὁ καθ' ἑαυτὴν φιλοσοφία Γ. Σακελλαρίου
ἀναλύει ὅλο τὸ ΜΥΗΤΙΚΟ ΚΑΙ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ΠΥΘΑ-
ΓΟΡΑ. Πῶς μποροῦμε νὰ ἐφαρμόσουμε
σήμερα τὸ ἠθικὸ του σύστημα.
ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ
ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ
ΑΝΕΛΙΞΕΩΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΣ.

5.500 δρχ. 16,14 EURO

ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ

Α. ΚΕΛΕΣΙΔΟΥ

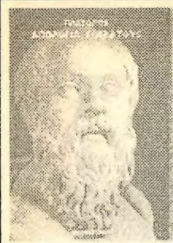
ΠΕΡΙ ΦΥΣΕΩΣ

Ἔργασία τῆς δ/ντριάς τοῦ Κ. Φιλοσοφίας
τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κ. Ἀ. Κελεσιδοῦ
ἐπάνω στὰ ἀδημοσίευτα ἀποσπάσματα τοῦ
Ἐμπεδοκλέους μὲ πρόλογο τοῦ Ἀκαδη-
μαϊκοῦ κ. Ε. Μουτσόπουλου. Ἀρχαῖο
κείμενο, ἐμμετρὴ μετάφραση, σχόλια καὶ
ἐπιλεγόμενα, γλωσσάρι ἀρχαίων ὄρων καὶ
ἀπόδοση γιὰ πρώτη φορά παγκοσμίως στὰ
νέα ἐλληνικά, γαλλικά καὶ πολωνικά.

Α. ΚΕΛΕΣΙΔΟΥ

ΕΜΠΕΔΟΚΛΕΟΥΣ
ΠΕΡΙ ΦΥΣΕΩΣ

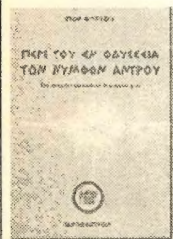

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ

Ἄρχαιο κείμενο, μετάφραση. Τό βιβλίο περιλαμβάνει: τήν ζωή καί τό ἔργο τοῦ Σωκράτους, τήν σχέση του μέ τόν Πλάτωνα, τό ἱστορικό πλαίσιο τῆς δίκης, τούς λόγους πού καταδικάστηκε σέ θάνατο, ποῖο ἦταν τό δαιμόνιό του. Σχόλια: Διογένης Λαερτίου, Χρ. Μαλεβίση, Ρ. Ἀναστασάκη, F. Nietzsche.

2.500 δρχ. 7,34 EURO

ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΝ ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΤΩΝ ΝΥΜΦΩΝ ΑΝΤΡΟΥ

Κυκλοφορεῖ γιά πρώτη φορά τό κορυφαῖο φιλοσοφικό-θεολογικό ἔργο τοῦ Πορφυρίου. Ἕνα ἀπό τά κύρια ἔργα τῆς θρησκευτικῆς Νεοπλατωνικῆς παραδόσεως. Γέμει Μυστηριακῶν καί ἀπορρήτων ἀληθειῶν γιά τήν πορεία τῆς ψυχῆς μετά θάνατον, ἀποσυμβολίζοντας μέρος τῆς μυστικῆς διδασκαλίας τοῦ Ὁμήρου.

2.000 δρχ. 5,87 EURO

ΣΑΛΟΥΣΤΙΟΥ ΠΕΡΙ ΘΕΩΝ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΥ

Σύνοψις τῶν βασικῶν ἀρχῶν τῆς ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ καί τῆς Μυστηριακῆς καί Μεταφυσικῆς διδασκαλίας περί θεῶν καί κόσμου, ἀνθρώπου, ψυχῆς καί εἰμαρμένης.

1.500 δρχ. 4,40 EURO

ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ ΕΙΣ ΜΗΤΕΡΑ ΘΕΩΝ ΕΙΣ ΒΑΣΙΛΕΑ ΗΛΙΟΥ

Δύο ἀριστουργηματικά ἔργα τοῦ τελευταίου ὑπερμάχου τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Τό πρῶτο ἄπτεται τοῦ μύθου Ἀττιος-Κυβέλης, τῆς οἰκουμένης μπηρός τῶν Θεῶν, ἐνῶ στό δεύτερο ἐπιχειρεῖ τήν μυστική ἀνάλυση τοῦ συμβολισμοῦ τοῦ Ἡλίου.

2.500 δρχ. 7,34 EURO

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗΝ ΣΕΛΗΝΗ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Ἕνα περιπετειῶδες ταξιδιωτικό μυθιστόρημα ἀρχαίας ἐλληνικῆς ἐπιστημονικῆς φαντασίας. 1.500 δρχ. 4,40 EURO

ΠΛΗΘΩΝΟΣ ΤΑ ΜΑΓΙΚΑ ΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΑΠΟ ΖΩΡΟΑΣΤΡΟΥ ΜΑΓΩΝ

Ἱερή Λογοτεχνία μεγάλης ἀξίας, ἡ ὁποία διδάσκεται ἐντός τῶν σχολῶν σέ ὑψηλά ἐπίπεδα μαθητείας.

1.500 δρχ. 4,40 EURO

ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

Διδακτορική διατριβή τοῦ Ἀ. Γεωργιάδου ἐπάνω στά διασωθέντα ἀποσπάσματα τοῦ μεγάλου νεοπλατωνικοῦ φιλοσόφου καί ὑπερμάχου τῆς ἐθνικῆς θρησκείας Πορφυρίου.

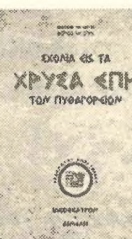
2.000 δρχ. 5,87 EURO

ΧΑΛΔΑΪΚΑ ΛΟΓΙΑ ΧΡΗΣΜΟΙ

ΧΑΛΔΑΪΚΑ ΛΟΓΙΑ

Τό δυσκολώτερο θεολογικό κείμενο τῆς ἐποχῆς τῶν Νεοπλατωνικῶν διαφωτίζεται ἀπό τά σχόλια: ΠΡΟΚΛΟΥ (ἀποσπ. Χαλδαϊκῆς Φιλοσοφίας), Μιχ. Ψελλοῦ, Π. Γράβιγγερ, Π. Μαρίνη. Τό βιβλίο - σύμβουλος ὄλων τῶν Ἑλλήνων φιλοσόφων. 4.500 δρχ. 13,21 EURO

ΙΕΡΟΚΛΕΟΥΣ ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΑ ΧΡΥΣΑ ΕΠΗ ΤΩΝ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ

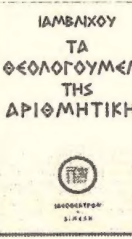
Σχόλια τοῦ νεοπλατωνικοῦ φιλοσόφου Ἱεροκλέους στό ἱερώτερο Εὐαγγέλιο τῆς Ἑλληνικῆς Μυσταγωγίας, τά ΧΡΥΣΑ ΕΠΗ, ἀπαραίτητα σέ ὅποιον θέλει νά ἐμβαθύνῃ στήν πρακτική μυστική ἀγωγή τοῦ ἀνθρώπου καί νά ἐφαρμόσῃ στόν βίον του τίς ἐπτά ἀρετές, ὥστε νά καταστήθεός ἀμβροτος, οὐκέτι θνητός. 2.500 δρχ. 7,34 EURO

ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ ΑΚΟΥΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΑ

Παρατίθενται περί τά 100 ἀληθῶς ἀριστουργηματικά πυθαγόρεια ἀποφθέγματα στήν πρωταρχική τους ἀρχαία ἐλληνική διατύπωση μέ σύντομα σχόλια διαφόρων διανοητῶν.

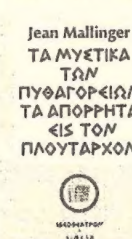
1.500 δρχ. 4,40 EURO

ΙΑΜΒΛΙΧΟΥ ΤΑ ΘΕΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΤΗΣ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗΣ

Ἡ Πυθαγόρεια ἀριθμολογία ἦταν Ἀριθμοσοφία ἐγκλείουσα βαθύτατες μυστικές ἀλήθειες, διδασκόμενες στό μυστηριακό σκηνώματα τῆς ἀρχαιότητος. Στό ἔργο αὐτό ἀναπτύσσονται οἱ θεῖες

ιδιότητες τῶν 10 πρώτων ἀριθμῶν. 3.500 δρχ. 10,27 EURO

Jean Mallinger

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ ΤΑ ΑΠΟΡΡΗΤΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΝ

Ἡ κάθοδος τῆς ψυχῆς. Ἡ πλάνη τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν. Γέφυρα μεταξύ ζώντων καί νεκρῶν. Τά ἀπόρρητα τοῦ ζῶντος πυρός. Τά ἀπόρρητα τοῦ Ἄδου. Τά μυστικά τῶν ζώντων ἀγαλμάτων τῶν θεῶν.

3.500 δρχ. 10,27 EURO

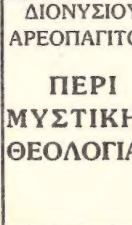

Π. ΓΡΑΒΙΓΓΕΡ

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΩΝ ΔΟΝΗΣΕΩΝ

Ἡ δύναμη τοῦ Λόγου καί τῶν θείων ὀνομάτων, ἥχος καί μουσική, περί ἀρωμάτων καί θυμιαμάτων, τελετικαί χειρονομίαι, βηματισμός, ρυθμικαί κινήσεις, τελετικός χορός, τό φῶς καί τά χρώματα, φυλακτῆρια, τελέσματα, ἐμβλήματα.

3.500 δρχ. 10,27 EURO

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΟΥ ΠΕΡΙ ΜΥΣΤΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

Ἡ μυστική θεολογία εἶναι ἕνα ἔργο πού εἰσάγει στόν κῶρο τῆς σιωπῆς, πού στοχεύει στό ἀνείπωτο.

2.000 δρχ. 5,87 EURO

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ - ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

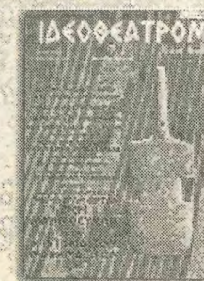

ΤΟΜΟΣ 10Ε
ΤΕΥΧΗ 1-8

ΤΡΙΜΗΜΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ Ο 10Ε ΤΟΜΟΣ
ΤΕΥΧΗ 1-8

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ 6000 ΔΡΧ.
ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΚΑΙ ΕΤΑ ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ

ΗΧΟΓΡΑΦΗΜΕΝΕΣ ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΝ ΡΑΔΑΜΑΝΘΥ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΣΕ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

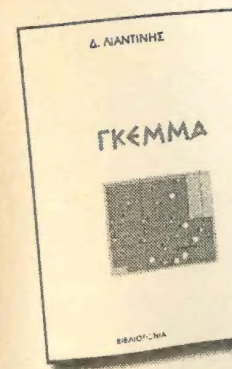
Ἀ. Ἀσπμακόπουλου ΚΟΣΜΟΓΟΝΙΑ ΟΡΕΣΤΗ

Πλάτωνος ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΕΞΚΡΑΤΟΥΣ

Πλάτωνος ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ ΦΑΙΔΡΟΣ

Τό Ἰδεοθέατρον διαθέτει
δλα τά βιβλία τοῦ καθηγητῆ
Δημήτρη Λιαντίνη
ΓΚΕΜΜΑ
ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΟ
ΝΥΦΟΜΑΝΗΣ
ΧΑΣΜΑ ΕΞΙΣΜΟΥ
ΕΞΥΠΝΟΝ ΕΝΥΠΝΙΟΝ
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ ΞΑΝΑ

ΠΑΟΥΛ ΑΜΑΝΤΕΟΥΣ ΝΤΗΝΑΧ

Η ΚΟΙΛΑΔΑ ΤΩΝ ΡΟΔΩΝ

ΘΑ ΥΠΑΡΞΕΙ Η
ΠΛΑΤΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ
ΤΟ 4000 μ.Χ. ΣΤΗΝ ΓΗ;

Τό 1921 ὁ Ἑλβετός φιλέλληνας Πάουλ Ἀμαντέους Ντῆναχ, μετά ἀπό ἕνα ἀτύχημα πέφτει σέ ληθαργικό ὕπνο (κλινικά νεκρός γιά 15 λεπτά). Ἡ συνειδησή του διολισθαίνει μπροστά στόν χρόνο. Βρίσκεται στό ἔτος 3.906 μ.Χ. διατηρῶντας ὁμως τήν συνείδηση τοῦ ἑαυτοῦ του. Εἶναι μεταβιωμένος στόν φυσικό ἐπιστήμονα Ἀνδρέα Νόρθαμ.

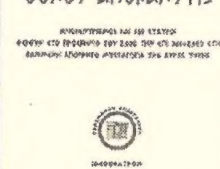
Γνωρίζει τότε καί μᾶς μεταφέρει τά ἱστορικά γεγονότα πού συγκλόνισαν τήν ἀνθρωπότητα ἀπό τό 2000 ἕως τό 4000 μ.Χ.. Ἀναφέρεται στά ἐπιτεύγματα τοῦ μεγάλου ἐκείνου πολιτισμοῦ τῆς 4ης χιλιετηρίδος στόν ὁποῖο θά ζήσουν οἱ μακρινοί ἀπόγονοι τῶν σημερινῶν Εὐρωπαίων. Ὁραματίζεται μιά Πανοικουμενία μέ ἰδιότυπο σοσιαλισμό, ὑπό τήν αἰγίδα τῶν Εὐρωπαίων ἡ ὁποία διαβιώνει μέσα σέ μιά ἀνώτατη πνευματική ζωή-παράλληλη μέ τήν ὑλική εὐημερία. Ὅλες ἐν γένει οἱ ἀξίες καί τά ὑψηλά ἰδανικά φθάνουν στό ἀπώγειό τους.

Τό 3906 μ.Χ., Η ΚΟΙΛΑΔΑ ΤΩΝ ΡΟΔΩΝ, Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΤΗΣ ΓΗΣ, (κάπου στήν νότιο Εὐρώπη στήν περιοχή τῆς Μεσογείου) κατοικεῖται ἀπό 6.000.000 ἀνθρώπους, τό ἀπαύγασμα τοῦ πνευματικοῦ κόσμου τῆς ὕδρου. Ἐκεῖ ὁ HOMO SAPIENS-SAPIENS (Ἀλέξης Βόλκυ) μεταμορφώνεται, (ἀποκτιῶντας τήν ΥΠΕΡΟΡΑΣΗ, τήν ἄμεση φώτιση καί ἐπαφή μέ τό ΦΩΣ) σέ HOMO OCCIDENTALIS-NOVUS, τόν νέο ἄνθρωπο μέ ἀνατομικές ἀλλαγές στά κυριώτερα ἐγκεφαλικά κέντρα.

Τά ὅσα ἀναφέρει ὁ Ντῆναχ (λέξη, πυρηνική ἐνέργεια, θερμοπυρηνική ἐκρηξη, τρισδιάστατες εἰκόνες κ.ἄ.) ἀπό τό 1921 ἕως τό 2001 ἔχουν ὅλα ἐπαληθευθεῖ. 12.000 δρχ. 35,22 EURO

ΑΡΡΗΤΟΙ ΛΟΓΟΙ

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ
ΘΟΛΟΥ ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ

ΑΡΡΗΤΟΙ ΛΟΓΟΙ ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ ΘΟΛΟΥ ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ

Τό μήνυμα τῆς θόλου εἶναι ἡ πορεία τῆς ψυχῆς. Μέ ὁδηγό τήν ἱερατική γλῶσσα τοῦ Ἡρακλείτου, τήν Πυθαγόρειο ἀριθμοσοφία καί τόν Πλάτωνικό Κρατῆλο, ἐκμαίεταί ἀπό τήν Ἑλληνική Γλῶσσα ἡ Ἀρρητος Διδασκαλία τοῦ Λόγου καί ὁ ἀριθμητικός συσχετισμός μικροκόσμου - μακροκόσμου. 7.000 δρχ. 20,54 EURO

ANNA RHZ - Ε. ΒΑΛΛΕΡΑ ΑΡΧΑΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΑΘΛΗΤΡΙΕΣ

Τό βιβλίο τεκμηριώνει τήν συμμετοχή τῶν γυναικῶν τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος στόν κόσμο τοῦ ἀθλητισμοῦ, σέ ἀγῶνες καί ἐορτές. Στόχος μας εἶναι νά προσφέρουμε ἕνα ἀκόμη κομμάτι στήν συνολική ἀνασκευή τῆς ἱστορικῆς εἰκόνας τῶν γυναικῶν, ὡς αὐτῶν μέ ἱκανότητες, ἀνεξάρτητη σκέψη καί πολὺτιμη συνεισφορά στήν κοινωνία.

5.500 δρχ. 16,14 EURO

ΑΠΟΣΤΕΛΛΟΝΤΑΙ ΛΙΑ ΑΝΤΙΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΛ: 52.37.543